Mark Twain

Mark Twain

AVENTURILE LUI HUCKLEBERRY FINN

NOTĂ.

Persoanele care vor încerca să găsească o justificare acestei povestiri vor fi date în judecată; persoanele care vor încerca să identifice o morală în cuprinsul ei vor fi surghiunite; persoanele care vor încerca să-i găsească vreo intrigă anume vor fi împuşcate.

Din ordinul autorului

C A P I T O L U L I.

N-aveţi de unde să ştiţi cine sunt, dacă n-aţi citit cartea Aventurile lui Tom Sawyer1 – dar n-are a face. Cartea a fost scrisă de domnul Mark Twain, iar cele istorisite într-însa sunt în mare parte adevărate. A mai pus şi de la el, pe ici pe colo – ia, o nimica toată – dar, îndeobşte, tot ce spune e adevărat. Cui nu i se întâmplă să mintă din când în când? Poate doar mătuşii Polly, văduvei Douglas sau, cine ştie, lui Mary2.

În carte era vorba şi de Polly, mătuşa lui Tom, şi de Mary, şi de văduva Douglas – şi, precum v-am mai zis, în afară de unele lucruri trase de păr, cartea spunea adevărul adevărat.

Iată cum se isprăvea cartea: Tom şi cu mine am găsit banii ascunşi de tâlhari în peşteră şi ne-am îmbogăţit. Ne-am ales fiecare cu câte şase mii de dolari de aur. Un munte de bani, când îi puneai unul peste altul. Judele Thatcher i-a luat şi i-a pus să clocească dobândă, câte un dolar pe zi, şi asta tot anul, va sa zică o grămadă de bani, cu care nu mai ştiai ce

să faci. Văduva Douglas m-a înfiat, jurându-şi să facă din mine „un om ţivilizat”. Îmi venea tare greu să stau toată vremea în casă, din pricina văduvei care era groaznic de aşezată şi de tipicară în tot ce făcea. De-aia, când n-am mai putut să rabd, am şters-o. Mi-am pus zdrenţele alea vechi şi m-am mutat iar în poloboc, bucuros că-s slobod. Dar Tom Sawyer m-a dibăcit şi mi-a dat de veste că are de gând să pună pe roate o bandă de hoţi, în care, dacă m-aş întoarce la văduvă şi m-aş face băiat de treabă, aş putea intra şi eu.

Aşa că m-am întors. Cum m-a văzut, văduva a început să bocească, zicând că-s o biată oaie rătăcită şi multe altele, ce-i drept fără nici o răutate din parte-i. Apoi m-a vârât iarăşi în hainele alea noi, în care m-apucau năduşelile şi mă simţeam ca-n chingi. Şi atunci vechea poveste a-nceput din nou. Când văduva suna clopoţelul pentru cină, trebuia să dau fuga numaidecât şi, odată aşezat la masă, n-aveam voie să încep să mănânc: trebuia să aştept până ce văduva, cu bărbia în piept, blagoslovea bucatele, cu toate că nu le lipsea nimica, atâta doar că fiecare fel era gătit în alt vas. Când le pui pe toate într-o strachină, e altceva: se amestecă între ele, se fac mai zemoase şi ţi-e mai mare dragul să le mănânci.

După cină, văduva îşi lua cartea şi începea să mă dăscălească despre Moise şi coşuleţul de papură3. La-nceput ardeam de nerăbdare să ştiu ce-i cu el, dar când am aflat că Moise răposase de mult, nu m-am mai sinchisit de el, pentru că, între noi fie vorba, nu prea mă dau în vânt după ăi morţi.

Odată, când am vrut să fumez şi eu o pipă, i-am cerut voie văduvei. Dar ţi-ai găsit! Zicea că nu-i frumos, că-i un obicei mitocănesc şi c-ar trebui să mă las de fumat. Aşa-s unii oameni. Se apucă să ponegrească nişte lucruri de care n-au habar! Văduva îi tot dădea zor cu Moise, un cetăţean care nici măcar nu-i era rudă şi care, fiind mort, nu mai putea fi de folos nimănui; în schimb, mă învinuia într-una de o treabă care, orice s-ar zice, tot e bună la ceva. Unde mai

pui că şi văduva trăgea tutun pe nas, dar pas de-i spune ceva, ea cică avea dreptul.

Soră-sa, miss Watson, o fata bătrână, cu ochclari pe nas şi cam sfrijită, care de câteva zile venise să stea la ea, m-a încolţit apoi cu un abecedar. M-a canonit aşa cam un ceas, pân-a potolit-o văduva. Eram la capătul răbdărilor. O oră întreagă după aceea m-am plictisit de moarte, simţeam că înnebunesc. Miss Watson mă cicălea mereu: „Huckleberry, ia-ţi picioarele de-acolo", „Huckleberry, nu te gheboşa, stai drept". Şi după un minut începea iar: „Huckleberry, nu mai căsca şi nu te mai întinde aşa. De ce nu-ncerci să te porţi ca lumea?"

Când a început să-mi vorbească despre iad, i-am spus cinstit că mi-aş dori să fiu acolo. Asta a scos-o din sărite, măcar că n-o spusesem cu răutate. Nu voiam decât să plec – oriunde; numai să plec; doream o schimbare, de orice fel.

Mi-a zis atunci că nu se cade să vorbesc aşa, că ea n-ar fi spus niciodată una ca asta şi că, în ce-o priveşte, va face totul ca să ajungă în rai. Cât despre mine, socotind că nu-i nici o scofală să mă duc într-un loc unde o să vină şi ea, m-am hotărât să nu-mi dau silinţa s-o însoţesc. Fireşte că nu i-am spus-o, ca să n-o aţâţ şi mai mult – ar fi făcut gălăgie.

Miss Watson îi tot dădea înainte cu raiul. Aşa-i era felul: când începea să-i turuie guriţa nu era chip s-o opreşti. În rai – zicea ea – oamenii n-au altă treabă decât să se plimbe toată ziulica şi să cânte la harfă, în vecii vecilor. După părerea mea, nu era cine ştie ce pricopseală, însă nu i-am spus nimic. Am întrebat-o numai, ce crede: Tom Sawyer ar putea nimeri şi el în rai? Fireşte că nu! mi-a răspuns ea. M-am bucurat din cale-afară: nu de alta, dar voiam să fiu împreună cu Tom.

Miss Watson m-a tot bătut la cap, pân-am simţit că obosesc şi mă apucă stenahoria. În curând au fost chemaţi în casă negrii şi, după rugăciune, toată lumea s-a dus la culcare. M-am suit în odaia mea, cu un capăt de lumânare în mână; l-am pus pe masă, m-am aşezat pe un scaun lângă fereastră

şi am încercat să mă gândesc la ceva vesel, dar degeaba. Mă simţeam atât de stingher, încât mai c-aş fi vrut să mor. Stelele străluceau şi frunzişul copacilor fremăta jalnic. De departe se auzea ţipătul unei bufniţe, bocind pesemne vreun mort. P-ormă o ciuvică a început să cârâie şi un câine să urle, semn că cineva avea să moară. Iar vântul îmi tot şoptea ceva la ureche şi, nepricepând ce-mi spune, mă treceau fiori reci. Dinspre pădure se auzi apoi zgomotul pe care-l stârnesc strigoii când vor să ne spună ce au pe suflet şi nu se pot face înţeleşi; negăsindu-şi tihnă în mormânt, sunt nevoiţi să cutreiere drumurile şi să se tânguie noapte de noapte. Eram atât de abătut şi de înfricoşat, încât tare aş fi vrut să am pe cineva lângă mine. Curând, un păianjen începu să mi se caţăre pe umăr; i-am făcut vânt şi a picat taman în flacăra lumânării. Până s-apuc eu să mă mişc, se şi mistuise. Ştiam că e semn rău şi că-mi aduce nenorocire – n-aveam nevoie ca cineva sa mi-o spună. Şi m-a cuprins un tremurici, de era cât pe-aci să-mi cadă ţoalele de pe mine. M-am sculat şi am ocolit de trei ori scaunul, făcându-mi cruce de fiecare dată. Apoi mi-am legat c-un capăt de aţă o şuviţă de păr, ca să alung vrăjitoarele. Dar nu prea aveam eu încredere în chestia asta. Asemenea vrăji are rost să le faci când pierzi o potcoavă găsită, pe care voiai s-o atârni deasupra uşii, dar n-am auzit încă pe nimeni să spună că în felul ăsta ai putea scăpa de ghinion, după ce-ai omorât un păianjen.

M-am aşezat iar, tremurând ca varga, şi mi-am scos luleaua. Acum nu era primejdie să afle văduva, fiindcă în toată casa domnea o linişte de mormânt. După nu ştiu câtă vreme, am auzit cum bate orologiul târgului – bang! bang! – de douăsprezece ori, apoi s-a lăsat din nou tăcerea, mai adâncă decât înainte. Dar în curând am auzit trosnind o creangă undeva în desişul copacilor – ceva se mişca pe-acolo. Am stat aşa, fără să clipesc, trăgând cu urechea. Am desluşit cu greu un mieunat, colo jos. Straşnic! Am mieunat şi eu încetişor de tot, am stins lumânarea şi am sărit de pe

fereastră pe acoperişul şopronului. De-acolo m-am lăsat în jos şi m-am strecurat târâş printre copaci. Tom Sawyer era, fireşte, acolo. Mă aştepta.

C A P I T O L U L II.

Am pornit tiptil spre marginea grădinii văduvei, pe o potecă pierdută printre copaci, aplecându-ne ca să nu ne lovim cu capul de crengi. Tocmai când treceam prin faţa bucătăriei, m-am împiedicat de o rădăcină şi am căzut cu zgomot. Ne-am ghemuit la pământ, ţinându-ne răsuflarea. Jim, negrul cel mare al domnişoarei Watson, şedea în pragul bucătăriei – îl vedeam bine, fiindcă în spatele lui pâlpâia o lumină. S-a ridicat şi, întinzându-şi gâtul, a ascultat cam un minut; apoi a strigat:

— Cine-acolo?

A mai tras puţin cu urechea, apoi a pornit tiptil şi s-a oprit chiar alături de noi. Mai c-am fi putut să-l atingem cu mâna. Am stat aşa nu ştiu câte minute, fără să zicem nici „pis”, şi pe deasupra mai eram şi lipiţi unul de altul. Mă apucase o mâncărime undeva, pe la gleznă, dar nu-ndrăzneam să mă scarpin. Pe urmă a început să mă mănânce urechea, apoi spinarea, tocmai între umeri. Simţeam că mor dacă nu mă scarpin. De-atunci am băgat de seamă de multe ori că dacă te afli într-o societate simandicoasă sau la vreo înmormântare – sau dacă te duci la culcare când nu ţi-e somn – va să zică dacă te afli într-un loc unde nu se cuvine să te scarpini, taman atunci te-apucă mâncărimea într-o mie de locuri deodată.

După un timp, Jim spuse:

— Hei, cine-acolo? Unde eşti? Să-mi sară ochii dacă n-am auzit ceva. Aha, ştie Jim ce-i de făcut, şade aici, pân-aude iar zgomotu’.

Şi se aşează pe pământ, alături de noi. Îşi rezemă spinarea de un trunchi de copac şi-şi întinse picioarele, mai-mai să m-atingă. Începu să mă mănânce nasul aşa de tare, că-mi dădură lacrimile. Dar nici gând să mă scarpin. Apoi mâncărimea trecu în nări şi de-acolo mai departe. Nu mai

ştiam ce să fac ca să stau locului. Cazna asta a ţinut vreo şase-şapte minute, dar mie mi s-a părut o veşnicie. Acum mă mânca în vreo unsprezece locuri deodată. Simţeam că nu mai pot să rabd nici o clipă, dar m-am hotărât să-ncerc şi mi-am încleştat fălcile. Tocmai atunci Jim începu să răsufle greu, apoi să sforăie. Parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă!

Tom îmi făcu semn, şuierând printre dinţi, şi începurăm să ne târâm amândoi de-a buşilea, cu vreo zece paşi mai încolo. Tom se opri şi-mi şopti că ar fi nostim să-l legăm pe Jim de copac. Nu eram de aceeaşi părere: dacă se trezea? Ar fi făcut tărăboi şi atunci s-ar fi băgat de seamă că fugisem de-acasă. După un timp, Tom îmi spuse că n-are destule lumânări şi că se duce în bucătărie să mai şterpelească vreo câteva. I-am zis că n-are rost să încerce – dacă se trezea Jim şi venea după noi? Dar Tom zicea că face să încercăm, aşa că ne-am furişat în bucătărie şi am pus mâna pe trei lumânări, pentru plata cărora Tom lăsă pe masă un bănuţ de cinci cenţi. Apoi am ieşit. Mă treceau năduşelile de nerăbdare. Dar ţi-ai găsit ca Tom să plece! Ţinea morţiş să se ţî-rască până la locul unde se afla Jim, ca să-i mai joace un renghi. Poate unde eram singur, iar în jur era atâta linişte, mi s-a părut lungă aşteptarea.

Îndată ce Tom s-a întors, am luat-o pe potecă, de-a lungul gardului ce împrejmuia grădina, şi încet-încet am ajuns în creştetul dealului povârnit, peste drum de casă. Tom îmi povesti cum îi scosese pălăria lui Jim şi o agăţase de o cracă deasupra lui. Jim se mişcase niţel, însă nu se trezise. A doua zi, Jim avea să se laude la toată lumea că fusese fermecat de nişte vrăjitoare care-l încălecaseră şi cutreieraseră cu el întreg ţinutul, aducându-l după aceea la loc sub copac şi atârnându-i pălăria de o creangă, ca să-i arate cu cine avusese de-a face. După încă o zi, Jim avea să spună că vrăjitoarele i se urcaseră în cârcă şi-l călăriseră până hăt-departe, la New Orleans. De la o zi la alta, Jim lungea călătoria, ajungând cu vremea să spună că vrăjitoarele îl purtaseră prin întreaga lume, că-l sleiseră de puteri şi-i

învineţiseră spinarea. Jim era atât de mândru de ce păţise, că nici nu se mai uita la ceilalţi negri. Veneau să-i asculte povestea negrii din împrejurimi şi nu era altul mai vestit ca el în tot ţinutul. Negrii veniţi de departe rămâneau cu gura căscată, măsurându-l cu privirea din cap până-n picioare ca pe nu ştiu ce minunăţie. Negrii ăştia au obiceiul să stea pe întuneric în bucătărie, lângă focul din vatră, şi să sporovăiască despre vrăjitoare. De câte ori vreunul din ei începea să vorbească, dându-şi aere că ştie tot, Jim îi reteza vorba:

— Hm! Ce ştii tu despre vrăjitoare?

Iar negrul cu pricina făcea feţe-feţe şi trebuia să se aşeze undeva, mai în fund.

Jim n-avea să se mai despartă niciodată de bănuţul acela de cinci cenţi, pe care şi-l legase cu o sforicică în jurul gâtului. Zicea că-i un talisman pe care i-l dăduse diavolul cu mâna lui, spunându-i că poate lecui cu el pe oricine şi că poate chema vrăjitoarele de câte ori voia, dacă şoptea vreo două vorbuliţe talismanului. Nu spunea însă niciodată care erau vorbuliţele. Veneau la el negri din toate colţurile ţinutului şi-i dăruiau tot ce aveau la ei, numai să le arate bănuţul de cinci cenţi. Dar se fereau să-l atingă, ştiind că însuşi diavolul îl ţinuse în mână. De când îl văzuse pe diavol şi fusese călărit de vrăjitoare, Jim nu mai muncea aproape de loc.

Când am ajuns cu Tom pe culmea dealului, ne-am aruncat privirile spre târgul din vale, unde clipeau trei-patru luminiţe, pesemne în odăile cu oameni bolnavi. Deasupra noastră strălucea bolta înstelată, iar jos, lângă târg, şerpuia fluviul, lat de vreo milă, grozav de liniştit şi măreţ. Coborând dealul, ne-am întâlnit cu Joe Harper, Ben Rogers şi alţi doi-trei băieţi care se ascunseseră în tăbăcăria veche. Am dezlegat o barcă şi-am pornit la vale pe fluviu, vreo două mile şi jumătate, până la ştirbitura cea mare din coasta dealului, unde am şi tras la mal.

Am intrat într-un pâlc de tufe, unde Tom ne-a pus pe fiecare să jurăm c-o să păstram taina, apoi ne-a arătat o vă-găună în coasta dealului. Tufişurile erau mai dese acolo. Am aprins lumânările şi ne-am târât pe brânci în văgăună, cale de vreo două sute de metri, până am dat de larg. Tom începu să cerceteze locurile de trecere şi curând se vârî sub un perete în care n-ai fi zis că-i vreo crăpătura. Ne-am târât după el până ce-am ajuns într-un fel de chilioară igrasioasă şi rece, unde ne-am şi oprit.

— Acum – începu Tom – o să înfiinţăm o bandă de tâlhari şi o s-o botezăm „Banda lui Tom Sawyer”. Toţi cei ce vor să intre în bandă trebuie să depună jurământul şi să-l semneze cu sângele lor.

Văzând că toţi vor, Tom scoase din buzunar o foaie de hârtie pe care scrisese jurământul şi începu să ni-l citească. Zicea aşa – că fiece băiat trebuie să fie credincios bandei şi să nu-i dea niciodată în vileag secretele; că dacă cineva făcea vreun rău unui membru al bandei, oricare alt membru al ei căruia şeful îi poruncea să-l omoare pe ticălos cu fa-milie cu tot, era dator să se supună, neavând voie să mănânce, nici să doarmă până nu-i ucidea pe toţi şi nu le cresta pe piept câte o cruce – semnul bandei. Nici un străin nu putea folosi acest semn, iar dacă îndrăznea să-l folosească, trebuia judecat, şi a doua oară – omorât pe loc. Iar dacă vreun membru al bandei trăda secretele ei, trebuia să i se taie gâtul, iar cadavrul lui urma să fie ars şi cenuşa – împrăştiată, iar numele trădătorului urma să fie şters de pe listă, cu sânge, şi nu mai putea fi pomenit niciodată de către membrii bandei, fiind blestemat şi sortit uitării pentru vecie.

Toţi băieţii spuseră că-i un jurământ nemaipomenit de frumos şi-l întrebară pe Tom dacă-l ticluise singur.

— În parte – răspunse el – iar restul l-am luat din cărţile cu piraţi şi cu hoţi; orice bandă care se respectă are un jurământ ca ăsta.

Câţiva îşi dădură cu părerea că ar fi bine ca familiile băieţilor care ar trăda secretele bandei să fie omorâte.

— Bună idee! încuviinţă Tom şi adause cu plaivazul şi prevederea asta.

— Dar ce ne facem cu Huck Finn, că n-are familie? întrebă Ben Rogers.

— Păi, n-are tată? zise Tom Sawyer.

— Da, are tată, numai că de la o vreme nu mai e de găsit. Pe vremuri venea beat mort în tăbăcărie şi se culca lângă porci, dar de-un an şi ceva n-a mai fost văzut pe-acolo.

Se apucară să despice firul în patru pe chestia asta şi erau cât pe-aci să mă scoată din bandă, sub cuvânt că fiecare membru trebuie să aibă o familie sau pe cineva care să poată fi omorât, altminteri n-ar fi drept pentru ceilalţi. Tăceau toţi, buimăciţi, neştiind cum s-o scoată la capăt. Eram gata să plâng, când deodată îmi dete în gând că domnişoara Watson se potrivea de minune: la nevoie, puteau s-o omoare pe ea.

— Da, merge. E-n regulă! spuseră băieţii. Huck poate intra în bandă.

Apoi fiecare îşi înţepă degetul cu un ac, ca să aibă cu ce iscăli. Mi-am pus şi eu semnul pe hârtie.

— Şi-acum – zise Ben Rogers – să vedem cu ce-o să se îndeletnicească banda noastră?

— Numai cu jafuri şi omoruri – răspunse Tom.

— Dar ce-o să jefuim? Case, vite, sau…

— Fleacuri! Să furi vite sau alte lucruri de-astea nu e jaf, ci găinărie – spuse Tom Sawyer. Noi nu suntem găinari, noi trebuie să lucrăm în stil mare. Suntem tâlhari de drumul mare. Purtăm măşti, oprim diligenţe şi trăsuri pe şosea, omorâm oamenii şi le luăm ceasurile şi banii.

— E musai să-i omorâm?

— Fireşte, e mai bine aşa. Unii experţi sunt de altă părere, dar îndeobşte se zice că-i mai bine să-i omori pe toţi, afară de ăia pe care putem să-i aducem în peşteră ca prizonieri, până vor fi ransomaţi4.

— Ce mai e şi asta?

— Nu ştiu. Dar aşa se obişnuieşte, am citit în cărţi. Şi se înţelege că trebuie să facem şi noi la fel.

— Dar cum putem s-o facem, dacă nu ştim despre ce-i vorba?

— La naiba, nu pricepeţi că e obligator? Nu v-am spus că aşa scrie în cărţi? Nu cumva vreţi să faceţi altfel decât scrie în cărţi, ca să-ncurcaţi lucrurile?

— E uşor de zis, Tom Sawyer, dar cum naiba să fie ransomaţi indivizii, dacă nu ştim despre ce-i vorba? Asta aş vrea să ştiu. Dar tu ce crezi c-ar putea să fie?

— Habar n-am. Dar s-ar putea să însemne că-i ţinem prizonieri până mor.

— Aşa mai merge, nu e rău. De ce n-ai spus-o din capul locului? Îi ţinem prizonieri până ce-i ransomează moartea; numai că pân-atunci au să ne otrăvească viaţa, au să ne pape toată mâncarea şi-au să încerce mereu să fugă.

— Mai las-o-ncolo, Ben Rogers! Cum să fugă când sunt păziţi de un gardian, gata să tragă-n ei la cea mai mică mişcare?

— Un gardian? Asta-i prea de tot. Cum adică, cineva să stea aici toată noaptea, fără să-nchidă ochii, ca să-i păzească? Ce tâmpenie! N-ar fi mai bine să pună careva mâna pe-un ciomag şi să-i ransomeze de cum sosesc?

— Nu, fiindcă asta nu-i scris nicăieri. Ascultă, Ben Rogers, ai de gând să faci cum scrie la carte, ori ba? Ce, îţi închipui că ăia care au scris cărţile nu ştiu ce-i bine şi ce nu-i bine să faci? Nu cumva crezi că poţi să-i înveţi tu? Te-nşeli. Nu, amice, o să-i ransomăm cum scrie la carte.

— Bine, fie. Dar eu, unul, zic că-i o neghiobie. Ia spune, omorâm şi femeile?

— Ascultă, Ben Rogers, de-aş fi ageamiu ca tine, aş tăcea chitic. Să omori femeile? Ce idee! Nimeni n-a văzut în cărţi una ca asta. Le aduci în peşteră şi te porţi cuviincios cu ele. Şi încetul cu încetul le cazi cu tronc şi ele nu vor să se mai întoarcă acasă.

— Dacă aşa stau lucrurile, nu mai am nimic de zis, dar să ştii că mare brânză nu e. În curând peştera noastră o să geamă de femei şi de tot felul de tipi care aşteaptă să fie ransomaţi, iar pentru noi, tâlharii, nici n-o să mai fie loc. Dar dă-i înainte. Eu am isprăvit.

În vremea asta, prichindelul de Tommy Barnes adormise. Când îl treziră, era aşa de speriat, încât începu să bâzâie, spunând că vrea acasă la mămica şi că s-a săturat de hoţie.

Începură să-l ia în băşcălie, strigându-i: „Sugaciule!” De necaz, piciul ne ameninţă că o să dea pe faţă toate secretele, dar Tom îi dărui cinci centi ca să-şi ţină gura. Dup-aceea ne spuse că e timpul să plecăm şi că săptămâna viitoare o să ne întâlnim din nou, ca să jefuim şi să omorâm niscaiva oameni.

Ben Rogers spuse că nu poate pleca de-acasă decât duminica, aşa că ar fi mai bine să începem duminica viitoare. Toţi ceilalţi fură de părere că nu se cade să săvârşim asemenea isprăvi duminica. Chestia era lămurită. A rămas stabilit să ne întâlnim cât mai curând ca să hotărâm o zi. Apoi, după ce l-am ales pe Tom Sawyer căpitan şi pe Joe Harper aghiotant al bandei, am plecat acasă.

M-am căţărat pe acoperişul şopronului şi m-am strecurat pe fereastră în camera mea, tocmai când se lumina de ziuă. Hainele mele noi-nouţe erau soioase şi pline de noroi. Iar eu eram mort de oboseală.

C A P I T O L U L III.

A doua zi dimineaţă, domnişoara Watson mi-a tras o săpunealăstraşnică din pricină că-mi murdărisem hainele; văduva însă nu m-a muştruluit, ci mi le-a curăţat de noroi şi de pete. Părea aşa de amărâtă, că mi-am pus în gând să mă port ca un mieluşel câtăva vreme, dac-oi putea. Apoi domnişoara Watson m-a luat în iatacul ei şi a-nceput să se roage, dar îşi răcea gura de pomană. Zicea că dacă am să mă rog în fiecare zi, au să mi se împlinească toate dorinţele.

Ţi-ai găsit! Am încercat eu, nu-i vorbă, şi odată m-am ales cu o undiţă, numai că era fără cârlige. N-aveam ce face cu ea fără cârlige, aşa că am încercat de vreo trei-patru ori să cer cârlige, dar degeaba, nu căpătam nimic. Într-o bună zi, am rugat-o pe domnişoara Watson să încerce ea pentru mine. Mi-a răspuns că-s un nătărău. Nu mi-a zis niciodată de ce şi nici acum nu-s dumerit.

Odată m-am dus în pădure şi mi-am bătut capul să pricep cum devine cazul. Dacă un om – îmi ziceam – poate primi orice ar cere într-o rugăciune, atunci de ce nu-şi recapătă diaconul Winn banii pierduţi cu porcii pe care i-a cumpărat? De ce văduva nu-şi primeşte înapoi tabachera de argint ce i-a fost furată? De ce domnişoara Watson nu pune pic de carne pe ea? Nu – mi-am zis eu – toate astea-s mofturi.

M-am dus s-o întreb pe văduvă, care m-a lămurit că prin rugăciune se pot căpăta „daruri spirituale”. Văzând că nu pricep despre ce-i vorba, mi-a spus că trebuie să ajut pe alţii şi să am mereu grijă de ei, fără să mă gândesc nici o clipă la mine. Printre „alţii” se numără fireşte şi domnişoara Watson, îmi ziceam eu.

M-am dus din nou în pădure şi iar mi-am sfredelit creierii ceasuri în şir, dar degeaba, nu vedeam nici un folos pentru mine, ci doar pentru alţii. Pân’ la urmă m-am hotărât să nu-mi mai bat capul şi să-mi văd de-ale mele ca şi mai-nainte.

Din când în când, văduva mă lua deoparte şi-mi vorbea despre pronia cerească, aşa de frumos, că-mi lăsa gura apă. Dar a doua zi, domnişoara Watson îşi vâra nasul şi strica toată treaba. Am ajuns să cred că or fi fiind două pronii; un nepricopsit ar avea un noroc grozav cu pronia văduvei, dar ar fi vai de viaţa lui dac-ar încăpea pe mâna proniei domnişoarei Watson.

După multă chibzuială, mi-am zis că n-ar fi rău să fiu ocrotit de pronia văduvei – cu voia ei, bineînţeles. Mă întrebam însă ce folos ar trage pronia asta de pe urma unuia atât de neştiutor şi de necioplit ca mine.

Babacu’ nu se arătase de peste un an şi nu-i duceam de loc dorul, ba chiar mă simţeam destul de bine fără el. Nu mai voiam să-l văd. De câte ori era treaz şi se-ntâmpla să pună gheara pe mine, mă cotonogea. De aceea mă obişnuisem să fug în pădure când îl ştiam prin preajmă. Cam pe vremea aceea oamenii povesteau că se înecase în fluviu, cu vreo douăspre-zece mile mai sus de orăşel. Cel puţin aşa zicea lumea. Cică înecatul era de-un stat cu el, purta nişte zdrenţe şi avea un păr lung-lung, taman ca babacu’. Dar faţa i-era de nerecunoscut, fiindcă stătuse prea mult în apă, încât nici nu mai aducea cu o faţă omenească. Lumea spunea că plutise pe spate. Îl scoseseră din apa şi-l îngropaseră pe mal. Dar n-am avut parte de linişte prea multă vreme, fiindcă ştiam că un bărbat mort nu pluteşte pe spate, ci pe burtă. Eram sigur că nu fusese babacu’, ci o femeie îmbrăcată în straie bărbăteşti. Şi iar m-a îmboldit teama, gândindu-mă că bătrânul o să se-ntoarcă într-o bună zi, cu toate că tare-aş fi vrut să nu mai vină.

Vreme de o lună ne-am tot jucat de-a tâlharii, apoi m-am lăsat păgubaş, ca şi ceilalţi de altfel. Nu jefuisem şi nici nu omorâsem pe nimeni, ne lăudam numai. Când şi când o zbugheam din pădure şi dădeam năvală asupra porcarilor sau asupra precupeţelor care-şi duceau zarzavaturile la piaţă, dar n-am capturat niciodată nimic. Tom Sawyer zicea că porcii-s „lingouri”, iar napii şi celelalte legume – „juvaeruri”. Ne întorceam la peşteră şi pălăvrăgeam despre isprăvile noastre, despre oamenii pe care-i omorâsem sau îi însemnasem cu pecetea bandei. Eu unul nu vedeam nici un folos în toate astea. Într-o zi, Tom trimise un băiat să alerge prin târg cu un ciomag aprins – zicea că-i un „slogan”5 (era semnalul de adunare a bandei). Apoi ne înştiinţă că iscoadele îi aduseseră în taină vestea că a doua zi un mare convoi de neguţători spanioli şi bogătaşi arabi, având o încărcătură de diamante, va poposi în valea de lângă peşteră, împreună cu două sute de elefanţi, şase sute de cămile şi peste o mie de catâri, şi cu o escortă de numai

patru sute de soldaţi. Zicea că o să facem o „ambuscadă”6, că o să-i omorâm pe toţi şi că o să-i prădăm.

Tom ne porunci să ne lustruim săbiile şi puştile şi să fim gata. Aşa era Tom: nu s-ar fi încumetat să prade nici măcar un car cu napi, dar ţinea morţiş să aibă săbiile şi puştile curăţate pentru atac, cu toate că nu erau decât nişte biete ciomege şi cozi de mătură. Puteai să le freci până-ţi ieşea sufletul, că tot nu erau bune de nimic; doar să faci focul cu ele!

Eu ştiam că nu putem veni de hac unei asemenea armate de spanioli şi arabi, dar voiam să văd cămilele şi elefanţii, aşa încât sâmbătă, a doua zi, am fost la postul meu, în „ambuscadă”.

Când am auzit comanda, ne-am năpustit din pădure şi-am coborât în fugă povârnişul. Şi ce să vezi? Nici picior de spaniol, de arab, de cămilă sau de elefant. Nu erau decât nişte elevi de la şcoala de duminică în excursie, şi încă nişte elevi din clasa I-a. I-am pus pe fugă şi i-am urmărit până la peşteră, dar n-am capturat decât nişte gogoşi şi puţin magiun.

Ben Rogers, mai norocos, a pus mâna pe o păpuşă de cârpă, iar Joe Harper pe o carte de rugăciuni şi pe un abecedar. S-a ivit însă dascălul şi ne-a silit s-o luam la goană şi să lăsăm baltă toată prada. N-am văzut nici urmă de diamante, dar când i-am cerut socoteală lui Tom Sawyer, mi-a răspuns că erau acolo sumedenie de diamante, precum şi arabi, elefanţi şi câte şi mai câte.

— Atunci – zic eu – de ce nu le-am putut vedea şi noi?

— Dacă n-ai fi atât de ageamiu – mi-a spus el – şi ai fi citit cartea Don Quijote, ai fi ştiut fără să mă mai întrebi.

Toate astea – zicea el – sunt roadele magiei. Cică ar fi fost acolo sute de soldaţi, şi elefanţi, şi comori, şi aşa mai departe; dar duşmanii noştri, pe care-i numea magicieni, prefăcuseră toate astea, numai din răutate, într-o excursie de elevi ai unei şcoli de duminică.

— Bine, fie – i-am zis eu – dar ce ne-mpiedica să-i atacăm pe magicieni?

— Eşti un prost, mă repezi el. Nu ştii că un magician poate chema o sumedenie de spiriduşi care te-ar face praf cât ai bate din palme? Spiriduşii sunt înalţi ca nişte copaci şi groşi cât nişte biserici.

— Bine, bine – am stăruit eu – dar ce-ar fi dacă am chema şi noi în ajutor nişte spiriduşi? Oare n-am putea să-i snopim pe ăilalţi?

— De unde să faci rost de ei?

— Nu ştiu. Da’ ăia cum fac rost?

— Aia freacă o lampă veche de cositor sau un inel de fier şi atunci spiriduşii vin repede-repede, învăluiţi într-un nor de fum, cu tunete şi fulgere, şi fac tot ce li se porunceşte. Pentru ei e floare la ureche să smulgă un turn şi să-l trântească în capul unui director de şcoală de duminică sau în capul mai ştiu eu cui.

— Şi cine-i pune aşa pe roate?

— Cum cine? Ăl care freacă lampa sau inelul. Spiriduşii îl ascultă orbeşte şi trebuie să-i îndeplinească toate poruncile. Dacă le spune să clădească din diamante un palat lung de patruzeci de mile şi să-l umple cu gumă de mestecat sau mai ştiu eu cu ce, şi să-i aducă pe fiica împăratului Chinei ca să se însoare cu ea, spiriduşii n-au încotro şi-i îndeplinesc porunca pân-a doua zi, înainte de răsăritul soarelui. Şi în afară de asta, trebuie să care palatul în orice loc din ţară ar dori stăpânul lor. Acum ai priceput?

— Eu cred că-s nişte zevzeci că nu-şi păstrează palatul, în loc să umble ca nebunii cu el în cârcă. Pe legea mea, dac-aş fi în locul lor, l-aş lăsa să crape pe ăl de-ar încerca să mă scoată din rosturile mele, frecând o rablă de lampă.

— Ce tot vorbeşti, Huck Finn? Nu pricepi că vrândnevrând ai fi silit să vii, dacă magicianul freacă lampa?

— Ce? Să mă silească pe mine, care-s înalt cât un pom şi gros cât o biserică? Ei bine, să zicem c-aş veni, dar l-aş sili eu să vadă stele verzi!

— Prostii! Ţie degeaba-ţi vorbeşte omu’ Huck. Eşti un nătărău. Habar n-ai de nimic.

M-am gândit două-trei zile la afacerea asta şi-n cele din urmă m-am hotărât să văz cu ochii mei dacă e ceva serios sau nu. Am făcut rost de o lampă veche de cositor şi de un inel de fier, m-am dus cu ele în pădure şi le-am frecat şi răsfrecat, până mi-a ieşit sufletul, zicându-mi că-mi voi clădi un palat şi-l voi vinde. Dar degeaba, nu s-a arătat nici un duh. Atunci mi-am dat seama că toată chestia era doar o minciună de-a lui Tom Sawyer. Poate că-n mintea lui arabii şi elefanţii trăiau aievea. Eu, unul, nu văzusem însă decât nişte elevi de la şcoala de duminică.

C A P I T O L U L IV.

Ei, şi-aşa trecură vreo trei-patru luni. Acum, iarna era în toi. În tot acest răstimp m-am dus în fiece zi la şcoală şi ajunsesem să cunosc buchiile, să citesc şi să scriu niţeluş, ba chiar ştiam pe dinafară tabla înmulţirii până la şase ori şapte treizeci şi cinci. Cred că n-aş fi în stare niciodată să merg mai departe chiar de-ar fi să trăiesc o veşnicie. Nu prea se lipeşte aritmetica de mine.

La început nu puteam suferi şcoala, dar cu vremea m-am obişnuit. De câte ori mă simţeam obosit peste măsură, trăgeam la fit, iar bătaia pe care o încasam a doua zi îmi făcea bine şi mă înviora. Aşa încât, cu cât mă duceam mai des la şcoală, cu atât mi se părea mai uşor. Începusem chiar să mă obişnuiesc cu felul de a fi al văduvei, care nu mă mai scotea din sărite. Ce mă sâcâia mai mult era că trebuia să locuiesc într-o casă şi să dorm într-un pat, dar înainte de a se fi răcit vremea, o tuleam din când în când de-acasă şi dormeam în pădure, aşa, ca să mă mai odihnesc şi eu oleacă.

Vechile apucături îmi plăceau mai mult, se-nţelege, dar începusem să prind gust şi pentru cele noi, aşa, puţintel. Văduva zicea că merg încet, dar sigur, pe calea cea bună şi că nu-i mai e ruşine cu mine.

Într-o dimineaţă, la prânzişor, mi s-a întâmplat să răstorn solniţa. Am întins iute mâna după niţică sare ca s-o arunc peste umărul stâng, pentru a alunga piaza rea, dar domnişoara Watson mi-a luat-o înainte şi m-a apucat de braţ, zicându-mi:

— Lasă mâna, Huckleberry, neîndemânaticule!

Văduva a pus o vorbă bună pentru mine, dar eram sigur că asta nu-i destul ca să alunge nenorocul. După masă am plecat necăjit şi speriat, întrebându-mă ce-o să mi se întâmple şi când anume. Te poţi feri de unele nenorociri, dar nu de o nenorocire ca asta. Aşa că n-am mai încercat nimic şi-am umblat de colo până colo, cătrănit şi cu ochii la pândă.

M-am dus în grădina din faţa casei şi m-am căţărat pe pârleazul gardului ăl mare de uluci. Pământul era acoperit cu un pospai de zăpadă proaspătă, în care se zăreau urme de paşi. Veneau dinspre pietrărie şi se opreau puţin în dreptul pârleazului, apoi treceau de-a lungul gardului. Curios lucru că drumeţul nu intrase, după ce se învârtise atâta prin faţa pârleazului. Nu puteam pricepe de ce. Mă gândeam să mă iau după urmele paşilor, dar m-am oprit să le cercetez mai întâi. La început n-am băgat de seamă nimic, însă curând am desluşit în călcătura piciorului stâng o cruce făcută de nişte ţinte mari, pesemne ca s-alunge diavolii.

În clipa următoare, coboram în fugă dealul. Mă uitam din când în când înapoi, dar n-am văzut pe nimeni. Şi-aşa, într-un suflet, am ajuns la judele Thatcher.

— Ce-i cu tine, băiete – îmi spuse el – ce gâfâi aşa? Ai venit să-ţi încasezi dobânda?

— Nu, dom’le… Da’ ce, am ceva de luat?

— Sigur că da, aseară ţi-a sosit dobânda pe jumătate de an, peste o sută cincizeci de dolari. O adevărată avere pentru tine. N-ar strica să ţi-i pun laolaltă cu ceilalţi şase mii de dolari, altminteri îi cheltuieşti.

— Nu, domnule – îi spun eu – nu vreau să-i cheltuiesc. Nu vreau să-i iau nici pe ăştia, nici pe ceilalţi şase mii. Vreau să-i luaţi dumneavoastră, vi-i dau pe toţi.

Judele păru uimit. Se vedea că nu pricepe nimic.

— Adică, ce vrei să spui, băiete?

— Nu mă întrebaţi, vă rog. Aşa-i că-i luaţi?

— Bine, dar nu pricep. Ce s-a întâmplat?

— Vă rog, luaţi-i şi nu mă mai întrebaţi nimic, nu mă siliţi să vă spun minciuni.

Se gândi un pic, apoi rosti:

— Aha, mi se pare c-am ghicit. Vrei să-mi vinzi averea ta, nu să mi-o dai. Asta e.

Mâzgăli ceva pe o hârtie, reciti ce scrisese şi-mi spuse:

— Uite, am scris „în compensaţie”. Asta înseamnă că ţi-am cumpărat totul şi ţi-am achitat. Uite un dolar pentru tine. Şi acum iscăleşte!

Am iscălit şi am plecat.

Jim, negrul domnişoarei Watson, avea un ghemotoc de păr, mare cât un pumn, care fusese scos din al patrulea bărdăhan al unui bou. Cu ghemotocul ăsta Jim făcea farmece. Spunea că înăuntrul lui ar sălăşlui un duh atotştiutor. În seara aceea m-am dus la el şi i-am spus că babacu’ se întorsese din nou, îi văzusem urmele paşilor pe zăpadă. Voiam să aflu ce-avea de gând şi cât timp va rămâne. Jim scoase ghemotocul şi-i şopti ceva, apoi îl aruncă pe podea. Ghemotocul căzu ca o piatră, fără să se rostogolească mai mult de-o palmă. Jim mai încercă o dată şi înc-o dată – dar în zadar. Atunci îngenunche, îşi lipi urechea de ghemotoc şi ascultă. Degeaba. Cică ghemotocul nu voia să vorbească. Uneori – mă lămuri el – nu scotea o vorbă dacă nu-i dădeai bani. I-am spus atunci că am un firfiric vechi şi calp, care n-avea nici un preţ, fiindcă sub argint se vedea arama – şi chiar şi aşa nu l-ar fi primit nimeni: era atât de lustruit, că părea unsuros şi asta-l dădea de gol. (N-aveam de gând să-i spun nimic despre dolarul pe care ttii-l dăduse judecătorul.) Nu-i cine ştie ce –

i-am zis – dar poate că ghemotocul n-o să bage de seamă şi o să-l primească. Jim mirosi bănuţul, îl muşcă, îl frecă şi-mi spuse ca va face aşa fel încât ghemotocul să creadă că-i bun.

O să ia un cartof de Irlanda, o să-l despice şi-o să vâre bănuţul înăuntru, lăsându-l acolo toată noaptea. A doua zi dimineaţa n-o să i se mai vadă arama şi n-o să mai fie unsuros, aşa că l-ar primi oricare om din târg, darămite o minge de păr. Ştiam şi eu şmecheria cu cartoful, dar o uitasem.

Jim puse bănuţul sub mingea de păr, îngenunche şi ascultă din nou. De data asta – îmi zise el – mingea e-n toane bune, şi dacă vreau, o să-mi ghicească tot viitorul.

— Dă-i înainte! îl îndemnai eu.

Mingea îi vorbi lui Jim, iar Jim îmi spuse totul mie:

— Taică-tu, bătrânu', încă nu ştie ce vrea, acu' îi vine să plece, acu' vrea iar să rămână. Ăl mai bun lucru-i să stai liniştit şi să-l laşi pe bătrân să facă ce vrea. Deasupra lui zboară doi îngeri: unu-i alb, altu' negru. Albu-l îndeamnă să facă bine o ţâră, dar p-ormă vine negru' şi strică tot. Nimeni nu poate şti care înger o să-nvingă pân' la urmă; cu tine însă totu-i cât se poate de bine. Te aşteaptă multe necazuri, dar şi multe bucurii în viaţă. Ai să suferi de câteva ori, şi-ai să cazi şi la pat, dar ai să te scoli sănătos. Prin viaţa ta trec două fete. Una-i bălaie, alta-i oacheşă. Una-i bogată, ailaltă săracă. Tu o iei de nevastă mai întâi pe aia săracă, apoi pe aia bogată. Ai grijă să te fereşti de apă cât se poate mai mult. Şi fii cu ochii-n patru, fiindcă ţi-e scris să mori spânzurat.

Când în noaptea aceea m-am suit în odaia mea şi am aprins lumânarea, la lumina ei l-am zărit pe babacu' în carne şi oase!

C A P I T O L U L V.

Închisesem uşa. Întorcând capul, l-am zărit.

De când mă ştiu mi-a fost frică de el, atât de zdravăn mă bătea. Şi-acum mi-era teamă, dar într-o clipă m-am dumerit

că n-aveam de ce; la-nceput, parcă mi s-a tăiat răsuflarea, văzându-l acolo pe neaşteptate, dar după a dintâi tresărire, ca să zic aşa, mi-am dat seama că de data asta spaima mea n-avea nici un temei.

Babacu' era om la aproape cincizeci de ani – şi-şi arăta vârsta. Chica lui încâlcită şi slinoasă îi atârna pe frunte, încât îi puteai vedea printre şuviţe, ca printr-un frunziş, ochii strălucitori. Avea un păr negru, fără nici un fir cărunt, la fel ca şi favoriţii-i lungi şi încâlciţi. Obrajii – atât cât i se vedeau – n-aveau nici o culoare. Erau albi, de un alb nefiresc care te înfiora, de ţi se încrâncena carnea pe tine, un alb de broască, de burtă de peşte, iar în loc de haine, purta nişte flenduri.

Şedea picior peste picior şi prin gheata ruptă a celui de deasupra i se vedeau două deşte pe care şi le mişca din când în când. Pălăria-i zăcea pe podea – o pălărie veche, neagră, cu fundul scobit ca un capac.

Stăteam şi mă uitam la el. Mă privea şi el, de pe scaunul niţeluş aplecat, pe care şedea.

Punând lumânarea pe masă, am băgat de seamă că geamul era deschis. Sărise desigur pe fereastră, de pe acoperişul şopronului. După ce mă măsură bine din tălpi până-n creştet îmi spuse:

— Haine scrobite, ai? Crezi că eşti cineva, ai?

— Poate că sunt, poate că nu.

— Lasă gura! De când am plecat, ai strâns ceva podoabe pe tine, dar te pun eu cu botul pe labe, fii pe pace. Se zice că ai şi iducaţie, ştii să scrii, sa citeşti… Acu' ţi-oi fi închipuind că eşti mai dihai ca tac-tu, fiindcă el nu ştie, ai? Las' că-ţi scot eu gărgăunii din cap! Cin' ţi-a dat voie să te ţii de toate mofturile astea? Cin' ţi-a spus că-s de nasul tău?

— Văduva. Ea mi-a spus.

— Văduva? Ai? Şi cine i-a zis văduvei că poate să-şi vâre nasu' unde nu-i fierbe oala?

— Nu i-a zis nimeni nimic.

— Las’ c-o învăţ eu minte. Ascultă, bă, să te laşi de şcoala aia. Le-arăt eu lor să mai înveţe un golan să-şi dea aere faţă de tac-său şi să facă pe grozavul cu el. Să nu te mai prind că-ţi pierzi vremea la şcoala aia, că-ţi pun pielea pe băţ. Mă-ta nu ştia să citească şi nici să scrie. La fel tot neamul tău. Şi eu tot aşa. Numai tu te-ai găsit mai cu moţ. Cu mine nu-ţi merge, auzi tu? Hei, ia deschide cartea, să te-aud şi eu ce ştii!

Am luat o carte şi am început să citesc o istorie despre generalul Washignton7 şi despre război. După câteva clipe, babacu’ îmi smulse cartea din mână şi-o azvârli cât colo.

— Văz că ştii să citeşti. Nu-mi venea să cred când mi-ai spus. Ascultă acu’! Să te laşi de farafastâcurile astea! Nu-ţi mai dau voie. Să ştii că sunt cu ochii pe tine, bobocule, şi dacă te mai prind pe la şcoală, te bat de te rup. Te pomeneşti că mai ajungi şi bisericos. Halal de aşa fiu!

Apoi, luând de pe masă o pază albastră şi galbenă înfăţişând nişte vaci şi un păstor, se burzului:

— Asta ce mai e?

— Mi-au dat-o la şcoală, fiindcă mi-am învăţat bine lecţiile.

O rupse în bucăţi şi-mi spuse:

— O să-ţi dau eu ceva mai bun, o bătaie soră cu moartea.

Mai bombăni aşa câteva clipe, apoi rosti:

— Eşti ditamai domnişorul, ai? Ia te uită… pat, cearşafuri, oglindă, covoraş pe podea, şi tac-tu trebuie să doarmă cu porcii în tăbăcărie. Halal de aşa fiu! Dar lasă, n-avea tu grijă, te lecuiesc eu de fumurile astea, ţi le scot eu din cap. Ţi s-a dus buhu că eşti bogat. Aşa-i? Ia zi-mi şi mie cum devine cazu’?

— Minte cin’ ţi-a spus.

— Ascultă, bă, ai grijă cum vorbeşti cu tac-tu. Destul am răbdat, nu mă aţâţa. De două zile de când umblu prin târg, n-aud alta decât că eşti bogat. Acelaşi lucru l-am auzit şi pân părţile din josul fluviului. De-aia am venit. Să-mi dai mâine banii, am nevoie de ei.

— N-am nici un ban.

— Minţi! Sunt la judele Thatcher. Du-te şi ia-i, îmi trebuie!

— N-am nici un ban, zău. Întreabă-l şi pe judele Thatcher, o să-ţi spună la fel.

— Bine, o să mă duc eu să-i cer. Îl fac eu să mi-i dea, nu te teme! Ia zi, câţi bani ai în buzunar? Dă-i încoa'!

— N-am decât un dolar, dar îmi trebuie să…

— Nu mă priveşte pentru ce-ţi trebuie, dă-l încoa'!

Îl luă şi-l muşcă, să vadă dacă nu era fals, apoi îmi spuse că se duce în târg să cumpere nişte rachiu – cică nu băuse toată ziua. Când ajunse pe acoperişul şopronului, îşi vârî din nou capul pe fereastră şi-ncepu să mă-njure că-s fandosit şi-ncerc să fiu mai breaz ca el. Şi când credeam că plecase, îşi băgă iar capul pe fereastră, ca să-mi zică să nu uit ce-mi spusese despre şcoală – că-mi arată el mie dacă nu mă las de ea.

A doua zi se duse, beat-turtă, la judele Thatcher şi se răţoi la el, încercând să-i stoarcă banii. Neizbutind, se jură c-o să-l dea în judecată.

Judele şi văduva cerură tribunalului să mă scoată de sub aripa lui babacu' şi să mă dea în grija unuia din ei. Dar cum judecătorul abia venise în localitate şi nu-l cunoştea pe babacu', hotărî că tribunalul nu are căderea să se amestece în asemenea treburi şi că, pe cât se poate, familiile nu trebuie despărţite; în ce-l priveşte – zicea el – n-ar vrea să smulgă un copil de lângă tatăl său.

Judele Thatcher şi văduva n-au mai avut încotro şi s-au lăsat păgubaşi.

Bătrânul s-a bucurat de n-a mai putut şi mi-a zis că mă învineţeşte în bătăi dacă nu-i fac rost de ceva gologani. Am împrumutat trei dolari de la judele Thatcher, iar babacu' i-a băut şi a umblat apoi prin tot târgul cântând, înjurând de mama focului şi bătând darabana într-o tingire, până la miezul nopţii. L-au prins şi l-au băgat la răcoare, iar a doua zi l-au adus la tribunal, unde-a fost osândit la o săptămână închisoare.

El însă zicea că-i mulţumit, fiindcă-i stăpân pe fi-su, şi că o să-i arate el lui.

Când ieşi din puşcărie, judecătorul ăl nou îi făgădui c-o să facă om din el. Îl chemă la el acasă, îi dădu haine noi şi curate şi-l aşează la masa laolaltă cu familia lui, dimineaţa, la prânz şi seara. Parcă era pâinea lui Dumnezeu, nu altceva. În prima zi, după cină, îl luă deoparte şi-i vorbi despre cumpătare şi alte asemenea lucruri, până ce lui babacu' îi dădură lacrimile şi începu să spună că fusese cu adevărat un ticălos şi-şi irosise viaţa, dar că de-aci înainte o să-nceapă o viaţă nouă şi-o să ajungă un om de care n-o să-i mai fie nimănui ruşine, dacă judecătorul o să-l ajute şi n-o să-l dispreţuiască. Judecătorul îi răspunse că l-ar pupa pentru vorbele astea, şi începu să bâzâie şi el, şi nevastă-sa. Babacu' le mai spuse că a fost toată viaţa un neînţeles, iar judecătorul îl crezu pe cuvânt.

— Un om decăzut ca mine – adăugă bătrânul – are nevoie de înţelegerea semenilor săi.

Judecătorul zise: „Aşa e!" şi iarăşi izbucniră în plâns. Înainte de a se duce la culcare, bătrânul se ridică şi le întinse mâna, spunând:

— Uitaţi-vă la mâna asta, domnilor şi doamnelor, strângeţi-o în mâinile voastre! A fost cândva mâna unui porc, dar acum nu mai e, acum e mâna unui om care a început o viaţă nouă şi care mai bine moare decât să dea înapoi. Ţineţi minte cuvintele astea, nu uitaţi că eu le-am rostit. Acum e o mâna curată. Strângeţi-o fără frică!

Îi strânseră mâna şi plânseră apoi în cor. Ba, nevasta judecătorului i-o şi sărută. Dup-aceea, bătrânul iscăli un jurământ – mai bine zis, puse degetul. Judecătorul spuse că era cel mai înălţător moment din câte trăise, sau ceva asemănător. Apoi îl băgară pe babacu' într-o încăpere frumoasă, pe care o ţineau pentru oaspeţi. Dar în toiul nopţii, bătrânului i se făcu o sete grozavă, ieşi pe acoperiş şi se lăsă jos pe un stâlp.

Ajuns în târg, îşi schimbă ţoalele noi pentru o vadră de vin, apoi se întoarse şi petrecu o noapte de pomină. Spre ziuă ieşi din nou, beat ca un lăutar, alunecă de pe acoperiş şi-şi rupse braţul stâng în două locuri. Îl găsiră aproape ţeapăn, în zorii zilei. Iar când deschiseră uşa camerei de oaspeţi, trebuiră să facă sondaje, înainte de a putea naviga prin ea.

Judecătorului i-a cam sărit muştarul. Zicea că bătrânul poate fi îndreptat cel mult cu un glonte de puşcă, dar nu altminteri.

C A P I T O L U L VI.

În curând bătrânul se puse iarăşi pe picioare şi începu să alerge pe la tribunal, ca să-l silească pe judele Thatcher să-i dea banii. Se ţinu şi de mine, văzând că nu mă las de şcoală. De vreo două ori izbuti să mă-nhaţe şi mă bătu măr. Cu toate astea, m-am dus mai departe la şcoală, ocolindu-l sau luând-o la goană când îl zăream. Înainte nu prea-mi plăcuse să mă duc la şcoală, dar acum ţineam morţiş să mă duc, ca să-i fac în necaz tatii.

Procesul ăla era o poveste lungă, părea că n-au să-l mai urnească niciodată. De aceea, din când în când împrumutam doi-trei dolari de la judele Thatcher şi-i dădeam lui babacu', ca să nu mă bată. De câte ori punea mâna pe bani se-mbăta, şi de câte ori se-mbăta făcea tărăboi prin târg. Şi de câte ori făcea tărăboi era băgat la răcoare… Viaţa asta i se potrivea de minune, parcă era anume croită pentru el.

De la o vreme însă începuse să se ţină scai de văduvă, încât, într-o bună zi, ea îi spuse că dacă nu se astâmpără, o să fie vai şi amar de el. Scos din sărite, babacu' îi răspunse c-o să-i arate el cine-i stăpânul lui Huck Finn. Şi într-o zi, în primăvară, mă pândi, puse mâna pe mine şi mă duse cu barca vreo trei mile în susul apei, trecând pe celălalt mal, dinspre Illinois, într-un loc împădurit şi pustiu, unde nu se afla decât o colibă veche de lemn, împrejmuită de copaci atât de deşi, încât, dacă nu ştiai unde e, nu dădeai de ea.

Stătea mai tot timpul cu mine, aşa că nu mi se ivea nici cel mai mic prilej s-o şterg de-acolo. Locuiam amândoi în coliba aia, iar noaptea babacu' încuia întotdeauna uşa şi-şi punea cheia sub cap. Avea o puşcă, pe care cred c-o furase; trăiam din pescuit şi vânat. Uneori mă încuia şi se ducea până la debarcader – cu vreo trei mile mai jos. Era acolo o dugheană, unde în schimbul peştelui şi vânatului căpăta rachiu. Îl aducea acasă, se-mbăta şi, când era cu chef, mă snopea în bătăi.

Nu după multă vreme văduva află unde sunt şi trimise un om de-al ei să mă scape. Babacu' însă îl puse pe fugă cu puşca. Cam pe vremea aceea începusem să mă obişnuiesc cu noua mea viaţă şi chiar îmi plăcea, bineînţeles, în afară de bătăi. Trândăveam toată ziulica şi era tare bine. Stăteam cu burta la soare, fumam tabac, pescuiam şi nimeni nu mă silea să citesc sau să învăţ. Aşa trecură două luni, dacă nu şi mai mult. Hainele de pe mine erau ferfeniţă şi pline de jeg. Nu puteam pricepe cum dracu' de-mi plăcuse atâta în casa văduvei, unde trebuia să mă spăl, să mănânc din farfurie, să mă pieptăn, să mă duc la culcare şi să mă scol la ore fixe, să stau toată vremea cu nasul în carte şi, colac peste pupăză, să mai îndur şi sâcâielile domnişoarei Watson. N-aş mai fi vrut să mă-ntorc niciodată acolo. În casa văduvei începusem să înjur din pricină că ei nu-i plăcea. Dar acum înjuram ca la uşa cortului – babacu' n-avea nimic împotrivă. Ce mai tura-vura, trăiam binişor în pădurea ceea.

Cu vremea însă, babacu' se învăţase să pună cam prea des mâna pe bâtă, aşa că nu mai puteam răbda. Eram numai vânătăi. Afară de asta, obişnuia să plece mereu, lăsându-mă închis în colibă. Odată m-a încuiat înăuntru şi a lipsit vreo trei zile. Mi-a fost grozav de urât. Credeam că s-a înecat şi că n-o să mai ies niciodată de-acolo. Gândul ăsta mă îngrozea. Mă hotărâi să caut un mijloc de evadare. Mai încercasem eu de multe ori să ies din colibă, dar degeaba. Prin ferestruica aia strâmtă n-ar fi putut trece nici măcar un câine, iar hornul era prea îngust ca să mă pot căţăra

prin el. Uşa era făcută din blăni groase de stejar. Babacu’ avea totdeauna grijă ca în lipsa lui să nu lase înăuntru vreun cuţit sau ceva asemănător. Cercetasem de sute de ori încăperea, tot n-aveam ce face şi în felul ăsta îmi trecea timpul. Dar de astă dată, în sfârşit, am găsit ceva: un ferăstrău vechi, ruginit şi fără mâner. Fusese ascuns între grindă şi căpriorii acoperişului. Am luat ferăstrăul, l-am uns şi m-am pus pe lucru. La un capăt al colibei, în spatele mesei, era o cergă veche, bătută cu cuie în perete, ca să nu sufle vântul prin crăpături, şi să stingă lumânarea. M-am vârât sub masă, am ridicat cerga şi am început să tai cu ferăstrăul în buşteanul gros de la temelie, o gaură cât să mă pot strecura afară. Treaba asta mi-a luat multă vreme, dar aproape că isprăvisem, când deodată am auzit răsunând în pădure puşca lui babacu’. Am îndepărtat toate urmele trudei mele, am pus la loc cerga şi am ascuns ferăstrăul. În curând se ivi şi babacul. Ca de obicei, nu era în apele lui. Zicea că fusese în târg, unde toate mergeau anapoda. Avocatul îi spusese că ar câştiga procesul şi ar căpăta banii, dacă ăia s-ar hotărî odată să-l înceapă, numai că scorneau o sumedenie de chichiţe ca să-l amâne me-reu, iar judele Thatcher se pricepea la asemenea lucruri. Pe deasupra, oamenii spuneau c-o să mai fie un proces, ca să fiu luat de lângă babacu’ şi dat în grija văduvei, care de data asta o să câştige procesul. Vestea asta nu mi-a plăcut de loc, fiindcă nu voiam în ruptu’ capului să mă mai întorc în casa văduvei, unde aveam de îndurat atâtea chinuri şi unde trebuia să fiu civilizat, cum spunea dumneaei.

Bătrânul începu să înjure vârtos; înjură pe cine vrei şi pe cine nu vrei şi, ca să fie sigur că nu i-a scăpat nimeni, o luă de la capăt şi isprăvi cu o înjurătură, ca să zic aşa, cuprinzătoare, pomenind o mulţime de oameni al căror nume nu-l ştia şi cărora le spunea „cum naiba-i cheamă”. Şi dă-i şi dă-i cu înjurăturile.

— Tare-aş vrea s-o văz pe văduvă că pune mâna pe tine! urmă el, adăugând c-o să fie cu ochii-n patru şi că dacă au

să încerce să vină după mine, o să mă ascundă într-un loc pe care-l ştia numai el, cu vreo şase-şapte mile mai departe, unde puteau să crape căutându-mă şi tot nu mi-ar da de urmă.

Chestia asta m-a cam tulburat, dar după câteva clipe m-am liniştit, gândindu-mă că mult n-o să mai fac eu purici lângă dumnealui, ca să-i dau prilejul să treacă la fapte. Bătrânul mă trimise să scot din barcă lucrurile pe care le adusese din târg. Adusese un sac de vreo cincizeci de funţi de mălai, o halcă de slănină, alice, o ploscă cu rachiu, un terfelog şi două gazete, bune de folosit ca fultuială, şi nişte câlţi. După ce-am dus un transport în colibă, m-am întors şi m-am aşezat pe botul bărcii, ca să mă odihnesc niţeluş. Eram hotărât s-o şterg în pădure, luând cu mine puşca şi niscaiva undiţe. Fireşte, n-aveam de gând să ma statornicesc undeva, ci voiam s-o iau razna prin ţară, umblând mai mult noaptea şi trăind din vânat şi pescuit, în felul ăsta puteam ajunge destul de departe ca să nu-mi mai dea de urmă nici babacu', nici văduva.

Mă gândeam să tai buşteanul de la temelie şi s-o şterg chiar în noaptea aia, dacă babacu' s-ar chercheli îndeajuns – şi fără doar şi poate c-avea să se cherehelească. Eram aşa de cufundat în gânduri, încât n-am băgat de seamă că zăbovisem cam multişor. Deodată am auzit glasul bătrânului, care mă întreba dac-am adormit sau dacă nu cumva m-am înecat.

Pân-am cărat toate lucrurile în colibă, s-a făcut întuneric. În vreme ce eu pregăteam cina, bătrânul mai trăgea câte-o duşcă; încălzindu-se, începu din nou să înjure. Se îmbătase în târg şi zăcuse toată noaptea într-un şanţ, aşa că acum arăta ca vai de lume. Era plin de noroi din creştet până-n tălpi, să juri că-i Adam, nu alta! De câte ori i se urca rachiul la cap, se apuca să înjure stăpânirea.

— Şi să mai zici că asta-i stăpânire! începu el. Păi, uită-te la ea şi zi cu ce seamănă. Ce fel de lege-i aia care-i gata să răpească un fiu de la tac-su care l-a făcut şi s-a căznit să-l

crească pe cheltuiala lui?! Da, taman când fiul ăsta a ajuns şi el om în toată firea şi-ar putea să muncească şi să înceapă să-şi ajute părintele ca să se hodinească şi el, vine legea şi se amestecă-n ciorbă. Şi cică asta-i stăpânire! Da' stai, că nu-i ajunge atât. Legea îl sprijină pe boşorogu' ăla de Thatcher, judele, ca să mă poată jefui pe mine de avutu' meu. Frumoasă lege, n-am ce zice! O lege care sileşte pe un cetăţean care are peste şase mii de dolari să trăiască într-un bordei ca ăsta şi-l lasă să umble în nişte zdrenţe care nu le-ai pune nici pe-o vită! Cică asta-i stăpânire! Cu o stăpânire ca asta nu poate intra omu-n drepturile lui. Uneori îmi vine s-o şterg pentru totdeauna din ţara asta. Da, le-am şi spus-o. I-am trântit-o în obraz lui Thatcher. M-a auzit o grămadă de lume şi n-au decât s-o spună şi la alţii. „Pentru doi cenţi – le-am zis – aş tuli-o din ţara asta blestemată şi nu m-aş mai întoarce în vecii vecilor." Chiar astea au fost vorbele, şi le-am mai zis: „Hei, uitaţi-vă la pălăria mea – dacă aşa ceva se mai cheamă pălărie – fundul i-e găurit, iar restul îmi ajunge până sub bărbie; asta nu mai e pălărie, ci burlan de sobă. Şi, mă rog, cine poartă asemenea pălărie? Un om ca mine, care-aş fi printre ăi mai bogaţi oameni din târg, dac-aş putea să-mi capăt drepturile. Halal stăpânire, n-am ce zice! Hei, ascultă-aici! Era odată un negru liber de prin Ohio8, un mulatru cu pielea albă, să juri că-i un alb. Purta o cămaşă albă – n-am văzut în viaţa mea una mai albă – şi avea o pălărie pe cinste. Haine mai frumoase ca ale lui nu ştiu să fi avut altu' în tot târgu' ăla. Mai avea şi un ceas de aur cu lănţişor, şi un baston cu măciulie de argint, într-un cuvânt era ăl mai grozav nabab din tot ţinutul. Şi ce crezi că spunea lumea? Cică era profesor la universitate, că vorbea o sumedenie de limbi şi ştia câte-n lună şi-n stele. Dar asta n-ar fi nimic. Cică la el, acolo, avea drept de vot. Asta le-a pus capac la toate. Ce-o s-ajungă ţara asta? mi-am zis eu. Era zi de alegeri şi mă gândeam să mă duc să votez şi eu, măcar că eram prea afumat ca să-mi târăsc picioarele pân-acolo. Când am auzit

însă că în ţara asta e un stat în care negrul ăla are voie să voteze, m-am lăsat păgubaş. Le-am spus că eu unu' nu mai votez câte zile oi avea. Chiar aşa le-am spus, de faţă cu toţi. Din partea mea poa' să se ducă ţara de râpă, că eu nu mai votez cât oi fi şi-oi trăi. Da' să fi văzut ce aere îşi dădea negrul ăla! Păi, dacă nu l-aş fi îmbrâncit, nici nu s-ar fi dat la o parte ca să mă lase să trec. Le-am zis ălora: Ia spuneţi-mi, de ce nu-i scos la vânzare negru' ăsta? Şi ce crezi că mi-au răspuns? He, cică nu poate fi vândut până nu împlineşte şase luni de şedere în statul ăla şi că pân-atunci mai are. Poftim o mostră! Şi-atuncea – zic – ce stăpânire mai e şi aia, care nu poate vinde un negru liber decât după ce stă şase luni într-un stat? O stăpânire care se crede stăpânire şi-şi zice stăpânire şi-şi dă aere de stăpânire, când trebuie s-aştepte şase luni ca să poată pune mâna pe un pezevenghi de negru liber, pe-un diavol tuciuriu în cămaşă albă, pe-un bagabont şi-un…

Babacu' se aprinsese în aşa hal, că, nemaibăgând de seamă unde-l duc picioarele, se împiedică de butoiaşul cu slănină şi căzu, julindu-şi ţurloaiele. Sfârşitul discursului a fost de-o înflăcărare nemaipomenită: un potop de înjurături, mai ales împotriva negrului şi a stăpânirii, dar şi a butoiaşului, din când în când. Începu să ţopăie prin odaie ca un apucat, ţinându-se când de-o gleznă, când de aialaltă, şi pân' la urmă trase deodată cu stângul un şut grozav butoiaşului. Ideea n-a fost prea bună, fiindcă s-a nimerit să lovească tocmai cu piciorul încălţat cu gheata ruptă, din care-i ieşeau afară două deşte. Scoase un urlet de ţi se făcea părul măciucă să-l auzi, şi se tăvăli pe jos, ţinându-se de deştele lovite şi înjurând mai vârtos ca oricând. Cel puţin aşa îmi zise chiar dumnealui după aceea. Cică de data asta îl întrecuse până şi pe moş Sowberry Hagan, pe care-l auzise înjurând în zilele când moşul era în putere. Eu socot însă că se lăuda numai.

După cină, babacu' luă plosca, spunând că are-n ea rachiu pentru două beţii şi-un delirium tremens. Folosea totdeauna

cuvântul ăsta. În gândul meu îmi ziceam că într-o oră o să fie beat mort şi atunci am să pot şterpeli cheia sau am să tai cu ferăstrăul buşteanul ăla – una din două. Bău ce bău, apoi se întinse pe pătură. Dar norocul fugea de mine: babacu' nu dormea adânc; se frământă în somn, gemea, mormăia şi se sucea ba pe-o parte, ba pe cealaltă. Pân' la urmă m-a apucat o piroteală de n-am mai putut ţine ochii deschişi şi până să ştiu ce-i cu mine, am adormit buştean, cu lumânarea aprinsă alături.

Nu ştiu cât am dormit, dar deodată am auzit un ţipăt grozav şi m-am trezit. Babacu' sărea ca un smintit prin încăpere, urlând că-i împresurat de şerpi şi că i se încolăcesc pe picioare. Ţipa şi p-ormă sărea ca ars, zicând că un şarpe-l muşcase de falcă. Eu însă nu vedeam nici un şarpe. Deodată începu să alerge în jurul mesei zbierând: „Ia-l de pe mine! Ia-l de pe mine! Mă muşcă de gât!" N-am pomenit privire mai sălbatică la un om. Nu trecu mult şi se prăbuşi pe podea, gâfâind ostenit; apoi începu să se dea de-a dura cu o iuţeală nemaipomenită, izbind cu picioarele în dreapta şi-n stânga, bătând aerul cu mâinile şi răcnind că-i hărţuit de diavoli. Încetul cu încetul se potoli şi o clipă rămase nemişcat, gemând. Apoi se linişti de-a binelea. Auzeam cucuvelele şi lupii urlând în pădure. Era o linişte înfricoşătoare. Babacu' zăcea într-un colţ. În curând se ridică în capul oaselor şi trase cu urechea. Apoi rosti cu glas stins:

— Bu-hu-hu, vin morţii, bu-hu-hu, vin după mine, da' nu mă duc cu ei! Uite-i! Nu m-atingeţi, nu m-atingeţi! Jos labele! Tii, ce reci sunt! Fie-vă milă de un biet păcătos, lăsaţi-l în pace!

Începu să se târască în patru labe, milogindu-se să fie lăsat în pace. Apoi se înveli în pătură, se rostogoli sub masa veche de brad şi izbucni în plâns. Îl auzeam cum plânge sub pătură.

Peste câteva clipe ieşi de sub masă, sări în picioare şi, zărindu-mă, se repezi la mine ca un apucat. Începu să mă

fugărească prin colibă, cu cuţitul în mină, zicându-mi că-s îngerul morţii şi c-o să mă omoare ca să nu mai vin niciodată la el.

L-am rugat să-mi dea pace şi i-am spus că-s Huck, nu cine crede el, dar l-a apucat un râs sălbatic şi, răcnind şi înjurând amarnic, a urmat să mă fugărească. Tocmai când mă pregăteam să mă strecor pe sub braţul lui, m-a înhăţat de gulerul hainei, drept între umeri. Credeam că mi-a sunat ceasul. Dar am lepădat haina cu iuţeala fulgerului şi am scăpat. Peste câteva clipe, nemaiputându-se ţine pe picioare de oboseală, babacu' se prăbuşi cu spatele la uşă, cică să se odihnească niţel ca să mă poată omorî după aia. Punându-şi cuţitul sub cap, îmi zise că trage un pui de somn ca să mai prindă puteri şi p-ormă mi-arată el mie.

A adormit degrabă. M-am suit atunci pe scaunul ăla cu fundul spart şi, fără zgomot, am pus mâna pe puşcă. Am împins vergeaua să văd dacă-i încărcată, apoi am aşezat puşca pe butoiul de sfeclă, cu ţeava îndreptată spre babacu', şi am stat la pândă, cu ochii pe el. Tii, ce încet a trecut vremea în noaptea aceea, aşa, pe tăcute!

C A P I T O L U L VII

— Scoală! Ce faci acolo?

Am deschis ochii şi m-am uitat împrejur, încercând să-mi dau seama unde ma aflu. Dormisem adânc şi acum soarele răsărise. Babacu' stătea aplecat deasupra mea: părea mahmur şi chiar bolnav.

— Ce faci cu puşca? îmi zice.

Mi-am dat seama că nu ţinea minte ce făcuse noaptea, aşa că i-am spus:

— A-ncercat cineva să intre şi-am stat la pândă.

— De ce nu m-ai trezit?

— Am vrut, dar n-am izbutit să te urnesc.

— Bine, bine. Ia nu mai pălăvrăgi atâta; mai bine du-te de vezi dacă nu s-a prins vreun peşte în undiţe, că mi-e foame. Vin şi eu numaidecât.

A descuiat uşa, iar eu am luat-o la fugă spre mal. Am zărit nişte cioate şi plavii care pluteau la vale şi mi-am dat seama că apele începuseră să crească.

Mă gândeam ce bine-aş duce-o dac-aş fi acum în târg. Viitura din iunie îmi aducea totdeauna noroc, fiindcă de cum încep să crească apele, vin la vale o sumedenie de buşteni şi de plute – uneori câte-o duzină de buşteni deodată – şi nu ţi se cere decât să întinzi mâna după ei şi să-i vinzi apoi cherestegiilor sau la joagăr.

Mergeam pe mal în sus, pândind cu un ochi pe babacu' şi cu celălalt apa râului, ca să văd ce mai aduce viitura. Deodată am zărit o luntre, o frumuseţe de luntre, lungă de vreo patru metri; plutea pe creasta valurilor, ca o raţă. Am sărit ca o broască în apă, cu capul în jos, aşa îmbrăcat cum eram, şi am înotat drept spre ea. Mă aşteptam să fie cineva culcat în luntre; mulţi fac aşa dinadins, ca să te păcălească, şi când zici c-ai tras luntrea la mal, ăia se ridică de pe fundul ei şi-ţi râd în nas. Da' de data asta n-a fost aşa. De bună seamă că era o luntre luată de puhoi. M-am suit în ea şi am adus-o la mal. Îmi ziceam că babacu' o să fie tare mulţumit când o vedea-o: făcea zece dolari pe puţin. Când am ajuns la ţărm, babacu' încă nu se zărea. Împingând luntrea într-o scobitură îngustă, năpădită de ierburi şi sălcii, mi-a dat în gând s-o ascund acolo, ca atunci când o fi să fug, în loc s-o iau prin pădure, să mă las cu luntrea vreo cincizeci de mile mai la vale şi să mă statornicesc acolo, fără să mă canonesc atâta umblând pe jos.

Eram destul de aproape de colibă şi mi se părea mereu că-l aud pe babacu'. Până la urmă tot am ascuns luntrea, dar când am ieşit din ascunzătoare şi m-am uitat printr-un desiş de sălcii, l-am zărit pe babacu' pe potecă: ochea o pasăre cu puşca. Va să zică nu văzuse nimic. Când s-a apropiat, am avut grijă să mă găsească scoţând o undiţă. M-a luat la rost că de ce mă mocoşesc, da' i-am zis că am căzut în apă şi că de-aia am zăbovit. Ştiam eu c-o să vadă că-s ud leoarcă şi-o

să înceapă să mă descoasă. În undiţe se prinseseră vreo cinci bibani. I-am luat şi ne-am dus acasă.

După-masă ne-am tolănit să tragem un pui de somn, că eram amândoi cam obosiţi. Mă gândeam că de-aş putea găsi vreun mijloc de a-i împiedica pe babacu’ şi pe văduvă să se ia după mine, ar fi cu mult mai sigur decât dacă m-aş bizui doar pe norocul de-a ajunge destul de departe până să bage ei de seamă c-am tulit-o. Că de! cine ştie ce se poate întâmpla!

Din păcate, nu-mi trecea prin minte nimic. După câtva timp, babacu’ se sculă ca să mai dea pe gât o găleată de apă şi-mi spuse:

— Altă dată, când o veni careva să dea târcoale pe-aici, să mă scoli, auzi? Omul ăla n-a venit cu gând bun încoace. Îl împuşcam eu, fir-ar al dracului! Altă dată să mă scoli, auzi?

Şi se culcă la loc.

Vorbele lui mi-au dat taman ideea pe care-o căutam. De data asta – mi-am zis – nimănui n-o să-i treacă prin cap să se ia după mine.

Pe la amiază, am ieşit amândoi din colibă şi-am luat-o pe mal în sus.

Apa venea cam repejor, cărând cu ea o sumedenie de butuci. Deodată, se ivi o plută: nouă buşteni strâns legaţi. Ne-am dus cu barca, am prins-o şi am tras-o la mal. Apoi ne-am aşezat să prânzim. Oricine afară de babacu’ ar fi aşteptat toată ziua ca să mai prindă ceva butuci. Dar el nu. Nouă butuci îi erau de ajuns şi ţinea morţiş să se ducă cu ei în târg, să-i vândă.

Pe la vreo trei şi jumătate, mă încuie şi porni cu barca, trăgând după el pluta. După socotelile mele, n-avea să se mai întoarcă în seara aceea. Am aşteptat să se îndepărteze bine, apoi am scos ferăstrăul şi m-am pus iar pe lucru, la butucul acela. Babacu’ n-ajunsese încă la ţărmul celălalt, că eu şi ieşisem prin gaură, afară din colibă. Barca şi pluta păreau acum cât un punct hăt-departe pe apă.

Am luat sacul cu mălai şi l-am cărat în locul unde ascunsesem luntrea. Am dat la o parte ierburile şi crăcile şi l-am aşezat în luntre.

La fel am făcut şi cu halca de slănină, şi cu plosca de rachiu. Am luat toată cafeaua, tot zahărul şi toate alicele pe care le-am mai găsit în colibă, apoi am luat câlţii, o găleată, un polonic şi o cană de tinichea, ferăstrăul meu vechi, două pături, o tigaie şi un ibric de cafea. Am mai luat şi nişte undiţe, chibrituri şi alte mărunţişuri, într-un cuvânt, tot ce avea un preţ cât de mic. Ce mai, am golit coliba. Aş fi vrut şi un topor, da' nu era niciunul, afar' de ăl de la grămada de lemne, pe care aveam de gând să-l las – ştiu eu de ce.

În sfârşit, am dus puşca, şi cu asta basta.

Tot strecurându-mă prin deschizătură şi târând afară atâtea lucruri, răscolisem binişor pământul în locul acela. Am presărat deasupra niţică ţărână, ca să ascund cât de cât urmele de paşi şi talaşul. Apoi am aşezat butucul la loc, punându-i doi bolovani dedesubt şi proptindu-l cu încă unul, căci acum era cam îndoit şi nu prea ajungea până la pământ. De la patru-cinci paşi, dacă nu ştiai dinainte, nu băgai de seamă că fusese tăiat cu ferăstrăul şi apoi, era în spatele colibei: cine să-şi vâre nasul pe-acolo?

Până la luntre, pământul era acoperit cu iarbă, aşa că nu se vedea nici o urmă. M-am mai uitat o dată să mă încredinţez. De pe mal mi-am aruncat privirile spre fluviu. Nici o primejdie. Mi-am luat puşca şi m-am dus în pădure să vânez niscaiva păsări, când, ce să vezi, dau de un porc sălbatic. Porcii fugiţi de la fermele din prerie se sălbăticesc repede prin coclaurile astea. L-am omorât şi l-am cărat până la colibă.

Apoi am luat toporul şi-am fărâmat uşa în bucăţi.

Am târât porcul înăuntru, l-am cărat până aproape de masă şi i-am tăiat gâtiţa cu toporul, lăsându-l un timp să sângereze pe pământ. Zic pământ, fiindcă pe jos era pământ bătătorit, nu duşumea. Am luat un sac vechi şi l-am umplut cu pietroaie, câte am putut să car, l-am aşezat lângă

porc şi l-am târât apoi afară prin pădure, până la mal, şi zdup! cu el în apă. Şi dus a fost.

Se vedea limpede că ceva fusese târât pe pământ. Ce n-aş fi dat să fie de faţă şi Tom Sawyer! Ştiu că i-ar fi plăcut o istorie ca asta. Şi ce de floricele i-ar mai fi pus, cu închipuirea lui! Nimeni nu-l întrece pe Tom Sawyer în asemenea treburi.

La urmă, mi-am smuls câteva fire de păr, le-am lipit de muchea toporului, pe care-l muiasem bine în sânge, şi am azvârlit toporul într-un colţ. Apoi am luat porcul în braţe, l-am acoperit cu haina (ca să nu mai picure sânge) şi ajungând la mal, ceva mai jos de colibă, l-am aruncat în apă. Mi-a venit o idee: m-am dus la luntre, am luat sacul cu mălai şi ferăstrăul şi le-am adus în colibă. Am pus sacul la locul unde stătea de obicei şi i-am găurit fundul cu ferăstrăul, că nu erau cuţite şi furculiţe – babacu' folosea numai briceagul când pregătea mâncarea. Am târât apoi sacul vreo sută de paşi pe pământul acoperit cu iarbă şi prin zăvoiul de sălcii, la răsărit de colibă, până la marginea unei japşe9 lată de vreo cinci mile şi plină de păpuriş şi – la vremea lor – şi de raţe. În partea cealaltă, japşa se prelungea într-o gârlă, lungă de vreo câteva mile, care se pierdea undeva, nu ştiu unde, numai în matca fluviului nu.

Mălaiul curse, lăsând o dâră până la japşă. Am azvârlit acolo şi tocila lui babacu', aşa, ca din întâmplare. Apoi am legat cu o sfoară gura sacului, ca să nu mai curgă, şi l-am dus înapoi la luntre, împreună cu ferăstrăul.

Între timp se cam întunecase, aşa că m-am dus cu luntrea ceva mai la vale şi-am ascuns-o sub nişte sălcii. Aşteptând să răsară luna, am priponit luntrea de un trunchi de salcie, am înfulecat ceva şi m-am tolănit ca să fumez o pipă şi să chibzuiesc la un plan de bătaie.

„Va să zică aşa – îmi spuneam – au să se ia după urmele lăsate de sacul cu bolovani, pân-au să ajungă la mal, apoi au să răscolească fluviul ca să dea de mine. Pe urmă au să se ia după dâra de mălai până la japşă şi-au s-o pornească la

vale, prin gârla ceea, ca să-i prindă pe tâlharii care m-au omorât şi au prădat coliba. N-au să-mi caute o veşnicie hoitul în fluviu, au să ostenească repede, şi n-au să-şi mai bată capul să dea de mine. Minunat! Pot poposi oriunde poftesc. Mă gândesc că insula Jackson ar fi un loc destul de prielnic. O cunosc îndeajuns de bine, şi-apoi nu calcă nici dracu' pe-acolo. Unde mai pui că noaptea aş putea trece cu barca pe malul celălalt, ca să dau o raită prin târg şi să fac rost de tot ce-mi trebuie. Da, insula Jackson e locul cel mai potrivit."

Eram mort de oboseală, aşa că, până să prind de veste, am adormit. Când m-am trezit, n-am mai ştiut unde mă aflu. M-am ridicat şi m-am uitat în jur, niţeluş cam speriat. Atunci mi-am amintit unde mă găseam.

Fluviul părea lat de câteva mile.

Luna strălucea aşa de tare, că aş fi putut să număr buştenii negri care lunecau lin pe firul apei, la sute de metri de mal. Peste tot domnea o linişte de moarte şi părea să fie târziu, mirosea a târziu. Aţi priceput ce vreau să spun – nu găsesc cuvintele cele mai nimerite.

Am căscat adânc şi m-am întins să mă dezmorţesc. Când să dezleg luntrea şi s-o pornesc, am auzit un zgomot departe pe fluviu. Am tras cu urechea şi m-am dumerit repede. Era scârţâitul acela jalnic pe care-l fac în nopţile liniştite vâslele ce se răsucesc în strapazane10. Privind printre crengile sălciilor, am văzut departe pe apă o luntre. N-aş fi putut spune câţi oameni erau în ea. Se apropia repede şi, când a ajuns în dreptul meu, am văzut că nu era decât un om. „Te pomeneşti c-o fi babacu'" – mi-am spus – deşi nu-l aşteptam să sosească atât de curând. Curentul purtă luntrea ceva mai jos de locul unde mă aflam; de-acolo o porni spre mal, legănându-se pe apa liniştită. Trecuse atât de aproape de mine, că l-aş fi putut atinge cu patul puştii pe cel din luntre. Nu mai încăpea nici o îndoiala. Era babacu' şi, după felul în care mânuia vâslele, nu părea de loc beat.

N-am mai stat pe gânduri: în clipa următoare vâsleam la vale, liniştit dar repede, în umbra ţărmului. Am plutit aşa vreo două mile şi jumătate, apoi m-am abătut un sfert de milă sau poate şi mai mult spre mijlocul fluviului, ca să ocolesc debarcaderul, de unde putea să mă vadă careva şi să mă strige. M-am vârât printre plavii, apoi m-am tolănit pe fundul luntrei şi am lăsat-o să plutească în voie. Stam aşa lungit şi mă odihneam trăgând din lulea şi uitându-mă la cerul fără pic de nor. Ce adânc pare cerul când stai culcat pe spate, în bătaia lunii! Nu băgasem niciodată de seamă pân-atunci. Şi ce desluşit se aud pe apă toate zgomotele în nopţi ca astea! Auzeam ce spun oamenii la debarcader. O vorbă nu-mi scăpa. Unul zicea că de-acu-nainte zilele au să fie mai lungi şi nopţile mai scurte. Altul spuse că, după părerea lui, noaptea asta nu era dintre alea scurte. Amândoi izbucniră în râs, apoi ăl de-şi dăduse părerea o mai spuse o dată şi iar se porniră pe râs. P-ormă îl treziră pe un al treilea şi-i spuseră şi lui, însă celălalt nu râse, ci se burzului la ei: „Ia mai lăsaţi-mă-n pace!”

Ăl dintâi zise apoi că are de gând să-i povestească şi nevesti-şi – fără îndoială c-o să-i placă şi ei. Dar – adaose el – gluma asta e-un fleac pe lângă cele pe care i le spusese el pe vremuri.

Am mai auzit pe cineva zicând că-i aproape ora trei şi că nădăjduieşte ca, în cel mult o săptămână, să răsară şi soarele. Apoi vorbele s-au depărtat şi nu le-am mai putut desluşi, auzeam doar un şuşotit, curmat în răstimpuri de câte un hohot de râs, dar parcă venea de departe.

Lăsasem cu mult în urmă debarcaderul. Ridicându-mă în picioare, mi-a răsărit în faţă, cu vreo două mile şi jumătate mai la vale, insula Jackson; acoperită de o pădure deasă, se ridica semeaţă în mijlocul apei, mătăhăloasă şi neagră, ca un vapor cu luminile stinse. Limba de nisip nu se zărea, o năpădiseră apele.

Nu mi-a trebuit mult ca s-ajung la ea. Lăsându-mă în voia curentului, am ocolit repede capul insulei şi, intrând în apa

lină de lângă ţărm, am coborât în partea dinspre Illinois.

Am tras luntrea într-o despicătură adâncă a malului, pe care o ştiam, şi-am dat la o parte crengile sălciilor, ca să pot pătrunde acolo. Apoi mi-am priponit luntrea: nimeni n-ar fi putut s-o vadă.

M-am dus la capătul insulei şi m-am aşezat pe-o buturugă. De acolo am privit în voie fluviul cel mare, pe care lunecau buşteni negri; cu vreo trei mile mai jos se vedea târguşorul, unde clipeau câteva luminiţe. O plută cât toate zilele, cu un felinar în mijloc, venea încet la vale, cu vreo milă mai sus. O vedeam cum lunecă agale şi, când a ajuns în dreptul meu, am auzit pe cineva strigând: „Ăi de la pupa! Cârmiţi-o spre dreapta!” Am auzit vorbele astea de parc-aş fi fost lângă cel care le rostise.

Cerul începuse să se lumineze. Am intrat în pădure şi m-am culcat ca să trag un pui de somn înainte de prânzişor.

C A P I T O L U L VIII.

Când m-am deşteptat, soarele se înălţase atât de sus pe cer, încât am socotit că era trecut de opt. Tolănit pe iarbă, la umbră, m-am lăsat în voia gândurilor. Huzuream de bine şi eram mulţumit. Jur împrejur erau nişte copaci uriaşi, sub care domnea întunericul, nu vedeam soarele decât prin vreo două-trei crăpături. Pe pământ, în locurile unde se cernea lumina prin frunziş, străluceau bănuţi de soare şi bănuţii se mişcau uşor – va să zică pe sus adia un vânticel. Două veveriţe se aşezară pe o cracă şi începură să turuie la mine, prietenoase.

Mă simţeam straşnic de bine şi mi-era lene să mă scol ca să-mi pregătesc ceva demâncare. Eram cât pe ce să aţipesc din nou, când deodată mi s-a părut că aud un bubuit undeva, în şuşui apei. M-am proptit în coate şi-am tras cu urechea. N-a trecut mult şi-am auzit iar bubuitul. Într-o clipă eram în picioare şi priveam printr-o bortă din frunziş. Şi, ce să vezi? Pe apă, cam în dreptul debarcaderului, plutea un nor de fum. Era acolo şi vaporul, plin de oameni. Am priceput ce se-ntâmplă. Bum! Fumul alb ţâşni din

coasta vasului. Pasămite, trăgeau cu tunul în apă, încercând să-mi aducă hoitul la suprafaţă.

Mi-era o foame de lup, dar m-am gâudit că n-are rost să aprind focul, fiindcă ăia ar fi putut să vadă fumul. Am rămas pe loc, privind norii de fum şi ascultând bubuiturile tunului. Fluviul, lat de o milă în locul acela, e grozav de frumos într-o dimineaţă de vară, aşa încât mă gândeam c-o să petrec destul de bine, privindu-i cum îmi caută rămăşiţele pământeşti. Numai de-aş fi avut şi ceva demâncare! Deodată mi-am amintit că oamenii de prin partea locului aveau obiceiul să umple cu argint viu bucăţi de pâine şi să le arunce în apă, fiindcă ele se duc de-a dreptul la hoiturile ălor înecaţi, şi-acolo rămân. Ce mi-am zis eu? Ia să mă uit cu băgare de seamă; de-oi vedea vreo bucată de pâine plutind pe-aproape, le arăt eu lor cine sunt. M-am dus pe malul dinspre Illinois, ca să-mi încerc norocul, şi nu mi-a părut rău: pe apă plutea un codru de pâine. Era cât pe ce să-l prind cu un băţ, dar mi-a alunecat piciorul şi pâinea şi-a văzut de drum. În locul acela curentul apei se apropia cel mai mult de mal. Nu trecu mult şi se ivi o altă bucată. De data asta am avut noroc. Am pescuit-o, i-am scos dopul şi bulgăraşul de argint viu şi mi-am înfipt dinţii în ea. Era o franzelă din alea pe care le mănâncă bogătaşii, nu vreo turtă de mălai oarecare.

Mi-am ales un locşor printre copaci şi m-am aşezat pe un buştean, muşcând din bucata de pâine şi uitându-mă plin de mulţumire la vaporaş. Deodată îmi trecu prin minte că văduva, pastorul sau mai ştiu eu cine s-au rugat ca bucata asta de pâine să ajungă la mine, şi uite c-a venit şi m-a găsit. „O fi ceva adevărat în chestia asta – îmi ziceam. Când se roagă un om ca văduva sau ca pastorul, trucul se prinde, fiin’că-s oameni cumsecade, dar cu unul ca mine nu merge…”

Mi-am aprins o pipă şi am fumat cu poftă, stând mai departe la pândă. Vaporaşul plutea în voia apei şi mă gândeam c-o am prilejul să văd cine e pe bord, când o să

ajungă în dreptul meu, pe urmele bucăţii de pâine. Cum am văzut că se apropie, am stins pipa şi, ducându-mă pe mal, în locul unde pescuisem pâinea, m-am aşezat în spatele unei buturugi, într-un mic luminiş. Prin crăcana buturugii se vedea bine.

Acum vaporaşul era atât de aproape de mal, încât oamenii ar fi putut să coboare aruncând o punte de scânduri.

Pe bord se aflau mai toţi cunoscuţii: babacu', judele Thatcher, Becky Thatcher, Joe Harper, Tom Sawyer şi mătuşă-sa Polly, bătrâna, cu Sid şi cu Mary, şi mulţi alţii. Toţi vorbeau despre omor, dar căpitanul le tăie vorba:

— Acum fiţi cu ochii în patru. Curentul se apropie cel mai mult de insulă în locul ăsta şi s-ar putea ca trupul să i se fi încurcat printre ierburi, lângă mal. Cel puţin aşa nădăjduiesc.

Eu unul eram de altă părere. Se înghesuiau cu toţii, aplecându-se peste parapet, drept în faţa mea, fără să scoată o vorbă şi cu ochii la pândă. Îi vedeam cât se poate de bine, însă ei n-aveau cum să mă vadă.

Căpitanul strigă: „Păzea!" şi tunul slobozi o ghiulea drept spre mine, de mă asurzi cu detunătura şi aproape că mă orbi cu fumul. Credeam că s-a zis cu mine. Să fi fost o ghiulea adevărată, socot că oamenii ar fi găsit hoitul pe care-l căutau. Dar, slavă Domnului, am scăpat nevătămat. Vaporaşul îşi urmă drumul, pierind după un cot al insulei. Din când în când auzeam bubuiturile tunului, din ce în ce mai de-părtate, până ce după vreo oră nu le-am mai auzit. Insula era lungă de vreo trei mile. Îmi închipuiam că, ajungând la capătul ei, se lăsaseră păgubaşi. Dar n-a fost aşa. Au ocolit piciorul insulei şi au luat-o în sus, pe, braţul dinspre Missouri, mărind presiunea şi trăgând cu tunul din când în când. M-am dus în cealaltă parte a insulei, ca să-i pot privi. Când au ajuns în faţa capului insulei, au încetat să tragă. Vaporaşul s-a îndreptat spre malul dinspre Missouri, unde oamenii au debarcat şi s-au risipit pe la vetrele lor.

Ei, acum eram sigur c-am scăpat. Puteam să jur că n-o să mai vină nimeni să mă caute. Mi-am scos catrafusele din barcă şi mi-am înjghebat o tabără pe cinste în inima pădurii. Am luat păturile şi mi-am întocmit din ele un fel de cort, sub care să-mi pot pune lucrurile, ca să nu le ude ploaia. Am pescuit un biban şi l-am despicat cu ferăstrăul. Spre seară, am aprins focul, ca să-mi pregătesc cina. Apoi am pus o undiţă, ca să prind niscaiva peşte pentru a doua zi dimineaţa.

Când s-a întunecat, m-am aşezat lângă foc şi mi-am aprins luleaua. Eram mulţumit. Dar în curând m-am simţit tare singur şi, ca să-mi alung urâtul, m-am dus pe mal şi m-am aşezat acolo ascultând clipocitul apei şi numărând stelele, buştenii şi plutele care veneau la vale. Apoi m-am dus la culcare. Nu se află mijloc mai bun ca să-ţi omori timpul când ţi-e urât. Altminteri, îţi vine să-ţi iei lumea-n cap.

Trecură aşa trei zile şi trei nopţi, una la fel cu cealaltă, fără nici o schimbare. A patra zi m-am dus să cercetez insula. Eram stăpânul ei, era a mea, ca să zic aşa, şi voiam s-o cunosc pe de-a-ntregul; dar mai cu seamă voiam să-mi treacă timpul. Am găsit o sumedenie de fragi copţi, fragezi, şi aguridă, şi zmeură verde, ba chiar mure care începuseră să se coacă. Toate au să fie în curând bune de mâncat, îmi ziceam.

Am hoinărit aşa prin pădure, până am ajuns într-un loc care nu mi se părea a fi prea departe de piciorul insulei. Luasem cu mine puşca, dar numai ca să mă apăr, nu ca să vânez; aveam de gând să vânez ceva când m-oi întoarce. Şi cum mergeam eu aşa, odată-mi iese în cale un şarpe mare, de era cât pe ce să calc pe el. Dihania se strecură printre ierburi şi flori – eu după ea, ca s-o prind. Alergam prin pădure, când deodată, am dat peste cenuşa unui foc care mai fumega încă.

Am simţit că-mi sare inima din piept. N-am mai pierdut vremea să mă uit în jurul meu şi, ţinând mâna pe trăgaci, am luat-o la fugă de-a-ndăratelea, în vârful picioarelor. Din

când în când mă opream o clipă în desiş şi trăgeam cu urechea, dar gâfâiam aşa de tare, că nu mai puteam auzi nimic altceva. Fugeam puţin şi iar mă opream s-ascult, şi uite-aşa, de nu ştiu câte ori. Când zăream o buturugă, mi se părea că-i un om. Când vreun vreasc trosnea sub picioarele mele, mă simţeam ca un om căruia i s-ar fi smuls un plămân şi nu mai poate să răsufle.

Am ajuns înapoi la tabără, cam plouat şi cu inima cât un purice. Da-mi spuneam că nu-i vreme de pierdut, aşa că mi-am cărat iar tot calabalâcul în luntre ca să-l ascund, apoi am stins focul şiram împrăştiat cenuşa, ca să pară că-i rămasă de la un foc de tabără de acum un an. Când am isprăvit, m-am căţărat într-un copac. Cred c-am stat acolo vreo două ceasuri, da' n-am văzut şi n-am auzit nimic, măcar că mi se părea că aud şi văd câte şi mai câte. Cum nu puteam rămâne toată viaţa în copac, m-am dat jos, dar n-am ieşit din desişul pădurii şi am stat tot timpul cu ochii în patru. Cât despre mâncare, n-am găsit decât nişte fragi şi rămăşiţele mesei din dimineaţa aceea.

Spre seară m-a apucat o foame grozavă. Când s-a întunecat de-a binelea, înainte să răsară luna, am pornit cu barca spre malul dinspre Illinois. Am vâslit aşa ca la vreun sfert de milă, am tras la mal, am intrat în pădure şi mi-am pregătit cina. Mă hotărâsem să rămân toată noaptea acolo, când, deodată, am auzit tropot de copite şi glasuri omeneşti. Mi-am cărat la iuţeală toate boarfele în luntre, apoi m-am târât prin pădure să văd ce se-ntâmplă. Nu trecu mult şi auzii pe cineva spunând:

— Ar fi mai bine să poposim aici, numai să găsim un loc bun. Caii sunt istoviţi. Hai să vedem.

N-am mai aşteptat. Am sărit în barcă şi-am vâslit până la vechiul loc. Am legat barca şi m-am lungit în ea, ca să dorm.

N-am dormit cine ştie ce, mă munceau tot felul de gânduri. De câte ori mă trezeam, mi se părea că mă strânge cineva de gât. Somnul nu mi-a priit de loC. În gândul meu îmi ziceam: „Nu mai merge aşa. Trebuie să aflu cine mai e pe

insulă afară de mine. Dacă nu, m-am dus dracului”. M-am simţit ceva mai bine după ce-am luat hotărârea asta. Am pus mâna pe vâslă şi-am desprins luntrea de ţărm, lăsând-o să plutească la vale, printre umbre. Luna strălucea şi dincolo de umbre era lumină ca ziua. Aproape o oră am plutit aşa, într-o tăcere deplină. Totul dormea. Ajunsesem aproape de piciorul insulei, când începu să bată un vânticel rece care încreţea apa – semn că noaptea era pe sfârşite. Am cârmit luntrea spre ţărm. Cu puşca la umăr m-am furişat apoi în pădure. M-am aşezat pe un buştean şi m-am uitat prin frunziş. Vedeam cum scapătă luna şi cum întunericul învăluie fluviul, ca o pătură. O fâşie albă de lumină se ivi în curând deasupra copacilor: se crăpa de ziuă. Mi-am luat puşca şi am pornit tiptil spre locul de tabără pe care-l văzusem în ajun, oprindu-mă din două în două minute ca să trag cu urechea. Dar nu găseam locul. Tot căutând aşa, mi s-a părut că zăresc în depărtare, printre copaci, un foc. Am pornit într-acolo cu băgare de seamă. M-am apropiat fără zgomot şi, ce-mi văzură ochii? Un om stătea tolănit pe pământ, aproape de foc, cu capul învelit într-o pătură. Mie, să mi se facă rău, nu alta! M-am pitit înapoia unui tufiş, ca la vreo şase paşi de el, fără să-l slăbesc din ochi o clipă. Se lumina de ziuă de-a binelea. În curând omul începu să caşte şi să se întindă, dând la o parte pătura: ei bine, era Jim, negrul domnişoarei Watson! Vă-nchipuiţi ce bine mi-a părut că-l văd!

— Hei, Jim! am strigat eu, şi ţuşti! afară din tufiş.

Jim sări în picioare şi se boldi la mine, buimac. Apoi căzu în genunchi, îşi împreună mâinile şi bolborosi:

— Nu mă oropsi! Toată viaţa m-am purtat bine cu strigoii! Morţii mi-au fost dragi totdeauna şi-am făcut tot ce-am putut pentru ei. Întoarce-te în apa de unde-ai venit şi nu-l nenoroci pe bietul Jim, care ţi-a fost totdeauna prieten!

Nu mi-a trebuit multă vreme ca să-l fac să priceapă că nu murisem. Eram nespus de bucuros să-l văd pe Jim. Acum nu mai eram singur.

— Nu mi-e teamă c-o să te duci să spui unde mă aflu – i-am zis.

În timp ce-i vorbeam, el stătea şi se holba la mine, fără să scoată o vorbă.

— Acu’ s-a luminat de ziuă – îi zic. Hai să mâncăm. Aprinde focul!

— La ce bun să faci focul, când n-ai de gătit decât fragi şi alte uscături? Dar văd că tu ai o puşcă. Poate găsim ceva mai bun decât fragii.

— Cum aşa, tu nu mâncai decât fragi şi uscături?

— Altceva n-am găsit.

— De când eşti tu pe insulă, Jim?

— Am sosit aici în noaptea când ai fost omorât tu.

— Cum, de-atâta vreme?

— Da, zău.

— Şi de-atunci te-ai hrănit doar cu uscăturile astea?

— Da, zău.

— Şi eşti lihnit, aşa-i?

— Cred c-aş fi în stare să mănânc un cal întreg. Da’ tu de când eşti pe insulă?

— Din noaptea în care-am fost omorât.

— Nu se poate! Da’ din ce-ai trăit? A, da, tu ai o puşcă. Bun lucru o puşcă. Vânează tu ceva, şi Jim face focul.

Ne-am dus împreună la locul unde lăsasem luntrea şi, în vreme ce el făcea focul într-o rarişte năpădită de iarbă, eu am adus din luntre mălaiul, halca de slănină, cafeaua, ibricul, tigaia, zahărul şi cănile de tinichea.

Jim nu-şi mai venea în fire văzând toate astea: era sigur că la mijloc e o vrăjitorie.

Am pescuit un biban măricel, pe care Jim l-a curăţat cu cuţitul lui şi l-a fript.

Când masa a fost gata ne-am aşezat pe iarbă şi-am început să mâncăm bucatele calde de la foc. Jim înfuleca de zor, fiind lihnit de foame. După ce ne-am îndopat bine, ne-am tolănit pe iarbă, cu burta la soare. După un timp, Jim mă întrebă:

— Ascultă, Huck, spune-mi tu mie, cine-a fost omorât în colibă, dacă nu tu?

I-am povestit atunci toată tărăşenia şi Jim o găsi grozavă, zicea că nici Tom Sawyer n-ar fi putut ticlui un plan mai straşnic ca al meu.

— Dar tu, Jim, cum de-ai ajuns aici, cum ai venit pe insulă?

O clipă tăcu, tulburat. Apoi zise:

— Mai bine nu spun.

— De ce, Jim?

— Ştie Jim de ce. Da' dacă-ţi spun, Huck, tu nu-l pârăşti pe Jim?

— Să mă ia dracu' dacă spun, Jim!

— Bine, te cred pe cuvânt, Huck. Află că Jim a fugit!

— Jim! Nu se poate!

— Ai spus că nu mă pârăşti, ştii bine c-ai spus asta, Huck!

— I-adevărat, ţi-am spus că n-am să te pârăsc şi am să mă ţin de cuvânt. Să mor, dacă nu! O să zică lumea că-s un abolţionist11 ticălos şi-o să mă dispreţuiască fiindcă n-am suflat o vorbă, da' nu-mi pasă. N-am să spun nimănui şi, oricum, tot nu mă mai întorc acolo. Hai, povesteşte-mi tot!

— Uite cum a fost. Stăpâna, va să zică domnişoara Watson, mă cicălea şi mă canonea într-una, dar îmi zicea mereu că n-o să mă vânză la vale, la Orleans12. Într-o zi însă am zărit un negustor de sclavi în casă la ea şi m-am simţit tare prost. Într-o noapte, târziu, mă furişez eu la uşă, care uşă nu era închisă de tot, şi o aud pe stăpână că-i spune văduvei că nu vrea să-l vânză pe Jim la Orleans, dar că ispita-i mare, căci ar căpăta pentru mine opt sute de dolari, o avere. Văduva a încercat s-o înduplece să nu mă vânză, dar eu n-am stat s-ascult ce mai spune. Am spălat repede putina.

Am coborât dealul în fuga mare, cu gândul să fur o barcă undeva, pe mal, mai sus de târg, da' mai erau oameni pe-acolo şi atunci m-am ascuns în dogăria dărăpănată de lângă râu, aşteptând să plece toţi. Am rămas acolo toată noaptea. Mereu trecea câte cineva. Pe la şase dimineaţa, bărcile au început să plece, iar la opt sau nouă toţi care-au trecut cu

barca povesteau cum babacu’ tău a venit în târg să spună că tu ai fost omorât. Bărcile erau pline de domni şi doamne care se duceau să vază locul. Unii se opreau la mal, ca să se odihnească înainte de a trece dincolo. Din vorba lor, Jim a aflat tot despre omor. Grozav de rău i-a părut că tu eşti mort, dar acu’ Jim e vesel. Ei, şi-am stat toată ziua în dogărie, pe talaş. Eram flămând, dar nu mi-era frică, fiindcă ştiam că stăpâna şi văduva trebuiau să meargă, după prânzişor, la o întrunire religioasă şi-au să rămâie toată ziua acolo, crezând că Jim e dus cu vitele la păşune, din zori până seara târziu, aşa că pân-atunci n-au să-mi simtă lipsa. Ăilalţi servitori n-au să bage nici ei de seamă, fiindcă abia aşteaptă ca bătrânele să plece de-acasă, ca s-o tulească şi ei. Ei, şi când s-a întunecat, am pornit-o în lungul malului şi-am mers două mile şi ceva, pân-acolo unde nu mai sunt case, şi mi-am zis aşa: „Dacă încerc să merg mai departe pe jos, câinii au să-mi adulmece urma; dacă fur o barcă şi trec dincolo, au să vază că barca lipseşte şi-au să ştie unde să-l caute pe Jim”.

Aşa că mi-am zis: O plută îmi trebuie mie. Pluta nu lasă urme.

Deodată, văz eu că pe apă vine o lumină. Intru în apă, cu o scândură în faţă, şi înot mai mult de jum’ate drum spre malul celălalt, când mă pomenesc printre o sumedenie de buşteni. Am înotat cu capu-n apă, contra curentului, ca s-ajung mai aproape de plută. Când pluta a fost lângă mine, am înotat pân’ la partea dindărăt şi am agăţat-o. Pe cer trecea tocmai un nor şi era întuneric. M-am suit pe plută şi m-am întins. Oamenii erau departe pe râu, unde zărisem lumina. Apele crescuseră şi curentul era bun, aşa că am socotit că pe la patru dimineaţa o s-ajung cu vreo douăzeci şi cinci de mile mai la vale şi-o să înot de-acolo până la malul dinspre Illinois, unde-o să mă ascund în pădure.

Da’ Jim n-a avut noroc. Când am ajuns aproape de ca-pătul insulei, am zărit un om cu un felinar. N-avea rost să-l aştept, aşa că am sărit în apă şi-am înotat spre insulă. Socoteam că

pot trage oriunde la mal, dar malul era prea stâncos. Am înotat mai departe, pân-am găsit un loc bun, taman în cel'lalt capăt al insulei. Acolo am intrat în pădure, hotărât să nu mai pun niciodată piciorul pe o plută câtă vreme plutaşii au să se fâţâie aşa, cu felinarul, de colo până colo. Aveam la mine o pipă, niţică mahorcă şi câteva chibrite uscate, ascunse în şapcă, aşa că nu-mi păsa.

— Şi-n tot timpul ăsta n-ai mâncat carne, nici pâine? De ce n-ai prins măcar nişte broaşte ţestoase?

— Cum să le prind? Nu se cade să pui mâna pe ele şi nici să le loveşti cu o piatră. Şi-apoi, cine-ar putea să le prindă noaptea? Că doar nu era să m-arăt pe mal ziua!

— Asta aşa-i. Fireşte că trebuia să stai toată ziua ascuns în pădure. Ai auzit cum trăgeau cu tunul?

— Da, şi ştiam că pe tine te caută. I-am zărit când treceau pe-aici. Stăteam la pândă în tufiş.

Nişte păsărele se apropiară de noi, zburând câte puţin şi aşezându-se apoi pe pământ. Jim zicea că ăsta-i semn de ploaie.

Jim spunea că de obicei e semn de ploaie când zboară aşa puii de găină, dar socotea că e la fel şi cu păsărelele.

Tare-aş fi vrut să prind vreo câteva, dar Jim nu mă lăsă. Zicea c-ar aduce moarte. Cică taică-său zăcea odată bolnav şi când unul dintr-ai lui a prins o pasăre, taică-său a murit, după cum prorocise bunică-sa.

Jim mai spunea că nu se cade să numeri bucatele pe care le găteşti pentru masă, fiindcă şi asta aduce belele. Tot aşa, dacă scuturi faţa de masă după asfinţit. Iar dacă moare un prisăcar, toate albinele lui trebuie să fie înştiinţate pân-a doua zi, înainte de răsăritul soarelui, altminteri se sfrijesc, nu mai pot munci şi pier. Jim zicea că albinele nu-i înţeapă pe neghiobi, dar cum să-l cred, când eu însumi le sâcâisem de-atâtea ori şi nu mă-mpunseseră niciodată?

De unele din poveştile astea auzisem şi eu, da' nu chiar de toate. Jim cunoştea fel de fel de semne. Zicea că le ştie aproape pe toate. I-am spus că mie mi se pare că toate

semnele sunt belalii şi l-am întrebat dacă nu cumva sunt şi semne bune.

— Foarte puţine – mi-a răspuns el – şi nu ajută la nimic. La ce bun să ştii că ai noroc? Vrei cumva să-l alungi? Dar dacă ai păr pe braţe şi pe piept, ăsta-i semn c-ajungi bogat. Un semn ca ăsta e bine să-l ştii, fiindcă nu se-mplineşte decât foarte târziu. Şi fiind sărac multă vreme, s-ar putea să-ţi pierzi curajul şi să-ţi faci seama, dacă n-ar fi semnul să-ţi spună c-ai s-ajungi bogat odată şi-odată.

— Tu ai păr pe braţe şi pe piept, Jim?

— De ce întrebi, nu vezi că am?

— Ei, şi eşti bogat?

— Nu, dar am fost bogat odată şi am să mai fiu. Odată am avut pai’şpe dolari, dar am făcut speculă şi i-am topit pe toţi.

— Cu ce-ai făcut speculă, Jim?

— Am început cu vitele.

— Ce fel de vite?

— Păi, alea cornute. Am vârât zece dolari într-o vacă. Da’ nu mai bag eu bani în vite niciodată! Vaca aia a crăpa? chiar sub ochii mei.

— Şi-ai pierdut ăi zece dolari?

— Nu, nu pe toţi. Am pierdut numa’ nouă. Am vândut pielea şi seul vacii pentru un dolar şi zece cenţi.

— Va să zică, ţi-au rămas cinci dolari şi zece cenţi. Ai mai făcut afaceri cu ei?

— Da. Îl ştii pe negru’ ăla olog de-un picior, al lu’ bătrânu’ Bradish? Ei bine, şi-a înjghebat o bancă zicând că cine pune un dolar, primeşte patru la sfârşitul anului. Toţi negrii s-au prins, da’ n-aveau cine ştie ce capital. Numai eu aveam ceva mai mulţi bani, aşa că i-am cerut să-mi dea o dobândă mai mare; dacă nu, deschid şi eu o bancă. Negru’ ăla voia, fireşte, să facă numa’ el afaceri. Zicea că două bănci e prea mult şi că dacă aş primi să-i dau cinci dolari, o să-mi plătească trei’ş‘cinci la sfârşitul anului. Am primit, socotind că trei’ş‘cinci de dolari sunt un capital numai bun de făcut

afaceri. Mai era pe-acolo un negru, pe nume Bob, care pusese mâna pe-o plută fără ştirea lu' stăpânu-său. Am cumpărat pluta de la el, făgăduindu-i să-i dau trei'ş'cinci de dolari la sfârşitul anului. Dar cineva a furat pluta chiar în noaptea aia şi a doua zi negru' cu un picior mi-a zis că banca a dat faliment. Aşa că nimeni n-a mai văzut vreun ban.

— Dar cu ăi zece cenţi ce-ai făcut, Jim?

— Aş fi vrut să-i cheltuiesc, dar am visat că trebuie să-i dau unui negru, pe nume BalaM. Zis şi măgaru' lu' Balam, un prost de n-are pereche, însă norocos din fire, nu ca mine. Visul mi-a zis să-i dau lui Balam ăla cei zece cenţi, iar el o să mi-i sporească. Balam a luat banii şi când s-a dus la biserică, l-a auzit pe pastor spunând că cine dă bani la săraci, dă cu împrumut lu' Dumnezeu şi capătă înapoi de o sută de ori mai mult. Balam a dat atunci ăi zece cenţi la săraci şi a aşteptat să vadă ce iese.

— Şi ce-a ieşit, Jim?

— N-a ieşit nimic. N-a fost chip să-mi recapăt banii, şi nici Balam ăla n-a fost în stare. De-aci-nainte nu mai dau nici un ban cu împrumut, fără zălog. Pastoru' zicea că o să căpătăm de-o sută de ori mai mult! Dacă aş căpăta înapoi măcar ăi zece cenţi, aş zice bogdaproste şi-aş fi mulţumit.

— Lasă, Jim, nu te necăji, fiindcă tot ai să fii tu bogat odată şi odată!

— Da. Şi-apoi chiar şi-acum sunt bogat, când stau să mă gândesc: sunt stăpân pe mine însumi, şi preţuiesc opt sute de dolari. Bine-ar fi să am atâţia bani, nici nu mi-aş dori mai mulţi!

C A P I T O L U L IX.

Mă bătea gândul să mai văd o dată un loc din inima insulei, pe care-l dibuisem în timpul hoinărelilor mele. Am pornit împreună cu Jim şi-am ajuns curând, fiindcă insula nu era mai lată de un sfert de milă şi mai lungă de trei mile.

Locul cu pricina era un deal lung şi povârnit, înalt de vreo patruzeci de picioare.

Ne-a fost greu al dracului să ajungem pe culme, fiindcă drumul urca pieptiş, printre tufe dese. Ne-am târât şi ne-am căţărat noi aşa, până ce-am dat, tocmai în vârf, de-o peşteră mare, scobită în stâncă, şi cu deschizătura înspre partea Illinoisului. Peştera era largă, cât două-trei încăperi, şi Jim putea sta în picioare înăuntru. Între pereţii ei era răcoare, nu glumă. Jim voia să ne aducem numaidecât tot calabalâcul în peşteră, dar i-am zis că n-are rost să ne căţărăm mereu pân-acolo.

Jim zicea că de-am adăposti luntrea într-un loc bun şi-am căra calabalâcul în peşteră, ne-am putea ascunde acolo la caz c-ar veni cineva pe insulă, şi-atunci nu ne-ar mai da de urmă decât cu copoii. Afară de asta, zicea el, păsărelele au vestit ploaie.

— Ce, vrei să ni se ude lucrurile?

Ne-am întors aşadar la luntre şi-am adus-o cam în dreptul peşterii, apoi am cărat toate lucrurile sus. După aia am dibuit o ascunzătoare pentru luntre, în desişul de sălcii. În undiţe se prinseseră între timp câţiva peşti. I-am scos şi, după ce-am pus undiţele la loc, am început să ne pregătim masa de prânz.

Gura peşterii era destul de largă ca să poţi vârî pe-acolo un poloboc. Într-o parte a intrării era un fel de prag, tocmai bun pentru vatră. Am făcut focul şi ne-am gătit prânzul.

Am întins păturile în chip de covor şi ne-am aşezat la masă, după ce-am cărat lucrurile în fundul peşterii, ca să ne fie la îndemână.

În curând se făcu întuneric şi începu să tune şi să fulgere. Va să zică păsărelele avuseseră dreptate. Se porni o ploaie grozavă şi un vânt nemaipomenit. Era una din furtunile alea care se stârnesc vara. Din pricina beznei, totul în jur părea vânăt – o frumuseţe! Ploaia era atât de deasă, că la doi paşi mai încolo copacii păreau fumurii şi încâlciţi ca o pânză de păianjen. Când şi când o pală de vânt încovoia copacii, întorcând frunzele pe faţa lor albicioasă. Apoi se stârnea o volbură grozavă, care smucea crengile, de-ai fi zis că-şi

frâng braţele ca nişte nebune. Şi deodată, în bezna asta vânătă se ivea o fâşie de lumină, care-ţi dezvăluia o clipă vârfurile copacilor zbătându-se în furtună, cu sute de paşi mai departe decât îi văzuseşi până atunci.

Dar peste-o clipă era iar întuneric ca-n iad, şi auzeai cum se dezlănţuie tunetul, cu un bubuit asurzitor, hăulind şi pornind de-a rostogolul pe boltă, spre buricul pământului. Parcă s-ar fi dat de-a dura nişte butoaie goale pe o scară lungă, lungă, ştiţi, dintr-alea care trosnesc cu zgomot mare.

— E straşnic, Jim, ce zici? N-aş schimba locul ăsta pentru nimic în lume. Ia mai dă-mi o bucată de peşte şi nişte mălai cald!

— Fără Jim, tu n-ai fi acum aici. Ai fi colo jos, în pădure, fără mâncare şi pe jumătate înecat. Zău aşa, puişorule. Găinile ştiu când plouă, şi păsărelele tot aşa.

Vreme de zece-douăsprezece zile, apele fluviului s-au tot umflat şi pân' la urmă au dat năvală peste maluri. Apa trecea de-un metru în locurile mai joase ale insulei şi pe malul dinspre Illinois. În partea aceea apa ajunsese lată de câteva mile, dar în partea dinspre Missouri era la fel de lată ca-ntotdeauna – o jumătate de milă – fiindcă acolo malul e ca un perete înalt, de stâncă.

Ziua ne plimbam cu luntrea prin insulă. În pădure era tare rece şi întuneric, chiar când deasupra strălucea soarele. Treceam printre copaci, dar în unele locuri lianele erau atât de dese, încât trebuia să ne întoarcem şi s-o luăm prin altă parte. În fiece copac doborât de furtună, se aciuaseră iepuri, şerpi şi alte jigănii. După o zi-două de la potop, se îmblânziseră într-atât din pricina foamei, că puteai să te apropii de ele şi să le şi mângâi, dacă voiai – afară de şerpi şi de ţestoase, care săreau numaidecât în apă. Dealul în care se afla peştera noastră era plin de asemenea lighioane. Să fi vrut, am fi putut face rost de o menajerie întreagă.

Într-o noapte am găsit un capăt de plută pe cinste – din buşteni de brad. Avea vreo douăsprezece picioare lăţime şi vreo cincisprezece lungime, şi se ridica deasupra apei cu

vreo şase-şapte degete. Era o punte zdravănă, de nădejde. Ziua se-ntâmpla să vedem plutind pe apă buşteni, dar îi lăsam să treacă. Nu ne arătam pe lumină.

Într-o noapte, cu puţin înainte să se crape de ziuă, pe când ne aflam aproape de capătul insulei, am văzut venind pe apă, dinspre apus, o căsoaie de lemn, cu două caturi, aplecată într-o rână. Am vâslit spre ea şi am intrat înăuntru, căţărându-ne până la fereastra de la catul de sus. Dar era încă prea întuneric ca să vedem, aşa că am legat luntrea şi ne-am aşezat în ea, aşteptând să se lumineze.

S-a făcut lumină până s-ajungem noi la capătul insulei.

Uitându-ne pe fereastră, am zărit un pat, o masă, două jilţuri şi o grămadă de boarfe zvârlite pe podea. Pe pereţi atârnau haine. Într-un colţ, pe podea, zăcea o mogâldeaţă care aducea a om.

— Mă, ăla de colo! îl strigă Jim.

Dar mogâldeaţa nu se urni. Atunci strigai şi eu.

— Omu’ nu doarme, e mort – îmi spuse Jim. Tu rămâi aici, Jim se duce să vază.

Se duse, se aplecă deasupra mogâldeţei, o privi cu luareaminte şi spuse:

— E mort, zău. Şi gol, pe deasupra! L-au împuşcat pe la spate. Socot c-a murit de două-trei zile. Vino, Huck, da’ nu te uita la faţa lui, că visezi urât.

Nu m-am uitat de loc. Jim aruncase peste mort nişte zdrenţe, dar nu era nevoie, fiindcă tot n-aveam chef să mă uit. Pe podea erau risipite vraişte o mulţime de cărţi de joc, soioase şi vechi, nişte clondire goale de rachiu şi două măşti de stofă neagră. Pereţii erau mânjiţi cu cele mai neghioabe cuvinte şi desene mâzgălite cu cărbune.

Pe pereţi atârnau două rochii jerpelite şi jegoase, de stambă, o boneţică de soare, ceva rufărie femeiască, precum şi câteva haine bărbăteşti.

Am încărcat totul în luntre, cu gândul că s-ar putea să ne fie de folos. Pe podea zăcea o pălărie veche de paie, băieţească. Am luat-o şi pe-asta. Mai era şi o sticlă în care

fusese cândva lapte şi care era astupată cu un dop de cârpă, un fel de biberon pentru sugaci. Am fi luat noi şi sticla, da' era spartă. Am mai găsit şi un scrin vechi, ros de vreme, şi un cufăr cu balamalele rupte. Erau deschise, dar n-aveau nimic de preţ în ele. După felul cum zăceau împrăştiate lucrurile, ne-am dat seama că oamenii se zoriseră să fugă şi nu putuseră să ia cu ei decât o mică parte din boarfe.

Am mai dibuit o lanternă veche de tinichea, un cuţit de bucătărie, fără mâner, un briceag patent nou-nouţ, care în orice prăvălie se vindea cu doi cenţi, o grămadă de lumânări de seu, un sfeşnic de cositor, o ploscă, o cană de tinichea, o învelitoare veche de pat, mâncată de şoareci, un săculeţ cu ace, bolduri, aţă şi alte scule de cusut, niţică ceară de albine, o bardă şi câteva cuie, o undiţă groasă cât degetul meu mic, cu nişte cârligoaie grozave, un sul de piele de căprioară, o zgardă de piele, o potcoavă şi nişte sticluţe cu doctorii fără nici o etichetă pe ele. Când să plecăm, am găsit şi o ţesală bunicică, iar Jim a dibăcit un arcuş rablagit de vioară şi un picior de lemn; îi plesniseră curelele, dar altminteri era un picior destul de bun, măcar că era prea lung pentru mine şi prea scurt pentru Jim. Am căutat de ne-a ieşit ochii, dar n-am putut găsi şi perechea piciorului.

Una peste alta, a fost o pradă frumoasă, pe legea mea! Când am ieşit afară, am văzut că ne depărtasem cu vreun sfert de milă de insulă şi se făcuse ziuă de-a binelea. L-am pus pe Jim să stea lungit în luntre şi l-am acoperit cu pătura, altfel s-ar fi văzut de la o poştă că-i negru. Am vâslit spre malul dinspre Illinois, dar curentul ne-a dus cu vreo jumătate de milă mai la vale. Am luat-o înapoi prin apa liniştită de lângă ţărm şi am ajuns cu bine acasă, fără nici o încurcătură. Nu ne văzuse nimeni.

C A P I T O L U L X.

Tare-aş fi vrut, după masa de dimineaţă, să vorbesc despre mort şi să-mi dau cu presupusul cum de-a fost omorât, dar

Jim n-avea chef, zicea că asta aduce ghinion şi că, pe deasupra, s-ar putea ca mortul să se mai facă şi strigoi şi să ne dea târcoale. Cică morţii neîngropaţi se fac strigoi mai lesne ca ăi care zac frumuşel în mormintele lor. Mi s-a părut că are dreptate, aşa că n-am mai spus nimic. Dar gândurile nu-mi dădeau pace şi ardeam de nerăbdare să aflu cine-l omorâse pe omul ăla şi de ce.

Tot scotocind prin boarfele furgăsite, am dat peste opt dolari de argint, cusuţi în căptuşeala unui palton vechi. Jim era de părere că oamenii care locuiseră în casa aia furaseră paltonul, căci dacă ar fi ştiut că erau bani în el, nu l-ar fi lăsat acolo. I-am zis ca, după mine, tot ăia îl omorâseră şi pe mort, dar Jim nu voia să vorbească despre asta.

— Tu crezi c-aduce ghinion? l-am întrebat. Dar ce-mi spuseşi alaltăieri când am adus pielea de şarpe găsită în creştetul dealului? Mi-ai zis că nu-i pe lume nenorocire mai mare ca aceea care te paşte când pui mâna pe o piele de şarpe. Uite ce nenorocire ne-a adus! Am găsit toate lucrurile astea, başca opt dolari. Ehei, Jim, măcar de-am avea parte în fiece zi de-o nenorocire ca asta!

— Lasă, puişorule, lasă! Nu te crede tu prea grozav. Vine. Ţine minte ce-a spus Jim, vine!

Şi adevărat c-a venit. Jim îmi spusese asta marţi. Ei bine, vineri după prânz stăteam tolăniţi în iarbă, pe culmea dealu-lui. Mi se isprăvise tutunul. Mă duc cu în peşteră să iau niţel tutun şi înăuntru, ce văd? Un şarpe cu clopoţei! L-am omorât şi m-am gândit să-i joc un renghi lui Jim: am aşezat şarpele pe pătura lui, în aşa fel ca să pară viu. Spre seară uitasem cu totul de şarpe şi când Jim s-a trântit pe pătură, perechea şarpelui, furişată după ăl mort, l-a muşcat pe Jim taman în clipa când eu aprindeam o lumânare.

Jim a sărit ca ars şi ăl dintâi lucru pe care l-am văzut la lumina lumânării aprinse a fost lighioana: tocmai se pregătea să muşte a doua oară. Cât ai clipi am omorât-o cu un băţ, iar Jim a pus repede mâna pe plosca cu rachiu a lui taică-meu şi a-nceput să bea.

Era desculţ şi şarpele îl muşcase chiar de călcâi. Şi toate astea din pricină că uitasem, ca un nătărău ce sunt, că atunci când omori un şarpe, perechea lui vine sigur să se încolăcească în jurul ălui mort.

Jim m-a rugat să retez capul şarpelui şi să-l azvârl, apoi să-l jupoi de piele şi să-i pun la fript o bucată de carne. L-am ascultat. Jim a înghiţit friptura, zicând că asta o să-i ajute să se vindece. Apoi m-a pus să scot clopoţeii şarpelui şi să i-i leg la încheietura mâinii. Cică şi asta ajută.

Am luat p-ormă binişor şerpii şi i-am aruncat cât colo în-tr-un tufiş, fiindcă n-aş fi vrut ca Jim să bage de seamă că totul se întâmplase din vina mea.

Jim sugea mereu din ploscă. Din când în când, îl apucau năbădăile şi se zvârcolea urlând: dar de câte ori îşi venea niţel în fire, trăgea iar la măsea. Laba piciorului i se umflase destul de tare, la fel şi ţurloiul, dar încetul cu încetul băutura începu să lucreze, aşa încât îmi ziceam c-o să se vindece. Cât despre mine, să fi fost în locul lui Jim, m-aş fi lăsat mai degrabă muşcat de un şarpe, decât să beau din rachiul lui babacu’.

Şi aşa a zăcut Jim patru zile şi patru nopţi. Apoi umflătura a dat înapoi: Jim putea iar să umble. După toate cele întâmplate, m-am hotărât să nu mai pun niciodată mâna pe o piele de şarpe. Jim zicea că-i sigur că de-aci-nainte o să-l cred:

— Când atingi un şarpe, beleaua-i aşa de mare, că s-ar putea ca necazurile noastre să fie abia la-nceput.

Zicea că el, unul, mai degrabă ar privi de-o mie de ori peste umărul stâng la lună nouă, decât să pună mâna pe-o piele de şarpe. Începusem să-i dau dreptate, măcar că am fost totdeauna de părere că trebuie să fii din cale-afară de ne-socotit şi de nătâng ca să priveşti luna nouă peste umărul sting. Moş Hank Bunker a făcut-o odată şi s-a lăudat cu asta; dar n-au trecut nici doi ani şi, îmbătându-se, moşul a căzut din turnul de strajă. Praful s-a ales de el: l-au cules de pe jos, l-au aşezat între două uşi de magazie, ca într-un

sicriu, şi aşa l-au îngropat. Eu n-am fost de faţă, dar mi-a spus babacu'. În tot cazul, nenorocirea l-a lovit numai fiindcă privise luna peste umărul stâng, ca un zevzec ce era.

Zilele treceau una după alta. Încet-încet, fluviul intră iar în vechea lui matcă. A dintâi grijă a noastră a fost să agăţăm într-un cârlig mare un iepuroi jupuit, în chip de momeală: aşa am prins o namilă de somn cât un om de mare, lung de un stânjen şi greu de vreo sută de ocale. N-aveam cum să-l scoatem, de bună seamă că ne-ar fi târât până-n Illinois. Ne-am aşezat şi am aşteptat privind cum se zbate şi se smuceşte, până s-a dus la fund. Am găsit în burta lui un nasture de alamă, un gogoloi rotund ca o minge şi tot felul de resturi. Jim a despicat gogoloiul cu toporul şi a găsit înăuntru un mosor. Jim era de părere că zăcuse multă vreme în burtă, de se acoperise aşa şi se rotunjise ca o minge. Cred că era cel mai mare peşte care s-a prins vreodată în Mississippi. Jim spunea că în viaţa lui nu văzuse unul mai grozav. Ar fi avut preţ mare la târg. Somnii ăştia uriaşi se vând la kilogram în piaţă şi toată lumea cumpără: carnea li-e albă ca neaua şi-i numai bună de fript.

A doua zi dimineaţa i-am spus lui Jim că mi s-a cam urât şi că am chef să mă mai mişc puţin. Mă bătea gândul să dau o raită până dincolo, ca să văd şi eu ce se mai întâmplă.

Lui Jim i-a plăcut ideea mea, dar zicea că trebuie sa merg noaptea şi să fiu cu ochii în patru. Se mai gândi ce se mai gândi, şi-ini spuse că n-ar fi rău să mă îmbrac ca fată, punând pe mine ceva din bulendrele pe care le găsisem în căsoaie. Bună idee. Am luat una din rochiile alea de stambă, am scurtat-o şi după ce mi-am suflecat pantalonii până la genunchi, m-am vârât în ea. Jim mi-a prins-o la spate în copci. Îmi venea destul de bine. Mi-am pus boneţica şi am legat-o sub bărbie. Acu', de-ar fi vrut careva să-mi vadă faţa, trebuia să se uite ca printr-un burlan de sobă. Jim zicea că n-o să mă recunoască nimeni, nici măcar ziua-n amiaza mare. Toată ziulica m-am vânzolit cu straiele alea pe mine, ca să mă deprind cu ele, şi cu încetul am izbutit, dar

Jim zicea că nu prea umblu ca o fată şi că una-două îmi ridic rochia, ca să bag mâna în buzunarul pantalonilor. Am ţinut seamă de asta şi a fost ceva mai bine.

Cum s-a lăsat întunericul, am pornit cu luntrea de-a lungul malului dinspre Illinois. Am trecut dincolo, niţel mai jos de debarcader, dar curentul m-a dus până la marginea târgului. Am legat luntrea şi am pornit-o pe mal. Într-o căsuţă, care nu mai fusese locuită de multă vreme, ardea o lumină şi mă întrebam cine s-o fi aciuat acolo. M-am furişat până la fereastră şi m-am uitat înăuntru. La o masă de brad, pe care ardea o lumânare, şedea o femeie de vreo patruzeci de ani şi împletea la ciorap. Faţa ei nu-mi părea cunoscută. De bună seamă că era o străină, fiindcă pe localnici îi ştiam pe toţi. Norocul meu, căci începusem să-mi pierd curajul: mi-era teamă să nu mă recunoască oamenii după glas. Femeia asta, chiar dacă nu era în târguşor decât de două zile, putea să-mi spună tot ce voiam să ştiu, aşa c-am bătut în uşă, făgăduindu-mi să nu uit că-s fată.

C A P I T O L U L XI

— Intră! rosti femeia.

Am intrat.

— Şezi jos.

M-am aşezat.

Mă măsura din cap până-n picioare, cu nişte ochi mici, scânteietori.

— Cum te cheamă? mă întrebă ea.

— Sarah Williams.

— Unde locuieşti? Pe-aici, pe-aproape?

— Nu, tuşică. La Hookerville, cu vreo şapte mile mai la vale. Am venit pe jos şi-s moartă de oboseală.

— Şi flămândă, socot. Stai să-ţi caut ceva de mâncare.

— Nu, mătuşico, nu mi-e foame. Mi-a fost aşa de foame pe drum, că m-am oprit la o fermă, cu vreo două-trei mile mai jos. Acum nu-mi mai e foame. De-aia am întârziat atâta. Mămica e bolnavă, nu mai avem de nici unele în casă şi-am rămas şi fără bani, de-aia am plecat, să-i spun lui nenea

Abner Moore. Mămica mi-a zis că stă tocmai în celălalt capăt al târgului. N-am mai fost niciodată pe-acolo. Îl cunoaşteţi?

— Nu, încă n-am ajuns să-i cunosc pe toţi. Nu-s nici de două săptămâni aici. Până la capătul târgului e cale lungă. Mai bine rămâi aici peste noapte. Scoate-ţi boneţica.

— Nu, nu, mă odihnesc puţin şi pe urmă îmi văd de drum. Nu mi-e frică mie de întuneric.

Femeia îmi spuse însă că nu mă lasă să plec singură şi că bărbat-su trebuie să sosească într-o oră-două şi c-o să meargă el cu mine. Apoi începu să sporovăiască despre bărbat-su şi despre neamurile ei din susul şi din josul fluviului, povestindu-mi cum le mersese de bine mai ‘nainte şi cum făcuseră prostia să se mute în târgul ăsta, în loc să se mulţumească cu ce aveau – şi dă-i, şi dă-i, fel de fel de istorii de-astea, până ce m-a cuprins teama că făcusem eu o prostie, venind în casa ei, ca să aflu ce se mai întâmplă în târg. Dar nu trecu mult şi-ncepu să vorbească despre babacu’ şi despre omor, şi-atunci am lăsat-o cu dragă inimă să trăncănească. Îmi vorbi mai întâi despre mine şi despre Tom Sawyer, cum găsisem noi cele douăsprezece mii de dolari (la ea ajunseseră douăzeci de mii), apoi despre babacu’ – ce pramatie era! – şi despre mine – ce pezevenghi eram! – şi până la urmă ajunse la întâmplarea cu omorul.

— Cine-i făptaşul? o întrebai eu. La Hookerville am auzit o mulţime de zvonuri despre întâmplarea asta, dar nu ştim cine l-a omorât pe Huck Finn.

— Ehei, cred că multă lume de pe-aici ar vrea să ştie cine l-a omorât. Unii cred că chiar bătrânul Finn…

— Nu, zău?

— Mai toţi credeau aşa la început. Bătrânul nici nu ştie că era cât pe ce să fie linşat. Dar până seara oamenii şi-au schimbat părerea şi-au ajuns să creadă că făptaşul a fost un negru fugar, pe nume Jim.

— Păi, el…

M-am oprit, zicându-mi că-i mai cuminte să tac. Ea îşi urmă vorba, fără să fi băgat de seamă că spusesem ceva.

— Negrul a fugit chiar în noaptea în care a fost omorât Huck Finn. Pe capul lui s-a pus un preţ: trei sute de dolari. Iar pe cel al bătrânului Finn, două sute. Dumnealui a venit în târg a doua zi după omor, a povestit tot şi s-a dus cu ăilalţi pe vaporaş să caute hoitul, dar numaidecât după aia a şters-o. Seara, când au vrut să-l linşeze, ia-l de unde nu-i. A doua zi, aflând că negrul fugise şi că nu mai fusese văzut din seara crimei, de la orele zece, toată lumea a dat vina pe el. Şi iată că în ziua următoare bătrânul Finn s-a arătat din nou; s-a dus la judele Thatcher şi s-a milogit de el ca să-i dea banii, că vrea să-l caute pe negru prin tot Illinoisul. Judele i-a dat ceva bani şi Finn s-a îmbătat chiar în seara aia şi pe urmă s-a plimbat până după miezul nopţii în tovărăşia a doi străini deşucheaţi, cu care a şi plecat după aceea. De atunci nu s-a mai arătat şi lumea nici nu se-aşteaptă să-l vadă, până ce lucrurile n-au să se mai liniştească puţin, fiindcă acum oamenii sunt siguri că el şi-a omorât băiatul şi c-a încurcat lucrurile în aşa fel, ca lumea să creadă că bandiţii au făcut-o, iar el să pună mâna pe banii lui Huck, fără a-şi mai pierde vremea pe la judecăţi. Lumea zice că ar fi în stare de aşa ceva. Mare pişicher e Finn ăsta! Dacă nu se întoarce până-ntr-un an, a scăpat. Nu sunt dovezi contra lui, asta e, Pân-atunci, lucrurile au să se liniştească, iar el o să pună mâna pe banii lui Huck fără nici o bătaie de cap.

— Da, mătuşică, eu tot aşa cred. Nu văd de ce n-ar fi aşa. Şi-acu’, nu mai crede nimeni că negru-i ucigaşul?

— Ei, mai sunt destui care cred asta, dar negrul o să fie prins în curând şi poate că-l vor sili să spună adevărul, de frică.

— Cum aşa, tot mai e urmărit?

— Da’ neştiutoare mai eşti! Crezi că trei sute de dolari se găsesc în fiece zi şi pe toate drumurile? Unii zic că negrul nu se află prea departe. Şi eu tot aşa cred, da’ n-am spus-o nimănui. Acum câteva zile stăteam de vorbă cu doi bătrâni

care locuiesc în baraca de alături. Dintr-una-ntr-alta, mi-au spus că nu prea merge nimeni pe insula aia de dincolo, de-i zice Jackson. „Nu locuieşte nimeni acolo?” zic eu. „Nu, nimeni”, zic ei. N-am mai spus nimic, dar am căzut pe gânduri. Mi se păruse mie c-am văzut fum în partea aceea, cam pe la capătul insulei, cu o zi-două mai înainte. Nu m-aş mira ca negrul să se ascundă acolo, mi-am zis. În tot cazul, face să te osteneşti să cercetezi la faţa locului. De-atunci n-am mai văzut fum şi se prea poate să fi plecat – dacă o fi fost chiar el. Bărbatu-meu o să dea o raită pe insulă, împreună cu încă cineva. A fost plecat pe fluviu în sus, dar s-a întors azi şi i-am povestit tot, îndată ce l-am văzut, acu’ două ceasuri.

Mie, să-mi vie rău, nu alta. Parcă stăteam pe ghimpi. Simţeam nevoia să fac ceva cu mâinile. Am luat un ac de pe masă şi am încercat să bag aţă în el. Dar îmi tremurau mâinile şi nu izbuteam să nimeresc gaura acului.

Când femeia amuţi, ridicai ochii şi văzui că se uită ţintă la mine şi-mi zâmbeşte într-un chip ciudat. Am pus la loc acul şi aţa şi m-am prefăcut că mă interesează tot ce-mi spusese ea. La drept vorbind, mă şi interesa.

— Trei sute de dolari – zic eu – e o avere, nu glumă. Bine-ar fi să-i poată căpăta mămica. Soţul matale se duce acolo chiar la noapte?

— Da, da. S-a dus în târg cu omul de care-ţi vorbeam ca să facă rost de o barcă şi să mai împrumute o puşcă de undeva. Au să plece după miezul nopţii.

— Oare n-ar vedea mai bine dac-ar aştepta până mâine dimineaţă?

— Da, dar n-ar vedea oare şi negrul mai bine? După miezul nopţii, de bună seamă că negrul o să doarmă, iar ei au să-l poată căuta în voie prin pădure, dacă şi-o fi făcut vreun foc de tabără pe-acolo. Cu cât va fi mai întuneric, cu atât vor putea căuta mai bine, fără ca el să-i simtă.

— La asta nu m-am gândit, ce-i drept.

Femeia mă privea mereu în felul acela ciudat, şi se-nţelege că nu mă simţeam de loc la largul meu.

— Cum spuneai că te cheamă, fetiţo? mă întrebă ea peste câteva clipe.

— M… Mary Williams.

Dar parcă mai înainte nu spusesem Mary, ci Sarah, dacă nu mă-nşel. N-am mai ridicat privirea. Mă simţeam încolţit şi mi-era teamă să nu mi se cunoască pe faţă. Aş fi vrut ca femeia să mai spună ceva. De ce tăcea, de-aia ma simţeam mai stingherit. Deodată îmi zise:

— Drăguţă, mi se pare că spuseseşi că te cheamă Sarah, când ai intrat pe uşă.

— A, da, mătuşico, aşa-i, Sarah Mary Williams. Sarah e numele meu dintâi, dar unii îmi spun Sarah, alţii Mary.

— Aha, care va să zică aşa stau lucrurile.

— Da, mătuşico.

Acum mă simţeam ceva mai bine, dar oricum aş fi vrut să fiu altundeva. Încă nu eram în stare să-i înfrunt privirea. Femeia începu deodată să se vaiete, ce vremuri grele sunt şi cât de strâmtoraţi trăiesc, cum se plimbă şobolanii prin odaie ca la ei acasă, şi-aşa mai departe. Acum mă simţeam iar în apele mele. Avea dreptate în privinţa şobolanilor. Una-două, vedeai câte unul scoţându-şi botişorul dintr-o gaură din colţul încăperii. Femeia zicea că trebuie să aibă totdeauna ceva la îndemână, ca să azvârle după ei când era singură, altminteri nu-i dădeau pace. Îmi arătă o vergea de plumb cu un nod la capăt şi-mi spuse că de obicei ţintea bine cu ea, dar îşi scrântise mâna cu o oră-două mai înainte şi nu ştia dacă acum o să mai poată ţinti bine. Aşteptă totuşi un prilej şi zvârr! aruncă vergeaua după un şobolan, dar nu-l nimeri şi scoase un ţipăt, aşa de tare o durea braţul. Apoi mă rugă să încerc eu data viitoare. Se-nţelege că voiam s-o şterg înainte de a se întoarce bărbat-su, dar n-avea rost să mă dau în vileag. Am pus mâna pe vergea şi-am azvârlit-o în cel dintâi chiţcan care şi-a arătat botişorul. De-ar fi stat locului, ar fi fost vai de capul lui. Femeia mi-a zis c-

a fost o lovitură straşnică şi că, după părerea ei, pe-al doilea am să-l nimeresc în plin. S-a sculat şi s-a dus după vergeaua de plumb, pe care-a adus-o înapoi, împreună cu o jurubiţă de aţă. Mă rugă apoi s-o ajut să desfăşoare aţa. Am întins amândouă braţele şi ea mi-a înfăşurat jurubiţa pe mâini, urmând să sporovăiască despre treburile ei şi ale lui bărbat-su. Deodată însă se opri şi-mi strigă:

— Ia seama la şobolani! Mai bine ţine vergeaua pe genunchi, s-o ai la îndemână.

Şi în aceeaşi clipă îmi aruncă vergeaua în poală. Am strâns genunchii, în vreme ce ea da înainte cu vorba. Dar după un minut, îmi luă jurubiţa şi mă privi drept în ochi, fără răutate:

— Haide, spune-mi care ţi-e numele adevărat?

— Ce-e, ce-e-aţi spus, mătuşico?

— Care-i numele tău adevărat? Bill, Tom sau Bob? Ia zi?

Cred că tremuram ca frunza în vânt şi zău dacă ştiam ce să fac.

— Mătuşico – am îngăimat eu în cele din urmă. Vă rog să nu vă bateţi joc de o biată fetiţă. Dacă vă stânjenesc, am să…

— Nu, n-ai să… Stai jos şi rămâi unde eşti. N-am să-ţi fac nici un rău şi nici n-am să spun nimănui. Dar dezvăluie-mi taina, cu toată încrederea. Am s-o păstrez şi, mai mult decât atât, am să te-ajut. Şi bărbatu-meu la fel, dacă vrei. Ce mai încolo-ncoace, eşti un ucenic fugar, nu-i aşa? Nu face nimic… Nu-i nici o grozăvie. Se vede că stăpânii s-au purtat rău cu tine şi te-ai hotărât să-ţi iei tălpăşiţa. Dumnezeu sa te aibă în pază, copile, n-am să te dau în vileag. Hai, povesteşte-mi tot, fii băiat cuminte.

I-am spus atunci că-mi dau seama că n-are nici un rost să mai mint, aşa că o să-i mărturisesc tot, numai să se ţină de cuvânt. Şi-am început să-i povestesc că părinţii mei au murit şi că legea m-a dat pe mâna unui bătrân zgârcit, stăpânul unei ferme aşezate la vreo treizeci de mile depărtare de fluviu, şi că bătrânul ăsta s-a purtat aşa de rău

cu mine, că n-am mai putut îndura şi, într-o bună zi, când plecase de-acasă pe vreo două zile, mi-am luat inima-n dinţi şi-am fugit, îmbrăcându-mă într-o rochie veche de-a fiică-şi. Am străbătut treizeci de mile în trei nopţi, fiindcă umblam numai noaptea, iar ziua stăteam ascuns şi dormeam. Pâinea şi carnea pe care le luasem de-acasă într-o bocceluţă mi-au ajuns pentru tot drumul.

— Nădăjduiesc – am încheiat eu – că unchiu-meu Abner Moore o să aibă grijă de mine, de-aia am venit aici, în Goshen.

— Goshen, ai zis, copile? Păi ăsta nu-i Goshen, ci St. Petersburg. Goshen e cu vreo zece mile mai sus. Cin’ ţi-a zis că-i Goshen?

— Un om pe care l-am întâlnit azi de dimineaţă, în zori, tocmai când intram în pădure, ca să dorm oleacă. Mi-a spus că la răscruce trebuie s-o iau la dreapta şi după vreo cinci mile am s-ajung la Goshen.

— Se vede c-o fi fost beat. Ţi-a spus tocmai pe dos.

— E drept că parcă era beat, dar acum n-am ce-i face. Trebuie să plec. Ajung eu la Goshen până-n zori.

— Stai o clipă! Am să-ţi pregătesc ceva de mâncare. Poate c-o să ai nevoie.

Îmi pregăti ceva de-ale gurii, apoi mă întrebă:

— Ia spune, când o vacă stă culcată, pe care parte se scoală? Răspunde repede, fără să te gândeşti. Care parte se ridică întâi?

— Partea dinapoi, mătuşico.

— Dar la un cal?

— Partea dinainte.

— Pe care parte a copacului creşte muşchiul?

— Pe partea dinspre miazănoapte.

— Dacă cincisprezece vaci pasc pe o măgură, câte din ele rumegă cu capetele întoarse în aceeaşi parte?

— Toate cin’şpe, mătuşico.

— Bine, văd că ai trăit într-adevăr la ţară. Credeam că iar încerci să mă duci de nas. Şi-acu’, cum te cheamă de-

adevăratelea?

— George Peters, mătuşico.

— Bine, vezi de-l ţine minte, George. Ai fi în stare să-l uiţi şi să-mi zici la plecare că te cheamă Alexander, ca p-ormă să-mi spui, ca să scapi, că de fapt te cheamă George-Alexander. Vezi, nu te apropia de femei în rochia asta veche de stambă. Doar bărbaţii te-ar putea lua drept fetiţă, dar nu prea semeni, să ştii. Măi băiatule, când vrei să pui aţa în ac, nu veni cu acul până-n dreptul firului, ci ţine acul ţeapăn şi caută să vâri aţa în gaură. Aşa obişnuiesc femeile, numai bărbaţii fac pe dos. Încă ceva: când azvârli într-un şobolan sau în mai ştiu eu ce, ridică-te în vârful picioarelor, du-ţi mâna deasupra capului cât poţi mai stângaci şi aruncă alături cu vreo doi metri. Azvârle cu braţul ţeapăn, din umăr, de parc-ai avea acolo un şurub şi l-ai răsuci. Aşa fac fetele, nu ca băieţii, care aruncă din încheietura mâinii şi din cot, ţinându-şi braţul într-o parte. Şi, ţine minte, când o fată încearcă să prindă ceva în poală, desface genunchii, nu-i strânge, cum i-ai strâns tu când ai prins vergeaua de plumb. Te-am mirosit că eşti băiat în clipa când am văzut cum pui aţa în ac. Tot ce-am născocit după aia a fost doar ca să mă încredinţez că nu greşesc. Şi-acum, du-te la unchiu-tău, Sarah Mary Williams George Alexander Peters, iar dacă dai de bucluc pe drum, trimite vorbă doamnei Judith Loftus, adică mie, şi-o să fac tot ce pot ca să te scap. Ia-o pe mal, e ăl mai bun drum; şi a doua oară când ai s-o porneşti razna, ia-ţi ghete şi ciorapi. Drumul e plin de pietre şi tare mă tem c-ai s-ajungi la Goshen cu picioarele harcea-parcea.

Am mers pe mal vreo cincizeci de paşi, apoi m-am furişat până la locul unde lăsasem luntrea, ceva mai jos de căsuţă. Am sărit în luntre şi-am luat-o repede din loc. Am vâslit la deal, până am ajuns în dreptul insulei, apoi am pornit spre ea. Mi-am scos boneţica – acum nu mai aveam nevoie de obloane. Cam pe la jumătatea drumului, am auzit bătăile ornicului din târg şi m-am oprit să le-ascult: sunetul venea stins peste apă, dar limpede, unsprezece bătăi. Când am

ajuns la insulă, n-am stat să mă odihnesc, cu toate că-mi ieşise sufletul, ci am luat-o repede prin pădure, până la locul unde făcusem popas prima oară. Cum am ajuns acolo, am aprins focul pe-o moviliţi înaltă şi uscată.

Apoi m-am întors la luntre şi-am vâslit din răsputeri spre locul nostru, cu o milă şi jumătate mai la vale. Am sărit din luntre şi-am luat-o la goană printre copaci, suind dealul până la peşteră. Jim dormea buştean, lungit pe jos.

— Scoală repede, Jim! i-am strigat, zgâlţâindu-l. N-avem nici o clipă de pierdut. Sunt pe urmele noastre!

Jim nu m-a întrebat nimic, o vorbă n-a scos, dar după felul în care a muncit în jumătatea de ceas care-a urmat, mi-am dat seama cât era de speriat. Într-o jumătate de oră tot avutul nostru era pe plută şi pluta sta gata s-o pornească din ascunzătoarea ei de sub sălcii. Înainte de toate am stins focul în peşteră şi după aceea n-am mai aprins nici o luminiţă. M-am dus cu luntrea ceva mai încolo de mal şi-am privit. Dar chiar de-ar fi fost prin preajmă vreun vapor, tot nu l-aş fi putut zări, căci nu prea vezi mare lucru la lumina stelelor. Am urnit pluta şi-am pornit la vale, pe întuneric, dincolo de piciorul insulei, fără să scoatem o vorbă, într-o tăcere deplină.

C A P I T O L U L XII.

Abia cam pe la unu noaptea am lăsat în urmă insula. Pluta luneca tare încet, ca un melc. Aveam de gând, dacă se ivea vreun vapor, să sărim în barcă şi să vâslim spre malul dinspre Illinois. Noroc că nu s-a ivit nici un vapor, fiindcă nu ne gândisem să punem în barcă nici puşca, nici undiţa şi nici ceva de-ale gurii. Fusesem prea zoriţi ca să ne gândim la atâtea lucruri deodată. Oricum, n-am chibzuit bine punând tot calabalâcul pe plută.

Îmi făceam socoteala că dacă oamenii ăia au să vină pe insulă, au să găsească focul aprins de mine şi-au să-l aştepte acolo toată noaptea pe Jim. Nu ştiu ce-or fi făcut, dar ne-au lăsat în pace. Şi dacă cumva focul aprins de mine

nu i-a dus de nas, nu-i vina mea. Eu unul am făcut tot ce mi-a stat în putinţă ca să-i îmbrobodesc.

Când a început să mijească de ziuă, am poposit pe un grind la un cot al fluviului, pe partea Illinoisului. Am tăiat cu toporul nişte crengi de răchită şi-am acoperit pluta cu ele, aşa fel ca de departe să pară una cu malul. Pe grindurile astea, răchitele cresc dese ca dinţii greblei.

Malul dinspre Missouri era muntos, iar cel dinspre Illinois era acoperit de păduri, şi cum în locul ăla canalul trecea de-a lungul malului dinspre Missouri, nu mă temeam c-o să dea vreun vapor peste noi. Am stat acolo toată ziulica, uitându-ne la plutele şi vasele care coborau pe canal şi la vapoarele care treceau în sus, prin mijlocul apei, luându-se de piept cu ea. I-am povestit lui Jim ce spaimă am tras cu palavragioaica aia. Jim zicea că-i mare hoţomană şi că de-ar fi pornit ea însăşi pe urmele noastre, n-ar fi stat să se uite la un foc de tabără, ci ar fi adus de bună seamă un câine cu ea.

— Da’ ce, nu putea să-i spună lui bărbat-su să aducă un câine? l-am întrebat eu.

Jim mi-a răspuns că ar băga mâna-n foc că femeia s-a gândit la treaba asta tocmai când oamenii se pregăteau să plece şi că s-or fi dus desigur prin târg să facă rost de-un câine şi de-aia au mai zăbovit, altminteri n-am fi noi aici pe un grind, cu vreo şaisprezece-şaptesprezece mile mai jos de târg – aş, de unde! am fi din nou în târgul ăla afurisit.

I-am zis că puţin îmi pasă de ce n-au pus mâna pe noi, totul e că nu ne-au înhăţat.

Când a început să se-ntunece, ne-am scos capul din desişul de răchite şi-am privit în toate părţile. Nu se zărea nimic. Jim a desprins nişte bulumaci de deasupra plutei şi a înjghebat un mic wigwam13 ca să avem unde ne adăposti pe vreme ploioasă sau pe arşiţă şi ca să ne ferim boarfele de umezeală. Jim a meşterit şi-un fel de podină, cu câteva palme mai înaltă ca pluta, aşa că acum păturile şi celelalte lucruri erau ferite de valurile stârnite de vapoare.

Taman în mijlocul wigwamului am bătătorit un strat de nămol, gros de cinci-şase degete, întărindu-l pe de margini, ca să nu se risipească; în vatra asta puteam aprinde focul pe vreme umedă sau friguroasă, fără să fim văzuţi de afară.

Am mai meşterit şi o cârmă de rezervă, ca s-avem, dacă vreuna din celelalte s-ar fi sfărâmat cumva de vreun buştean sau de altceva. Am găsit apoi un ţăruş cu crăcană, tocmai bun ca s-atârnăm de el felinarul, pe care trebuia să-l aprindem de câte ori vedeam vreun vapor venind la vale, ca să nu ne dea peste cap. Pentru vapoarele care mergeau în sus, nu era nevoie să-l aprindem, decât dacă le stăteam cumva în cale când voiau să „transverseze” – cum se zice; apele erau încă destul de mari, acoperind pe alocuri malurile mai joase, aşa că vapoarele care mergeau în sus nu treceau totdeauna prin canal, ci căutau apa mai liniştită de lângă ţărm.

În noaptea următoare, am mers vreo şapte-opt ceasuri, lăsându-ne în voia curentului, care gonea cu peste patru mile pe oră. Pescuiam, mai stăteam de vorbă şi din când în când înotam ca să n-adormim.

Grozav lucru e să pluteşti aşa la vale pe un asemenea râu mare şi liniştit, stând lungit pe spate, cu ochii la stele; aproape că nu cutezam să vorbim tare, iar când ne venea să râdem, chicoteam înfundat, dar şi asta se-ntâmpla foarte rar.

Am avut parte de o vreme straşnică şi n-am păţit nimic, nici în noaptea aceea, nici în nopţile următoare.

În fiece noapte treceam pe lângă târguri, unele cocoţate pe câte o coastă de deal, ca nişte salbe de lumini. Nu deslu-şeai nici o casă. Într-a cincea noapte, am trecut prin faţa oraşului Saint Louis. Părea că întreg pământul e luminat. La noi, la St. Petersburg, se zicea că în Saint Louis trăiesc douăzeci-treizeci de mii de oameni, dar n-am crezut-o niciodată până în noaptea aia liniştită, când, pe la ora două, am văzut atâta straşnică risipă de lumină. Nu se auzea însă nici un zgomot. Toată lumea dormea.

Îmi luasem obiceiul ca în fiecare seară, pe la ceasurile zece, să mă strecor pe mal, în vreun sătuc, ca să cumpăr de zece-cincisprezece cenţi făină, slănină sau alte merinde. Uneori luam şi câte un pui de găină, care nu stătea cuminte în poiată.

Babacu' zicea totdeauna: „Nu pierde niciodată ocazia, să iei un pui; dacă n-ai tu nevoie de el, găseşti lesne pe cineva care are nevoie, şi-o faptă bună nu se uită niciodată". De când îl ştiu, n-am pomenit niciodată ca babacu' să n-aibă chiar el nevoie de puiul cu pricina, dar de zis, aşa zicea.

În unele dimineţi, înainte de răsăritul soarelui, mă furişam pe ogoare şi împrumutam un harbuz, un pepene galben, un dovleac, un ştiulete de porumb sau alte trufandale de-astea.

Babacu' obişnuia să spună că nu-i nici un păcat să iei cu împrumut, dacă ai de gând să dai înapoi odată şi-odată. Dar văduva zicea că nu-i decât o hoţie ascunsă sub un nume frumos şi că nici un om cinstit n-ar face una ca asta. Jim era de părere că şi văduva, şi babacu' aveau dreptate şi că, dacă stăm să ne gândim, cel mai bine ar fi să ştergem de pe listă două-trei trufandale şi să nu le mai luăm niciodată cu împrumut, socotind că atunci n-ar mai fi nici un păcat dac-am împrumuta din celelalte.

Am stat de vorbă despre asta o noapte întreagă, în vreme ce pluta luneca la vale, şi ne-am tot frământat dacă să renunţăm la harbuji, la cantalupi, la zămoşi sau la altceva. Către ziuă am ajuns la o dezlegare destul de bună: ne-am hotărât să renunţăm la mere pădureţe şi la ananaşi. Înainte de-a lua hotărârea asta, nu prea avusesem linişte, dar acum ne simţeam cu cugetul împăcat. Eu, unul, eram chiar mulţumit de hotărârea luată, fiindcă merele pădureţe sunt rele la gust; cât despre ananaşi, ştiam că n-au să se coacă decât peste douătrei luni.

Din când în când mai împuşcam câte o pasăre care se apuca să se scoale prea devreme dimineaţa sau nu se ducea la timp la culcare seara. Una peste alta, o duceam împărăteşte, ce să zic.

Într-a cincea noapte de când trecusem de Saint Louis, s-a stârnit o furtună năprasnică. Era după miezul nopţii. Începu să tune şi să fulgere şi se porni să plouă cu găleata. Ne-am adăpostit în wigwam, lăsând pluta să se descurce singură. Când scăpăra câte un fulger vedeam în faţa noastră fluviul uriaş, străjuit de o parte şi de alta de ponoare înalte şi stâncoase.

— Hei, Jim, uite colo!

Era un vaporaş care se ciocnise de-o stâncă. Ne îndreptam chiar într-acolo. La lumina fulgerelor l-am văzut limpede: se lăsase într-o rână şi o parte din puntea de sus răzbea deasupra apei. Se desluşea bine până şi cea mai mică şcotă: lângă clopotul mare se putea vedea un scaun, de spătarul căruia atârna o pălărie ponosită.

Pierdut în noapte pe o furtună ca asta, cu atâta taină în jur, am simţit ce-ar simţi oricare alt băiat de vârsta mea văzând epava aia jalnică, încremenită în mijlocul fluviului. Voiam să mă urc pe punte şi s-o cercetez niţeluş, ca să văd despre ce-i vorba.

— Hai să ne suim, Jim!

Dar Jim nici nu voi s-audă la-nceput:

— Jim nu pune piciorul pe epavă. Ne merge destul de bine, şi n-are rost să ispitim răul, vorba scripturii. Mai mult ca sigur că pe punte-i un paznic.

— Pe dracu paznic! Ce să păzească? Duneta şi timo-neria? Crezi că cineva şi-ar primejdui viaţa pentru o dunetă şi-o timonerie, pe o noapte ca asta, când vaporul stă să se sfărâme şi să se scufunde dintr-o clipă într-alta?

La asta Jim nu mai avea ce să răspundă şi nici n-a încercat.

— Unde mai pui că am putea împrumuta niscaiva lucruşoare de preţ din cabina căpitanului. Bunăoară trabuce, pun rămăşag că sunt acolo de-alea de cinci cenţi bucata, bani gheaţă. Căpitanii de vapoare sunt totdeauna bogaţi; primesc o leafă de şaizeci de dolari pe lună şi când vor un lucru, nu se uită la preţ. Bagă o lumânare în buzunar, Jim. N-am astâmpăr până nu dăm o raită pe vas.

Crezi tu că Tom Sawyer ar pierde o ocazie ca asta? Pentru nimic în lume. El ar zice că-i o aventură şi s-ar sui pe epavă, să ştie de bine că moare. În ce „stil mare” ar mai lucra el şi ce aere şi-ar da! Ai crede că-i Cristofor Columb descoperind lumea de apoi. Tii, ce n-aş da să fie şi Tom Sawyer aici!

Jim a mai bombănit niţel, dar s-a supus. Atâta doar, zicea că trebuie să vorbim cât mai puţin şi cât mai încet. Un fulger ne dezvălui din nou epava, tocmai la timp ca să ne putem agăţa de biga14 de la tribord şi să legăm pluta de ea.

În partea aceea puntea era foarte înclinată. Ne-am furişat pe punte în jos, până la babord, spre timonerie, călcând cu băgare de seamă şi întinzând mâinile ca să ne ferim de odgoane, căci era o beznă de nepătruns.

Curând am dat peste bordura luminatorului şi ne-am căţărat pe el. Încă un pas şi am fi ajuns în faţa uşii cabinei căpitanului, care era deschisă. Dar, Dumnezeule! În fundul coridorului am zărit o lumină şi în aceeaşi clipă ni s-a părut că auzim nişte voci înăbuşite.

Jim îmi şopti că se simte tare prost şi c-ar fi mai bine să ne întoarcem. „Bine!” i-am spus, dar când să pornim înapoi spre plută, am auzit un glas căinându-se:

— Nu, nu, vă rog, fraţilor! Jur că n-am să spun nimic!

Altcineva rosti, destul de tare:

— Minţi, Jim Turner! Ne-ai mai tras clapa o dată. Te-ai obişnuit să ceri mai mult decât ţi se cuvine şi pân-acu’ ţi-a mers, îţi dădeam cât voiai, ca să nu ne dai de gol. Da’ acu’ ţi s-a înfundat. Javră scârboasă! N-ai pereche de ticălos!

Jim se şi cărăbănise spre plută, dar eu muream să văd ce-o să mai urmeze. Îmi făceam curaj, spunându-mi că Tom Sawyer n-ar da înapoi tocmai acum; ei bine, nici eu n-am să plec. Rămân să văd ce se întâmplă. M-am târât de-a buşilea prin întuneric, până ce între mine şi fundul coridorului n-a mai rămas decât o cabină şi-atunci am zărit deodată un om întins pe podea, cu mâinile şi picioarele legate; deasupra lui stăteau aplecaţi doi gealaţi – unul ţinea în mână un felinar

orb, iar celălalt un pistol îndreptat spre capul celui de pe podea.

— Ce ţi-aş mai face de petrecanie – rosti cel cu pistolul – aşa ai merita, porcule!

Omul de pe podea se zvârcoli şi gemu:

— Nu, Bill, nu face una ca asta! N-o să mai spun nimănui nimic!

La vorbele astea, omul cu felinarul începu să râdă:

— Cred şi eu! În viaţa ta n-ai spus ceva mai adevărat!

Peste câteva clipe, izbucni:

— Auzi-l cum se milogeşte! Şi când te gândeşti că de nu-l prindeam şi-1 legam, ne curăţa pe amândoi! Şi pentru ce, mă rog?! Pentru o nimica toată. Pentru că ne luam şi noi dreptul nostru, d-aia. Dar fii pe pace, Jim Turner, n-o să mai ameninţi tu pe nimeni. Termină cu pistolul ăla, Bill!

— Nu, Jake Packard! spuse Bill. Eu zic să-l omorâm. Ce, el nu l-a omorât pe moş Hatfield tot aşa? Ce, n-o merită?

— Dar eu nu vreau să-l omorâm, am eu motivele mele.

— Dumnezeu să te binecuvânteze pentru vorbele astea, Jake Packard! N-am să te uit cât oi trăi! bâigui omul de pe podea.

Packard nu-l luă în seamă; îşi agăţă felinarul de un cui şi porni spre locul unde mă aflam eu, făcându-i semn lui Bill să-l urmeze. M-am dat înapoi cu vreo câţiva paşi, cât am putut de repede, dar vaporul era atât de aplecat, că n-am prea avut spor. Ca să nu dea peste mine şi să mă prindă, m-am târât până într-o cabină de pe puntea de sus. Individul venea cu paşi mari prin întuneric. Când Packard ajunse în faţa cabinei în care mă aflam, spuse:

— Aici, vino-ncoace.

Şi intră cu Bill după el.

Dar până să intre, eu mă şi ghemuisem pe patul de sus şi-mi muşcam degetele că mă ascunsesem tocmai în cabina aia. Cei doi începură să sporovăiască, proptindu-şi mâinile de marginea patului. Nu-i vedeam, dar ştiam unde se află, după duhoarea de rachiu pe care o răspândeau. În clipele

acelea mi-a părut bine că nu beam şi eu rachiu. Dar chiar de-aş fi băut, tot n-ar fi putut să mă simtă, fiindcă nici nu mai răsuflăm de frică. Şi apoi, cum să mai răsufli când auzi asemenea lucruri?

Vorbeau repezit şi în şoaptă. Bill voia să-l omoare pe Turner:

— A spus că ne toarnă şi-o s-o facă. Chiar de i-am da şi partea noastră, acum tot degeaba ar fi, după felul cum ne-am purtat cu el. Sută la sută că ne dă în vileag. Ascultă, eu zic să-l scoatem din circulaţie.

— Şi eu la fel – spuse Packard, foarte liniştit.

— La dracu, începusem să cred că nu vrei… Atunci e-n regulă. Hai să isprăvim cu el!

— Stai o clipă, n-am terminat! Ascultă-mă. Glonţul e bun, nu zic nu, dar sunt şi mijloace mai puţin gălăgioase ca să scapi de cineva, dacă n-ai încotro. Cred că n-are nici un rost să alergi după şţreang, dacă-i poţi veni de hac într-alt chip care-i tot aşa de bun, şi în plus nu te poate băga la apă. Este?

— Aşa-i. Dar ce-ai să mai scorneşti?

— Uite ce zic eu: dăm o raită şi vedem dacă n-am uitat nimic prin cabine, p-ormă o ştergem la mal ca s-ascundem prada. După aia, aşteptăm. M-aş mira ca epava asta să nu se ducă la fund, în cel mult două ceasuri. Pricepi? O să se-nece şi n-o să fie nimeni de vină, în afară de el. Eu zic că-i mult mai bine aşa, decât să-l omorâm. Sunt contra omorului atâta vreme cât se poate şi fără. N-are nici un rost, şi nici nu se cade. N-am dreptate?

— Da, cred că ai. Dar dacă vaporul nu se duce la fund?

— Să aşteptăm două ore şi să vedem. Ce ne costă?

— Bine, fie! Haidem!

Au ieşit amândoi. Am sărit jos, scăldat în sudori reci, şi-am pornit-o de-a buşilea.

Era întuneric beznă. „Jim!” am şoptit eu – şi Jim mi-a răspuns, cu un geamăt, de la doi paşi.

— Repede, Jim, nu-i timp de pierdut! Nu mai geme ca prostu'! Colo, pe punte, e o bandă de ucigaşi şi dacă n-o să le găsim barca şi n-o să-i dăm drumul la vale, ca să nu mai aibă cu ce părăsi epava, unul din ei are să fie la mare ananghie. Dar dac-o s-o găsim, atunci au să fie cu toţii la mare ananghie, şi şeriful o să pună mâna pe ei. Repede, nu mai sta! Mă duc să caut la babord, tu du-te la tribord. Urcă-te pe plută şi…

— O, Dumnezeule! Unde-i pluta? Nu mai e! S-a dezlegat singură şi s-a dus, iar noi am rămas aici!

C A P I T O L U L XIII.

Mi s-a tăiat răsuflarea şi era cât pe ce să leşin. Să fii prizonier pe-o epavă, cu o bandă ca asta! Dar nu era vreme să miorlăi. Trebuia găsită barca, acum aveam şi noi nevoie de ea. Tremurând şi clănţănind din dinţi, am coborât la babord, şi de acolo parcă a trecut o săptămână pân' ce-am ajuns la pupa. Acolo, nici urmă de barcă. Jim îmi zise că nu poate să meargă mai departe, fiindcă i s-au muiat picioarele de frică.

— Haide, mişcă-te! i-am răspuns. Dacă rămânem pe epavă, s-a zis cu noi!

Ne-am târât mai departe, pe întuneric. Am luat-o prin spatele dunetei şi de-acolo ne-am târât de-a lungul luminatorului, din zăbrea în zăbrea, fiindcă marginea luminatorului era în apă. Când am ajuns lângă uşa coridorului, am văzut barca. Abia se zărea, dar era acolo. Am răsuflat uşurat. Într-o clipă aş fi fost în barcă, dar deodată uşa se deschise. Unul din tâlhari îşi scoase capul, la vreo doi paşi de mine. Credeam că mi-a sunat ceasul. Dar ăla şi-a vârât înapoi capul, strigând:

— Hei, Bill, ia felinarul ăsta afurisit, să nu-l mai văd!

Azvârli un sac în barcă, apoi sări, şi el în ea şi se aşează. Era Packard. Apoi ieşi Bill şi sări şi el în barcă. Packard spuse cu glas şoptit:

— Gata! Dă-i drumul!

De istovit ce eram, abia mă mai puteam ţine de zăbrelele luminatorului.

— Stai niţel! zise Bill. L-ai căutat prin buzunare?

— Nu. Nici tu?

— Nu. Atunci mai are încă-n buzunar partea lui de bani.

— Hai înapoi! N-are nici un rost să luăm prada şi să lăsăm banii.

— Ce zici, n-o să miroasă ce punem la cale?

— S-ar putea. În tot căzu', trebuie să-i luăm banii. Hai!

Ieşiră din barcă şi intrară în cabină. Uşa se închise cu zgomot, de la sine, căci vasul era înclinat în partea aia. Într-o jumătate de secundă eram în barcă, iar Jim se prăvăli după mine. Am tăiat parâma cu cuţitul şi duşi am fost!

Fără să ne atingem de vâsle şi fără să scoatem o vorbă sau măcar o şoaptă, abia răsuflând, am plutit repede, într-o tăcere de moarte, până ce-am trecut de zbaturi şi de pupa vasului. Peste câteva secunde eram cu vreo sută de metri mai jos de epavă care, în curând, se mistui cu totul în beznă. Eram salvaţi.

După ce ne-am depărtat cu vreo trei-patru sute de metri, am zărit un felinar licărind o clipă în uşa coridorului şi ne-am dat seama că bandiţii văzuseră că barca lipseşte şi începuseră să priceapă că erau acum în aceeaşi oală cu Jim Turner.

Jim s-a aşezat la vâsle şi am pornit în căutarea plutei noastre. Abia atunci am început să mă gândesc la indivizii ăia – înainte nu avusesem timp. Mă gândeam cât de groaznic trebuie să fie, chiar pentru nişte bandiţi de teapa lor, să se pomenească într-o asemenea dandana. Dacă ajung şi eu bandit într-o bună zi – ce-aş zice atunci să păţesc la fel? I-am spus lui Jim:

— La cea dintâi lumină pe care-o zărim, tragem la mal cu o sută de metri mai jos, sau mai sus de ea, într-un loc unde să te poţi ascunde cu barca, iar eu mă duc să le dau de veste oamenilor, o să scornesc eu ceva, ca să pornească după

bandiţii ăia şi să-i scape de belea. După aia, n-au decât să-i şi spânzure, dac-aşa li-e scris.

Din păcate, totul a căzut baltă, fiindcă în curând s-a pornit iar furtuna, mai avan ca oricând. Ploua cu găleata, şi nu se zărea nici o lumină, nicăieri. Pesemne că toată lumea dormea. Lunecam la vale, cu ochii după lumini şi, după pluta noastră. După nu ştiu câtă vreme ploaia conteni, dar norii rămăseseră pe cer şi fulgerele se ţineau lanţ. La lumina lor, am zărit deodată în faţa noastră o mogâldeaţă neagră, şi am pornit într-acolo. Era pluta. Tii, ce ne-am mai bucurat când ne-am văzut iarăşi pe bordul ei! În aceeaşi clipă, am zărit o lumină pe malul drept, ceva mai încolo. I-am zis lui Jim că mă duc să văd ce e. Barca era pe jumătate plină cu prada luată de bandiţi de pe epavă. Am grămădit totul pe plută şi i-am spus lui Jim să meargă la vale vreo două mile şi abia după aia să aprindă felinarul, şi să nu-l stingă până mă-ntorc. Apoi am pus mâna pe vâsle şi-am pornit cu barca spre lumina aia. Apropiindu-mă, am zărit alte lumini, vreo trei-patru, pe o coastă de deal. Se vede că era un sat. M-am apropiat de mal, cam în dreptul primei lumini, şi am lăsat barca să lunece fără să mai vâslesc. Deodată am zărit un felinar agăţat de catargul unui bac cu bordajul dublu. M-am învârtit în jurul lui ca să-l descopăr pe paznic. Mă-ntrebam pe unde-o fi dormind. Pân’ la urmă l-am găsit: moţăia pe un butuc, la prova, cu capul între genunchi. M-am suit pe punte, l-am bătut de câteva ori pe umăr şi-am început să mă smiorcăi.

A tresărit speriat, dar văzându-mă, a început să caşte, s-a întins şi-apoi m-a întrebat:

— Ei, ce-i cu tine? Nu mai plânge, puiule! Ce-ai păţit?

— Tata, mama, surioara şi…

Am izbucnit în plâns.

— Haide, lasă, nu-ţi mai pune atâta la inimă. Toţi avem necazuri, da’ ai să vezi c-o să fie bine pân’ la urmă. Dar ce-au păţit?

— Sunt… sunt… sunteţi paznicul bacului?

— Da – răspunse el, încântat. Eu sunt căpitanul şi patronul, secundul şi pilotul, paznicul şi şeful de echipaj. Cânteodată sunt şi încărcătura, şi pasagerii. Nu-s eu aşa bogat ca Jim Hornback, bătrânul, şi nici aşa de galanton cu toată lumea, ca s-arunc banii în dreapta şi-n stânga, cum face el. Da' i-am spus-o de-o mie de ori: nu mi-aş schimba locul cu al lui pentru nimic în lume, fiindcă pentru mine viaţa adevărată e viaţa de marinar. Nici să m-aurească n-aş sta ca el la două poşte de oraş, unde nu se-ntâmplă niciodată nimic. Nu, n-aş schimba cu el nici pentru toţi bişatarii lui, ba chiar de mi-ar da şi de două ori pe-atât. I-am zis…

— Li s-a întâmplat o nenorocire şi…

— Cui? mă întrerupse el.

— Tatii, mamei, soră-mi şi domnişoarei Hooker. Dacă aţi vrea să vă duceţi cu bacul pân-acolo…

— Pân-acolo? Da' unde sunt?

— Pe epavă.

— Care epavă?

— Nu-i decât una.

— Nu cumva e vorba de „Walter Scott"?

— Da.

— Dumnezeule! Dar ce caută acolo?

— Nu s-au dus dinadins.

— Te cred şi eu. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, dacă nu se cară repede de-acolo, s-a zis cu ei! Cum naiba s-au băgat într-un bucluc ca ăsta?

— Să vedeţi cum a fost. Domnişoara Hooker s-a dus în vizită la nişte cunoscuţi în partea de sus a târgului…

— Aha, la Debarcaderul lui Booth. Zi mai departe.

— S-a dus în vizită acolo şi spre seară a plecat cu negresa ei pe bacul tras de cai, cu gândul să mâie la prietena ei, domnişoara… nu mai ştiu cum îi zice. Pe drum li s-a pierdut cârma şi curentul i-a sucit şi i-a târât la vale vreo două mile, cu pupa înainte, până s-au ciocnit de epavă. Cârmaciul, negresa şi caii s-au înecat, dar domnişoara Hooker a scăpat,

agăţându-se de epavă. Ca la vreo două ore după ce s-a întunecat, am sosit şi noi cu barca noastră. Dar era aşa de întuneric, ca n-am băgat de seamă epava, până nu ne-am ciocnit şi noi de ea. Am scăpat cu toţii, afară de Bill Whipple. Ce băiat bun era! Mai bine mă-necam eu în locul lui, zău!

— Sfinte Sisoe! N-am mai pomenit una ca asta! Şi-atunci ce-aţi făcut?

— Am strigat de ne-a ieşit sufletul, dar apa e-aşa lată pe-acolo, că nu ne-a auzit nimeni. Tăticu a zis că unul dintre noi trebuie să meargă la mal să ceară ajutor. Fiind singurul care ştiu să înot, mi-am luat inima în dinţi. Domnişoara Hooker mi-a spus că dacă nu găsesc repede ajutor, să vin aici şi să-l caut pe unchiul dumneaei, că el o să ne scoată din încurcătură. Am ajuns la mal cu vreo milă mai jos şi de-atunci mă tot învârt de colo până colo, încercând să dau de unu' mai inimos, da' toţi mi-au spus: „Ce, pe-o noapte ca asta şi cu un curent ca ăsta? E nebunie curată. Du-te la bac!" Dacă matale aţi vrea să va duceţi şi să…

— Cum să nu vreau, sigur că aş vrea, dar cine dracu' o să mă plătească pentru treaba asta? Crezi ca tăticu tău…

— N-aveţi nici o grijă. Domnişoara Hooker mi-a spus special că unchiu-său Hornback…

— Mii de draci! Ăla-i unchiu-său? Ascultă, o porneşti spre lumina aia şi când ajungi acolo, o iei spre apus. La vreun sfert de milă de-acolo, dai de un han. Intri înăuntru şi ceri să te ducă la Jim Hornback. Să iscălească dumnealui o poliţă. Şi vezi, nu zăbovi, că de-abia aşteaptă să afle vestea. Spune-i că pân-ajunge el în târg, i-o scap pe nepoată-sa. Hai, du-te! Mă duc să-l trezesc pe mecanic.

M-am prefăcut că pornesc spre lumina aceea, dar de cum s-a întors cu spatele, am luat-o înapoi şi m-am vârât în barcă. După ce-am scos apa din ea, am lăsat-o să plutească vreun sfert de milă în apa lină de lângă mal, şi m-am ascuns după nişte şlepuri încărcate cu cherestea. Nu m-am liniştit până n-am văzut bacul urnindu-se. Una peste alta, eram

mulţumit că-mi dădusem atâta osteneală pentru banda aia. Nu mulţi ar fi făcut-o. Tare-aş fi vrut să afle şi văduva despre fapta mea. Cred că ar fi fost mândră de mine, văzându-mă că-i ajut pe ticăloşii ăia, fiindcă persoanele filantroape, de felul văduvei, se înduioşează ăl mai mult de soarta unor asemenea pramatii. În curând se ivi şi epava, lunecând fumurie la vale.

M-au trecut fiori, dar m-am stăpânit şi-am pornit spre ea. Intrase rău la apă! Mi-am dat seama numaidecât că nu prea sunt sorţi să fi rămas careva în viaţă.

M-am învârtit în jurul ei, strigând din când în când, dar n-am primit nici un răspuns. Era o tăcere de mormânt. Mi se rupea inima de tâlharii ăia, dar nu cine ştie ce, fiindcă-mi ziceam că dacă ei au fost în stare să-ndure una ca asta, pot să-ndur şi eu.

Văzând că se apropie bacul, am vâslit spre larg, ca să mă las dus de curent. Când am socotit că-s de ajuns de departe, am lăsat vâslele şi m-am uitat înapoi.

Bacul se-nvârtea în jurul epavei, în căutarea rămăşiţelor domnişoarei Hooker; căpitanul socotea, pesemne, că unchiul ei, Hornback, o să fie bucuros să le aibă. Dar în curând se lăsă păgubaş şi bacul porni spre mal. Cât despre mine, mi-am văzut de treabă şi-am întins-o la vale.

A trecut o veşnicie până am zărit felinarul lui Jim: licărea parcă la o depărtare de o mie de mile. Când am ajuns la plută, cerul începuse să se lumineze puţin spre răsărit. Ne-am îndreptat spre un ostrov, am ascuns pluta, am scufundat barca, ne-am culcat şi-am dormit buştean.

C A P I T O L U L XIV.

După câtăva vreme, ne-am trezit şi ne-am apucat să cercetăm prada furată de bandă. Am găsit o grămadă de ghete, haine, pături şi alte bulendre, un teanc de cărţi, un ochean şi trei cutii cu trabuce. În viaţa mea nu fusesem aşa de bogat, nici eu, nici Jim. Trabucele erau clasa-ntâi. Toată după-amiaza am lenevit prin pădure, stând la taifas. Ba m-

am uitat şi prin cărţile alea. Ce mai, am petrecut de minune!

I-am povestit lui Jim ce s-a întâmplat pe epavă şi pe bac. Toate astea – i-am spus – sunt aventuri. Dar Jim mi-a zis că s-a săturat de aventuri şi mi-a povestit cum era să moară de frică atunci când eu m-am ascuns în cabină şi el s-a târât înapoi, ca să se urce pe plută şi n-a mai găsit-o. Credea că i-a sunat ceasul, în orice caz, fiindcă ori se-neca, ori era salvat de la înec, şi-atunci salvatorul l-ar fi trimis înapoi acasă, ca să poată pune mâna pe recompensă. Şi după aceea, sigur că domnişoara Watson avea să-l vândă în miazăzi. Zău c-avea dreptate, mai totdeauna avea el dreptate! Pe legea mea, avea un cap deosebit de isteţ pentr-un negru!

I-am citit lui Jim multe poveşti despre regi, duci, conţi şi alţi nobili de-ăştia, în care se arăta cât de fistichiu se îmbrăcau ei şi ce de fasoane făceau. Îşi ziceau unul altuia: „Maiestatea voastră”, „Luminăţia voastră”, „Excelenţa voastră” şi aşa mai departe, în loc să-şi zică „dom’le”. Jim căsca nişte ochi cât cepele.

— Nici nu ştiam că-s atâţia regi pe lume! N-am auzit de nici unu’, afară de regele Şoloman, bătrânu’, şi de regii din cărţile de joc, dar pe-ăştia nu-i pot pune la socoteală. Cât câştigă un rege?

— Cât câştigă? Păi, dacă vor, câştigă şi-o mie de dolari pe lună. Poa’ să ia cât poftesc. Totu-i al lor.

— Asta-i grozav! Şi ce li se cere să facă, Huck?

— Nimic! Ce tot vorbeşti? Stau pe tron, asta fac.

— Nu, zău?!

— Zău aşa! Tândălesc toată ziulica. Doar dacă-i război, se duc şi ei să vadă. Dar altminteri, stau cu burta la soare sau vânează cu şoimi şi… Sst! N-ai auzit un zgomot?

Ne-am dus să vedem, dar ne-am întors repede, fiindcă nu era decât huruitul unui vapor cu zbaturi, care trecuse de un cot al fluviului.

— Da – urmai eu. Şi câteodată, când se plictisesc de moarte, se iau în beţe cu Parlamentul. Şi dacă ăia fac pe nebunii, regele le taie capul. Încolo, mai tot timpul se-nvârteşte prin harem.

— Prin ce? Cum ai spus?

— Harem.

— Ce-i aia harem?

— Locul unde se ţin nevestele. N-ai auzit niciodată de un harem? Avea şi Solomon unul. Ala ţinea vreun milion de neveste.

— Da, da, aşa-i! Uitasem. Un harem e un soi de han. În odaia copiilor e mare tămbălău. Şi nevestele se ceartă într-una, sporind gălăgia. Şi mai zic unii că Şoloman ar fi fost ăl mai înţelept om din lume! Da’ eu unul nu cred că un om înţelept ar dori să stea mereu într-un balamuc. E cu neputinţă. Un om înţelept şi-ar clădi o făbricuţă cu multe cazane, iar când ar dori să se odihnească, ar închide făbricuţa.

— Bine, bine, dar eu îţi spun c-a fost ăl mai înţelept dintre oameni. Aşa mi-a spus şi văduva, zău!

— Puţin îi pasă lu’ Jim ce spune văduva, ăla n-a fost om înţelept. Avea nişte apucături urâte, cum n-am mai pomenit. Ai auzit tu de pruncul ăla pe care Şoloman era cât pe-aici să-l taie în două?

— Da, mi-a povestit văduva toată tărăşenia.

— Ei, ce zici? Ai mai pomenit aşa ceva? Uite-aici puţin. Vezi buturuga aia? Să zicem că-i prima femeie, iar tu, ailaltă femeie. Jim e Şoloman. Şi dolarul ăsta e pruncu’. Şi tu vrei copilu’, şi ea vrea copilu’. Ce fac eu atunci? Mă duc prin vecini, aflu al cui e dolaru’ şi-l dau cui i se cuvine, întreg, aşa cum trebuie să facă orice om cu scaun la cap? Da’ de unde, iau dolaru’, îl rup în două, şi-ţi dau ţie jum’ate şi celeilalte femei jum’ate. Aşa a vrut să facă şi Şoloman cu copilu’. Şi-acum, te întreb eu pe tine: la ce bun jum’ate hârtie, nu poţi cumpăra nimic cu ea. Şi la ce bun jum’ate copil? Jim nu dă doi bani pe-un milion de jum’ate copii.

— Dă-o dracului, Jim, n-ai înţeles tâlcul poveştii, ai nimerit-o ca nuca-n perete!

— Cine, eu? Vezi-ţi de treabă! Nu-mi vorbi mie de tâlcurile tale! Jim pricepe când ceva are-o noimă, dar fapta asta n-are nici o noimă. Cearta nu era pentr-o jum'ate copil, ci pentr-un copil întreg. Şi cine crede că e-n stare să potolească c-o jum'ate copil o ceartă pentr-un copil întreg, n-are destulă minte-n cap. Nu-mi mai vorbi de Şoloman, Huck. Ştiu eu câte parale face!

— Măi, Jim, îţi spun eu că n-ai înţeles povestea.

— Dă-o dracului de poveste! Ştiu eu ce ştiu, şi poţi să mă crezi când îţi spun că la mijloc e ceva mult mai adânc. E vorba de creşterea pe care-a primit-o Şoloman ăla. Ia un om care are-un copil sau doi. Crezi că omul ăla ar face risipă de copii? Nu i-ar da mâna. El ştie să-i preţuiască. Dar ia un om care are-n casă vreo cinci milioane de copii! Asta-i altă căciulă. Omul ăla ţi-ar tăia în două un copil ca pe-o pisică. Tot i-ar rămâne atâţia copii! Un copil-doi mai mult sau mai puţin e un fleac pentru Şoloman, lua-l-ar naiba!

N-am mai văzut negru ca ăsta! Dacă-şi vâra el ceva în cap, nu era chip să i-o mai scoţi. N-am pomenit negru să fie mai pornit în contra lui Solomon – şi doar cunosc destui! Văzând că nu-l pot clinti, am adus vorba despre alţi regi, lăsându-l pe Solomon.

I-am vorbit despre Ludovic al şai'şpelea, cum îi tăiaseră franţujii capul acu' nu ştiu cât timp; şi despre băieţaşul lui, Delfinul, care trebuia s-ajungă şi el rege, dar l-au pus la popreală, şi unii spun c-acolo a şi dat ortu' popii.

— Vai, sărăcuţu' de el!

— Dar alţii zic c-a ieşit din închisoare şi c-a venit la noi, în America.

— Bravo! Dar s-o fi simţind cam singur, aici, sărăcuţu', fiin'că la noi nu-s regi, nu-i aşa, Huck?

— Aşa-i.

— Asta-nseamnă că nu-şi poate face nici o situaţie. Cum o să se descurce?

— Ştiu şi eu? Unii din ei intră în poliţie, alţii învaţă pe oameni să vorbească franţuzeşte.
— Da’ ce, Huck, franţujii nu vorbesc la fel ca noi?
— Nu, Jim, n-ai înţelege o boabă din ce vorbesc ei, nici un cuvinţel.
— Să-mi sară ochii dacă pricep ce spui! Cum aşa, Huck?
— Nu ştiu cum, da’ aşa e. Am prins eu dintr-o carte ceva din păsărească lor. Închipuie-ţi că vine unul la tine şi-ţi zice: „Pârlei vu fransei?” Tu ce-ai zice?
— N-aş zice nimica. I-aş da una peste bot, bine-nţeles dacă ăla n-ar fi alb. Jim nu dă voie unui negru să-i vorbească aşa urât!
— Vezi-ţi de treabă, nu-i nici o vorbă urâtă! Asta înseamnă: „Ştii să vorbeşti franţuzeşte?”
— Şi-atunci de ce n-o spune pe şleau?
— Ba tocmai c-o spune, în felul lui, pe franţuzeşte.
— E-un fel caraghios, ce mai! Nici nu vreau să mai aud despre asta. N-are nici cap, nici coadă.
— Ascultă, Jim. O pisică vorbeşte ca noi?
— Nu, pisica nu.
— Dar o vacă?
— Nu, nici ea.
— Pisica vorbeşte ca vaca şi vaca vorbeşte ca pisica?
— Nu, nu vorbeşte.
— Va să zică-i drept şi firesc să vorbească fiecare altfel?
— Ba bine că nu!
— Şi-atunci nu-i drept şi firesc ca pisica şi vaca să vorbească altminteri decât noi?
— Sigur.
— Păi atunci de ce nu-i dai tu voie franţuzului să vorbească altfel decât noi? Ia lămureşte-mă, cum vine treaba asta?
— Huck, este pisica om?
— Nu.
— Atunci cum ar putea vorbi ca un om? Este vaca om, sau este vaca pisică?
— Nu, niciuna, nici alta.

— Atunci nu-i treaba ei să vorbească, nici ca un om, nici ca o pisică. Este franţuzul om?

— Da.

— Ei bine! Atunci de ce nu vorbeşte ca un om? Fă bine şi lămureşte-mă tu pe mine!

Mi-am dat seama că-mi răcesc gura de pomană: nu-i chip să-l înveţi pe Jim să ducă o discuţie. M-am lăsat păgubaş.

C A P I T O L U L XV.

Ne făceam socoteala că ne-ar mai trebui vreo trei nopţi ca s-ajungem la Cairo15, la capătul Illinoisului, acolo unde râul Ohio se varsă în Mississippi. Taman acolo voiam noi s-ajungem. Ne gândeam să vindem pluta şi să pornim pe Ohio în sus cu vaporul, până în statele libere16, unde-am fi scăpat în sfârşit de griji.

În noaptea următoare s-a lăsat ceaţă. Ne-am hotărât să facem popas pe-o insuliţă, fiindcă n-avea nici un rost să plutim prin ceaţă. Dar când m-am dus cu barca să caut vreun trunchi de care să leg frânghia, am văzut că pe insuliţă nu-s decât nişte copăcei. Am petrecut frânghia în jurul unuia care creştea chiar la marginea malului râpos, dar pluta, mânată de curent, veni aşa de repede, că smulse copăcelul cu rădăcini cu tot şi lunecă la vale. Ceaţa se făcea tot mai deasă şi m-a cuprins o sfârşeală şi-o spaimă, c-am rămas încremenit vreo jumătate de minut. Iar când m-am uitat, pluta nu mai era. Nu se vedea nimic de la vreo douăzeci de metri încolo. Am sărit în barcă, m-am repezit spre cârmă şi am pus mâna pe vâslă, încercând s-o urnesc. Dar nu se urnea. În grabă, uitasem s-o dezleg. M-am ridicat s-o dezleg, dar aşa de tare îmi tremurau mâinile, că nu puteam face mai nimic cu ele.

Când am izbutit să urnesc barca din loc, am luat-o repede la vale, de-a lungul insuliţei. Pe lângă mal, a mers cum a mers, dar insuliţa n-avea nici şaizeci de metri lungime, şi când am trecut de ea, m-am pomenit într-o ceaţă albă şi deasă, de n-am mai ştiut încotro mă îndrept. M-am gândit că n-are nici un rost să vâslesc. La sigur c-aş nimeri în mal,

în vreun banc de nisip sau în vreo stâncă. Mai bine aştept şi las barca să lunece la vale, cu toate că-i tare greu să stai cu braţele încrucişate pe-o vreme ca asta. Din când în când hăuleam şi ciuleam urechile. De undeva, de departe, am auzit deodată un fel de chiot şi mi-a venit iar inima la loc. Am pornit repede spre partea de unde venise chiotul, cu urechea la pândă. Când l-am auzit răsunând a doua oară, mi-am dat seama că nu mergeam într-acolo, ci mai la dreapta. Când l-am auzit a treia oară, mă aflam la stânga. Nu mă apropiam de fel, fiindcă mă învârteam pe loc, iar chiotul răsuna mereu din faţă. Bine-ar fi fost să-i dea prin gând tontului ăluia să bată mereu darabana într-o tingire, da' ţi-ai găsit să-i treacă lui prin cap aşa ceva! Tăcerile dintre chiote mă zăpăceau. Dar n-aveam încotro, îi dădeam înainte cu sârg. Nu trecu mult şi auzii chiotul în spatele meu. Ma zăpăcisem de tot. Nu striga Jim, ci altcineva; sau te pomeneşti că se răsucise barca.

Am lăsat vâsla. Chiotul se auzi din nou, tot în spatele meu, dar într-alt loc. Îşi schimba mereu locul, iar eu îi răspundeam de fiece dată. Când l-am auzit iar în faţa mea, am priceput că barca fusese răsucită de curent şi că se prea poate să fi strigat aşa chiar Jim, nu vreun alt plutaş. Niciodată n-am fost în stare să desluşesc glasul cuiva care strigă în ceaţă, fiindcă pe o ceaţă ca asta nu poţi să te-ncrezi nici ochilor, nici urechilor.

Chiotele nu mai conteneau. Peste câteva clipe m-am pomenit sub un mal râpos, acoperit cu copaci înalţi şi fumurii ca nişte năluci. Curentul mă azvârli spre stânga, printre o sumedenie de cioturi care gemeau smucite de apele repezi.

Într-o clipită se făcu din nou linişte, iar ceaţa alburie mi se păru şi mai deasă. Stăteam nemişcat şi ascultam cum îmi zvâcnea inima. Zău că bătea de o sută de ori pân' să răsuflu o dată.

Atunci m-am lăsat păgubaş. Ştiam ce se întâmplase. Malul ala râpos era al unui ostrov şi Jim trecuse în partea cealaltă.

Nu era un plaur pe care să-l poţi ocoli în zece minute. Era ditamai insula, cu o pădure deasă pe ea. Să tot fi avut o lungime de cinci-şase mile şi o lăţime de peste-o jumătate de milă.

Am stat nemişcat vreun sfert de ceas, cu urechile ciulite. Barca, fireşte, plutea cu patru-cinci mile pe oră, dar într-o ocazie ca asta nici nu-ţi dai seama că te duce. Nu simţi că zaci ca un mort pe apă, iar când vreun flecuşteţ de răgălie lunecă pe lângă tine, nu te gândeşti că tu treci aşa de iute, ci-ţi zici, cu răsuflarea tăiată: „Doamne! Da' iute mai fuge ciotul ăsta!" Dacă credeţi cumva că nu-i groaznic de urât să rătă-ceşti singur pe-o noapte ca asta prin ceaţă, vă sfătuiesc să încercaţi şi voi o dată, şi-o să vedeţi ce-nseamnă.

Am tot hăulit eu, preţ de vreo jumătate de ceas şi până la urmă am auzit un răspuns, de departe. Am încercat să mă-ndrept într-acolo, dar degeaba! Atunci mi-am dat seama că nimerisem într-un cuib pe plauri: de o parte şi de alta se zărea, tulbure, câte-un crâmpei; pe-alocurea nu mă despărţea de ele decât un şanţ îngust. Chiar când nu le vedeam, ştiam că-s acolo după clocotul apei care izbea în vreascurile şi-n ierburile uscate ce atârnau pe maluri. Urmăream năuc sunetele pe care le auzeam între aceste maluri, dar m-am lăsat repede păgubaş; era ca o goană după năluci. N-am mai pomenit sunet să se fâţâie aşa, dintr-un loc în altul, cu atâta repeziciune.

De vreo patru-cinci ori a trebuit să mă depărtez de mal în grabă, ca să nu dau cu barca de vreun plaur şi să-l clintesc din loc. Îmi ziceam că şi pluta trebuie să se împotmolească în mal din când în când, altminteri s-ar fi depărtat prea mult ca să mai pot auzi strigătele, fiindcă pluta mergea ceva mai iute ca barca mea.

În sfârşit, mi s-a părut că sunt iar în larg, dar n-am mai auzit nici un chiot, de nicăieri. Îmi închipuiam că Jim s-o fi ciocnit de vreun ciot şi s-o fi dus pe copcă. Mort de oboseală, m-am lungit în barcă, hotărât să nu mă mai zbucium atâta. Fireşte, nu voiam să adorm, dar eram atât

de ostenit, că nu m-am putut împotrivi somnului. „Am să dorm iepureşte, numai puţin” – mi-am zis. Cred însă că a fost un somn în toată legea, deoarece când m-am trezit, deasupra mea străluceau stelele, ceaţa se risipise şi barca intra, cu pupa înainte, într-un cot mare al fluviului. La început n-am ştiut unde mă aflu. Credeam că visez. Când mi-am adus aminte de cele întâmplate, mi s-a părut că trecuse o săptămână de atunci. În locul acela, fluviul era grozav de larg şi amândouă malurile erau acoperite de păduri înalte şi dese. La lumina stelelor păreau ca nişte ziduri. Privind departe, în josul fluviului, am zărit un punct negru plutind pe apă. Am pornit într-acolo. Când să mă apropii, văd însă că nu erau decât doi buşteni legaţi laolaltă. Am zărit apoi alt punct şi m-am luat după el; apoi altul; de data asta nimerisem bine. Era pluta. Când m-am apropiat de ea, l-am zărit şi pe Jim: dormea cu capul între genunchi şi cu braţul drept atârnat deasupra cârmei. Ailaltă vâslă era fărâmată, iar pluta era plină de frunze şi crengi amestecate cu mâl. Părea să fi trecut prin încercări grele.

Am legat barca şi m-am lungit pe plută, drept sub nasul lui Jim. Apoi am început să casc şi să-mi întind braţele spre el, spunând:

— Hei, Jim, da’ ce, am adormit? De ce nu m-ai trezit?

— Doamne, Dumnezeule! Tu eşti, Huck? Nu eşti mort? Nu te-ai înecat? Te-ai întors? Prea e frumos ca să fie adevărat, puişorule! Lasă-l pe Jim să te privească şi să te pipăie, altfel nu crede. Nu, nu eşti mort! Te-ai întors viu şi teafăr, acelaşi Huck… acelaşi… Domnu’ fie lăudat!

— Ce-i cu tine, Jim, ai băut?

— Băut? Care băut? Crezi că-mi ardea să beau?

— Atunci de ce vorbeşti în dodii?

— Cum adică, vorbesc în dodii?!

— Păi, de ce zici că m-am întors şi mai ştiu eu ce, de parc-aş fi fost plecat?

— Huck, Huck Finn, uită-te în ochii mei, uită-te în ochii mei! N-ai fost tu plecat?

— Eu, plecat?! Ce tot îndrugi acolo? N-am fost plecat nicăieri. Unde să mă fi dus?

— Ascultă, Huck, aici nu-i lucru curat! Dacă Jim nu e Jim, atunci cine e? Dacă Jim nu-i aici, atunci unde-i? Asta vreau să ştiu!

— E limpede că eşti aici, Jim, dar cred că te-ai cam scrântit la cap.

— Jim scrântit la cap? Bine, ia răspunde-mi mie: e adevărat că ai plecat cu frânghia-n barcă să legi pluta de insuliţă?

— Da’ de unde! Ce insuliţă? N-am văzut nici o insuliţă.

— N-ai văzut nici o insuliţă? Da’, ia spune, nu s-a smuls frânghia şi n-a pornit pluta la vale, pe apă, lăsându-te pe tine cu barca în ceaţă?

— Care ceaţă?

— Ceaţă, ceaţa aia care-a stat toată noaptea. Şi n-ai strigat tu, şi n-am strigat eu, pân-am rătăcit amândoi printre insuliţe şi ne-am pierdut unul de celălalt, fără să ştim unde suntem? Şi nu m-am ciocnit eu de-atâtea insuliţe, de era să mă-nec şi să mă prăpădesc? Răspunde-mi, Huck, adevărat sau nu?

— Asta-i prea de tot, Jim! Află că n-am văzut nici ceaţă, nici insuliţe, nici primejdii, nimic din toate astea. Am stat toată noaptea aici cu tine şi am pălăvrăgit pân-acu’ vreo zece minute, când ai adormit… şi cred că şi eu am aţipit. N-ai avut vreme să te-mbeţi, aşa că se vede c-ai visat.

— Cum poate să viseze cineva atâtea lucruri numa’ în zece minute?

— La naiba! Totuşi ai visat, fiindcă nimic din toate astea nu s-a întâmplat aievea.

— Dar, Huck, ştiu bine că…

— Poţi să ştii până poimarţi. Sunt sigur c-ai visat, fiindcă nu m-am mişcat de aici.

Jim rămase tăcut vreo cinci minute, muncit de gânduri, apoi spuse:

— Bine, fie, să zicem c-am visat, Huck. Dar să mă ia naiba dacă ăsta n-a fost ăl mai grozav vis de care am avut vreodată parte! N-am mai visat niciodată un vis care să mă obosească atâta!

— E şi firesc, se-ntâmplă ca visele să fie uneori obositoare. Dar ăsta n-a fost vis obişnuit. Povesteşte-mi-l, Jim!

Jim se puse pe lucru şi-mi povesti totul de-a fir-a-păr, întocmai cum se întâmplase, mai înflorindu-le pe ici pe colo.

Apoi îmi spuse că-i musai să „tălmăcească" visul, fiindcă, de bună seamă, era un semn pentru noi. Zicea că cea dintâi insuliţă era un om care ne voia binele, dar curentul era un om care voia să ne îndepărteze de el. Chiotele erau semne care ne veneau din când în când şi dacă nu căutam să le înţelegem numaidecât, ne-ar fi adus nenorocire, în loc să ne ferească de ea. Puzderia aceea de plauri erau necazurile ce ne aşteptau din partea unor oameni cârcotaşi şi răi, dar dacă ne vedeam de treabă şi nu le răspundeam, scăpăm de ei şi ieşeam din ceaţă, ajungând la liman, adică în statele libere, unde nu ne mai aşteptau nici un fel de necazuri.

Când mă întorsesem la plută, cerul era cam întunecat, dar acum se însenina iar.

— Pân-aici, tălmăcirea ta nu-i rea… Dar asta ce mai înseamnă, Jim? Şi i-am arătat frunzele şi gunoaiele de pe plută şi vâsla sfărâmată, care se vedeau bine acum, pe lumină.

Jim se uită la ele, apoi la mine şi iar la ele. Gândul că visase pusese într-atâta stăpânire pe mintea lui, că nu putea să şi-l mai scoată din cap, pentru a lăsa faptele să se aşeze la locul lor, aşa cum se petrecuseră. Când se dumeri, se uită în ochii mei şi, fără să zâmbească, îmi spuse:

— Vrei să ştii ce înseamnă? Uite că-ţi spun: când Jim n-a mai putut de oboseală după atâta trudă şi strigăte, a adormit, dar cu inima sfâşiată, fiindcă l-a pierdut pe Huck; nici nu-i mai păsa ce se-ntâmplă cu sine şi cu pluta. Şi când s-a trezit şi l-a văzut iar aici pe Huck teafăr, lu' Jim i-au dat lacrimile şi era gata-gata să cadă-n genunchi şi să sărute

picioarele lu’ Huck de atâta fericire. Dar tu, tu nu te gândeşti decât să-ţi baţi joc de bietu’ Jim cu minciunile tale! Uite colo, gunoiu’ ăla! Cine-şi bate joc de-un prieten şi-şi râde de el, tot gunoi este.

Şi spunând asta, se ridică, porni încet spre wigwam şi intră înăuntru fără să mai scoată o vorbă. Dar era de ajuns. Mă făcuse să mă simt atât de ruşinat, încât mai c-aş fi fost în stare să-i sărut picioarele, ca să-şi ia vorba înapoi.

Mi-a trebuit vreun sfert de ceas până să mă hotărăsc să mă duc şi să mă umilesc în faţa lui. Dar am făcut-o şi nici-odată nu mi-a părut rău. De-atunci nu i-am mai jucat nici un renghi şi nu i l-aş fi jucat nici pe-ăsta, de-aş fi ştiut c-o să-şi pună atâta la inimă.

C A P I T O L U L XVI.

Am dormit aproape toată ziua, iar spre seară am pornit, în urma altei plute, una nemaipomenit de lungă, care înainta încet ca un alai. Avea la fiecare capăt câte patru vâsle mari şi cred că pe bordul ei erau pe puţin treizeci de oameni. În mijloc se vedeau cinci wigwamuri cât toate zilele, depărtate unele de altele. Între ele ardea un foc. La un capăt şi la celălalt avea câte un catarg. Era o plută prima-ntâi. Mare lucru să fii plutaş pe o navă ca asta!

Curentul ne-a dus într-un cot adânc al fluviului. Cerul noptatic se cam înnorase, şi se făcuse cald. Fluviul era foarte lat şi pe amândouă malurile se întindeau păduri dese; nu se zărea nici o rarişte şi nici o lumină. Am început să vorbim despre Cairo şi ne întrebam dacă o să ştim când om trece prin dreptul lui. Eu ziceam că n-o să ne dăm seama, fiindcă auzisem că nu-i decât un sătuc cu vreo duzină de case, şi dacă din întâmplare n-ar fi luminate, cum era să ştim că trecem pe lângă o aşezare omenească? Jim mi-a răspuns că o să ştim sigur, fiindcă acolo cele două râuri se unesc. Ce ne facem însă – i-am zis eu – dacă o să ni se pară că trecem pe lângă capul unui ostrov, şi o să intrăm iar în albia aceluiaşi râu? Gândul ăsta l-a cam tulburat pe Jim, şi pe mine la fel. Ce-i de făcut? Părerea mea era c-ar fi mai

bine să vâslim spre mal de îndată ce zărim o lumină, acolo le-am spune oamenilor că vine şi tata după noi, cu un barcaz plin cu marfă, şi că, necunoscând încă locurile, vrea să afle cât mai e până la Cairo. Jim îmi zise că-i o idee bună. Până una alta, am fumat o pipă şi-am aşteptat.

N-aveam altceva de făcut decât să deschidem bine ochii, ca nu cumva să trecem pe lângă târguşor fără să-l vedem. Jim spunea că are el un semn după care o să ştie sigur unde se află: dacă o să se simtă liber în clipa aceea, înseamnă că ăla-i târguşorul, iar dacă nu, înseamnă c-a nimerit iar într-un ţinut al sclaviei şi că s-a sfârşit cu orice nădejde de libertate. Din când în când, sărea în picioare, strigând:

— N-o fi acolo?

Dar nu era. Erau doar năluciri, sau licurici, aşa că se aşeza iar la pândă, ca şi mai'nainte. Jim zicea că tremură şi-l apucă fierbinţelile, ştiindu-se aşa de aproape de libertate. Pot să vă spun că şi eu tremuram şi aveam fierbinţeli numai auzindu-l, fiindcă începusem să mă obişnuiesc cu gândul că e ca şi liber – şi, la urma urmelor, a cui era vina? A mea, fireşte. Nu-mi puteam linişti cugetul; nu ştiam cum. Şi din pricina asta, nici somnul nu se mai lipea de mine. Nu puteam sta locului o clipă. Pân-atunci nu-mi dădusem seama ce fac. Acum înţelegeam. Şi mă ardea ca un foc, din ce în ce mai tare. Încercam să mă încredinţez că nu sunt eu de vină, pentru că nu eu îl îndemnasem pe Jim să fugă de la stăpânul său legiuit. Dar degeaba, conştiinţa nu se lăsa şi-mi spunea de fiece dată: „Păi, ştiai prea bine că fuge ca să-şi dobândească libertatea şi te puteai duce numaidecât la mal să-l dai în vileag". Asta cam aşa era, şi nu puteam cu nici un chip să mă strecor. Aici era buba. Conştiinţa-mi zicea: „Ce rău ţi-a făcut ţie biata domnişoară Watson, ca să-l laşi pe negrul ei să fugă sub nasul tău, fără să scoţi o vorbă? Ce ţi-a căşunat pe biata femeie ca să te porţi aşa urât cu ea? Doar te-a învăţat carte, săraca, ţi-a arătat cum se cuvine să te porţi în lume şi ţi-a vrut numai binele. Nimic altceva!"

De la o vreme mi-era aşa de ruşine, că-mi venea să-mi iau lumea-n cap. Umblam de colo până colo pe plută, făcându-mi inimă rea, iar Jim umbla şi el fără astâmpăr, după mine. Niciunul din noi nu putea sta locului. De câte ori îl vedeam ţopăind şi-l auzeam strigând: „Uite Cairo!”, parcă-mi trecea un junghi prin inimă şi-mi spuneam că, de-ar fi într-adevăr Cairo, aş muri de ruşine.

Jim vorbea tare tot timpul, în vreme ce eu ţineam sfat cu mine însumi. Zicea că ăl dintâi lucru pe care o să-l facă odată ajuns într-un stat liber, va fi să pună bani deoparte, fără să cheltuiască nici măcar o lăscaie şi, când o să aibă destule parale, o să-şi răscumpere nevasta, sclavă la o fermă de lângă casa domnişoarei Watson. După aia au să muncească amândoi ca să-şi răscumpere cei doi copii, şi dacă stăpânul lor n-o să vrea să-i vândă, au să pună pe un aboliţionist să-i răpească.

Îmi îngheţa sângele în vine când auzeam asemenea vorbe, Înainte vreme, Jim n-ar fi cutezat niciodată să vorbească aşa. Ce schimbare pe el de când se socotea ca şi liber! Vorba zicalei din bătrâni: „Dă-i negrului un deget, şi-ţi ia toată mâna!”

Iată unde m-a dus nechibzuinţa, mă gândeam eu. Negrul ăsta, pe care pot zice că şi eu l-am ajutat să fugă, vine acum şi-mi spune verde în obraz că o să-şi fure copiii de la un om pe care nici măcar nu-l cunosc şi care nu mi-a făcut niciodată vreun rău.

Mă durea să-l aud pe Jim vorbind asfel. Cum de nu-i era ruşine? Conştiinţa începu să mă sâcâie mai rău ca oricând, până ce n-am mai putut îndura şi i-am spus, ca s-o liniştesc: „Las’ pe mine, nu-i prea târziu! Mă duc la mal când oi vedea prima lumină şi-1 dau în vileag!” După aia, m-am simţit bine, fericit şi uşor ca un fulg. Toată tulburarea pieri ca prin farmec. Eram cu ochii-n patru, doar-doar voi zări o lumină, şi inima-mi cânta de bucurie. În curând am zărit o lumină.

— Am scăpat, Huck, am scăpat! strigă Jim. Sări în sus şi ţopăie! Ăsta-i scumpul, bunul meu Cairo, slavă Domnului,

inima-mi spune că ăsta este!

— Mă duc cu barca să văd, Jim. S-ar putea să nu fie…

Dintr-o săritură, a fost în barcă, a dezlegat-o, şi-a aşternut surtucul vechi pe fund, ca să am pe ce să m-aşez, şi mi-a dat vâsla. Cum mă depărtam, l-am auzit spunând:

— Curând-curând, Jim o să chiuie de bucurie şi-o să spună că-i datoreşte totu' lui Huck. Dacă Jim e liber, asta-i mulţumită lu' Huck. Jim nu te uită pe tine, eşti ăl mai bun prieten a lu' Jim, singuru' prieten a lu' Jim!

Vâsleam de zor, cu gândul să mă duc să-l dau în vileag, dar când l-am auzit vorbind aşa, mi s-a înmuiat inima. Am lăsat-o mai moale cu vâslitul, nemaiştiind dacă să fiu sau nu bucuros că pornisem. Când am ajuns la vreo cincizeci de metri mai jos de plută, i-am auzit iar glasul:

— Uite-l pe Huck, bunu' meu Huck, singuru' domn alb care-şi ţine făgăduiala dată lu' Jim!

M-a cuprins o sfârşeală. Dar mi-am zis: „Trebuie s-o fac, n-am încotro! Acum e prea târziu ca să mai dau înapoi".

În clipa aceea văzui o barcă, în care erau doi oameni înarmaţi cu puşti. Se opriră. Mă oprii şi eu. Unul din ei zise:

— Ce-i acolo?

— O plută – zic.

— Eşti de pe ea?

— Da, dom'le.

— Mai sunt şi alţi oameni acolo?

— Numai unul, dom'le.

— Ascultă, azi-noapte au fugit cinci negri de pe plantaţia de-acolo, de după cotul apei. Omul tău e alb ori negru?

N-am răspuns numaidecât. Am încercat eu, dar nu-mi veneau cuvintele. Aş fi vrut să-mi iau inima-n dinţi şi să spun tot, dar parcă eram o cârpă, n-aveam curaj nici cât un iepure. Simţeam că mi se moaie balamalele. „Ajunge, nu te mai strădui atâta!" mi-am zis şi le-am spus pe nerăsuflate:

— E alb.

— Mai bine ne ducem să ne încredinţăm.

— Da, da, duceţi-vă, că e şi tăticu acolo şi poate-mi aju-taţi să trag pluta până la mal, unde se vede lumina aia. Tăticu-i bolnav, şi mămica, şi Mary-Ann tot aşa.

— Ei, drăcia dracului! Suntem grăbiţi, băiete. Dar văd că-i cazul să venim cu tine. Hai, vâsleşte, să pornim!

Am apucat vâsla şi ei pe-ale lor. Peste câteva clipe le-am spus:

— Să ştiţi că tăticu o să vă fie foarte recunoscător. Toţi ăi pe care i-am rugat să m-ajute să trag pluta la mal au şters-o, şi singur nu pot.

— Urât din partea lor! Hm! Şi cam ciudat! Ia zi, băiete, da' ce-i cu taică-tu?

— E… e… nu-i cine ştie ce.

Se opriră din vâslit. Eram foarte aproape de plută acum.

— Mă băiete, tu minţi! îmi zise unul dintre ei. Ce-i cu tat-tu? Spune-ne pe şleau, şi o să fie mai bine de tine.

— Da, dom'le, am să vă spun, dar vă rog din suflet, nu ne lăsaţi! … E… domnilor… trebuie doar să ne trageţi, v-arunc eu frânghia, aşa că nu mai e nevoie să vă apropiaţi de plută, vă rog…

— Înapoi, John, înapoi! răcni unul dintre ei.

Şi începură să se depărteze.

— Nu te apropia, băiete, stai acolo unde eşti, că stai bine. Drace! Te pomeneşti că vântul ne-a trântit boală-n obraji! Mă băiete, dacă ştii că taică-tu e bolnav de vărsat, de ce nu ne-ai spus-o din capul locului? Vrei să se molipsească toată lumea?

I-am răspuns, smiorcăind:

— Ba pân-acu' le spuneam la toţi, dar o luau îndată la sănătoasa şi ne lăsau aşa.

— Bietul băiat! Are şi el dreptate. Ni se rupe inima de tine, dar vezi că noi, noi… la naiba! n-avem chef să ne molipsim de vărsat, înţelegi? Ascultă, te-nvăţ eu ce să faci: nu te-apuca să tragi singur pluta la mal, că o prăpădeşti. Cu vreo douăzeci de mile mai la vale, pe malul stâng, e-un orăşel. Ai s-ajungi acolo cu mult după răsăritul soarelui. Când o să

ceri ajutor, să le spui oamenilor că ai tăi au guturai şi fierbinţeală. Nu fi prost, nu-i mai lăsa pe oameni să ghicească despre ce e vorba. Noi vrem să-ţi facem un bine, aşa că fii şi tu băiat de treabă şi du-te unde ţi-am arătat. N-are să-ţi folosească la nimic dac-ai să debarci acolo unde se vede lumina aia, nu-i decât un depozit de lemne. Ia zi, taică-tu e sărac, aşa-i? Şi mai are şi ghinion după cât se vede. Na, uite că pun o piesă de douăzeci de dolari pe scândura asta; ia-o când o ajunge în dreptul tău. Mă doare-n suflet că trebuie să te părăsim, dar pe legea mea! cu vărsatul nu-i de glumit, pricepi?

— Aşteaptă niţel, Parker – spuse celălalt. Pune şi polul ăsta pe scândură, din partea mea. Noroc bun, băiete! Fă cum ţi-a spus domnul Parker şi n-o să-ţi pară rău.

— Da, da, băiete, du-te cu Dumnezeu! Dacă vezi cumva vreun negru fugar, cere ajutor şi înhaţă-l, te mai alegi şi cu ceva bani.

— Cu bine, dom'le. Dacă-mi iese-n cale vreun negru, nu-l las eu să scape, fiţi pe pace!

Şi s-au dus, iar eu m-am urcat la loc pe plută, ruşinat şi necăjit, fiindcă ştiam prea bine că săvârşisem o faptă rea şi-mi dădeam seama că oricât m-aş fi străduit, tot degeaba ar fi fost: mai bun nu era chip să mă fac. Vai de ăl care nu se-nvaţă de mic să se poarte cum trebuie! Când e pus la-ncercare, se moaie ca o cârpă, fiindcă nimic nu-i dă tărie.

Gândindu-mă mai adânc, mi-am zis: „Ia stai niţel, să zicem că făceai bine dacă-l pârai pe Jim, crezi că te simţeai mai uşurat? Da' de unde, tot rău al dracului te-ai fi simţit, ca şi-acum. Atunci, mi-am zis eu, ce rost are să-nveţi să te porţi cum trebuie, când ca să te porţi rău nu e greu de fel şi răsplata-i aceeaşi?" Am rămas paf. Nu mai ştiam ce să-mi răspund. Aşa că m-am hotărât să nu mă mai frământ şi de-aici înainte să mă port totdeauna cum mi-o veni mai la îndemână. Am intrat în wigwam, dar Jim nu era acolo. M-am uitat în jur, Jim nicăieri.

— Hei, Jim! am strigat.

— Aici, Huck! Ăia s-au cărat? Nu vorbi aşa tare!

Se băgase în apă, sub vâsla din spatele plutei: nu i se vedea decât nasul. L-am liniştit, spunându-i că tipii nu se mai zăreau. Jim se sui pe plută şi urmă:

— Am ascultat tot şi-am sărit în apă, hotărât să înot pân'la mal dacă ăia vin încoace. După ce-ar fi plecat, mă întorceam eu înapoi la plută. Doamne! cum i-ai mai dus de nas, Huck! Grozavă păcăleală! L-ai scăpat pe prietenu' tău Jim, iar el nu te uită cât o trăi!

După aia am vorbit despre banii pe care-i căpătasem. Era o sumă frumuşică – un pol de căciulă. Jim era de părere că acum puteam lua vaporul şi că banii au să ne ajungă până o să sosim undeva în statele libere. Încă douăzeci de mile – zicea el – e o nimica toată pentru pluta noastră, dar tare-aş fi vrut să fi ajuns odată la liman!

În zori am făcut popas. Jim ascunse eu mare grijă pluta, apoi îşi petrecu ziua făcând bagajele şi pregătind toate cele, pentru a părăsi plutăritul.

În noaptea aceea, pe la vreo zece, am zărit luminile unui târg, în fundul unui cot al fluviului, pe partea stângă. M-am dus cu barca să văd ce era. Ceva mai încolo am dat de o luntre în care şedea un pescar. M-am apropiat şi i-am zis:

— Nene, oraşul ăla e Cairo?

— Cairo? Da' de unde! Ai căpiat?

— Da' ce oraş e, nene?

— Dacă vrei să ştii, du-te şi află! Dacă mai stai aici şi-mi baţi capul, îţi trag una de-ai să mă pomeneşti toată viaţa.

M-am întors la plută. Jim se arătă grozav de dezamăgit, dar l-am îmbărbătat, spunându-i că târgul următor o să fie negreşit Cairo.

Până a doua zi în zori am mai trecut prin faţa unui orăşel şi mă pregăteam să mă duc iar să văd ce e, dar Jim m-a oprit arătându-mi că era pe un deal şi amintindu-mi că la Cairo e şes. Uitasem…

Peste zi am rămas pe un grind, nu departe de malul stâng. Începusem să intru la bănuieli, şi Jim tot aşa.

— Te pomeneşti – îi zic – că-n noaptea aia cu ceaţă am trecut de Cairo!

— Să nu mai vorbim despre asta, Huck! Bieţii negri n-au niciodată noroc. Ştiam eu că pielea aia de şarpe are să ne mai aducă ghinion!

— Aş vrea să nu fi văzut niciodată piela aia, Jim. Ce bine era dacă nu-mi cădeau ochii pe ea!

— Tu n-ai nici o vină, Huck, fiindcă nu ştiai. Aşa că nu-ţi mai face sânge rău!

Când s-a luminat bine de ziuă, ne-am dat seama că ne aflăm în apa limpede a râului Ohio şi că de partea ailaltă curgeau apele tulburi ale bătrânului Mississippi! Aşadar, adio Cairo!

Ne-am aşezat să ne sfătuim. N-avea nici un rost să ne ducem la mal. Şi să pornim cu pluta înapoi, se-nţelege că n-aveam cum. Nu ne rămânea decât o cale: să aşteptăm până seara şi să ne încercăm norocul, întorcându-ne cu barca. Am dormit toată ziua într-un desiş, ca să mai prindem puteri. Dar seara, când ne-am întors la plută, ce să vezi? Barca ia-o de unde nu-i!

Multă vreme n-am scos o vorbă. Ce era să fi zis? Ştiam amândoi prea bine că tot pielea şarpelui ne făcuse bucata şi de data asta. La ce bun să mai vorbim? Ar fi însemnat s-aruncăm vina asupra altcuiva şi asta ne-ar fi adus iar ghinion – şi nu s-ar mai fi isprăvit cu ghinioanele. Mai bine tăceam.

Când ne-a mai venit inima la loc, ne-am sfătuit ce-ar fi mai bine să facem şi ne-am dat seama că nu era decât o ieşire: să purcedem cu pluta la vale până ni s-o ivi prilejul să cumpărăm o barcă şi s-o pornim înapoi cu ea, în susul apei. N-aveam de gând să împrumutăm vreuna, aşa cum ar fi făcut babacu', fiindcă ne temeam să nu se ia careva după noi.

Când s-a întunecat, am pornit cu pluta. Cei care încă nu s-au încredinţat că-i nebunie curată să pui mâna pe-o piele de

şarpe, după tot ce ne-a căşunat nouă pielea aia de şarpe, au să se încredinţeze acuma, văzând ce ne-a mai făcut.

Ştiam că locul unde se cumpără bărci se află undeva, dincolo de schela de plute de lângă mal. Dar în trei ore şi ceva n-am văzut nici un fel de schelă.

Se întunecase de-a binelea: era o beznă s-o tai cu cuţitul – tot ce poate fi mai rău, afară de ceaţă. Pe-o noapte ca asta, nu vezi la doi paşi şi nu poţi desluşi nimic pe apa fluviului. Era târziu şi linişte. Deodată am zărit un vapor care venea la deal. Am aprins felinarul, crezând că ăia au să bage de seamă. De obicei, vapoarele care mergeau la deal nu treceau pe lângă noi, ci căutau apa lină de sub malurile stân-coase; dar în nopţi ca astea, ele se luau de piept cu fluviul, trecând chiar prin mijlocul lui.

Îl auzeam cum calcă apa, dar nu l-am văzut decât când a fost aproape de tot. Venea întins spre noi. Vapoarele au obiceiul ăsta: încearcă să vadă până unde pot să se apropie fără să te-atingă. Câteodată, roata îţi sfarmă o vâslă şi atunci pilotul scoate capul afară şi râde crezându-se mare pişicher. Aşadar, venea drept spre noi, iar noi ne închipuiam că o să treacă razant, dar ăla parcă n-avea de loc de gând să vireze. Era o namilă de vapor şi mergea iute de tot, ca un nor negru înconjurat de roiuri de licurici. Deodată răsări din beznă, mătăhălos şi înfricoşător, c-o mulţime de guri de cazane, deschise şi roşii ca nişte limbi de foc, şi cu-o etravă17 cât toate zilele, atârnând drept deasupra capetelor noastre. Cineva răcni la noi, apoi răsunară clopotele de alarmă pentru oprirea maşinilor, înjurăturile se amestecară cu şuierul aburului şi, în vreme ce Jim sărea într-o parte şi eu în cealaltă, vaporul izbi din plin pluta, trecând peste ea.

M-am scufundat în apă cu gândul să ajung la fund, căci o roată de vreo zece metri era gata-gata să treacă peste mine şi-mi ziceam că ar fi mai bine să-i fac loc, să nu se-ncurce. De obicei sunt în stare să rămân sub apă un minut, dar de data asta cred c-am zăbovit un minut şi jumătate. Apoi m-

am săltat repede la faţa apei – simţeam că mă-năbuş. Am ieşit până la subsuori şi mi-am suflat apa din nări, ca să pot trage aer în piept. Era un curent năprasnic – vaporul îşi pusese din nou în mişcare maşinile, la zece secunde după ce le oprise. Ce le pasă vaporenilor de plutaşi?! Din pricina întunericului, nu-l mai vedeam, îl auzeam doar cum brăzdează apa fluviului.

Am strigat „Jim” de vreo zece ori, dar n-a răspuns ni-meni. Am apucat atunci o scândură, de care mă lovisem pe când „călcam apa”, şi am pornit spre mal împingând-o înaintea mea. Curentul trăgea însă către malul stâng: nimerisem, adică, într-un soi de vad lung şi pieziş – să tot fi avut vreo două mile.

A trecut multă vreme până să-l străbat, dar am ajuns cu bine şi m-am căţărat pe mal. Nu vedeam mai nimic; m-am târât orbeşte pe un pământ pietros, cale de vreun sfert de milă. Deodată m-am pomenit în faţa unei case bătrâneşti, întocmită din câte două rânduri de bârne.

Mă gândeam s-o şterg iute de acolo, dar o haită de câini se năpusti spre mine, mârâind şi lătrând; am stat locului, n-avea rost să mă mişc.

C A P I T O L U L XVII.

Nu trecu nici un minut şi, de la o fereastră, cineva spuse fără să-şi scoată capul:

— Ajunge, băieţi! Care-i acolo?

— Eu.

— Care eu?

— George Jackson, dom’le.

— Ce pofteşti?

— Nimic, dom’le, nu vreau decât să-mi văd de drum, dar nu mă lasă câinii.

— De ce dai târcoale casei, noaptea, la ora asta, ai?

— Nu dădeam târcoale, dom’le, am căzut de pe puntea vaporului.

— Nu zău, ai căzut? Ia faceţi puţină lumină, să-l văd la faţă! Cum ziceai că te cheamă?

— George Jackson, dom’le. Sunt un băieţaş, nu vedeţi?

— Ascultă, dacă spui adevărul, n-are de ce să-ţi fie teamă, n-o să-ţi facă nimeni rău. Dar nu încerca să te mişti, stai acolo unde eşti. Hei, ia sculaţi-i pe Bob şi pe Tom şi aduceţi flintele! George Jackson, nu mai e nimeni cu tine?

— Nu, dom’le, nu-i nimeni.

Am auzit forfotă prin casă şi-am zărit o lumină. Omul de la fereastră răcni:

— Betsy, neroadă bătrână ce eşti, cară-te cu lumânarea aia! Ai căpiat? Pune-o pe podea, în dosul uşii. Bob şi Tom, dacă sunteţi gata, luaţi-vă locurile.

— Suntem gata.

— Ia zi, George Jackson, îi cunoşti pe Shepherdsoni?

— Nu, dom’le, în viaţa mea n-am auzit de ei.

— Poate că-i aşa cum spui, dar s-ar putea să şi minţi. Sunteţi gata? Ia fă-te-ncoa’, George Jackson! Bagă de seamă, nu alerga, vino încet de tot! Dacă e careva cu tine, să stea unde e; dacă se-arată, îl curăţăm. Hai, vino! Nu te grăbi, împinge uşa puţin, atât cât să te strecori înăuntru, asculţi?

N-am alergat. Să fi vrut şi n-aş fi fost în stare. Făceam câte un pas şi mă opream. Nu auzem nici un zgomot, numai ticăitul inimii mele. Câinii tăceau ca şi oamenii, dar se ţineau scai de mine. Când am ajuns la cele trei trepte de lemn ale pragului, am auzit cum cineva deschide uşa cu cheia, apoi trage zăvorul şi drugul de fier. Am pus mâna pe uşă şi am împins-o încetişor… încetişor, până când cineva îmi spuse:

— Ajunge, vâră-ţi capul înăuntru.

L-am ascultat, cu toate că mă temeam că mi-l taie.

Pe podea era o lumânare. Vreun sfert de minut m-am uitat la ei şi ei la mine: erau trei găligani, cu flintele îndreptate asupră-mi, de mi se tăiase răsuflarea. Cel mai în vârstă dintre ei, unul cu părul cărunt, să tot fi avut vreo şaizeci de ani; ăilalţi doi păreau de vreo treizeci de ani, ba chiar mai mult. Toţi trei erau chipeşi şi bine legaţi. Mai era acolo şi o

femeie frumoasă, cu părul cărunt şi, în spatele ei, două fete, dar pe astea nu le vedeam prea bine.

— Bine, e-n regulă. Intră! îmi porunci bătrânul.

Cum am intrat, bătrânul încuie uşa, trase zăvorul şi drugul, apoi le spuse ălor doi tineri să se apropie cu flintele. Toţi trei trecură într-o sală mare, cu duşumeaua acoperită cu o scoarţă nouă, şi se adunară într-un colţ, departe de ferestrele din faţă. (Pe de lături nu erau ferestre.) Ridicară lumânarea şi, după ce mă cercetară cu luare-aminte, strigară într-un glas:

— Nu-i din neamul Shepherdsonilor, n-are nimic din Shepherdsoni în el.

Apoi bătrânul îmi zise că nădăjduieşte că n-am să mă supăr dac-o să mă caute de arme; nu voia să-mi facă nici un rău, voia doar să se încredinţeze. Nu-mi scotoci buzunarele, le pipăi doar pe dinafară şi-mi spuse că e-n regulă. După aia, mă pofti să mă simt ca la mine acasă şi să-i povestesc tot ce mi se întâmplase.

— Dar vai, Saul – îi tăie vorba bătrâna – bietul băiat e ud leoarcă! Te pomeneşti că i-o fi şi foame?

— Ai dreptate, Rachel, uitasem.

Bătrâna chemă atunci o negresă:

— Betsy, du-te şi adu-i repede ceva demâncare, sărmanul de el! Hei, fetelor, una din voi să se ducă să-l trezească pe Buck să-i spună… a! uite-l că vine. Buck, ia-l pe băieţaşul ăsta străin, ajută-l să-şi scoată hainele ude şi dă-i nişte haine de-ale tale, uscate.

Buck părea cam de vârsta mea, vreo treisprezece-paisprezece ani, măcar că era ceva mai voinic ca mine. N-avea pe el decât o cămaşă şi părul îi era tare ciufulit. Intră căscând şi frecându-se la ochi cu o mână; cu cealaltă trăgea după el o flintă.

— Nu-i nici un Shepherdson pe-aici? întrebă el.

Îi răspunseră că se speriaseră degeaba.

— De-ar fi venit niscaiva, puneam eu mâna pe unul!

Toţi începură să râdă.

— Da’ încet te mai mişti, Buck! spuse Bob. Ar fi avut timp să ne scalpeze pe toţi pân-acuma!

— Păi dacă n-a venit nimeni să-mi spună! Asta nu se face. Totdeauna sunt lăsat deoparte şi n-apuc să văd nimic!

— Nu-i nimic, fiule – spuse bătrânul. Ai să vezi destule la vremea ta, fii pe pace! Acum du-te şi fă aşa cum ţi-a spus maică-ta!

Când am ajuns sus în camera lui, mi-a dat o cămaşă scorţoasă, o jiletcă şi nişte nădragi de-ai lui. În vreme ce mă îmbrăcam, m-a întrebat cum mă cheamă, dar n-am apucat să-i răspund, că a şi început să-mi povestească despre o gaiţă şi un iepuraş, pe care-i prinsese în pădure cu două zile în urmă. M-a întrebat apoi dacă ştiu unde se afla Moise când s-a stins lumânarea. I-am răspuns că nu ştiu. N-auzisem despre aşa ceva pân-atunci.

— Dar ghici! stărui el.

— Cum o să ghicesc dacă n-am mai auzit niciodată despre asta?

— Da’ ce nu poţi să ghiceşti? E uşor, mă!

— Care lumânare?

— Orice lumânare.

— Nu ştiu unde era Moise. Zi tu!

— Ei, un’ să fie? Era în întuneric. Asta-i tot!

— Dacă ştiai, atunci de ce m-ai mai întrebat?

— Ce dracu! Nu vezi că-i o ghicitoare? Ia zi, cât ai să stai aici? Sa rămâi la noi, auzi? Să vezi ce-o să petrecem! Şcoala-i închisă acum. Ai vreun câine? Eu am unu’ care sare în apă şi-ţi aduce surcelele pe care le arunci. Ţie-ţi place să te piepteni cu cărare la mijloc duminica şi să te dichiseşti? Mie, nu, dar mă sileşte maică-mea. La naiba cu nădragii ăştia vechi. Ar trebui să-i îmbrac, da’ e aşa de cald, că nu prea am chef. Eşti gata? În regulă. Haide, musiu!

Jos îmi pregătiseră nişte turte de mălai, carne rece, unt şi smântână – în viaţa mea n-am mâncat ceva mai bun. Buck, maică-sa şi toţi ceilalţi – afară de negresă, care plecase, şi de cele două fete – fumau nişte pipe de păpuşoi. Fumau şi

mă descoseau, iar eu înfulecam şi le răspundeam. Fetele erau înfăşurate în tartane, iar cosiţele le cădeau până mai jos de umeri. Văzând eu că nu-mi dau pace cu întrebările lor, le-am spus următoarea poveste: Eu, taică-meu şi toată familia trăiam la o mică fermă în fundul Arkansawului18. Într-o bună zi, soră-mea Mary-Ann fugi ca să se mărite cu unul şi nu se mai auzi nimic despre ea. Bill porni s-o caute şi nu se mai auzi nimic nici despre el, iar Tom şi Mort muriră şi rămăsei doar eu şi cu taică-meu, care ajunsese ca o umbră din pricina atâtor necazuri. Când muri şi el, am luat puţinul care mai rămăsese – fiindcă ferma nu era a noastră – şi-am plecat cu vaporul în sus pe fluviu. Pe drum am căzut peste bord şi aşa am ajuns aici. După ce mi-au ascultat povestea, mi-au spus că pot rămâne la ei cât poftesc. Începuse să se lumineze de ziuă, aşa că toată lumea se duse la culcare. Eu şi Buck am dormit în acelaşi pat. Când m-am trezit dimineaţa, hop! îmi uitasem numele. M-am canonit vreun ceas să-mi aduc aminte, şi când s-a trezit Buck, l-am întrebat:

— Tu ştii carte, Buck?

— Da – răspunse el.

— Pun rămăşag că nu ştii cum se scrie numele meu.

— Pun rămăşag pe ce vrei că ştiu.

— Bine, să te vedem.

— G-e-o-r-g-e J-a-x-o-n, poftim!

— Bine, ai câştigat, dar zău nu te-aş fi crezut în stare! Nu-i un nume uşor, să-l spui buche cu buche, aşa, dintr-o dată, fără să-l înveţi.

Am scris numele pe o hârtiuţă, în taină. Mă gândeam că s-ar putea ca data viitoare să mă pună careva să i-l spun şi voiam să-l pot rosti pe nerăsuflate, ca şi cum aş fi fost învăţat cu el.

Era o familie tare simpatică şi aveau şi o casă pe cinste. Nu mai văzusem niciodată la ţară o casă ca asta, atât de arătoasă şi cu atâta „stil” în ea. Uşa de la intrare nu avea ivăr de fier sau unul de lemn cu cureluşă de piele, ci o

clampă de aramă care se răsucea, cum au casele de la oraş. În salonaş nu era nici pomeneală de pat – şi-n câte salonaşe de la oraş nu găseşti paturi! Într-un ungher se afla un cămin mare, cu un prag de cărămizi roşii, grozav de curate: le spălau cu apă şi le frecau tot cu o cărămidă. Câteodată le spoiau cu o vopsea roşie de-i zicea negru de Spania, taman aşa cum se obişnuieşte şi la oraş.

Căminul avea nişte grătare uriaşe, care puteau să ţină un buştean întreg. Pe consolă, la mijloc, se afla o pendulă, pe sticla căreia era zugrăvit, în partea de jos, un oraş. Iar în mijloc avea un cerculeţ în chip de soare, şi vedeai cum în spatele lui se bălăbăneşte limba pendulei. Era o plăcere să-i asculţi bătăile. Câteodată, după ce vreun ceasornicar ambulant venea s-o cureţe şi s-o dichisească, era în stare să sune de o sută cincizeci de ori în şir, fără să obosească. Gazdele n-ar fi vândut-o pentru nimic în lume. De o parte şi de alta a pendulei stătea câte un papagal mare, făcut parcă din tibişir şi colorat de-ţi lua ochii. Lângă unul din papagali era o pisică de faianţă, iar lângă celălalt – un căţel, tot de faianţă. Când îi apăsai, scoteau un ţipăt, dar fără să deschidă botul şi fără să-şi schimbe înfăţişarea. Ţipetele ieşeau de undeva, de dedesubt. În spatele lor atârnau două evantaie făcute din pene de cocoş sălbatic. Pe o masă, în mijlocul încăperii, se vedea un paner frumos, de faianţă, încărcat cu mere, portocale, piersici şi struguri, mult mai roşii, mai galbene şi mai arătoase ca alea adevărate. Nu erau adevărate, fiindcă icicolo, pe unde se scorojiseră, se vedea creta albă din care erau făcute. Masa era aşternută cu o muşama de toată frumuseţea, colorată pe margini, în mijlocul căreia un vultur îşi desfăşura aripile roş-albastre. Ziceau că o primiseră tocmai din Philadelphia. Mai erau şi nişte cărţi, rânduite frumos în fiece colţ al mesei. Una din ele era o biblie mare, de familie, plină cu poze. Alta era Calea pelerinului19, o carte despre unul care-şi părăsise familia, naiba ştie de ce. Din când în când, citeam şi eu puţin din cartea asta. Era interesantă, dar cam greoaie.

O altă carte era Ofranda prieteniei20 cu multe lucruri frumoase şi poezele. Poezelele însă nu le citeam. Mai erau acolo şi Discursurile lui Henry Clay21 şi Medicina de familie de doctorul Gunn22, o carte în care puteai afla tot ce trebuie să faci la caz de boală sau moarte. De asemenea, o carte de rugăciuni – şi multe altele. În jurul mesei erau înşirate jilţuri falnice şi trainice, nu din alea cu fundul lăsat sau spart, care seamănă cu nişte coşuri vechi.

Pe pereţi atârnau tablouri, mai ales poze de-ale lui Washington şi La Fayette23 şi de-ale reginei scoţiene Mary, scene de bătălii, şi unul care se numea Semnarea Declaraţiei de Independenţă24. Erau şi unele de le ziceau „schiţe”, pe care le făcuse cu mâna ei, pe când avea doar cincisprezece ani, una din fete, care murise. Se deosebeau de toate tablourile pe care le văzusem vreodată: erau mult mai negre ca alea obişnuite. Una înfăţişa o femeie zveltă, îmbrăcată într-o rochie neagră, cu talia strânsă la subsuori şi cu mânecile înfoiate ca nişte verze. Purta o pălărie mare ca o lopată de cărbuni şi un văl cernit: gleznele subţiri şi albe i-erau înfăşurate în panglicuţe negre, iar picioruşele i-erau încălţate în pantofiori de aceeaşi culoare, micuţi ca nişte jucării. Stătea gânditoare, cu cotul drept rezemat pe un mormânt, sub o salcie plângătoare, iar în mâna ailaltă, care-i atârna de-a lungul trupului, ţinea o batistă albă şi o gentuţă. Dedesubtul picturii stătea scris: „Vai n-am să te mai văd oare niciodată?”

Altă poză înfăţişa o fată tânără, cu părul pieptănat în sus şi strâns într-un coc c-un pieptene înalt cât un spătar de scaun. Plângea într-o năframă şi în cealaltă mână ţinea o păsărică moartă, care zăcea pe spate, cu gheruţele-n aer. Dedesubt scria: „Vai, n-am să mai aud niciodată dulcele-ţi ciripit!”

Mai era o poză, în care o domnişoară cu obrajii şiroind de lacrimi stătea la fereastră, cu ochii la lună. Într-o mână ţinea o scrisoare desfăcută, pecetluită într-un colţ cu ceară

neagră. Îşi apăsa pe buze un medalion legat de un lănţişor. Dedesubt scria: „Şi te-ai dus? Da, vai, te-ai dus!”

Pozele erau, cred, frumoase dar eu nu prea mă dădeam în vânt după ele – mă apucau pandaliile când le priveam, mai ales când nu eram în apele mele. Toată lumea era mâhnită că fata murise, fiindcă începuse şi alte schiţe de-astea şi se putea vedea – din câte făcuse – ce geniu pierduseră. Dar judecând după gusturile ei, socot că se simţea mai bine în cimitir.

Când căzuse la pat, fata tocmai lucra la cel mai măreţ tablou al ei – aşa ziceau rudele; cică în rugăciunile ei cerea zi şi noapte să-i fie dat să trăiască până ce-o să-l termine. Dar n-a avut noroc. Tabloul înfăţişa o fată tânără, îmbrăcată într-o rochie lungă şi albă, rezemându-se de parmalâcul unui podeţ, gata-gata să sară jos, cu părul despletit pe umeri, cu lacrimi pe obraji şi cu ochii la lună. Două braţe i se încru-cişau pe piept, două braţe erau întinse înainte şi alte două se înălţau spre lună: voise, pasămite, să vadă care pereche de braţe se potriveşte mai bine, şi-apoi să le şteargă pe celelalte, dar, cum spuneam, murise înainte de a se hotărî şi acum tabloul atârna deasupra patului ei aşa cum era, şi la fiece onomastică a fetei, familia îl împodobea cu flori. De obicei însă, era ascuns după o perdeluţă. Duduia din tablou avea un chip destul de plăcut, numai că, după părerea mea, din pricina atâtor braţe, prea semăna c-un păianjen.

Fata asta avusese şi-un album pe când era în viaţă; lipea în albumul ăsta ferpare şi anunţuri despre accidente şi cazuri de boala lungă, luate din „Ochiul bisericii”. Pe marginea lor obişnuia apoi să scrie poezele, din capul ei. Poezelele erau grozave. Iată ce scria, de pildă, despre un băiat, pe nume Ştefan Pană Streche, care căzuse într-un puţ şi se înecase:

Odă lui Ştefan Pană Streche, răposat întru Domnul.
Murit-a Ştefan după boală, Încet de tot, în suferinţă?
Şi plânsu-i-au, cu-amară jale, Prietenii, a sa fiinţă?
Nu! Ştefan Pană Streche-avu.

O altă soartă, mai cumplită.
Deşi îl plânseră, el nu.
Muri de moarte-obişnuită.
N-avea nici tuse măgărească, Şi nici pojar, nici oreion, N-au cutezat să-i pângărească.
Al frunţii sale sfânt amvon.
Nu, inima nu i-a fost frântă.
De-un neîmpărtăşit amor.
Nici crampele făptura sfântă.
Nu-i doborârâ, prin omor.
O, nu! Ci ascultaţi, plângând, La ce vă spun de trista-i soartă:
El tânăr a murit, căzând.
Într-o fântână. Crudă soartă!
L-au scos afar', l-au deşertat, Dar era prea târziu, o, vai!
Căci sufletu-i s-a înălţat.
Spre îndelung râvnitul rai.

Dacă Emmeline Grangerford ticluia asemenea poezele înainte de a împlini paisprezece ani, ne putem închipui ce-ar fi ajuns ea să scrie cu timpul. Buck zicea că soră-sa era în stare să-ţi trântească o poezie cât ai bate din palme. Nici nu stătea să se gândească. Scria un stih şi dacă nu-i putea găsi rima, îl ştergea şi punea la repezeală altul în loc, apoi îi da-nainte. N-avea subiecte preferate. Putea scrie despre orice-i cereai, numai trist să fie. De câte ori murea vreun bărbat, vreo femeie sau vreun copilaş, ea şi venea cu „omagiul" ei, înainte de a li se fi răcit trupul. Aşa le botezase ea, „omagii". Vecinii aveau o vorbă: cică întâi venea doctorul, după aia Emmeline şi la urmă dricarul, care nu se arăta niciodată înaintea ei. O singură data s-a întâmplat să vină dricarul înaintea ei, într-o zi când Emmeline zăbovise prea mult căutând o rimă la numele răposatului, un anume Whistler. După această întâmplare, Emmeline n-a mai fost aceeaşi. Nu s-a plâns niciodată, dar a lovit-o lingoarea şi mult n-a mai trăit.

Sărăcuţa de ea! De câte ori nu m-am urcat în odăiţa ei, ca să citesc din albumul ăl vechi, când pozele ei mă scoteau din sărite şi mi-era necaz pe ea.

Mi-era drag de toată familia – de morţi şi de vii deopotrivă – şi n-aş fi vrut să ne despartă nimic. Biata Emmeline, cât fusese în viaţă, scrisese poezii despre toţi morţii şi nu mi se părea drept ca acum, când murise, să nu se găsească nimeni să-i facă şi ei o poezea. Am încercat să storc din mine un vers-două, dar din păcate n-a ieşit nimic.

Odaia Emmelinei era păstrată într-o curăţenie desăvârşită, cu toate lucrurile rânduite aşa cum îi plăcea ei să le aibă când trăia. Nu dormea nimeni acolo. Bătrâna se îngrijea ea însăşi de odaie, deşi avea o mulţime de servitori negri. Se ducea deseori acolo, de obicei ca să coasă şi să citească din biblie.

Jos, în salonaş, ferestrele erau acoperite cu nişte perdele grozave: albe, cu picturi pe ele, înfăţişând castele îmbrăcate în iederă de sus până jos, precum şi cirezi de vite duse la adăpat. Mai era acolo şi un mic pian de pe vremuri, în care cred că vârâseră nişte tingiri. Ce putea fi mai frumos decât să le auzi pe cele două fete cântând la pianul ăla S-a rupt ultimul lanţ sau Bătălia de la Praga?! Pereţii tuturor încăperilor erau tencuiţi. Mai în fiece odaie se aflau covoare, iar casa era văruită frumos pe dinafară.

Era o clădire cu două aripi, despărţite printr-o curte mare, pardosită şi acoperită. Uneori, la prânz, se punea masa acolo – era un loc răcoros şi plăcut. Nici că se putea mai bine. Şi mâncarea era straşnică. Unde mai pui că se serveau nişte porţii!

C A P I T O L U L XVIII.

Colonelul Grangerford era, vedeţi dumneavoastră, un gentleman din cap până în picioare, ca şi ceilalţi de altfel. Era, cum s-ar zice, de neam bun, şi asta-i mare lucru la oameni, ca şi la cai, după cum spunea văduva Dauglas, despre care nu ştiu să fi tăgăduit cineva că făcea parte din boierimea târgului nostru. Şi babacu' tot aşa zicea, măcar că el, unul, nu era mai de neam decât un cotoi janghinos.

Colonelul Grangerford era foarte înalt şi zvelt şi avea o faţă smeadă, niţeluş oacheşă, fără pic de roşeaţă. Se bărbierea cu grijă în fiece dimineaţă. Sub un nas semeţ, avea nişte nări şi nişte buze subţiri de tot. Iar sub sprâncenele-i groase scăpărau doi ochi negri ca tăciunele, aşa de înfundaţi în găvane, că parcă te privea din două văgăuni. Avea o frunte înaltă, iar părul lui sur şi ţepos îi atârna până pe umeri. Mâinile îi erau lungi şi subţiri. Nu era zi de la Dumnezeu în care să nu-şi pună o cămaşă curată şi un costum de pânză albă, de-ţi lua ochii. Duminicile purta o redingotă albastră cu nasturi de alamă. Umbla cu un baston de mahon, cu măciulie de argint. N-avea nimic fistichiu sau ţipător în îmbrăcăminte. Şi era bun ca pâinea lui Dumnezeu – simţeai asta şi de-aia aveai încredere în el. Câteodată zâmbea şi atunci era o plăcere să te uiţi la el. Dar când se înălţa ca o prăjină şi de sub sprâncene începeau să-i scapere fulgere, îţi venea să te caţări într-un copac şi să afli mai târziu ce-i căşunase.

N-avea nevoie să-şi dea osteneala să amintească oamenilor cum se cuvine să se poarte, fiindcă fiecare ştia să fie cuviincios de faţă cu el. Şi tuturor le plăcea să-l aibă în preajmă. Mai totdeauna era ca o rază de soare; unde era el, parcă se însenina. Dar când se ascundea după nori, se făcea

întuneric beznă câteva clipe – şi era de ajuns, fiindcă după aia o săptămână puteai fi sigur că lucrurile au să meargă iarăşi strună.

Când cobora dimineaţa, împreună cu bătrâna, toată familia se scula în picioare şi le spunea „bună ziua” şi nimeni nu se aşeza la loc decât după ce se aşezau ei. Apoi Tom şi Bob se duceau la un dulăpior cu şipuri, amestecau nişte băuturi într-un pahar şi i-l întindeau, iar el îl ţinea în mână şi aştepta până ce Tom şi Bob îşi umpleau şi ei păhărelele şi făceau o plecăciune spunând: „Respectele noastre, domnule şi doamnă”. Atunci domnul şi doamna le răspundeau abia înclinându-se: „Mulţumim”, şi tustrei bărbaţii se apucau să bea. Bob şi Tom turnau apoi o lingură de apă peste zahărul şi picul de rachiu sau de cidru rămas pe fundul paharelor lor şi ni le dădeau mie şi lui Buck, ca să bem, cică, şi noi în sănătatea bătrânilor.

Bob era mai mare ca Tom. Amândoi erau nişte vlăjgani chipeşi, spătoşi, cu feţele arse de soare, cu o claie de păr ca pana corbului, şi cu ochii negri ca pana corbului. Ca şi tatăl lor, erau îmbrăcaţi în pânză albă din cap până în picioare şi purtau panamale cu boruri largi.

Duduia Charlotte avea douăzeci şi cinci de ani, era înaltă, semeaţă şi cilibie, dar bună ca pâinea caldă, când nu-i sărea ţandăra. Când se mânia însă, avea nişte priviri care te-ngheţau, leit cu-ale lui tat-su, şi era frumoasă foc. Duduia Sofia, soră-sa, era şi ea frumoasă, dar altfel decât ea. Era blândă şi suavă ca o porumbiţă. Abia împlinise douăzeci de ani.

Fiecare membru al familiei avea câte un servitor negru, chiar şi Buck. Mi se dăduse şi mie un negru, care o ducea împărăteşte, fiindcă eu, unul, nu prea eram învăţat să mă las slugărit; în schimb, negrul lui Buck aproape că n-avea vreme să-şi tragă sufletul.

Cam asta era toată familia acum, dar cândva numărase mai mulţi oameni, şi anume încă trei feciori, care fuseseră omorâţi, şi Emmeline, care răposase.

Bătrânul stăpânea nu ştiu câte ferme şi peste o sută de negri. Când şi când poposeau acolo câte un pâlc de oameni călări sosiţi de la zece-cincisprezece mile depărtare, şi vreme de cinci-şase zile o duceau într-o petrecere, prin împrejurimi şi pe fluviu. Ziua benchetuiau şi dănţuiau prin pădure, iar seara dădeau baluri acasă. Mai toţi erau rubedenii de-ale familiei. Bărbaţii veneau totdeauna cu arme. Lume bună, ce să mai vorbim!

Pe aproape mai hălăduia un neam de nobili, vreo cinci-şase familii, care mai toate purtau numele de Shepherdson. Erau tot atât de cilibii, bogaţi şi semeţi ca şi neamul Grangerforzilor. Shepherdsonii şi Grangerforzii se foloseau de acelaşi debarcader, care se afla cu vreo două mile mai sus de casa noastră. Când mă duceam uneori acolo cu oameni de-ai noştri, vedeam o sumedenie de Shepherdsoni călări pe caii lor frumoşi.

Într-o bună zi, când eram cu Buck în pădure, la vânătoare, am auzit tropotul unui cal. Tocmai treceam drumul.

— Repede! îmi zise Buck. Ascunde-te în tufiş!

După ce ne-am ascuns, am privit prin frunziş în pădure. Nu trecu mult şi un tânăr chipeş, cam milităros, se apropie cu calul în buiestru. Îşi ţinea flinta la oblânc. Îl mai zărisem eu şi înainte. Era tânărul Harney Shepherdson. Deodată, îmi vâjâi pe lângă ureche un glonte pornit din ţeava flintei lui Buck, şi pălăria lui Harney căzu la pământ. Acesta puse mâna pe flintă şi veni călare drept spre locul unde ne-ascunsesem. Dar noi n-am zăbovit nici o clipă. Am luat-o la goană prin pădure. Nu era o pădure deasă; de două ori, întorcându-mă ca să mă feresc de gloanţe, l-am văzut pe Harney ochindu-l pe Buck. Apoi l-am văzut cum se întoarce pe aceeaşi potecă, de bună seamă ca să-şi ia pălăria. Nu ne-am oprit din fugă până acasă. Când ne văzu, ochii bătrânului scăpărară o clipă – cred că de plăcere – apoi se înseninã puţin şi spuse, oarecum cu blândeţe în glas:

— Nu-mi place să tragi dindărătul unui tufiş. De ce n-ai ieşit pe potecă, băiete?

— Shepherdsonii n-au obiceiul ăsta, tată. Ei nu scapă niciodată asemenea prilejuri.

În timp ce Buck povestea ce se-ntâmplase, duduia Charlotte îşi ţinea capul sus ca o regină, nările i se umflau, iar ochii îi scânteiau. Ceilalţi doi fraţi păreau cătrăniţi şi nu scoteau o vorbă. Duduia Sofia pălise, dar când află că omul nu fusese rănit, se îmbujoră iar la faţă.

De îndată ce l-am putut trage deoparte pe Buck (sub copaci, lângă nişte pătule de porumb), l-am întrebat:

— Voiai să-l omori, Buck?

— Ba bine că nu!

— Da' ce ţi-a făcut?

— Cine, el? Nu mi-a făcut nimic!

— Atunci de ce voiai să-l omori?

— Păi uite-aşa, din pricina dihoniei.

— Ce-i aia dihonie?

— Mă, da' din ce fund de lume ai ieşit că nu ştii ce-i aia o dihonie?

— N-am mai auzit pân-acu'! Spune-mi tu!

— Ei bine – începu Buck – o dihonie e cam aşa: Un om are o socoteală c-un altul şi-l omoară. Atunci fratele ăluia îl omoară pe el. Apoi ceilalţi fraţi, de o parte şi de alta, se bat între ei. P-ormă îşi vâră nasul şi verii lor şi încetul cu încetul fiecare din ei e omorât şi atunci dihonia s-a terminat. Dar ţine mult de tot şi merge al dracului de încet.

— Dar dihonia asta a voastră ţine de mult, Buck?

— Hm! Cred şi eu! A început acu' treizeci de ani sau cam aşa ceva. Nu ştiu ce neînţelegere a fost la mijloc, p-ormă s-a lăsat cu proces. Ăl care-a pierdut procesu' l-a împuşcat pe ăl care l-a câştigat. Oricare-ar fi făcut la fel, să fi fost în locul lui.

— Da' ce neînţelegere a fost, Buck? Pe chestia vreunei moşii?

— Tot ce se poate, nu sunt sigur.

— Şi cine-a tras mai întâi? Un Grangerford sau un Shepherdson?

— De unde vrei să ştiu? E tare mult de-atunci!

— Nu ştie nimeni?

— Ba da, tăticu cred că ştie, ca şi ceilalţi bătrâni din familie, dar nici ei n-au habar pe ce chestie s-a pornit cearta.

— Da’ ia zi, Buck, au fost omorâţi mulţi?

— Da. Au fost ceva înmormântări. Dar nu totdeauna se lasă cu omor. Tăticu are câteva gloanţe în el, da’ nu-i pasă, că tot n-are el cine ştie ce greutate. Cât despre Bob, l-au cam scrijelit c-un jungher, iar Tom a fost rănit o dată sau de două ori.

— Anul ăsta a fost omorât careva, Buck?

— Da. Unul de-al nostru şi unul de-al lor. Acum vreo trei luni, vărul meu Bud, care avea pai’şpe ani, trecea călare prin pădure, pe malul celălalt. Nu era înarmat, tâmpitul! Într-un loc pustiu, aude el tropot de cai în spatele lui şi deodată îl vede pe moş Baldy Shepherdson care-l urmărea cu flinta în mână şi cu chica-i albă fluturând în vânt. Şi-n loc să sară de pe cal şi să se-ascundă într-un tufiş, Bud şi-a zis că ăla n-o să-l ajungă din urmă. Dar babalâcu’ l-a fugărit aşa vreo cinci-şase mile, şi se tot apropia de el. Pân’ la urmă, văzând Bud că totul e-n zadar, s-a oprit şi s-a întors, ca să nu fie împuşcat pe la spate, mă-nţelegi, iar moşul a tras în el şi l-a curăţat. Numai că nu s-a bucurat el prea mult de norocul ăsta, fiindcă n-a trecut nici o săptămână şi ai noştri i-au făcut de petrecanie.

— Ce laş şi moşul ăla, Buck!

— N-aş crede că era laş. Da’ de unde! Printre Shepherdsoni n-ai să găseşti nici un laş. Şi nici printre Grangerforzi. Odată, bătrânul ăla a fost atacat de trei Grangerforzi, da’ le-a ţinut piept jumate ceas şi i-a bătut pân’ la urmă, măcar că ei erau călări. Moşu’-a descălecat, s-a ascuns după o stivă de lemne şi şi-a pus calul în faţă, ca să-l ferească de gloanţe. Grangerforzii, care rămăseseră călări, s-au învârtit în jurul bătrânului, trăgând într-una în el. Dar nici el nu s-a lăsat mai prejos. Bătrânul şi calul lui au

ajuns acasă ciuruiţi şi schilodiţi ca vai de capul lor, dar pe Grangerforzi au trebuit să-i ducă alţii, pe sus. Unul dăduse ortu’ popii, iar altul a crăpat a doua zi. Nu, frăţioare, află de la mine că-şi pierde vremea de pomană ăl de caută laşi printre Shepherdsoni. Nu se naşte aşa sculă în neamul lor.

Duminica următoare ne-am dus cu toţii la biserică, pe cai, fiindcă era cam departe, la vreo trei mile de casă. Bărbaţii, până şi Buck, au luat cu ei flintele, iar în biserică le-au ţinut între genunchi sau rezemate de perete, ca să le aibă la îndemână. Shepherdsonii tot aşa.

Predica n-a fost cine ştie ce, ia acolo nişte poveşti despre iubirea aproapelui şi alte asemenea parascovenii nesărate. Toată lumea a zis însă că a fost o predică fainã şi în drum spre casă nu s-a vorbit decât despre asta. La toţi le turuia gura despre credinţă despre fapte bune, despre harul dumnezeiesc, despre antepredestinare şi mai ştiu eu ce, încât mă gândeam cu jale: mai rar o duminică plicticoasă ca asta. Cam la vreo oră după prânz, aţipiseră cu toţii, unii în jilţurile lor, alţii prin odăi. Începusem să mă cam plictisesc. Buck dormea tolănit pe iarbă, lângă un dulău. M-am dus în odaia noastră, cu gândul să trag şi eu un pui de somn. Drăgălaşa domnişoară Sofia stătea în uşa odăii ei, care era alături de-a noastră. Cum mă văzu, mă trase înăuntru, închise uşa încetişor şi mă întrebă dacă ţin la ea. I-am răspuns că da. Apoi mă întrebă dacă vreau să-i fac un bine, dar fără să spun nimănui. I-am zis că vreau. Îmi spuse atunci că şi-a uitat biblia în biserică, între alte două cărţi, şi mă roagă să mă duc într-ascuns acolo şi să i-o aduc înapoi, fără să suflu nimănui o vorbă. Am primit. M-am strecurat afară şi am pornit spre biserică. Acolo nu mai era nimeni, în afară de vreo doi-trei porci, care pătrunseseră înăuntru, găsind uşa descuiată. Vara, porcii se dau în vânt după pardoselile de lemn, fiindcă ţin răcoare. Aţi băgat de seamă că mai toţi oamenii se duc la biserică doar de nevoie, în vreme ce porcii se duc de plăcere?

„O fi ceva la mijloc – îmi ziceam. Nu-i firesc ca o fată să tremure atâta pentru o biblie!” Am scuturat cartea şi, ce să vezi, din ea căzu un bileţel pe care cineva scrisese c-un plaivaz: „Două şi jumătate”. Am mai cercetat eu, dar n-am mai găsit nimic. Nu pricepeam ce-i cu bileţelul, aşa că l-am pus la loc în carte şi m-am întors acasă. Domnişoara Sofia, care mă aştepta în pragul odăii ei, mă trase înăuntru şi închise uşa. Apoi frunzări cartea până găsi bileţelul. Cum îl citi, se lumină la faţă şi, până să mă dumeresc, mă luă în braţe şi mă strânse tare, zicându-mi că-s cel mai bun băiat din lume şi să nu spun nimănui unde am fost. Se aprinsese la faţă şi ochii îi străluceau, ce mai, era grozav de frumoasă. Am rămas uluit. Când mi-am venit în fire am întrebat-o ce-i cu bileţelul ăla. „L-ai citit?” mă luă ea la rost. I-am răspuns că nu. Atunci mă întrebă dacă ştiu să citesc. I-am răspuns că ştiu doar buchiile mari. Răsuflă uşurată şi, lămurindu-mă că bileţelul nu-i decât un semn de carte, îmi spuse că acum pot să mă duc la joacă.

Am luat-o încetişor spre râu, gândindu-mă la cele întâmplate. Curând, am băgat de seamă că negrul meu mă urmăreşte. Când casa nu se mai zări, îşi roti o clipă privirile, apoi veni în fugă şi-mi spuse:

— Domnu’ Jorj, vino în baltă, să-ţi arăt un cuib mare de şerpi.

„Curios lucru – mi-am zis. Mi-a mai spus-o şi ieri. S-ar cuveni să ştie că nimănui nu-i plac şerpii în aşa hal, încât să umble după ei. Dar ce-o fi urmărind?”

— Bine, ia-o ‘nainte! i-am spus.

M-am ţinut după el vreo jumătate de milă; apoi a luat-o prin baltă şi-a mai mers încă vreo jumătate de milă, cu picioarele-n apă până la glezne. Am ajuns la un mic grind uscat şi plin de copaci, tufişuri şi liane. Negrul îmi spuse:

— Mai mergi câţiva paşi, domnu’ Jorj. Acolo este. Eu i-am văzut şi nu mai vreau să-i văd.

Şi merse mai departe, până ce pieri după nişte copaci.

Tot umblând, am dat de o poieniţă mare cât un iatac şi împresurată de liane. În mijlocul ei dormea un om – Dumnezeule! era bunul meu Jim!

L-am trezit, fiind sigur că n-o să-şi creadă ochilor când m-o vedea iarăşi, dar nici vorbă de aşa ceva. Aproape că i-au dat lacrimile de bucurie, însă mirat nu era. Mi-a povestit că în noaptea aia a înotat după mine; îmi auzise strigătele, dar nu cutezase să răspundă, de teamă să nu fie prins şi dus din nou în robie.

— M-am julit niţel şi n-am putut înota repede, de-aia am rămas mult în urma ta. Când tu ai ieşit din apă, mi-am zis c-o să te ajung poate pe mal, fără să te strig, da' când am văzut casa aia, am mers mai încet. Eram prea departe ca s-aud vorbele ălora, şi mi-era frică de câini. Când s-a făcut iar linişte, am ştiut că tu eşti în casă, aşa că am intrat în pădure, ca s-aştept pân-a doua zi. În zori, am văzut nişte negri, care se duceau la câmp. Ei m-au adus în locul ăsta, unde câinii nu mă pot mirosi, din pricina apei. Noaptea, negrii mi-aduc demâncare şi-mi spun ce mai face Huck.

— De ce nu i-ai zis lui Jack al meu să m-aducă aici mai curând, Jim?

— N-avea rost să te chem înainte de-a putea face ceva. Dar acum, totu-i bine! Cum a putut, Jim a cumpărat oale, şi crătiţi, şi mâncare, şi-a dres pluta noaptea, când…

— Care plută, Jim?

— Pluta noastră a veche.

— Nu cumva vrei să spui că pluta noastră n-a fost făcută ţăndări?

— Nu, n-a fost. A fost ea rău paradită, mai ales la un capăt, dar paguba nu-i mare, decât că ni s-au pierdut mai toate lucrurile. Dacă nu ne dădeam aşa la fund şi nu înotam sub apă, şi dacă n-ar fi fost aşa întuneric, iar noi n-am fi fost aşa speriaţi, şi-aşa nişte nătăfleţi, am fi putut scăpa şi pluta. Da' şi-aşa e bine, fiindcă acum pluta-i ca nouă-nouţă, şi-avem şi-o grămadă de lucruri noi în locul ălora pierdute.

— Dar, Jim, cum de-ai pus iar mâna pe plută? Ai prins-o?

— Cum să prinzi o plută în pădure? Nişte negri au găsit-o pe-o stâncă, în cotu’ râului, şi-au ascuns-o într-o gârlă, sub sălcii. Pe urmă, s-au dondănit atâta pentru ea, că am prins de veste curând şi atunci i-am împăcat pe toţi, zicându-le că pluta nu-i a lor, ci a lui Jim şi Huck. „Ce, vreţi să mâncaţi papară pentru c-aţi jefuit un tânăr gentleman alb?” P-ormă le-am dat zece cenţi de căciulă şi-au fost foarte mulţumiţi. Ziceau că n-ar fi rău să dibuie cât mai multe plute, ca să fie şi mai bogaţi. Negrii ăştia-s tare buni cu mine şi nu trebuie să le cer de două ori ceva, că-mi dau numaidecât. Jack ăsta e un negru cumsecade şi mare pişicher.

— Da, aşa-i. Nici nu mi-a spus că eşti aici. Mi-a zis să vin să-mi arate o grămadă de şerpi de baltă. Dacă se-ntâmplă ceva, el nu-i amestecat cu nimic. Poate să spună că nu ne-a văzut niciodată împreună, şi chiar aşa e.

Nu vreau să vorbesc mult despre cele întâmplate în ziua următoare. Am să fiu foarte scurt. M-am trezit în zori şi mă pregăteam să mă-ntorc pe partea ailaltă şi să-mi văd de somn, dar am băgat de seamă că în jur era o tăcere neobişnuită. Nu se simţea nici o mişcare. Pe urmă am văzut că Buck nu era acolo. Mirat din cale-afară, m-am sculat din pat şi am coborât. Nu se vedea ţipenie de om, nicăieri. Era o linişte de mormânt. La fel şi afară. „Ce să fie?” mă întrebam.

Lângă stiva de lemne, am dat peste Jack al meu.

— Ce se-ntâmplă pe-aici? zic eu.

El, de colo:

— Nu ştiţi, dom’ Jorj?

— Nu, nu ştiu.

— Miss Sofia a fugit! Zău aşa! A fugit noaptea, nimeni nu ştie când. A fugit să se mărite cu tânărul ăla Harney Shepherdson, aşa se spune. Familia a băgat de seamă abia acu’ jum’ate ceas şi de-atunci n-a pierdut vremea, zău. N-am pomenit oameni să se înarmeze şi să-ncalece mai iute. Cucoanele s-au dus să dea de veste la rude, iar Saul, bătrânu’ şi băieţii au pornit călări, cu flintele, pe mal în sus,

ca să-l prinză pe tânăru’ ăla şi să-l omoare înainte ca el să treacă râul cu duduia Sofia. O să fie tămbălău mare, zău!

— Hm! Buck a plecat fără să mă trezească.

— Nu-i de mirare. N-au vrut să te amestece şi pe matale. Dom’ Buck şi-a încărcat flinta şi-a zis că ori pune mâna pe un Shepherdson, ori se curăţă. Acolo-s atâţia Shepherdsoni, că pune şi el mâna pe unu’, dac-are noroc.

Am luat-o la fugă pe cărarea de pe mal. Deodată am auzit împuşcături, undeva, departe. Când am ajuns în apropierea cabanei şi a stivei de lemne de lângă debarcader, m-am furişat printre copaci şi tufişuri până mi-am găsit un loc bun şi m-am căţărat într-o răchită, de unde puteam privi fără să fiu văzut. Nu departe de ascunzătoarea mea, era o stivă înaltă de lemne. Întâi m-am gândit să m-ascund în spatele ei, dar poate că-i mai bine că n-am făcut-o.

În faţa cabanei se-nvârteau vreo patru-cinci oameni călări, zbierând şi înjurând de mama focului şi-ncercând zadarnic să se apropie de doi băieţi ascunşi îndărătul stivei de lemne de lângă debarcader. De câte ori vreunul din ei încerca să se apropie de stivă, venind dinspre mal, cei doi băieţi trăgeau asupra lui, dindărătul stivei, unde se ghemuiseră spate-n spate ca să se apere şi dintr-o parte şi din cealaltă.

În curând, călăreţii încetară să se mai rotească şi să strige şi porniră spre cabană. Atunci unul din băieţi se ridică şi ochi bine pe deasupra grămezii de lemne: unul din călăreţi se prăvăli din şa. Ăilalţi descălecară, îl apucară pe rănit şi se îndreptară cu el spre cabană. În aceeaşi clipă însă, băieţii o luară la goană şi până să bage de seamă călăreţii, ei şi făcuseră jumătate din drumul ce-i despărţea de copacul în care mă cocoţasem. Văzându-i, ăilalţi săriră pe cal şi ţuşti! după ei.

Se apropiau repede, dar ăi doi aveau un avans prea mare ca să mai poată fi ajunşi din urmă. Băieţii erau acum lângă stiva de lemne din faţa copacului meu. Se ascunseră îndărătul ei, aşa că acum iar stăteau mai bine ca urmăritorii

lor. Unul din băieţi era Buck, iar ălălalt un flăcău subţirel, de vreo nouăsprezece ani.

Călăreţii se-nvârtiră ce se-nvârtiră, apoi îşi văzură de drum. De îndată ce nu s-au mai zărit, l-am strigat pe Buck. Auzindu-mi glasul, Buck nu ştiu ce să creadă. Părea mirat din caleafară. În cele din urmă îmi spuse să fiu cu ochii-n patru şi să-i dau de veste când călăreţii se vor ivi din nou. De bună seamă că puneau ceva la cale şi că n-aveau să zăbovească mult. Aş fi dat orice să nu mai fiu în răchita aia, dar nu îndrăzneam să cobor. Buck începu să zbiere şi să înjure, zicând că el şi văru-su Joe (ăsta era celălalt băiat) nu încheiaseră încă socotelile pe ziua aceea. Mi-a mai zis că taică-su şi cei doi fraţi fuseseră omorâţi, la fel şi vreo doi-trei din tabăra duşmană. Cică Shepherdsonii le întinseseră o cursă. Buck spunea că taică-său şi ăi doi fraţi ar fi trebuit să aştepte sosirea rudelor, fiindcă aşa Shepherdsonii erau prea tari. L-am întrebat ce se întâmplase cu tânărul Harney şi cu domnişoara Sofia; mi-a răspuns că trecuseră pe malul celălalt şi scăpaseră. Mi-a părut tare bine. Dar să-l fi văzut pe Buck cum spumega de ciudă că nu izbutise să-l omoare pe Harney în ziua în care trăsese în el! Era ceva nemaipomenit!

Deodată se auzi poc! poc! poc! Călăreţii se furişaseră prin pădure şi veneau acum pe la spatele lor, fără cai. Băieţii, răniţi amândoi, o luară la goană spre fluviu şi se aruncară în apă. În timp ce înotau la vale, ăilalţi alergau pe mal trăgând după ei şi urlând:

— Moarte lor! Nu-i lăsaţi!

Simţeam că mi se face rău şi era cât pe ce să cad jos. N-am de gând să povestesc tot ce s-a întâmplat, de teamă să nu mi se facă iarăşi rău. Mai bine n-aş mai fi ajuns la mal în noaptea aia de pomină, decât să văd asemenea grozăvii! N-am să le pot uita niciodată. Mă urmăresc şi-n vis!

Am rămas în copac până a-nceput să se-ntunece. Mi-era frică să cobor. Din când în când auzeam împuşcături, departe în pădure. De vreo două ori am văzut mici cete de

oameni înarmaţi până-n dinţi, trecând în goana cailor, dincolo de cabană. „Va să zică – mă gândeam – bătălia nu s-a isprăvit încă.” Eram tare abătut şi-mi pusesem în gând să nu mă mai apropii niciodată de casa aia, nu de alta, da’ mă simţeam niţeluş vinovat şi eu. Acum îmi dădeam seama că în bileţelul ce-l adusesem scria că duduia Sofia urma să se întâlnească cu Harney undeva, la ora două şi jumătate, ca să fugă cu el. Şi mă gândeam c-ar fi trebuit să-i povestesc tatălui Sofiei despre bileţel şi despre purtarea ei ciudată; poate c-atunci ar fi încuiat-o în odaie şi prăpădul ăsta n-ar mai fi avut loc niciodată.

În cele din urmă, am coborât din ascunzătoare şi m-am târât niţel pe malul apei, până ce am dat de cele două trupuri care zăceau lângă mal. Le-am tras afară, le-am acoperit feţele şi am şters-o cât am putut mai iute. Mi-au dat lacrimile când am acoperit faţa lui Buck, nu de alta, dar se purtase frumos cu mine!

Între timp se întunecase. Nu m-am apropiat de casă, ci am luat-o prin pădure spre baltă. Văzând că Jim nu era pe grind, am zbughit-o spre gârlă, croindu-mi drum printre sălcii: ardeam de nerăbdare să mă sui pe plută şi să scap odată de locul ăla blestemat. Dar pluta nu era acolo! Tii, ce spaimă am tras! A trecut aproape un minut până să-mi vin în fire. Am început să strig; un glas îmi răspunse, la vreo douăzeci de paşi de mine:

— Dumnezeule! Tu eşti, Huck? Nu face zgomot!

Era glasul lui Jim şi mă bucuram din cale-afară să-l aud. Am mai alergat puţin pe mal şi-am sărit pe plută. Jim mă luă în braţe şi mă strânse la piept, fericit că mă vede.

— Domnu’ să te binecuvânteze, băiete! Eram sigur că tu iar ai murit. Jack a venit aici şi mi-a spus c-ai fost împuşcat, fiin’că nu te-ai mai întors acasă. Eram gata să plec cu pluta pân’ la capătu’ gârlei, ca s-o iau din loc îndată ce vine Jack şi-mi spune că tu chiar ai murit. Doamne, ce bine că te-ai întors, Huck!

— Daăi răspunsei – bine că s-a isprăvit. N-au să mă găsească şi-au să-şi închipuie că am fost omorât şi că m-a dus apa la vale. Colo sus e ceva care-o să-i facă să creadă asta. Nu mai sta, Jim, dă-i drumul cât poţi mai repede!

M-am simţit la largul meu abia când pluta a ajuns cu vreo două mile mai jos, pe Mississippi. Atunci am scos felinarul şi l-am agăţat, socotindu-ne din nou liberi şi la adăpost. Cum nu mai pusesem nimic în gură de ieri, Jim îmi aduse nişte turte de mălai cu smântână şi o costiţă de porc cu varză şi verdeţuri; nimic nu-i mai bun pe lumea asta când e bine gătit.

Am petrecut de minune, înfulecând şi sporovăind cu Jim. Eram fericit că scăpasem de dihoniile alea. Cât despre Jim, nu mai putea de bucurie că scăpase de baltă. Amândoi eram de părere că nu-i pe lume casă mai bună ca pluta. În alte locuri oamenii trăiesc înghesuiţi, claie peste grămadă, dar pe o plută e cu totul altfel. Te simţi slobod şi la largul tău.

C A P I T O L U L XIX.

Trecură vreo două-trei zile. Mai bine zis se scurseră – atât de liniştite, senine şi frumoase au fost. Iată cum ne-am petrecut vremea. Prin părţile acelea, fluviul era grozav de mare, să tot fi avut o milă şi jumătate lărgime. Noaptea pluteam, iar ziua stăteam ascunşi. Cum mijea de ziuă, ne opream şi priponeam pluta – de obicei în apa liniştită de lângă un ostrov. Găseam acolo răchite şi sălcii, tăiam niscaiva crengi şi acopeream pluta. Apoi puneam undiţele, intram în apă şi înotam, ca să ne mai răcorim. După aia, ne aşezam pe fundul nisipos – în locurile unde apa ne venea până la genunchi – şi aşteptam răsăritul. Nu se auzea nici un zgomot, totul era tăcut, de parcă ar fi dormit întreaga lume. Când şi când se auzea doar orăcăitul broaştelor. Primul lucru pe care-l zăreai când îţi aruncai ochii peste întinderea apelor era fâşia întunecată a pădurilor de pe celălalt mal. Altceva nu puteai desluşi. Apoi pe bolta cerului se ivea un zbenghi alb, care creştea din ce în ce. În

depărtare fluviul se limpezea, iar apa nu mai era neagră, ci cenuşie. Începeai să zăreşti nişte pete fumurii, care pluteau pe apă. Erau tot felul de vaporaşe. Mai vedeai şi nişte dungi negre – plutele. Uneori auzeai scârţâitul unei lopeţi sau larmă de glasuri învălmăşite; era atâta linişte, că sunetele se auzeau de hăt de departe.

Nu trecea mult şi zăreai pe apă o dâră, şi, după cum arăta, îţi dădeai seama că acolo-i o stâncă de care se spărgeau valurile de lăsau dâra aia. Vedeai pe urmă cum ceaţa se ridică de pe apă în vălătuci, dezvăluind privirilor fluviul şi zarea de foc a răsăritului. Pe malul celălalt, la marginea pădurilor, se desluşea atunci o cabană, de bună seamă un depozit de cherestea, din care nişte hoţomani furaseră cât putuseră, stivuind restul lemnelor în aşa fel, încât prin deschizăturile dintre ele ar fi încăput şi un câine. Apoi se stârnea dintr-acolo o boare plăcută, care te-nviora şi-ţi umplea nările cu miresmele dulci ale copacilor şi florilor. E drept că uneori aducea şi câte o duhoare grea de peşte putred, de-ţi venea să-ţi iei lumea-n cap. Da' p-ormă se făcea ziuă de-a binelea, toate cele râdeau în soare şi păsărelele ciripeau de zor. Nu se mai zărea nici o dâră de fum. Ne duceam şi scoteam niscaiva peşti din cei prinşi în undiţe, şi ne încropeam prânzişorul. După aceea ne uitam la apa pustie şi leneveam aşa până ne fura somnul. Ne trezeam apoi fără să ştim de ce, şi ne uitam să vedem. Uneori zăream un vapor care venea la deal, huruind pe lângă celălalt mal, dar aşa de departe, că nu puteai spune despre el decât că are roata la spate sau într-o latură. Vreme de-o oră după aceea n-auzeai şi nu vedeai nimic – o pustietate fără margini. În sfârşit, se zărea hăt-departe o plută pe care vreun coblizan spărgea lemne, după obiceiul plutaşilor; vedeai cum luceşte toporul care izbea, dar n-auzeai nimic; apoi vedeai cum se ridică iar şi abia când se afla din nou deasupra capului, auzeai izbitura – poc! Zgomotul zăbovise niţeluş deasupra apei pân' s-ajungă la

noi! Şi uite-aşa ne petreceam ziua, lenevind şi ascultând liniştea.

Odată se lăsă o ceaţă deasă şi pe toate plutele şi bărcile oamenii începură să bată toba în tinichele, ca să nu dea peste ei vreun vapor. O mahună25 sau o plută trecu atunci atât de aproape de noi, că am putut desluşi vorbele, sudălmile şi râsetele oamenilor, fără să-i vedem de loc. Ţi se făcea părul mă-ciucă, zău aşa! Parcă treceau năluci prin văzduh. Jim zicea chiar că-s strigoi.

— Vezi-ţi de treabă – i-am spus. Un strigoi n-ar zice: „Mama ei de ceaţă!”

De cum se-ntunecă, o porneam. Când ajungeam în mijlocul râului, lăsam pluta să lunece în voie, apoi ne aprindeam lulelele şi ne bălăceam picioarele în apă, vorbind despre câte-n lună şi-n stele. Stăteam despuiaţi zi şi noapte (bine-nţeles, când ne dădeau pace ţânţarii), fiindcă straiele noi pe care mi le dăduseră ăi din neamul lui Buck erau prea frumoase ca să mă simt bine în ele, şi-apoi nu prea-mi plăcea mie să umblu înţolit. Uneori se întâmpla ca tot râul să fie al nostru ceasuri întregi. În depărtare se zăreau malurile şi ostroavele. Când şi când licărea câte o luminiţă: cine ştie, poate era vreo lumânare ce pâlpâia în ferestruica vreunei cabane. Alteori vedeai pe întinsul apei o lumină aprinsă pe-o plută sau într-o mahună, şi venea dintr-acolo zvon de scripcă sau de cântec. Să tot trăieşti pe-o plută! Deasupra noastră se întindea cerul spuzit de stele; stăteam tolăniţi pe spate şi le priveam, întrebându-ne dacă le făcuse cineva dinadins sau erau acolo din totdeauna. Jim zicea că le făcuse cineva, da’ eu socoteam că erau de când lumea acolo – prea erau multe ca să fi avut cineva vreme să le facă. Jim îşi dădu cu părerea că le-o fi ouat luna. Ei, aşa mai mergea, aşa că n-am mai zis nimic. La urma urmelor, tot ce se poate. Ce, nu văzusem eu mai demult o broască, lepădând aproape tot atâtea ouă?

Ne uitam şi la stelele care cădeau, urmărindu-le dâra de lumină. Jim zicea că stelele căzătoare se stricaseră şi d-aia

erau azvârlite din cuib, O dată sau de două ori pe noapte zăream câte un vapor lunecând prin beznă şi slobozind din când în când pe coşuri o ploaie de stele care cădeau în apă. Era o minunăţie! Apoi vaporul pierea după un cot al fluviului, luminile nu i se mai zăreau şi huruitul contenea. Peste ape se aşternea din nou liniştea. Şi iată că multă vreme după ce vaporul pierise, valurile stârnite de el ajungeau pân' la noi, hurducând un pic pluta, şi dup-aceea nu mai auzeam nici un zgomot, afară doar de orăcăitul broaştelor.

După miezul nopţii, cei de pe uscat se duceau la culcare şi atunci, vreme de două-trei ceasuri, malurile rămâneau negre, nu se mai zărea nici o lumină în ferestrele caselor. Luminile alea erau ceasornicul nostru: când se ivea cea dintâi, însemna că dimineaţa-i aproape, aşa că ne căutam un cotlon, în care să ne putem ascunde cu pluta.

Într-o dimineaţă, pe la cântători, am găsit o barcă şi m-am dus cu ea la mal. Nu era departe, doar vreo două sute de metri, dar trebuia să treci printr-o bulboană.

Ajuns la mal, am luat-o în sus cale de vreo milă, pe o gârlă străjuită de o pădure de chiparoşi; voiam să văd de nu-s pe-acolo niscaiva fragi. Tocmai când treceam printr-un fel de vad, am zărit doi oameni care coborau în goana mare poteca. „S-a zis cu mine!" m-am gândit, fiindcă ori de câte ori vedeam pe cineva alergând, îmi închipuiam că aleargă după mine sau după Jim. Mă pregăteam să-mi iau tălpăşiţa, dar ăia erau prea aproape acum şi se rugau de mine să le vin în ajutor. Ziceau că sunt urmăriţi, deşi nu făcuseră nimănui nici un rău; după ei gonea, cică, o ceată de oameni cu câini. Ţineau morţiş să sară în barcă, da' nu i-am lăsat.

— Staţi, nu săriţi! Nu se-aud încă nici câinii, nici caii oamenilor. Mai aveţi vreme să mergeţi prin desiş, ca să ieşiţi la gârlă ceva mai încolo; p-ormă veniţi încoace prin apă şi vă suiţi în barcă. În felul ăsta câinii au să vă piardă urma.

Mi-au ascultat povaţa. De îndată ce s-au suit în barcă, am pornit cu ei spre insuliţa noastră. După vreo cinci-zece minute se auziră de departe lătrături şi strigăte. Urmăritorii se apropiau de gârlă, dar nu-i puteam vedea. Părea că se opriseră câteva clipe ca să cerceteze de jur împrejur. Depărtându-ne, abia mai auzeam larma. Când am intrat în matca fluviului, lăsând în urmă atâta pădure, n-am mai auzit nimic – peste tot era linişte. Am vâslit spre insuliţă şi ne-am ascuns în desişul de răchite. Primejdia trecuse.

Unul din fugari avea vreo şaptezeci de ani, poate şi mai mult. Era chelbos şi avea favorite cărunte. Purta o pălărie ponosită, o cămaşă albastră de lână, slinoasă, şi nişte nădragi albaştri de dril, jerpeliţi; vârâţi de-a dreptul în bocanci. Mai avea şi o pereche de ghetre împletite – ba nu, n-avea decât una. Pe braţ îi atârna un gheroc jerpelit, tot de dril, cu nasturi lustruiţi, de alamă. Amândoi duceau câte o traistă mare, pântecoasă şi mâncată de molii.

Celălalt avea vreo treizeci de ani şi era îmbrăcat la fel de fistichiu.

După ce am îmbucat ceva, ne-am aşezat la vorbă şi mi-am dat seama numaidecât că ăi doi nu se cunoşteau.

— Ce păţişi? îl întrebă chelul pe celălalt.

— Vindeam un articol care scoate piatra de pe dinţi… şi încă cum o mai scoate, cu smalţ cu tot, zău! S-a întâmplat însă să zăbovesc o noapte mai mult decât se cuvenea. Tocmai mă pregăteam să dispar, când te-am întâlnit în partea ailaltă a târgului. Mi-ai zis că eşti urmărit şi m-ai rugat să te ajut să scapi din încurcătură. Ţi-am răspuns atunci că şi eu sunt la strâmtoare şi ţi-am propus s-o ştergem împreună. Asta-i toată povestea. Dar mătăluţă ce-ai păţit?

— Păi, să vezi. De vreo săptămână eram acolo într-o misie de propagandă contra alcoolului. Muierile, şi alea tinere şi alea bătrâne, nu mai puteau după mine, fiindcă-i muştruluiam grozav pe beţivani, zău aşa, şi nu le luam mai mult de cinci-şase dolari pe seară, zece centi de căciulă, iar

copiii şi negrii pe daiboj. Afacerea a mers strună tot timpul, până aseară, când nu ştiu cine-a răspândit zvonul că trag la măsea pe ascuns, ca să-mi treacă vremea. Azi-dimineaţă m-a trezit un negru şi mi-a zis că oamenii se strâng pe tăcute, cu câini şi cu cai, şi că într-o jumătate de ceas au să fie gata şi-au să pornească după mine ca să mă-nhaţe. Şi de-au să pună mâna pe mine, au să mă tavălească-n catran şi în fulgi şi au să mă plimbe prin târg, călare pe-o prăjină. N-am mai stat să-mi beau cafeluţa, îmi trecuse foamea.

— Ascultă, bătrâne! spuse celalalt. Ce-ai zice să ne asociem? Ne-am potrivi de minune.

— Nu zic ba. În ce branşă lucrezi… de obicei?

— De meserie sunt tipograf. Mă ocup niţel şi cu hapurile. P-ormă sunt şi actor de teatru, mai ales tragedian. La o adică, sunt hipnotist26 şi frenolog27. Dau lecţii de canto şi geografie, aşa din când în când, pentru variaţie, mai ţin şi conferinţe uneori, ehei! fac o sumedenie de lucruri, orice-mi pică la îndemână, numai muncă să nu fie. Dar matale cu ce te ocupi?

— Pe vremuri, am fost doftor. Am lucrat mult în branşa asta. Ăl mai bine mă pricep să pun mâinile pe cap ălora loviţi de dambla, de cancer sau de alte boleşniţe. Mă pricep şi la ghicit, când am pe cineva care să afle dinainte câte ceva din viaţa clientului. La nevoie, sunt şi predicator, ştiu să pun pe roate o întrunire religioasă, şi o fac şi pe misionarul.

O vreme tăcură amândoi. Apoi ăl mai tânăr începu să ofteze:

— Vai, ce-am ajuns!

— Ce te vaieţi? întrebă chelbosul.

— Când mă gândesc ce viaţă-am dus, ca acu’ să mă înjosesc cu o asemenea tovărăşie!

Şi începu să-şi şteargă colţul ochiului cu o cârpă.

— Bată-te Dumnezeu! Ce, nu ţi-e destul de bună tovărăşia mea? se sumeţi chelul, cu arţag.

— Ba da, e destul de bună pentru unu’ ca mine. Aşa-mi trebuie. Fiindcă de ce-am decăzut aşa, când eram aşa de sus? Din cauza mea. Dumneavoastră n-aveţi nici o vină, domnii mei, nu, departe de mine asemenea gânduri. Nu dau vina pe nimeni. Aşa-mi trebuie. Facă-se voia lumii ăsteia păcătoase. Dar ştiu un lucru: undeva s-o mai găsi o groapă şi pentru mine. Dă-i ‘nainte, lume, nu te lăsa, ia-mi totul, totul, pe ăi dragi, avutul, ia-mi totul, dar mormântul nu, pe ăsta nu mi-l poci lua. Într-o bună zi, am să mă lungesc în groapă şi-am să uit de toate, iar biata-mi inimă zdrobită o să se odihnească şi ea în sfârşit!

Şi zicând acestea, îşi şterse iar ochii.

— La naiba cu inima ta zdrobită! rosti chelul. Ce tot îi dai zor cu ea? Noi nu ţi-am făcut nimic.

— Ştiu că nu mi-aţi făcut nimic. Nu dau vina pe voi, domnilor. Mi-am făcut-o cu mâna mea, da, cu mâna mea! De-aia e bine că sufăr, e foarte bine şi nici nu mă plâng!

— Da’ ce-ţi făcuşi, nene? Ce-ai fost de nu mai eşti?

— Vai, n-o să mă credeţi. Aşa e lumea, nu crede niciodată. Dar ce contează? Nu-mi pasă! Taina naşterii mele…

— Taina naşterii tale? Vrei să spui că…

— Domnii mei – zise celălalt, foarte serios – am să v-o dezvălui, căci simt că pot avea încredere în dumneavoastră. Ei bine, aflaţi că sunt duce!

La auzul acestor cuvinte, lui Jim i se bulbucară ochii şi cred că şi mie tot aşa.

— Nu, e cu neputinţă! izbucni chelul.

— Ba da! Străbunicul meu, feciorul ăl mai mare al ducelui de Bridgewater, a emigrat în ţara asta cam pe la sfârşitul veacului trecut, ca să respire aerul curat al libertăţii. S-a căsătorit aici şi, la moartea sa, a lăsat un fiu. Părintele lui a murit cam în aceeaşi vreme. Al doilea fecior al răposatului duce a pus mâna pe titlurile de nobleţe şi pe moşiile lui, nesocotind pe adevăratul duce, pe-atunci un prunc. Eu mă trag de-a dreptul din pruncul ăla. Sunt adevăratul duce de Bridgewater. Şi iată-mă acum părăsit, jefuit de întinsele

mele moşii, prigonit de oameni, dispreţuit de lumea hapsână, umblând în zdrenţe, trudit, cu inima zdrobită şi înjosindu-mă în tovărăşia unor răufăcători pe o plută!

Lui Jim i se făcu milă de el. Şi mie la fel. Am încercat noi să-l ogoim, dar ne-a zis că e-n zadar, că-i în veci nemângâiat. Dacă i-am recunoaşte titlul, asta ar fi pentru el cea mai mare mângâiere. I-am răspuns că o să i-l recunoaştem, numai să ne spuie în ce fel. Ne-a arătat că trebuie să-i facem temenele când îi vorbim şi să-l luăm cu „alteţă", „stăpâne" sau „excelenţă". Nu se supără chiar dacă-i spunem „Bridgewater", fiindcă, orişicât, ăsta-i un titlu, nu un nume oareşcare. Ne-a mai zis că unul din noi trebuie să-l servească la masă şi să-i facă toate hatârurile.

Toate astea nu erau mare lucru, aşa că i-am făcut pe plac. La prânz, Jim stătu în preajma lui şi-l servi, vorbindu-i cam aşa: „Alteţa voastră doreşte din felul ăsta sau din felul ăla?" Se vedea limpede că Jim era încântat de treaba asta.

Bătrânul însă era cam mahmur şi nu scotea o vorbă; se vedea că-l sâcâie răsfăţul de care se bucura ducele nostru. Şi parcă punea ceva la cale. Deodată, după prânz, spuse:

— Ascultă, Bilgewater28, îmi pare rău de tot pentru dumneata, da' să nu crezi că numai mătăluţă ai avut necazuri de-astea.

— Nu zău?

— Ba chiar aşa. Nu eşti singuru' care te-au lucrat alţii ca să-ţi ia locu'!

— Nu mă-nnebuni!

— Nu numai naşterea matale e învăluită în taină. Şi zicând acestea, Dumnezeule! începu să bâzâie.

— Ascultă, ce vrei să spui?

— Bilgewater, pot avea încredere-n dumneata? întrebă bătrânul, suspinând.

— Până la moarte! răspunse celălalt, apucând mâna bătrânului şi strângându-i-o cu putere. Spune-mi care ţi-e taina, vorbeşte!

— Bilgewater, eu sunt răposatu' Delfin!

Vă închipuiţi ce ochi am făcut eu şi Jim.

— Ce-ai zis că eşti? bâigui ducele.

— Da, amice, din păcate aşa e. Ai în faţa matale pe bietul Delfin dispărut, pe Ludovic al şap’şpelea, feciorul lui Ludovic al şai’şpelea şi al Mariei Antoaneta.

— Dumneata? La vârsta dumitale? Vezi-ţi de treabă! Vrei să spui că eşti împăratul Carol cel Mare, răposatu’. Trebuie că ai pe puţin şase-şapte sute de ani!

— Din pricina necazurilor, Bilgewater, numai necazurile-s de vină, ele mi-au albit părul şi m-au făcut să chelesc aşa de timpuriu. Da, domnilor, în faţa ochilor dumneavoastră se află în pantaloni albaştri de dril şi în mare mizerie pribeagu’, surghiunitu’ şi greu încercatu’ rege al Franţei!

Şi începu să bocească aşa de tare, ca eu şi Jim nu mai ştiam ce să facem; ne era milă, dar totodată ne părea bine şi eram mândri că-l aveam printre noi.

Am încercat să-l ogoim şi pe el, la fel cum îl ogoisem şi pe duce, ceva mai ‘nainte.

— Degeaba vă osteniţi – zise el – numai moartea mă mai poate ogoi, ca să se isprăvească odată cu toate necazurile. Totuşi, dacă stau să mă gândesc, mă simt ceva mai uşurat când oamenii mă tratează potrivit rangului meu, îngenunchind în faţa mea, spunându-mi „maiestate”, servindu-mă ăl dintâi la masă şi aşezându-se pe scaun numai cu îngăduinţa mea.

Jim şi cu mine am început să-i spunem „maiestate” şi să-i facem tot felul de hatâruri: la masă rămâneam în picioare până ce ne spunea că putem să ne-aşezăm. Toate astea îi priiră nespus de mult, astfel încât se înveseli şi păru mai mulţumit. Dar ducele îl privea cam chiorâş: nu părea de loc bucuros de ceea ce se întâmplă, cu toate că regele era prietenos cu el şi zicea că străbunicul ducelui şi toţi ceilalţi duci de Bilgewater fuseseră foarte stimaţi de taică-său, care-i primea adeseori în palat. Ducele rămase însă multă vreme posac. La un moment dat, regele îi spuse:

— În tot cazu’, să ştii, Bilgewater, că o să mai stăm multă vreme împreună pe pluta asta. Ce rost are să fii bosumflat? Ne-am otrăvi viaţa. Ce-s eu de vină că nu m-am născut duce şi ce eşti mătăluţă de vină că nu te-ai născut rege? De ce să-ţi mai faci sânge rău? Deviza mea e: ia lucrurile aşa cum sunt şi trage cât mai multe foloase de pe urma lor. Şi-apoi, nu-i chiar aşa de rău aici; halealâ-i berechet şi viaţa-i uşoară. Hai, fă-tencoa’, bate laba, duce, să fim prieteni!

Ducele primi, spre bucuria mea şi a lui Jim. Ni s-a luat o piatră de pe inimă, fiindcă altfel, cu o duşmănie ca asta ar fi fost o nenorocire. Pe-o plută, mai presus de orice, trebuie ca tot omul să fie mulţumit şi să se poarte bine cu ăilalţi.

Nu mi-a trebuit mult ca să-mi dau seama că mincinoşii ăştia nu erau nici regi, nici duci, ci nişte potlogari de rând. Dar n-am spus nimic şi nici n-am lăsat să se vadă că ştiu. Am păstrat taina pentru mine – e ăl mai bun mijloc ca să scapi de tămbălău şi de bucluc. N-aveau decât să ne ceară să le spunem regi şi duci dacă de asta atârna liniştea familiei. Am socotit că n-are rost să-i spun nici lui Jim, mai bine să nu ştie. Atâta lucru am învăţat şi eu de la taică-meu, că ăl mai bun mijloc ca s-o scoţi la capăt cu asemenea oameni e să-i laşi în voia lor.

C A P I T O L U L XX.

Ne puseră o sumedenie de întrebări. Voiau neapărat să ştie de ce acopeream pluta cu crengi şi de ce ziua stăteam, în loc să ne vedem de drum. Nu cumva Jim e un negru fugar?

Eu, de colo:

— Doamne fereşte! Aţi mai văzut vreun negru să fugă spre miazăzi?

— Nu prea – încuviinţară ei.

În tot cazu’, trebuia să lămuresc lucrurile într-un fel.

— Ai mei – începui eu – locuiau în judeţul Pike din Missouri, acolo m-am născut şi eu. Au murit toţi afară de mine, de taică-meu şi de frate-meu Ike. Babacu’ şi-a pus atunci în gând să desfacă gospodăria şi să se ducă să stea

pe capul lu’ unchi-meu Ben, care are un petic de moşie pe malul fluviului, cu vreo patruzeci şi patru de mile mai jos de New Orleans. Babacu’ era sărac lipit pământului şi pe deasupra mai era şi înglodat în datorii. După ce le-a plătit, n-au mai rămas decât vreo şaisprezece dolari, başca negrul nostru Jim. Cu averea asta n-am fi putut merge nici pe jos, darămite să facem cu vaporul drumul ăsta de peste o mie patru sute de mile. Ei, şi-aşa, într-o bună zi, cam pe vremea când crescuseră apele, babacu’ avu norocul să găsească pluta asta. Ce ne-am zis noi? Hai să mergem cu ea pân’la New Orleans. Numai că norocul tatii n-a ţinut mulT. Într-o noapte, un vapor a trecut peste botul plutei noastre. Am sărit cu toţii în apă, sub roata vaporului. Eu şi cu Jim am ieşit teferi, dar babacu’, care era cam afumat, şi Ike, care n-avea decât patru anişori, n-au mai ieşit. O zi-două după aceea, am avut mult de furcă cu oamenii care veneau cu bărcile ca să mi-l ia pe Jim, socotindu-l un negru fugar. De-aia nu mai plutim ziua. Noaptea nu se leagă nimeni de noi.

— Las’ pe mine – spuse ducele. Aranjez eu ceva ca să putem pluti şi ziua dacă vrem. Am să mă gândesc şi-am să găsesc eu un clenci. Dar azi o să fie la fel ca’nainte; nu de alta, dar n-avem nici un interes să trecem ziua-n amiaza mare prin faţa orăşelului de colo. N-ar fi de loc sănătos.

Spre seară vremea se posomorî. Mirosea a ploaie. Fulgerele sfâşiau poalele cerului, iar frunzişul începuse să freamăte. Ce mai, se vestea o vreme tare urâtă.

Ducele şi regele se apucară să ne cerceteze wigwamul, ca să vadă ce fel de culcuşuri avem. Al meu era un mindir de paie, dar era aur pe lângă patul lui Jim, care era făcut din coceni de porumb. Gând te culci pe-un pat ca ăsta, nu se poate să nu-ţi intre-n coaste vreun cocean, iar când dai să te întorci pe-o parte, pănuşele uscate încep să fâşâie de parcă te-ai rostogoli pe-un maldăr de frunze veştede, şi-atunci te trezeşti. Ducele hotărî să se culce în patul meu, dar regele se împotrivi:

— Credeam că deosebirea de rang o să te facă să-ţi dai seama că nu se cuvine ca eu să dorm pe un pat de coceni. Fă bine, alteţă, şi culcă-te mătăluţă în el.

Pe mine şi pe Jim ne trecură iar năduşelile, de teamă că cei doi au să se ciorovăiască din nou. Dar peste câteva clipe, ne veni inima la loc, auzindu-l pe duce:

— Soarta destinului meu e să fiu veşnic strivit în noroi sub călcâiul de fier al tiraniei. Nenorocul mi-a zdrobit sufletul, atât de semeţ odinioară. Poftim, mă supun. Asta mi-e ursita. Sunt singur pe lume, nu-mi răniâne decât suferinţa. Voi şti s-o îndur.

Când se întunecă de-a binelea, am dat drumul plutei. Regele ne porunci să n-o abatem din sforul apei şi să nu aprindem nici o lumină, până ce n-om lăsa mult în urmă orăşelul.

Curând am zărit un şirag de lumini – era orăşelul – şi-am lăsat pluta s-alunece aşa vreo jumătate de milă. Când am ajuns cu vreo trei sferturi de milă mai jos, am agăţat felinarul, la vedere.

Pe la zece seara se porni ploaia, cu nişte vântoase şi nişte trăsnete nemaipomenite. Regele ne porunci la amândoi să stăm de veghe până s-o mai îndrepta vremea. Dup-aceca, se furişă împreună cu ducele în wigwam, ca să doarmă. Cartul meu începea abia la miezul nopţii, dar n-aş fi intrat înăuntru chiar de-aş fi avut pe ce să dorm; nu de alta, da’ n-ai în toate zilele prilejul să vezi o furtună ca asta. Tii, cum mai urla vântul! În fiece clipă ţâşnea câte un fulger, care lumina crestele valurilor, vreo jum’ate milă jur împrejur, şi-ţi dezvăluia ostroavele fumurii prin sita ploii şi copacii care se frângeau sub smuciturile vântului. Deodată auzeai: bum! şi tunetul se rostogolea bolborosind prin văzduh, p-ormă scăpăra iar un fulger şi iar tevatură. Uneori venea câte un val, mai-mai să mă mături de pe plută, dar nu-mi păsa, tot n-aveam nici o ţoală pe mine.

Cu stâncile nu prea aveam bătaie de cap, fiindcă la lumina fulgerelor care nu mai conteneau le puteam zări la timp ca

să le ocolim, strecurându-ne pe lângă ele.

Pe la miezul nopţii, când îmi veni rândul să stau de veghe, eram aşa de adormit, încât Jim îmi spuse că stă el în locul meu, prima jumătate. Bunul meu Jim! Totdeauna se purta aşa.

M-am furişat aşadar în wigwam, dar văzând că n-am loc de picioarele regelui şi-ale ducelui, m-am culcat afară. Nu-mi păsa de ploaie, fiindcă era cald şi valurile se mai potoliseră. Pe la vreo două, însă, începură iarăşi să crească. Jim dădu să mă cheme, dar se răzgândi, văzând că nu-s chiar aşa de mari ca să facă vreo stricăciune. Numai că se cam înşelase în privinţa asta, fiindcă nu trecu mult şi un val uriaş mă aruncă peste bord. Jim, să se prăpădească de râs, nu alta. N-am mai pomenit negru să râdă aşa uşor ca el.

L-am schimbat în cart, iar Jim se culcă şi începu numaidecât să tragă la aghioase.

Curând, furtuna se potoli de-a binelea. Cum am zărit cea dintâi lumină pe mal, l-am trezit şi ne-am apucat amândoi să vârâm pluta într-o ascunzătoare.

După gustarea de dimineaţă, regele scoase din buzunar nişte cărţi de joc soioase şi începu să joace tabinet cu ducele, pe cinci parale partida. Când se plictisiră, se hotărâră să întocmească „un plan de bătaie”. Ducele scotoci prin tăgârţa lui şi scoase din ea un teanc de afişe mici, tipărite, pe care începu să le citească cu glas tare.

Unul din afişe spunea că „Vestitul doctor Armand de Montalban, de la Paris”, va ţine „ o conferinţă despre ştiinţa frenologiei”, în locul cutare, în ziua şi luna cutare, intrarea zece cenţi, şi că „va întocmi fişe de caracter, la preţul de douăzeci şi cinci de cenţi bucata”.

Ducele ne lămuri că el era doctorul de Montalban. Pe-un alt afiş, el era „Celebrul tragedian shakespearian Garrick29- junior, de la teatrul Drury Lane30 din Londra”. În altele apărea sub nume diferite şi săvârşea fel de fel de minuni: găsea apă şi aur cu o „baghetă magică”, alunga „duhurile rele” şi aşa mai departe.

— Dar – zise el – amorul meu cel dintâi şi de pe urmă e muza teatrului. Ascultă, măria ta, te-ai suit vreodată pe-o scenă?

— Nu – răspunse regele.

— Atunci, află de la mine, rege detronat, că pân-ai să fii mai bătrân cu trei zile, ai să te sui. În cel dintâi târg mai de doamne-ajută care ne-o ieşi în cale, închiriem o sală şi jucăm scena duelului din „Richard al III-lea”, şi scena balconului din „Romeo şi Julieta”. Ce zici de asta?

— Ce să zic? Fac orice, numai parale să iasă, Bilgewater. Dar îţi spun drept, nu mă pricep de loc la actorlâc şi n-am prea umblat pe la teatru. Eram prea mic când taică-meu aducea actori la palat. Crezi c-ai putea să mă-nveţi?

— E simplu ca bună ziua!

— Atunci, s-a făcut. Tot aveam eu poftă de ceva nou. Hai să-ncepem chiar acum.

Ducele îl lămuri cine era Romeo şi cine Julieta şi-i spuse că de obicei el îl juca pe Romeo, aşa că regele putea fi Julieta.

— Dar, duce, dacă zici că Julieta-i o fetişcană, nu crezi că favoriţii mei cărunţi şi chelia asta au să pară cam nelalocul lor?

— Da’ de unde! Să n-ai nici o grijă. Mocârţanii ăia nici n-au să bage de seamă. Unde mai pui c-ai să fii costumat, ceea ce schimbă totul. Julieta stă la balcon şi se uită la lună, înainte, de-a merge la culcare. E în cămaşă de noapte şi poartă pe cap o boneţică plisată. Uite costumele pentru roluri.

Scoase două-trei costume din pânză de perdele – astea cică erau armurile midivale pentru Richard al III-lea şi celălalt tip – apoi o cămaşă lungă de noapte, din pânză albă, şi o bonetă plisată. Văzând că regele-i mulţumit, ducele îşi scoase cartea şi citi rolurile cu un glas măreţ, umflându-se în pene şi schimonosindu-se, ca s-arate cum trebuie jucat. Apoi îi dădu regelui cartea, spunându-i să-şi înveţe rolul pe dinafară.

Cu vreo trei mile mai la vale era un târguşor prizărit. După prânz, ducele ne înştiinţă că născocise ceva ca să putem

pluti şi ziua, fără nici o primejdie pentru Jim. Urma să se ducă în târguşor ca să pregătească totul.

Regele se hotărî să-l însoţească, nu de alta, dar voia să vadă dacă-i rost de vreo pricopseală pe acolo. Şi fiindcă ni se isprăvise cafeaua, Jim îmi zise c-ar fi bine să merg şi eu cu ei, ca să fac rost de nişte cafea.

Când am ajuns în târguşor, nu se zărea nici ţipenie de om. Uliţele erau pustii şi tăcute, ca-n zi de duminică. Un negru bolnav, care se prăjea la soare într-o curte dosnică, ne spuse că toată lumea, afară de ăi prea tineri, prea bolnavi sau prea bătrâni, era dusă la o întrunire religioasă, undeva în pădure, la vreo două mile de-acolo.

Regele îl întrebă cam pe unde vine şi se hotărî să se ducă la întrunire ca să vadă dacă-i rost de vreo învârteală. Puteam veni şi eu dacă voiam.

Ducele căuta o tipografie. În cele din urmă am găsit una: era o chichineaţă deasupra unui atelier de tâmplărie. Tâmplarii şi tipografii plecaseră la întrunire şi lăsaseră uşile deschise. În încăperea murdară era un talmeş-balmeş nemaipomenit. Pe pereţi se vedeau pete de cerneală şi afişe înfă-ţişând cai şi negri fugari. Ducele îşi scoase haina şi ne spuse că acum are tot ce-i trebuie, aşa că am pornit cu regele spre întrunirea religioasă.

Am ajuns într-o jumătate de ceas, leoarcă de sudoare, fiindcă era o zăpuşeală grozavă. Am găsit în pădure vreo mie de oameni din târguşor şi din împrejurimi. Unii dintre ei străbătuseră vreo douăzeci de mile ca s-ajungă acolo.

Pădurea gemea de căruţe şi de cai care mozoleau fân din chilnele căruţelor bătând din copite ca s-alunge muştele. Oamenii înjghebaseră nişte, dughene din bulumaci acoperiţi cu crengi, în dughenele astea vindeau limonada, turtă dulce, pepeni, porumb tânăr şi alte bunătăţi.

Pentru predici pregătiseră tot nişte hardughii de-astea, numai că erau ceva mai mari şi înăuntru încăpeau o grămadă de oameni. Băncile erau făcute din nişte lobde proptite pe câte patru ţăruşi înfipţi în găuri anume tăiate.

Spătare n-aveau. Ăi care predicau stăteau pe nişte podini înalte, în fundul dughenelor. Femeile purtau pălării de soare, rochii de pânză ieftină sau de bumbac; doar vreo câteva dintre alea mai tinere aveau rochii de stambă.

Unii flăcăi erau desculţi, iar câţiva copii n-aveau pe ei decât o cămăşuică de pânză. Mai toate bătrânele împleteau, iar flăcăii făceau ochi dulci fetelor.

În prima dugheană în care am intrat, predicatorul tocmai începea o cântare.

Cântă mai întâi două antifoane, pe care toată lumea le îngână cu evlavie. Ţi-era mai mare dragul să-i auzi! Erau mulţi şi cântau cu atâta osârdie!

După ce isprăviră, predicatorul mai cântă două irmoase, iar ei le îngânară şi pe astea – şi uite-aşa mereu. Oamenii erau din ce în ce mai însufleţiţi şi cântau tot mai tare, dar pân' la urmă unii începură să mormăie, iar alţii să zbiere.

Atunci predicatorul îşi începu predica, da' cu foc, nu aşa. Trecea de la un capăt la celălalt al podinei, apoi se apleca spre mulţime, bălăbănindu-şi braţele şi răcnind cât îl ţinea gura. Când şi când, îşi ridica deasupra capului biblia, o deschidea şi zbiera învârtind-o în dreapta şi-n stânga:

— Iată şarpele viclean din pustie! Priviţi-l şi temeţi-vă pentru viaţa voastră!

La care oamenii răspundeau:

— Slavă ţie, Doamne! A-a-m-i-n!

Iar dânsul îi dădea înainte, în vreme ce oamenii se tânguiau, gemeau şi ziceau: „amin".

— Veniţi, veniţi, la strana pocăiţilor! Veniţi, voi, păcătoşilor (amin!), voi, cei bolnavi şi suferinzi! (amin!) Ve-niţi, ologilor, schilozilor şi orbilor! (amin!) Veniţi, sărma-nilor şi oropsiţilor, care în hulă trăiţi! (a-amin!) Veniţi toţi cei ce sunteţi osteniţi, pângăriţi şi îndureraţi! Veniţi cu su-fletul pocăit şi inima smerită! Veniţi cu zdrenţele, cu păca-tele şi cu murdăria voastră! Apa curăţitoare e fără bani, iar vămile văzduhului sunt deschise, intraţi şi hodiniţi-vă! (a-amin! Slavă ţie, Doamne, aleluia!)

Şi dă-i şi dă-i, tot aşa. Numai că din pricina gemetelor şi strigătelor nu se mai putea înţelege nimic din predică.

Din toate părţile se ridicau oameni care-şi făceau loc cu coatele şi cu pumnii prin mulţime, ca s-ajungă la strana pocăiţilor. Şi când toţi pocăiţii, cu obrajii şiroind de lacrimi, se strânseră buluc în faţa podinei, începură să cânte, să urle şi să se tăvălească pe jos ca nişte apucaţi.

Într-acestea, regele se şi pusese pe treabă; zbierând mai tare ca toţi, îşi croi drum spre podină, iar predicatorul îl rugă să vorbească mulţimii. Nu se lăsă mult rugat şi începu să le spună că-i de meserie pirat şi că făcuse slujba asta vreme de treizeci de ani, în Oceanul Indian.

— Echipajul meu – urmă el – a fost căsăpit primăvara trecută, într-o bătălie grozavă. De-aia m-am întors acasă, c-a să caut alţi oameni, dar, mulţumită Domnului, aseară am fost jefuit-şi dat jos de pe corabie, făr-o lăţcaie. Acu’ sunt fericit. În viaţa mea n-am fost mai bucuros, fiindcă mă simt alt om şi fiindcă abia acum ştiu ce-i fericirea. Aşa sărac cum sunt, am să pornesc de îndată înapoi spre Oceanul Indian: am de gând să-mi petrec restul zilelor încercând să-i aduc pe piraţi pe calea cea bună. Nimeni nu-i mai ni-merit pentru o treabă ca asta, căci cunosc toate bandele de piraţi din Oceanul Indian şi, cu toate că, neavând un sfanţ, o să-mi trebuiască multă vreme pân’ s-ajung acolo, tot am s-ajung, şi de câte ori am să convertesc vreun pirat, am să zic: „Să nu-mi mulţumeşti mie, căci n-am nici un merit; mulţumeşte-le iubiţilor tăi semeni din Pokeville, fraţilor şi binefăcătorilor neamului, precum şi scumpului predicator de-acolo, ăl mai bun prieten al piraţilor!”

Şi zicând acestea, izbucni în plâns o dată cu toţi ceilalţi. Deodată cineva strigă:

— Să facem o chetă! O chetă, fraţilor!

Vreo şase inşi se repeziră, gata-gata să înceapă cheta, dar altcineva spuse:

— Mai bine să treacă el pe la toţi cu pălăria!

— Să treacă, să treacă! ziseră toţi ceilalţi, în cap cu predicatorul.

Regele porni cu pantahuza prin mulţime, ştergându-şi lacrimile, binecuvântând în dreapta şi-n stânga şi mulţumind tuturora pentru bunătatea ce-o arătau sărmanilor piraţi din Oceanul Indian. Câte o fetişcană nurlie venea la el cu lacrimi în ochi şi-l ruga să-i dea voie să-l pupe, ca să nu-l uite niciodată. Puşlamaua nu zicea nu, ba pe câte unele le săruta şi le îmbrăţişa de cinci-şase ori. Îl rugară să mai stea o săptămână în târguşor: toţi voiau să-l găzduiască – ar fi fost, cică, o mare cinste pentru ei.

Dar el le zise că, din păcate, nu le poate îndeplini dorinţa, fiindcă întrunirea avea să ia sfârşit chiar în ziua aceea şi, pe deasupra, ardea de nerăbdare s-ajungă în Oceanul Indian ca să-şi împlinească datoria faţă de piraţi.

De îndată ce ne-am întors la plută, regele începu să numere bănişorii. Strânsese la un loc optzeci şi şapte de dolari şi şaptezeci şi cinci de cenţi, başca o vadră de rachiu, pe care o găsise sub o căruţă, când se întorcea prin pădure.

— Una peste alta – spuse el – de când sunt eu misionar, n-am avut o zi mai bună ca asta. Orice s-ar zice, piraţii-s mai dihai decât păgânii, când e vorba să îmbrobodeşti cu ei o întrunire religioasă.

Cât despre duce, până la întoarcerea regelui, se ţinuse tare fudul cu isprăvile lui, dar acum începu s-o lase mai moale. Nu-i vorbă, nu stătuse nici el cu mâinile-n sân. Se aşezase în tipografia aia şi primise o comandă de la doi ţărani care-i dăduseră patru dolari ca să le tipărească nişte afişe pentru caii lor furaţi. Primise şi o comandă de zece dolari pentru anunţuri la ziar, dar fiindcă oamenii plăteau dinainte, le făcuse rabat şi-ncasase patru dolari.

Un abonament pe un an la ziar costa doi dolari, dar ducele nu se sfiise să primească trei abonamente a jumătate dolar bucata, cu condiţia să i se plătească pe loc. Oamenii ar fi vrut să-i plătească abonamentele în lemne şi ceapă, după obiceiul pământului, dar el le închisese gura

spunându-le că abia cumpărase firma şt că ieftinise cât putuse preţul, cu gândul să lucreze numai contra bani peşin.

În sfârşit, scrisese cu mâna lui o poezioară de trei stihuri, duioasă şi melancolică, intitulată: „O, lume crudă, sfarmă-mi zdrobita inimioară!” şi o lăsase, gata culeasă, spre a fi tipărită în ziar, fără nici o taxă.

Una peste alta, agonisise nouă dolari şi jumătate şi spunea că pentru o singură zi de lucru nu era de loc rău.

Ne arătă apoi un alt afiş, pe care-l tipărise pe gratis, fiindcă era pentru noi. Avea pe el poza unui negru fugar, care purta pe umăr o boccea prinsă de un băţ, iar dedesubt scria: „200 dolari recompensă”.

Era vorba de Jim şi-i dădea chiar toate semnalmentele, arătând că fugise iarna trecută de pe plantaţia St. Jacques, aflată cu vreo patruzeci de mile mai jos de New Orleans, şi că pornise, de bună seamă, spre miazănoapte. Mai zicea că oricine-l va prinde şi-l va trimite înapoi va putea încasa recompensa şi cheltuielile de drum.

— Începând de mâine – spuse ducele – putem pluti şi ziua, dacă vrem. Cum vedem că se apropie careva, îl legăm pe Jim de mâini şi de picioare, îl băgăm în wigwam şi le arătăm afişul ăsta, zicând că l-am prins undeva pe râu şi, neavând bani de vapor, am împrumutat pluta asta de la nişte prieteni şi acum ne ducem în Sud, ca să-ncasăm recompensa. Fireşte că lui Jim i-ar sta şi mai bine în lanţuri şi cătuşe, da’ nu s-ar potrivi cu povestea că suntem săraci. Prea ar semăna lanţurile cu nişte giuvaericale. Cel mai nimerit lucru e frânghia, trebuie să respectăm regula celor trei unităţi, cum zicem noi în teatru.

Am fost cu toţii de părere că ducele-i tare deştept şi că de aci-nainte puteam pluti şi ziua fără nici o teamă.

Ne gândeam c-ar fi bine ca în noaptea aia să ne depărtăm cât mai mult de târguşor, ca să scăpăm de tărăboiul pe care aveau să-l stârnească isprăvile făcute de duce în tipografia de acolo. După aia, puteam pluti liniştiţi la vale.

Până la zece seara am stat ascunşi, fără să scoatem o vorbă. Apoi am dat drumul plutei, depărtându-ne de târguşor. Abia când acesta nu se mai zări, am aprins felinarul.

La patru dimineaţa, când veni să mă scoale ca să-l înlocuiesc în cart, Jim îmi spuse:

— Huck, tu crezi c-o să mai întâlnim şi alţi regi pe drum?

— Cred că nu – îi răspunsei.

— Atunci e bine. Unu-doi mai merge, da' nu mai mulţi. Regele ăsta-i beat turtă, şi ducele nu-i mai breaz.

Am aflat că Jim îl rugase pe rege să vorbească franţuzeşte, ca s-audă şi el cum sună, dar regele-i spusese că, fiind de atâta amar de vreme în ţara asta şi trecând prin atâtea necazuri, uitase limba.

C A P I T O L U L XXI.

Soarele răsărise, dar noi ne-am urmat drumul fără să ne oprim. Regele şi ducele se arătară în cele din urmă. Păreau frânţi de oboseală, dar după ce s-au scăldat în râu, s-au mai înviorat.

După prânzişor regele se aşează într-un colţ al plutei, îşi scoase ghetele, îşi sumese nădragii şi-şi vârî picioarele în apă, ca să-i fie mai plăcut. Apoi îşi aprinse luleaua şi se apucă să-şi înveţe pe dinafară rolul din „Romeo şi Julieta".

Când socoti că-i intrase bine-n căpăţână, începu să repete împreună cu ducele. Ducele trebui să-l înveţe de zeci de ori cum să rostească fiece tiradă, cum să suspine şi cum să-şi ducă mâna la inimă. După un timp, se arătă mulţumit, dar ţinu să adauge:

— Nu trebuie să ragi ca un bivol când spui „Romeo!" Trebuie să-l rosteşti cu blândeţe, duios şi cu sfârşeală în glas, uite-aşa: „Roo-meo!" Pricepi? Nu uita că Julieta e o copiliţă dulce şi scumpă… nu poate să zbiere aşa, ca un măgar.

Scoaseră apoi două săbii lungi, pe care ducele le meşterise dintr-o scândură de stejar, şi începură să repete scena duelului. Ducele zicea că el e Richard al III-lea. Era o

plăcere să-i vezi ţopăind şi învârtindu-se pe plută. Numai că nu trecu mult şi regele se poticni şi căzu în apă. După aia se aşezară să se odihnească şi-şi povestiră o sumedenie de păţanii care li se întâmplaseră odinioară, pe fluviu.

După prânz, ducele spuse:

— Ascultă, Capeţinule, trebuie să facem din numărul nostru un spectacol clasa una. De-aia cred c-ar fi bine să mai pregătim ceva. În tot cazu', ne trebuie ceva pentru bisuri.

— Ce-s alea bisuri, Bilgewater?

Ducele îl lămuri.

— Am găsit – spuse el apoi. Am să le dansez învârtita scoţiană, sau rumba marinarilor. Iar mătăluţă, hm… stai niţel …a, am găsit, ai să reciţi monologul lui Hamlet.

— Ce, cum?

— Monologul lui Hamlet, cum, nu-l ştii? Chestia a mai celebră din Shakespeare! E sublim, pe onoarea mea că-i sublim. Ridică sala în picioare. Nu-l am în carte, n-am la mine decât un volum, dar cred ca pot să mi-l amintesc. Am să mă plimb niţel ca sa văd dacă pot să-l rechem din beciurile amintirii.

Şi începu să umble de colo până colo, cu o mutră îngândurată, încreţindu-şi din când în când fruntea, ceva de speriat. Apoi înălţă din sprâncene, îşi duse mâna la frunte şi se clătină gemând. Nu trecu mult şi începu să suspine, ba chiar vărsă o lacrimă. Făcea să-l vezi, zău aşa!

În cele din urmă îşi aduse aminte şi ne rugă să fim atenţi.

Luându-şi aerul cel mai nobil cu putinţă, întinse un picior, îşi desfăcu larg braţele şi privi spre cer, cu capul dat pe spate.

Începu apoi să scrâşnească din dinţi, să se scălâmbăie şi să aiureze. În tot timpul monologului nu încetă o clipă să zbiere, umflându-şi pieptul şi fâţâindu-se mai abitir ca toţi actorii pe care i-am văzut vreodată.

Iată monologul, pe care l-am învăţat destul de lesne, în timp ce-l repeta cu regele:

A fi sau a nu fi, ăsta-i pumnalul.
Ce schimbă lunga viaţă-ntr-o năpastă;
Căci cine-ar duce greul, pân’ ce de Dunsinane s-o apropia pădurea, Când teama de ceva-ul ce vine după moarte.
Ucide somnul fără de prihană, A doua cale-a Firii minunate, Făcându-ne mai bine să azvârlim săgeata prea cruntei noastre soarte, Decât să căutăm alta pe care n-o cunoaştem.
Să ne oprim o clipă la astă meditaţie:
O, de-ai putea pe Duncan să-l trezeşti, lovindu-l!
Căci cine-ar vrea să-ndure al Timpului dispreţ şi-a sale bice, Fărădelegea tiranului, ocările trufaşului, A legilor zăbavă şi liniştea ce poate durerea să aline, Într-un pustiu de moarte şi-n miezul nopţii, când.
În straiele-i funebre, tot cască cimitirul?
Dar nedescoperitul ţinut de unde călătorul.
În veci nu se întoarce, în lume-şi răspândeşte miasma.
Şi de-aceea, culoarea hotărârii, ca mâţa din zicală.
Vegheată e cu grijă.
Iar norii ce scoboară pe-a noastre coperişuri.
Se zăpăcesc şi pleacă de-a-ndoaselea, pierzând.
Chiar numele de faptă.
Deznodământul ăsta e de dorit fierbinte.
Dar stai niţel, Ofelia, frumoaso, Nu, nu deschide-a tale masive fălci de marmur.
Te du la mănăstire, fetiţo, hai, te cară!”31
Bătrânului îi plăcu mult tirada asta şi-o învăţă repede pe de rost. Ai fi zis că se născuse anume pentru ea. Era o plăcere să-l vezi cum se zbuciumă şi se foieşte, înfierbântat la culme; când ajungea la ultimele cuvinte, se tăvălea pe jos, nu alta. La prima ocazie, ducele tipări nişte afişe. Două-trei zile după aia, pluta a fost pentru noi un adevărat teatru. Tot timpul aveam dueluri şi repetiţii – cum spunea ducelE. Într-o dimineaţă, cu mult după ce intrasem în statul Arkansa’s, am ajuns în apropierea unui târguşor într-un cot mare al râului. Ne-am oprit cu vreo trei sferturi de milă mai sus de

târguşor, la vărsarea unui râuleţ acoperit de chiparoşi. Ne-am suit în barcă, toţi afară de Jim, şi ne-am dus să vedem dacă-i rost să dăm spectacolul în târgul acela.

Nimerisem tocmai bine. În după-amiaza aia, urma să sosească acolo o trupă de circ şi începuseră să vină de prin împrejurimi oameni călări sau în tot felul de căruţe hodorogite.

Circul urma să plece mai departe, în aceeaşi seară, aşa că spectacolul nostru pica la ţanc. După ce ducele închirie sala judecătoriei, ne-am dus cu toţii prin târg să lipim afişele, pe care se putea citi:

FESTIVAL SHAKESPEARE!!!

Atracţie unică! O singură seară!

Tragedienii cu renume mondial:

David Garrick-junior de la Teatrul Drury Lane din Londra, şi Edmund Kean32-senior de la teatrul regal din Haymarket33 şi de la teatrele din Whitechapel, Pudding Lane, Piccadilly (Londra) şi de la Teatrele Regale de pe Continent.

În sublimul lor spectacol Shakespearian.

Scena balconului din.

ROMEO ŞI JULIETA!!!

Romeo… Dl. Garrick.

Julieta… Dl. Kean asistaţi de toată trupa!

Costume noi, decoruri noi, aranjamente noi!

Ca supliment:

Pasionantul, senzaţionalul, zguduitorul.

DUEL din.

RICHARD al III-lea!!!

Richard al III-lea… Dl. Garrick.

Richmond… Dl. Kean.

Al doilea supliment (la cererea generala)

Nemuritorul monolog al lui Harnlet!!!

Interpretat de ilustrul Kean!

300 de reprezentaţii consecutive la Paris!

O singura reprezentaţie, astă-seară, din cauza unor urgente angajamente în Europa!

Intrarea 25 cenţi -

Copiii şi servitorii 10 cenţi.

După aia am dat o raită prin târguşor. Mai toate dughenele şi casele erau nişte dărăpănături, cu pereţii putrezi, de lemn, care nu cunoscuseră niciodată zugrăveala. Se-nălţau la trei-patru picioare deasupra pământului, pe un fel de catalige, ca să nu intre la apă când se revarsă fluviul. Pe lângă fiecare casă era câte o grădiniţă, în care nu vedeai însă decât bălării, floarea-soarelui, mormane de cenuşă, ghete scâlciate, sticle sparte, zdrenţe şi fel de fel de tinichele. Ulucile erau înjghebate din răzlogi de toate mărimile, bătuţi alandala şi aplecaţi în toate părţile. Porţile atârnau într-o singură balama – de piele. Unele din uluci fuseseră văruite cândva, dar ducele zicea că asta trebuie să fi fost pe vremea lui Columb. Prin grădini vedeai porci şi oameni care-i fugăreau.

Toate dughenele erau înşirate pe o singură uliţă. În faţa fiecăreia era câte o apărătoare de pânză albă, de stâlpul căreia ţăranii îşi priponeau caii. Sub aceste apărători se vedeau lăzi goale pe care-şi făceau veacul o mulţime de derbedei. Scrijeleau lăzile cu briceagul, mestecau tutun, căscau şi se întindeau într-una – ce mai, o gaşcă de puşlamale! Mai toţi purtau pălării galbene, de pai, mari cât o umbrelă, da’ n-aveau pe ei nici haine, nici pieptare. Îşi ziceau unul altuia Bill, Buck, Hank, Joe sau Andy şi vorbeau cu glas tărăgănat şi leneş, în-jurând de mama focului. De fiece stâlp al apărătoarelor era rezemat câte un golan din ăştia, care nu-şi scotea mâinile din buzunare decât ca să-şi vâre-n gură un dumicat de tutun sau ca să se scarpine.

Trecând pe lângă ei, n-auzeai decât vorbe de-acestea:

— Arde-mi un chiştoc, Hank.

— Canci. N-am decât unu’. Cere-i lu’ Bill.

Bill ori îi dădea, ori îl minţea, zicându-i că nu mai are. Multe din haimanalele astea n-au o para chioară şi nici mă-

car o foaie de tutun. Duhănesc pe veresie. Îl auzeai pe câte unul zicând:

— Jack, fă-te-ncoa’ c-o foaie; adineauri i-am dat lui Ben Thomson a din urmă care-o aveam.

Minciuni d-astea nu se prind decât la un străin, dar cum Jack nu era străin, îi zicea:

— Îi dăduşi o foaie, ai? Asta să i-o spui lu, mutu’! Fă bine şi dă-mi înapoi tutunul care ţi l-am dat, Lafe Buckner, şi-o să-ţi împrumut p-ormă o tonă-două, fără dobândă.

— Ba mai deunăzi ţi-am dat ceva înapoi.

— Da, mi-ai dat vreo şase foi. Te ştiu eu! Iei împrumut tutun de prăvălie şi dai înapoi mahorcă!

Tutunul de prăvălie se vinde în pătrăţele negre, presate, dar haimanalele astea mestecă mai mult foi creţe, d-alea care cresc pe câmp. Când împrumută o foaie, nu stau s-o taie c-un cuţit, ci şi-o vâră între dinţi şi trag de ea cu amândouă mâinile, până se rupe-n două. Ăl care a dat tutunul se uită cu jale la ce i-a mai rămas şi spune tăios:

— Ascultă, dă-mi mie mestecuşul şi opreşte-ţi tu restul.

Toate uliţele târgului erau pline de glod, un glod negru ca smoala, în care piciorul se scufunda uneori până la ţurloaie. Peste tot umblau razna porcii, grohăind, Câte-o scroafă gloduroasă se ivea în capul uliţei, însoţită de o droaie de godaci, şi trecea drept prin mijloc, iar oamenii trebuiau să-i facă loc; se lungea acolo şi dădea să sugă godacilor, închizând ochii de plăcere şi mişcând din urechi, cu o mutră fericită de parcă ar fi primit leafă pentru treaba asta.

Unul din derbedei striga atunci:

— Şo pe ea, n-o lăsa, Leule! Şi-atunci, scroafa o lua la goană, guiţând amarnic, încolţită de un dulău sau doi, cu o haită întreagă de jigodii pe urmele lor. Toţi derbedeii se ridicau în picioare ca să privească şi făceau mare haz, încântaţi de hărmălaie. Se întorceau apoi la locurile lor şi aşteptau să se încaiere câinii. Nimic nu-i înviora şi nu-i fericea mai mult. Poate doar când ungeau cu gaz un câine de pripas şi-i dădeau foc, sau când îi atârnau de coadă o

tinichea şi-l fugăreau până-i ieşea sufletul, să se mai fi bucurat aşa.

Pe malul fluviului erau nişte maghernițe lăsate într-o rână, gata-gata să se prăvale. Oamenii se mutaseră din ele. Malul fusese mâncat de ape şi pe sub temeliile altor case, care acum atârnau în gol. Mai locuia totuşi câte cineva în ele, dar era primejdie. Uneori se întâmpla să se surpe o bucată de pământ cât o casă. Alteori, vara, se năruia în apă câte o limbă de pământ, lungă de un sfert de milă. Un târguşor ca ăsta trebuie să se tragă mereu îndărăt, fiindcă apa-l macină fără încetare.

Mai rămăsese puţin până la amiază şi uliţele gemeau de căruţe şi cai, care nu mai conteneau să sosească. Familii întregi se ospătau în căruţe, cu merindea adusă de acasă, de la ţară. Mulţi trăgeau la măsea. Am fost de faţă la vreo trei încăierări. Deodată am auzit pe cineva strigând:

— Uite-l şi pe moş Boggs! Vine de la ţară să-şi ia porţia de băutură, ca-n fiecare lună. Ia priviţi-l, băieţi!

Derbedeii păreau încântaţi, pesemne că erau obişnuiţi să facă haz pe socoteala lui Boggs.

— Tare-aş vrea să ştiu pe cine-o să omoare de data asta – spuse unul din ei. De i-ar fi omorât pe toţi ăia de-i ameninţă de douăzeci de ani încoace, acu’ i-ar merge vestea în toată ţara.

Altul spuse:

— Tare-aş vrea ca moş Boggs să m-ameninţe şi pe mine; aş şti atuncea că n-am să mor nici peste-o mie de ani!

Boggs se ivi în treapădul calului, răcnind şi chiuind ca o piele roşie.

— Faceţi loc, bă, că-s cu capsa pusă şi-am auzit că sicriele or să se scumpească!

Era beat şi se bălăbănea în şa. Părea trecut de cincizeci de ani şi-avea o faţă roşie ca focul. Toţi îl luau în răspăr şi se strâmbau la el, iar Boggs la răspundea că le-arată el lor, că nimeni n-o să scape, dar că acum n-are vreme, fiindcă-a venit în târg anume ca să-i zboare creierii colonelului

Sherburn. „Întâi carnea p-ormă ciorba, asta mi-e deviza!” spunea el.

Văzându-mă, se apropie de mine şi-mi zise:

— De unde vii, băieţaş? Te săturaşi de viaţă, ai? Şi porni mai departe. Mi se făcuse inima cât un purice, dar unul mă linişti:

— Nu te teme! Aşa-i el când se-mbată. E-un prostănac bătrân, da’ nu găseşti în tot Arkansasul suflet mai bun ca al lui. Beat sau treaz, n-ar omorî nici o muscă.

Boggs se opri înaintea celei mai mari prăvălii din târg şi, după ce se aplecă să privească pe sub poalele apărătoarei, începu să strige:

— Fă-te-ncoa’, Sherburn! Te-aşteaptă omu’ pe care l-ai jecmănit. Pe tine te caut, câine, şi-am să-ţi vin eu de hac!

În vreme ce-i dădea înainte cu gura ocărându-l pe Sherburn în fel şi chip, uliţa se umpluse de oameni. Îl ascultau şi se prăpădeau de râs.

În curând ieşi din dugheană un bărbat de vreo cincizeci şi cinci de ani, ţanţoş şi sclivisit ca nimeni altul din târg. Mulţimea se dădu înapoi ca să-i facă loc, iar el merse liniştit câţiva paşi şi spuse:

— Sunt sătul de toate astea, dar am să rabd pân’ la ora unu. Bagă de seamă, pân’ la unu, nici o clipă mai mult. Dacă după aia mai cârteşti ceva împotrivă-mi, să ştii că pun mâna pe tine chiar de te-ai duce la capătul pământului.

Şi zicând acestea se întoarse în dugheană. Mulţimea încremenise. Nu mai râdea nimeni acum. Boggs dădu pinteni calului şi porni, înjurându-l pe Sherburn cât îl ţinea gura. Ajuns în capătul uliţei, se întoarse şi se opri iar în faţa dughenei, înjurând într-una. Câţiva se îmbulziră în jurul lui şi încercară să-l potolească, dar degeaba. Îi arătară că pân’ la ora unu mai erau doar vreo cincisprezece minute şi-i spuseră că trebuie să plece acasă de îndată. Dar îşi răceau gura de pomană. Boggs îi dădu înainte cu înjurăturile. Apoi trânti pălăria în glod şi trecu peste ea călare; după câteva clipe se năpusti iar în lungul uliţei, cu pletele-i cărunte

fluturând în vânt. Câţiva încercară să se apropie de el şi să-l dea jos de pe cal, ca să-l poată închide undeva, până şi-o veni în fire. Dar nu izbutiră. Ajuns la capătul uliţei, Boggs se întoarse în goana calului şi începu iar să-l facă albie de porci pe Sherburn.

— Căutaţi-o pe fiică-sa! strigă cineva. Repede, aduceţi-o! Pe ea o mai ascultă din când în când. Numai ea e-n stare să-l înduplece.

Un om dădu fuga s-o caute. Cât despre mine, am mai mers câţiva paşi în josul uliţei şi m-am oprit. După vreo cinci-zece minute Boggs se ivi iar, dar fără cal. Venea taman spre mine, clătinându-se pe picioare şi în capul gol, adus de doi prieteni care-l ţineau fiecare de câte un braţ. Nu scotea o vorbă, dar părea tulburat. Acum nu se mai lăsa târât, parcă se grăbea şi el.

— Boggs! se auzi un glas.

M-am întors să văd cine-l strigase: era colonelul Sherburn. Stătea liniştit în mijlocul uliţei, ţinând în mâna dreaptă un pistol cu ţeava îndreptată spre cer. În aceeaşi clipă am zărit o fată care se apropia în fugă, însoţită de doi inşi. Boggs şi cei doi prieteni ai săi se întoarseră să vadă cine strigase; când văzură pistolul, cei doi se feriră în lături, în timp ce ţeava pistolului cobora încet şi sigur spre ţintă.

— Dumnezeule! Nu trage! se milogi Boggs, ridicându-şi mâinile deasupra capului.

Dar în aceeaşi clipă se auzi o detunătură. Era primul glonte; Boggs se clătină, bătând aerul cu braţele. Poc! pornise al doilea glonte. Boggs se prăbuşi pe spate, greoi şi ţeapăn, cu braţele întinse. Fata scoase un ţipăt. Se repezi spre tatăl ei şi i se aruncă la picioare, plângând:

— Valeu, l-a omorât, l-a omorât!

Oamenii se îmbulzeau în jurul lor, îmbrâncindu-se şi întinzându-şi gâturile ca să vadă ce se întâmplă, în vreme ce ăi din mijloc încercau să-i dea îndărăt, strigându-le:

— Înapoi, înapoi! Are nevoie de aer!

Colonelul Sherburn azvârli cât colo pistolul şi, răsucindu-se pe călcâie, plecă.

Oamenii îl duseră pe Boggs într-o dugheană mică – spiţeria. Mulţimea se înghesuia la fel că-nainte – părea că tot târguşorul ieşise pe uliţă. Cu chiu cu vai mi-am găsit şi eu un locşor în faţa galantarului, de unde puteam vedea bine. Îl întinseră pe podea şi-i puseră sub cap o biblie cât toate zilele, apoi îi aşternură pe piept o altă biblie, larg deschisă. Prin cămaşa ruptă se vedea gaura unui glonte. Boggs horcăi de vreo douăsprezece ori; de câte ori trăgea aer în piept, biblia sălta, şi cobora la loc când răsufla. Pe urmă rămase nemişcat: murise. Oamenii o traseră de lângă mort pe fată, care plângea şi se căina. Să tot fi avut şaisprezece ani, sărmana; era tare drăgălaşă, dar groaznic de palidă şi speriată.

În curând se strânse acolo tot orăşelul. Oamenii se împingeau, se-nghionteau şi se-mbrânceau, dornici să ajungă la vitrină ca să privească, dar cei care ocupaseră locuri în faţă nu voiau să renunţe la ele. Cei din spatele lor le tot strigau:

— Ajunge cât aţi privit, fraţilor! Nu-i frumos şi nu-i drept să staţi numai voi acolo! Mai lăsaţi şi pe alţii, toată lumea are dreptul să privească, nu numai voi!

Era o hărmălaie nemaipomenită, aşa că am şters-o, de teamă să nu se lase cu bătaie. Uliţele erau pline de oameni, care mai de care mai înfierbântaţi. Cei ce fuseseră de faţă la omor povesteau cum se întâmplase; în jurul fiecăruia dintre ei se strânsese roată sumedenie de oameni care ascultau, lungindu-şi gâturile. Un lungan costeliv, cu chică şi cu-o căciulă albă ţuguiată dată pe ceafă, însemna pe pământ, c-un toiag cu mânerul îndoit, locurile unde stătuseră Boggs şi Sherburn. Oamenii se ţineau după el, urmărindu-i mişcările şi dând din cap în semn că pricep. Apoi se aplecau, cu mâinile în şold, ca să vadă semnele făcute de ăla cu toiagul.

Când ajunse în locul unde stătuse Sherburn, lunganul îşi îndreptă spinarea, îmbăţoşându-se, se încruntă şi-şi trase căciula pe ochi. „Boggs!” strigă el, coborând încet toiagul. Apoi, cu un „poc!”, se clătină şi după încă un „poc!” se prăbuşi pe spate. Cei care văzuseră tărăşenia ziceau că taman aşa se-ntâmplase. Drept răsplată, câţiva scoaseră nişte clondire din buzunar şi-l cinstiră.

După câtva timp, cineva spuse că Sherburn ar trebui să fie linşat. În câteva clipe toată lumea fu de aceeaşi părere. Atâta le-a fost. Urlând ca nişte smintiţi, o zbughiră înşfăcând în drum toate frânghiile de rufe pe care le găsiră, ca să aibă cu ce să-l spânzure pe Sherburn.

C A P I T O L U L XXII.

Se năpustiră spre casa lui Sherburn, zbierând şi chiuind ca pieile roşii, gata-gata să calce-n picioare pe oricine li s-ar fi ivit în cale. Era ceva de speriat. În fruntea gloatei alergau o droaie de copii, ţipând cât îi ţinea gura şi-ncercând să se dea la o parte. La ferestre se strânseseră ciorchine capete de femei; în copaci se căţăraseră o sumedenie de băieţi negri, iar pe după garduri, în lungul uliţei, stăteau şi priveau alţi flăcăi şi fete, care-o luau la goană şi se tupilau când gloata se apropia de ei. Multe femei şi fete plângeau şi ţipau, îngrozite.

Gloata se strânse buluc în faţa gardului casei lui Sherburn, făcând un tărăboi de nu-ţi mai puteai auzi nici gândurile. „Spargeţi gardul, fraţilor!” strigară câţiva. Apoi se auziră trosnete şi pârâituri şi gardul se prăbuşi. Cei din faţă se rostogoliră peste el, ca un val, dând buzna în ograda nu prea încăpătoare.

În clipa aceea, Sherburn se ivi în cerdac, ţinând în mână o flintă cu ţeavă dublă. Rămase acolo, liniştit şi semeţ, fără să scoată o vorbă. Gălăgia se potoli, iar valul se trase niţel înapoi. Sherburn stătea neclintit şi se uita la ei în tăcere. Tăcerea asta te scotea din minţi. Sherburn îşi plimba tacticos privirile peste mulţime şi-n locul unde şi le oprea,

oamenii încercau să-l înfrunte, dar se lăsau păgubaşi numaidecât, coborându-şi pleoapele şi privind chiondorâş.

Sherburn începu deodată să râdă, dar într-un fel ciudat, neplăcut, care te făcea să scrâşneşti, de parc-ai fi muşcat dintr-o pâine plină cu nisip. Apoi rosti rar şi cu dispreţ:

— Va să zică, aşa? V-a venit chef să linşaţi pe careva? Să mori de râs, nu alta! Vă închipuiţi că aveţi destul curaj ca să linşaţi un bărbat? Fiindcă sunteţi îndeajuns de viteji ca să vă legaţi de nişte biete muieri părăsite şi să le tăvăliţi în catran şi-n fulgi, credeaţi c-o să vă meargă să vă atingeţi şi de un bărbat?! Haida-de! Un bărbat sadea n-are de ce să se teamă nici de zece mii de-alde voi, câtă vreme nu loviţi pe la spate şi mai e şi lumină pe-afară. Ştiu eu ce vă poate pielea! M-am născut şi am crescut aici, în Sud, şi am umblat şi prin Nord, aşa că mă cam pricep la oameni. Mai toţi sunt nişte fricoşi. Ăi din Nord se lasă călcaţi în picioare de primul venit şi p-ormă se duc acasă şi se roagă Domnului să le dea harul răbdării. În Sud, un bărbat, unul singur, a oprit ziua-n amiaza mare o diligenţă plină de oameni şi i-a jefuit pe toţi. Gazetele vă tot spun ca sunteţi viteji nevoie-mare şi v-a intrat în cap că sunteţi mai breji ca alţii, când, de fapt, sunteţi toţi o apă şi-un pământ. De ce nu-i spânzură pe ucigaşi juraţii voştri? Fiindcă li-e teamă ca nu cumva să primească noaptea un glonţ în ceafă de la prietenii ucigaşilor. Şi au dreptate să se teamă; de-aia juraţii îi achită întotdeauna pe ucigaşi. Ei, şi-ntr-o noapte se găseşte un bărbat care se duce însoţit de vreo sută de fricoşi şi-l linşează pe netrebnic. Rău aţi făcut că n-aţi adus cu voi măcar un bărbat; şi-n al doilea rând, rău aţi făcut că nu v-aţi pus măştile şi n-aţi venit pe întu-neric. Aţi adus cu voi o jumătate de bărbat, pe Buck Harkness, şi dacă nu l-aţi fi avut nici pe-ăsta, v-aţi fi pierdut vremea sporovăind de-a surda. Nu prea aveaţi chef să veniţi încoace, aşa-i? Omul de rând nu trage la harţă şi la primejdie. Şi voi aşijderea. Dar când o jumătate de om ca Buck Harkness ăsta se apucă să strige: „Linşaţi-l! Linşaţi-l!”, vi-e frică să daţi înapoi, ca nu

cumva să se vadă că sunteţi nişte laşi, şi-atunci urlaţi ca bezmeticii, vă atârnaţi de pulpana neisprăvitului şi veniţi valvârtej, jurând c-o să faceţi şi-o să dregeţi. O gloată e tot ce poate fi mai vrednic de plâns. Iar armata ce-i? Tot o gloată, care se luptă nu fiindcă oamenii ei ar fi curajoşi din fire, ci fiindcă-s mulţi, şi fiindcă li-e frică de ofiţeri. Dar o gloată care n-are nici un bărbat în fruntea ei e şi mai vrednică de plâns. Şi-acum, hai, luaţi-vă călcâiele la spinare şi căraţi-vă acasă, târâturilor! Aici, în Sud, dacă vrei să linşezi pe cineva, nu se poate decât pe întuneric, cu măşti pe obraji şi sub comanda unui bărbat. Căraţi-vă şi luaţi cu voi şi jumătatea de om care v-a adus! încheie el ridicând ameninţător flinta, cu degetul pe trăgaci.

Oamenii se dădură numaidecât înapoi, risipindu-se care încotro. Buck Harkness se târa în urma tuturor, cu o mutră plouată. Cât despre mine, aş fi putut să mai stau, da’ n-aveam nici un chef.

M-am dus la circ şi m-am tot învârtit pe-acolo, pân-a trecut paznicul – şi-atunci, ţuşti! m-am strecurat pe sub cort. Aveam la mine piesa de un pol şi ceva mărunţiş, dar mă gândeam că nu strică să păstrez banii, fiindcă niciodată nu ştii ce ţi se poate întâmpla când te afli departe de casă, printre străini. Oricât de prevăzător ai fi, tot nu-i destul. Nu zic, face să cheltuieşti banii pe circ, când n-ai încotro, da’ n-are nici un rost să fii mână spartă.

Era un circ în toată legea. Să-i fi văzut pe artişti! Când au intrat în arenă, n-am pomenit ceva mai frumos: veneau călări, perechi-perechi, câte un domn şi-o doamnă, cot la cot; bărbaţii, vreo douăzeci la număr, purtând doar izmene şi tricouri, călăreau desculţi şi fără scări, cu mâinile lipite de coapse. Femeile, frumoase foc, semănau cu nişte regine şi purtau rochii scumpe, bucşite cu diamante. Cine ştie câte milioane de dolari costau rochiile astea! În viaţa mea n-am văzut ceva mai grozav. Rând pe rând s-au ridicat în picioare pe cai şi-au început să se învârtă în jurul arenei, înmlădiindu-se cu graţie. Bărbaţii, înalţi şi zvelţi, îşi aplecau

uşor capetele sub pânza cortului, iar femeile, cu rochii de mătase ce li se înfoiau în jurul coapselor ca petalele trandafirilor, păreau nişte umbrele minunate. Alergau din ce în ce mai repede, dansând şi ridicând în aer când un picior, când celălalt, în timp ce caii se aplecau tot mai mult, iar starostele trupei se învârtea mereu în jurul stâlpului din mijlocul arenei, plesnind din biciuşca şi strigând: Hi! Hi! În spatele lui, clovnul făcea fel de fel de ghiduşii, care mai de care mai năstruşnice.

Curând, toţi călăreţii sloboziră hăţurile. Femeile îşi lipiră mâinile de coapse, iar bărbaţii îşi încrucişară braţele pe piept. Să fi văzut ce se mai aplecau caii! Şi-aşa, unul după altul, intrau în arenă şi ieşeau, după ce făceau o plecăciune grozavă în faţa spectatorilor, care aplaudau înnebuniţi de plăcere.

Pe arena circului se săvârşeau adevărate minuni. Publicul se tăvălea de râs privind năzdrăvăniile clovnului, care n-avea astâmpăr. N-apuca bine starostele să-i spună o vorbă, că el îi şi trântea în obraz una din glumele lui fără pereche. Nu puteam pricepe cum naiba-i treceau prin cap atâtea deodată şi cum de le brodea aşa de repede şi aşa de bine. Mie nu mi-ar fi trecut prin cap atâtea glume nici într-un an întreg.

După câtva timp, un beţiv încercă să intre în arenă, zicând că vrea şi el să călărească, cică se pricepea de minune. Degeaba încercară să-l oprească, nici nu voia să audă. Reprezentaţia încetase din pricina lui. Spectatorii începură să-l huiduiască şi să-şi râdă de el. Scos din fire, beţivanul făcu gălăgie, întărâtându-i şi mai mult pe spectatori. Câţiva dintre ei se ridicară de pe bănci şi se repeziră spre arenă, strigând: „Daţi-i una! Afară cu el!” Vreo două muieri începură să ţipe. Atunci starostele trupei se simţi dator să rostească un mic discurs, zicând că speră că spectacolul nu va mai fi tulburat şi că dacă beţivanul făgăduieşte să nu mai facă scandal, o să-i dea voie să-ncalece, numai să se poată ţine pe cal. Publicul încuviinţă râzând, iar zurbagiul se sui

pe un cal, care numaidecât începu să sară şi să dea din copite, târând după el doi grăjdari ai circului care i se agăţaseră de hăţuri, ca să-l oprească. Beţivanul se atârnase de greabănul animalului şi la fiece săritură, picioarele i se bălăbăneau în aer. Spectatorii, care se ridicaseră de la locurile lor, aclamau şi râdeau cu lacrimi.

În cele din urmă, în ciuda grăjdarilor care tot trăgeau de hăţuri, calul scăpă din strânsoare şi porni valvârtej jur împrejurul arenei, cu nătărăul ăla agăţat de greabănul lui, bălăbănindu-şi până la pământ când un picior, când celălalt. Publicul să înnebunească, nu alta. Pe mine însă treaba asta nu mă îndemna de loc să râd. Tremuram pentru viaţa lui. Deodată însă beţivanul se opinti, apucă hăţurile şi sări în picioare pe spinarea calului, apoi dădu drumul hăţurilor şi rămase aşa, în vreme ce calul gonea ca turbat. Se ţinea drept şi cu atâta uşurinţă, de parcă în viaţa lui nu pusese rachiu în gură. Fără veste, începu să-şi smulgă ţoalele de pe el, azvârlindu-le în aer, de se făcu întuneric. Una peste alta, lepădă vreo şaptesprezece rânduri de haine. Acum părea zvelt şi chipeş, îmbrăcat într-un costum fain şi pestriţ de-ţi lua ochii. După ce-şi domoli armăsarul cu pleasna biciului, sări jos, făcu o plecăciune de toată frumuseţea şi porni ţopăind spre vestiar, în vreme ce spectatorii urlau de plăcere şi uimire.

Să fi văzut ce mutră a făcut starostele trupei când şi-a dat seama că fusese dus de nas – şi încă de unul din oamenii lui! Şmecherul ăla scornise totul din capul lui, fără să spună nimănui o vorbă! Drept să spun, nu-mi venea nici mie la socoteală că mă prinsesem, dar ştiu că n-aş fi vrut să fiu în pielea starostelui nici pentru o mie de dolari.

Pe legea mea, or fi fiind pe lume circuri mai de soi ca ăsta, dar eu unul nu le-am văzut pân-acum. Oricum, pentru mine era un circ grozav şi ori de câte ori mi-o mai ieşi în cale, s-a asigurat de un client.

În aceeaşi seară am dat şi noi o reprezentaţie. N-a venit multă lume, doar vreo duzină de persoane – cât să-ţi scoţi

cheltuielile. Au râs tot timpul, scoţându-l din sărite pe duce. Nu-i vorbă, spectatorii n-au avut răbdare să stea până la sfârşit şi-au plecat cu toţii, afară de un băieţaş care adormise. Ducele zicea că bădăranii ăştia din Arkansas nu-s în stare să-l guste pe Shakespeare şi că le trebuie cu totul altceva – nişte comedioare ieftine, ba poate chiar ceva şi mai rău. „Ştiu eu care-i genul lor!” spuse el.

A doua zi de dimineaţă ducele făcu rost de nişte coli mari de hârtie de împachetat şi de niţică vopsea neagră şi mâzgăli câteva afişe pe care le lipi pe zidurile caselor din târg. Pe afişe scria:

ÎN SALA JUDECĂTORIEI!

Numai trei seri!!!

Tragedienii cu renume mondial.

DAVID GARRICK-JUNIOR şi.

EDMUND KEAN-SENIOR.

De la teatrele din Londra şi de pe Continent în zguduitoarea lor tragedie.

GIRAFA REGELUI sau.

MINUNEA REGEASCĂ!!!

Cinzeci de cenţi intrarea.

În josul afişului stătea scris cu litere uriaşe:

INTRAREA FEMEILOR ŞI COPIILOR INTERZISĂ

— Dacă nici chestia asta nu i-o aduce în sală, se cheamă că eu nu cunosc Arkansasul! spuse ducele.

C A P I T O L U L XXIII.

Ducele şi regele se canoniră toată ziua să înjghebeze o scenă, o cortina şi o rampă – adică un şir de lumânări. În schimb, în seara aceea sala se umplu vârf, cât ai bate din palme. Când văzu că nu mai încape nimeni, ducele plecă de la uşa de intrare şi trecu prin culise în scena. Proţăpindu-se în faţa cortinei, rosti o scurtă cuvântare în care-şi lăudă marfa, zicând că tragedie senzaţională ca asta nu s-a văzut încă pe lume. După ce trăncăni despre piesă şi despre Kean-senior, care juca rolul ăl mai principal, ducele ridică cortina, taman în clipa când socoti că publicul e aţâţat la

culme şi nu mai poate de nerăbdare. În clipa următoare apăru şi regele, târându-se în patru labe, gol-puşcă şi vopsit din cap până-n picioare în toate culorile curcubeului. Şi… dar mai bine să lăsăm restul înfăţişării sale. Arăta ceva de speriat, dar şi grozav de caraghios. Oamenii se prăpădeau de râs. Când isprăvi cu scălâmbăielile şi se rostogoli afară din scenă, spectatorii aplaudară şi zbierară aşa de tare, că regele trebui să se întoarcă şi s-o ia de la-nceput, nu o dată, ci de două ori. Şi o vacă s-ar fi tăvălit de râs văzând giumbuşlucurile tontului ăluia bătrân.

În cele din urmă, ducele trase cortina şi, după ce se înclină în faţa publicului, spuse că din pricina angajamentelor urgente pentru teatrul Drury Lane din Londra, unde s-au şi vândut toate biletele, marea tragedie avea să mai fie jucată doar de două ori în localitate.

După ce mai făcu o plecăciune, le spuse că în caz că a izbutit să-i distreze şi să-i înveţe câte ceva, le-ar rămâne îndatorat dacă ar binevoi să-şi îndemne prietenii să vină şi ei la spectacol.

Vreo douăzeci de voci zbierară:

— Ce, s-a şi terminat? Asta-i tot?

— Da – răspunse ducele.

A urmat o tevatură nemaipomenită.

— Ne-au tras pe sfoară! urlau spectatorii, scoşi din minţi. Apoi se ridicară în picioare şi se repeziră spre scenă şi spre vestiţii tragedieni.

Dar un găligan chipeş sări de pe o bancă şi răcni mai tare ca toţi:

— Fraţilor, staţi niţel! Vreau să vă spun doar o vorbă. (Oamenii se opriră s-asculte.) Aşa-i, am fost traşi pe sfoară, şi-ncă cum! Dar n-are rost s-ajungem de râsul târgului şi să nu ne putem spăla de ruşinea asta cât om trăi. Eu zic să plecăm în linişte de-aici şi să le vorbim şi celorlalţi despre spectacol, ca să vină şi ei. Aşa, o să fim cu toţii în aceeaşi oală. Nu-i mai cuminte aşa?

— Aşa-i, aşa-i! Are dreptate judele! strigară ceilalţi într-un glas.

— Atunci, aşa rămâne. Nu spuneţi nimănui c-am fost traşi pe sfoară. Duceţi-vă acasă şi sfătuiţi pe fiecare să vină să vadă tragedia.

A doua zi, tot târgul nu vorbi decât despre frumuseţea spectacolului, iar seara, sala se umplu din nou până la refuz şi publicul înghiţi găluşca, la fel ca la prima reprezentaţie.

După spectacol, m-am întors cu regele şi cu ducele şi-am cinat pe plută; cam pe la miezul nopţii, ăi doi ne porunciră, mie şi lui Jim, să pornim cu pluta la vale şi s-o ascundem cu vreo două mile mai jos de târg.

A treia seară, sala se umplu şi mai vârtos, de data asta cu oamenii care văzuseră spectacolul în primele două seri. Aflându-mă la intrare, lângă duce, am băgat de seamă că toţi cei care intrau aveau buzunarele burduşite sau ascundeau sub haină ceva ce nu mirosea de loc a odicolon, ci mai degrabă a ouă clocite, varză stricată şi alte alea. Puteam să jur ca-n sală intraseră şi nişte pisici moarte – le ştiu eu bine mirosul. Să tot fi fost vreo şaizeci şi patru de bucăţi.

M-am strecurat în sală, dar n-am putut rămâne mai mult de un minut; amestecul de duhori era prea tare pentru nasul meu.

Când văzu că sala era arhiplină, ducele dădu câţiva gologani unui flăcău, rugându-l să-i ţină puţin locul la uşă, apoi porni spre ieşire.

Eu după el. Când am ajuns afară, îmi zise, pe întuneric:

— Ia-o la picior până ieşi din târg şi p-ormă tuleşte-o la plută. Închipuie-ţi că te fugăreşte diavolul, auzi?

Am luat-o Ia fugă, iar el m-a urmat. Am ajuns împreună la plută. În mai puţin de două secunde, pluta porni la vale, spre mijlocul râului. Era o noapte întunecoasă şi liniştită. Nimeni nu scotea o vorbă. Mă gândeam că nenorocitul ăla de rege are acum de furcă cu publicul. Când colo, peste câteva clipe îl văzui târându-se afară din wigwam.

— Ei, cum a mers treaba de data asta, duce? întrebă el.

Nici nu dăduse prin târg, pezevenghiul.

Am aprins felinarul abia când am ajuns cu vreo zece mile mai jos de târg. Ne-am aşezat să cinăm, iar ducele şi regele s-au tăvălit de râs, amintindu-şi de festa pe care le-o jucaseră târgoveţilor.

— Ce mocofani! Ce tembeli! spunea ducele. Puteam să jur că prima serie o să-şi ţină gura ca să-i bage şi pe ăilalţi la apă. Şi ştiam că a treia seară au de gând să ne umfle, socotind că le-a venit şi lor rândul. Ce n-aş da să le văd mutrele, acu' că le-a venit rândul! Aş da oricât ca să văd şi eu ce-au să facă. Te pomeneşti c-au să tragă un chef, că provizii şi-au adus destule!

În cele trei seri, potlogarii agonisiseră patru sute şaizeci şi cinci de dolari! În viaţa mea n-am văzut atâta bănet strâns cu japca în felul ăsta.

După ce adormiră şi-ncepură să tragă la aghioase, Jim rupse tăcerea:

— Ascultă, Huck, pe tine nu te miră cum se poartă regii ăştia?

— Nu mă miră de loc.

— De ce, Huck?

— Păi, aşa li-e firea. Cred că toţi sunt la fel.

— Bine, Huck, dar regii ăştia ai noştri sunt nişte pramatii, zău!

— Asta zic şi eu. Pe câte ştiu, toţi regii sunt nişte pramatii.

— Zău?

— N-ai decât să citeşti despre ei în orice carte de istorie, şi-o să-ţi dai seama. Uită-te la Henric al optulea34; al nostru-i un înger pe lângă ăla. Uită-te şi la Carol al doilea, la Ludovic al paiş'pelea, la Ludovic al cin'şpelea, la Iacob al doilea, la Eduard al doilea, la Richard al treilea şi la alţi patruzeci de regi, şi la toate heptarhiile saxone, care-au făcut atâta tărăboi pe vremuri. Tii, să-l fi văzut pe Henric al optulea când era flăcău! Era o grădină de băiat, nu alta! Nu trecea zi fără să-şi ia o nevastă şi-a doua zi poruncea să i se

taie capul, cu nepăsarea cu care ar fi cerut nişte jumări. Zicea:, Aduceţi-o pe Nell Gwynn!” I-o aduceau, iar a doua zi dimineaţa spunea: „Tăiaţi-i capul!” Şi i-l tăiau. „Aduceţi-o pe Jane Shore!” zicea el. Şi ea venea. „Tăiaţi-i capul!” spunea el, a doua zi. Şi i-l tăiau. „Chemaţi-o pe frumoasa Rozamunda” – şi frumoasa Rozamunda se înfăţişa numaidecât. A doua zi dimineaţa regele striga: „Tăiaţi-i capul!” Le silea pe fiecare din ele să-i spună câte o poveste şi nu s-a lăsat până n-a strâns o mie şi una de poveşti din astea, pe care le-a pus p-ormă într-o carte de-i zicea Judecata de apoi.35 Drept să-ţi spun, mai potrivit nume nici că se putea. Mă Jim, tu nu-i cunoşti pe regi, da’ eu îi ştiu bine. Boşorogu’ ăsta al nostru e unul dintre ăi mai de treabă regi din toată istoria. Uită-te la Henric ăla. Într-o bună zi i se năzăreşte dumnealui să se-ncontreze cu ţara noastră. Şi ce crezi că face? Îi dă cumva de ştire ca să-i lase timp să se pregătească? Da’ de unde! Hodo-ronc-tronc, azvârle-n mare tot ceaiul de pe corăbiile din portul Boston36, îi trage o declaraţie de independenţă şi-şi pofteşte duşmanul să vină, dacă-i dă mâna. Aşa lucra dumnealui, nu dădea niciodată răgaz adversarului. Pe tat-su, ducele de Wellington, începuse să-l cam bănuiască de ceva. Da’ crezi că i-a spus-o sau că i-a cerut socoteală? Da’ de unde! L-a înecat ca pe-un pisoi, într-un poloboc cu poşircă. Ce crezi că făcea când careva îşi uita banii lângă el? Îi şterpelea numaidecât. Să zicem că-l plăteai pentru o treaba oareşcare şi se întâmpla să nu te ţii de capul lui: făcea totul pe dos. Când deschidea gura, era jale: dacă n-o închidea repede la loc, minciunile ieşeau buluc, una după alta. Vezi ce fel de păduche era Henric ăla? Să fi fost el în locul ăstor doi, le-ar fi tras târgoveţilor o păcăleala şi mai şi. Nu zic c-ai noştri-s nişte mieluşei, fiindcă, dacă stai să le judeci isprăvile, nu-s de loc nişte mieluşei, dar pe lângă ăla sunt aur. Ce mai încolo-ncoace, regii sunt regi şi trebuie să le-nghiţi câte unele. Toţi sunt nişte pramatii. De, aşa au fost crescuţi, ce să le faci!

— Dar bine, Huck, ăsta pute al dracului!

— Toţi put la fel, Jim. N-ai ce-i face. Istoria nu ne arată cum poate fi schimbat mirosul regilor.

— Ducele mai merge, oarecum…

— Da, un duce e altceva. Da’ nu-i cine ştie ce deosebire. Ăsta al nostru nu-i prea de soi. Când se-mbată, nici cu lupa nu l-ai putea deosebi de-un rege.

— Să ştii, Huck, că-s sătul de ei, mi s-a urât să-i tot văd.

— Şi mie la fel, Jim. Dar cu ăştia doi n-avem încotro. Trebuie să ne amintim că sunt ce sunt şi să-i răbdăm. Câteodată, aş vrea s-aud de-o ţară care-a scăpat de regi!

La ce bun să-i spun lui Jim că ăştia nu erau rege şi duce sadea? Ar fi fost zadarnic. Şi apoi, între noi fie vorba, ăştia nu se deosebeau cu nimic de ăi adevăraţi.

M-am dus la culcare şi Jim nu m-a sculat când mi-a venit rândul să stau de veghe. De la o vreme făcea destul de des treaba asta. Când m-am trezit în zori, şedea acolo cu capul între genunchi şi se căina amarnic. M-am făcut că nu bag de seamă. Ştiam eu ce-l doare: se gândea la nevastă şi la copii, care rămăseseră hăt-departe. I se rupea inima de dorul lor. Nu mai fusese niciodată atât de departe de-ai lui, şi sunt sigur că ţinea la ei la fel ca oamenii albi. Poate să vi se pară cu-rios, dar eu unul aşa socot. I se întâmpla deseori să se văicărească şi să ofteze, mai ales noaptea, când credea că dorm. Îl auzeam spunând: „Sărmana mea Lizabeth! Bietu’ meu Johnny! Sărăcuţii de voi! E tare greu! N-o să vă mai văd poate niciodată, niciodată!”

Jim ăsta era un negru tare de treabă.

Fără să vreau, am adus vorba de nevastă-sa şi de copii, iar el mi-a răspuns:

— Mi-e inima aşa grea fiindcă mai adineauri am auzit ceva pe malu’ ălălalt, un zgomot, o izbitură, care mi-a amin-tit de ziua când m-am purtat aşa urât cu Lizabeth. Ea avea doar patru anişori, când a căzut bolnavă de scarlatină. A fost greu bolnavă, dar s-a făcut bine; şi într-o zi, când se-nvârtea prin odaie, i-am zis: „închide uşa!” Ea a stat pe loc şi s-a

uitat la mine, zâmbind. Atunci am strigat la ea, scos din sărite: „Ce, n-auzi? închide uşa!” Dar ea nu s-a mişcat, şi-a urmat să zâmbească, iar eu fierbeam. „Ţi-arăt eu ţie!” i-am strigat şi i-am dat una în cap. Fetiţa a căzut lată, iar eu m-am dus în odaia de-alături, şi-am stat acolo vreo zece minute. Când m-am întors, uşa tot deschisă şi fetiţă-n mijloc, cu ochii în jos şi cu faţa scăldată-n lacrimi. Plin de ciudă, am pornit spre ea, dar atunci (uşa se deschidea din afară), chiar în clipa aia vântul a trântit uşa în spatele ei – trosc! şi, doamne, fetiţa nu s-a mişcat din loc. Am simţit cămi iese sulletu’ şi… şi… nu mai ştiu ce-am simţit. M-am târât afară, tremurând tot, am ocolit casa şi-am deschis uşa încet, apoi am vârât capul în uşă, înapoia fetiţei, şi-am strigat deodată la ea, tare de tot, dar ea nu s-a clintit din loc! O, Huck, am plâns atunci în hohote şi-am luat-o în braţe şi am zis: „Sărăcuţa de ea, Dumnezeu să-l ierte pe bietu’ Jim, căci el nu-şi iartă cât o trăi!”

Da, Huck, fetiţa era surdă şi mută ca o stană de piatră, iar eu m-am purtat aşa urât cu ea!

C A P I T O L U L XXIV.

A doua zi, spre seară, ne-am oprit în mijlocul râului, sub un mic ostrov acoperit de sălcii, de unde se vedea câte un târguşor pe fiece mal. Regele şi ducele se apucară să ticluiască un plan pentru cele două târguşoare. Jim îi spuse ducelui că nădăjduieşte că treaba asta n-o să le ia decât câteva ore, fiindcă tare se plictisea şi se chinuia când era nevoit să zacă în wigwam, legat cu o funie. Într-adevăr, când îl lăsam singur, trebuia să-l legăm, altminteri, dac-ar fi dat cineva peste el, slobod şi neînsoţit de nimeni, l-ar fi luat la ochi. Ducele recunoscu şi el că nu-i nici o plăcere să stai legat fedeleş toată ziulica, şi-i făgădui c-o să născocească el ceva ca să-l scutească de chinul ăsta.

Ducele era tare isteţ la minte, aşa că născoci degrabă ceva. Îl îmbrăcă pe Jim în costumul regelui Lear (un halat lung de stambă, o perucă albă şi favorite din păr de cal). P-ormă luă fardul de teatru şi-i vopsi lui Jim obrajii, mâinile,

urechile şi gâtul, făcându-i-le albastre-vineţii, întocmai ca ale unui om înecat de vreo nouă zile. De când sunt n-am văzut ceva mai îngrozitor. Ducele luă apoi o tăbliţă şi scrise pe ea: „Arap bolnav, dar neprimejdios dacă-i lăsat în pace”.

Bătu în cuie tăbliţa de o şipca, pe care o înfipse în faţa wigwamului. Jim era mulţumit. Zicea că-i mult mai bine aşa, decât să stea legat în fiece zi şi să tremure ca varga de câte ori auzea vreun zgomot: i se părea că trec ani până ne-ntorceam să-l dezlegăm. Ducele-i spuse să stea liniştit şi-l sfătui ca la caz de-şi bagă cineva nasul pe-acolo, să iasă din wigwam şi să se scălâmbăie puţin, scoţând un urlet-două, ca o sălbăticiune; musafirii nepoftiţi au să se cărăbănească mai mult ca sigur, lăsându-l în plata Domnului.

Socoteala era foarte bună. Eu însă cred că un om cu scaun la cap nici n-ar mai fi aşteptat să-l audă urlând: Jim arăta ca un mort, ba chiar mai urât, pe legea mea!

Potlogarii ăia aveau de gând să încerce din nou „Minunea regească” ce le adusese atâtea parale, dar pân’ la urmă se răzgândiră, zicând c-ar fi primejdios, deoarece între timp vestea se putea lăţi pân-aici. Nu găsiră însă ceva mai bun, iar ducele spuse că se retrage pentru o oră-două, ca să-şi frământe creierii, doar-doar o găsi ceva potrivit pentru târguşorul de pe malul dinspre Arkansas. Cât despre rege, spuse că se duce în celălalt târguşor, fără nici un plan de bătaie, dar încredinţat că pronia – mai bine zis diavolul – o să-i arate calea cea mai nimerită.

În târgul unde ne oprisem ultima oară, ne cumpărasem cu toţii haine noi. Regele şi le îmbrăcă pe-ale sale şi-mi spuse să mă-nţolesc şi eu. Se-nţelege că l-am ascultat. Regele îşi luase un costum negru şi arăta acum fercheş şi spălăţel. Nu-mi închipuiam că haina poate schimba aşa de mult un om. Înainte, arăta ca un boşorog răpciugos, dar acum, când îşi scotea pălăria nouă şi albă de pâslă şi făcea o plecăciune, zâmbind, părea atât de nobil, bun şi cucernic, c-ai fi jurat că scăpase de-a dreptul din Arca lui Noe, sau că-i moş Leviticus37 în carne şi oase.

Jim curăţă barca, iar eu mă aşezai la vâsle. Cu vreo trei mile mai sus de târg se zărea un vapor mare, care trăsese la mal de vreo două ore, ca să încarce nişte marfă.

— Cu ţoalele astea pe mine – îmi spuse regele – ar fi mai bine să se creadă că vin de la Saint Louis sau de la Cincinnati, sau dintr-alt oraş mare. Du-mă la vapor, Huckleberry. O să sosim cu el în târg.

Nu trebuia să mă roage de două ori ca să merg cu vaporul. Am adus barca la mal, cu vreo jumătate de milă mai sus de târg, apoi am luat-o în lungul malului râpos, prin apa lină. Curând, am trecut pe lângă un flăcău cu o înfăţişare copilăroasă, care şedea pe-un butuc şi-şi ştergea năduşeala de pe obraji, că era o arşiţă de te topeai. Alături de el se vedeau doi desagi cât toate zilele.

— Opreşte-aici! îmi porunci regele. Încotro mergi, băiete? îl întrebă el pe flăcău.

— La vapor. Mă duc la Orleans.

— Sui-te-aici! zise regele. Stai niţel, valetul meu o să te-ajute să-ţi cari sacii. Adolf, du-te şi ajută-l pe domnu’ – adăugă el, întorcându-se spre mine.

Şi-aşa am pornit tustrei. Flăcăul nu mai ştia cum să ne mulţumească. Zicea că-i al naibii de greu să umbli cu calabalâcul în spate pe-o vreme ca asta. Îl întrebă pe rege încotro se duce, iar el îi răspunse că venea de la deal şi că se oprise de dimineaţă în celălalt târg, iar acum se ducea la ferma unui vechi prieten, cu câteva mile mai sus.

— Când v-am văzut – îi spuse flăcăul – m-am gândit: „Na, iacătă-l şi pe domnu’ Wilks, era cât pe ce să pice la ţanc”. Da’ p-orm [mi-am zis: „Nu cred să fie el, că dac-ar fi, n-ar merge-n susu’ apei”. Aşa-i că nu sunteţi dumnealui?

— Numele meu e Blodgett. Alexander Blodgett, mai bine zis, cuvioşia sa Alexander Blodgett, căci sunt unul din slujitorii prea plecaţi ai Domnului. Asta nu mă împiedică să-mi pară rău că domnul Wilks n-a sosit la timp, dar nădăjduiesc că nu pierde nimic prin această întârziere.

— De pierdut, nu pierde nici o avere, pentru că oricum tot o să-i pice lui, n-am eu grijă de-asta, dar a pierdut prilejul să-l mai vadă pe frate-su Peter în viaţă. S-ar putea să nu-i pese, cine ştie! Da' frate-său ar fi dat orice ca să-l vadă înainte de a-şi da duhul. În ultimele trei săptămâni n-a vorbit decât despre asta, nu-l văzuse din copilărie! Cât despre celă-lalt frate, William, pe ăla nu l-a văzut niciodată. Ăla-i surdomut şi n-are mai mult de treizeci-treizeci şi cinci de ani. Singurii din familie care-au hălăduit pân locurile astea au fost George şi Peter. George era căsătorit, da' şi el şi nevastă-sa şi-au dat şufletu' anu' trecut. Harvey şi William sunt singurii care-au mai rămas. Şi cum vă spusei, n-au sosit la vreme.

— Le-a trimis vorbă careva?

— Păi, sigur! Acu' o lună-două, când Peter a căzut întâiaşi dată la pat. Zicea atunci că n-are să se mai scoale. Ştiţi, era cam bătrâior, iar fetele lui George erau prea tinere ca să-i ţină tovărăşie, afară de Mary Jane, roşcovana. De-aia, după moartea lui George şi-a nevesti-şi, a rămas cam singur şi nu prea mai avea chef de viaţă. Dar tânjea să-i vadă pe Harvey şi pe William, nu de alta, da' era dintre ăi care nu le vine uşor să-şi facă testamentul. A lăsat o scrisoare pentru Harvey, în care-i spune unde-a ascuns banii şi cum vrea să-şi împartă restu' averii, ca să nu ducă lipsă de nimic fetele lui George, nu de alta, da' George nu le-a lăsat nici o leţcaie. Altceva în afară de răvaşul ăla n-a vrut să scrie.

— Şi ce crezi, de ce n-o fi venit Harvey? Unde stă cu casa?

— Ehei, taman în Anglia, la Sheffield. E pastor acolo. N-a pus niciodată picioru' în ţara asta. Înainte, n-a prea avut vreme, şi poate că n-o fi primit nici scrisoarea.

— Ce păcat că n-a mai apucat să-şi vadă fraţii, bietul de el! Şi zici că mergi la Orleans?

— Ba chiar şi mai departe. Miercurea viitoare plec cu vaporul la Rio de Janeiro. Am un unchi acolo.

— E o călătorie cam lungă, dar o să-ţi placă. Şi mie mi-ar plăcea. Ia spune, Mary Jane e cea mai mare? Dar alelalte ce

vârstă au?

— Mary Jane are nouăşp’ce ani, Suzana are cin’şpe, iar Joanna vreo pai’şpe. Asta împarte pomeni la săraci şi are o buză de iepure.

— Sărăcuţele! Singure pe lumea asta haină!

— Putea să le fie şi mai rău. Bătrânul Peter avea mulţi prieteni şi-au să aibă ei grijă să nu li se-ntâmple nimic rău fetelor. E acolo Hobson, preotu’ baptist, diaconu’ Lot Hovey, p-ormă Ben Rucker şi Abner Shackleford, şi Levi Bell, avocatu’, p-ormă doctoru’ Robinson, şi nevestele lor, şi văduva Bartley şi… da, o mulţime de prieteni. Da’ cu ăştia Peter era prieten la toartă şi pomenea uneori de ei în scrisorile sale, aşa că Harvey o să ştie de unde să-şi aleagă prietenii, când o să sosească aici.

Bătrânul îl tot descusu pe flăcău, până când acesta îşi deşertă întreg sacul. Pezevenghiul voia să ştie tot ce se întâmplă în târgul ăla afurisit: şi ce-i cu familia Wilks, şi ce meserie avusese Peter (fusese tăbăcar), şi cu ce se îndeletnicise George (ăla fusese dulgher), şi ce-nvârteşte Harvey (ăsta era pastor reformat), şi câte şi mai câte, de nu mai isprăvea. În cele din urmă-l întrebă:

— Da’ de ce voiai să te duci pe jos până la vapor?

— Fiin’că-i un vapor mare, care merge la Orleans, şi mi-era teamă că n-o să oprească aici. Vapoarele mari nu opresc când le fluieri. Alea din Cincinnati opresc, dar ăsta-i din Saint Louis.

— Ia spune, Peter Wilks era bogat?

— Da, da, avea ceva avere. Avea case şi pământ şi umblă vorba c-ar fi ascuns pe undeva vreo trei-patru mii de dolari bani gheaţă.

— Când zici c-a murit?

— N-am zis, da’ a murit aseară.

— Îl îngroapă mâine, de bună seamă.

— Da, pe la amiază.

— Mare nenorocire, da’ ce să-i faci? Mai devreme sau mai târziu toţi sfârşim aşa. Totul e să fii pregătit. Atunci mori cu

cugetul împăcat.

— Aşa-i, dom’le. E ăl mai bine. Tot aşa-mi zicea şi maică-mea.

Când am ajuns la vapor, era aproape gata cu încărcarea, aşa că în curând porni, însă fără noi. Plimbarea mea a căzut baltă, fiindcă regele îşi schimbase gândul. După ce plecă vaporul, regele îmi porunci să vâslesc cale de încă o milă, până la un loc pustiu; când am ajuns acolo, sări pe mal şi-mi zise:

— Dă fuga înapoi şi adu-mi-l pe duce! Adu-mi şi geamantanele alea noi. Dacă s-a dus cumva pe malul celălalt, du-te acolo şi adu-l încoace. Spune-i să lase totul, orice-ar fi. Hai, mişcă-te!

Am priceput eu ce punea la cale, da’ n-am scos o vorbă, fireşte. După ce m-am întors cu ducele, am ascuns barca, iar ei s-au aşezat pe un buştean şi regele i-a povestit de-a fir-a-păr tot ce-i spusese flăcăul ăla, fără să uite nici un cuvinţel. Se silea tot timpul să vorbească la fel ca un englez sadea şi zău că pentru un mocofan ca el nu era rău de loc. N-aş fi în stare să-l imit şi nici nu-ncerc. Da’ zău, era destul de bine.

— Ce-ai zice ca tu să fii ăla surdomut, Bilgewater? îl întrebă el deodată.

— Las’ pe mine! zise ducele şi-i mărturisi că jucase cândva pe scenă rolul unui surdomut.

Aşteptară apoi să se ivească un vapor. Pe la vreo cinci după-amiază, trecură prin faţa noastră două vaporaşe, dar nu păreau să vină de departe. În cele din urma se ivi un vapor mare şi-i făcură semn. O barcă veni să ne ia şi ne suirăm pe bord. Vaporul venea tocmai de la Cincinnati şi când căpitanul află că mergeam doar vreo patru-cinci mile, începu să facă spume la gură şi să ne înjure, amenin̦ându-ne că n-o să ne debarce. Dar regele nu-şi pierdu cumpătul:

— Dacă unor gentlemeni le dă mâna să plătească câte un dolar de fiece milă, ca să fie primiţi pe vapor şi duşi cu barca la mal, socot că şi vaporul îşi poate îngădui să-i ducă.

Ăi de pe vapor se muiară auzind cuvintele astea. Când am ajuns în dreptul târgului, ne-au trimis cu barca la mal. Vreo douăzeci de oameni se adunaseră acolo văzând că se apropie barca.

— Domnilor – îi întrebă regele – poate cineva dintre domniile voastre să-mi spună unde locuieşte Peter Wilks?

Oamenii se uitară unul la altul şi dădură din cap, părând să spună; „Ce ţi-am zis eu?” Apoi unul din ei rosti cu blândeţe şi mâhnire în glas;

— Îmi pare rău, domnule, dar nu vă putem spune decât unde a locuit până aseară.

Într-o clipită, pezevenghiul se prăbuşi peste omul ăla, proptindu-şi bărbia de umărul lui, şi bolborosi printre lacrimi:

— Vai! Bietul nostru frate! S-a dus şi n-am mai apucat să-l vedem! O, ce soartă vitregă!

Apoi se întoarse sclifosindu-se şi făcându-i tot felul de semne prosteşti ducelui, care vă jur c-a scăpat un geamantan din mâna şi-a izbucnit şi el în plâns.

N-am mai văzut în viaţa mea asemenea pramatii.

Oamenii se strânseră în jurul lor şi încercară să-i ogoiască, spunându-le o mulţime de drăgălăşenii. Apoi le cărară în spinare geamantanele, la deal. Cei doi hoţomani se sprijineau de ei şi plângeau de mama focului, iar oamenii îi povesteau regelui despre ultimele clipe ale lui frate-său. Regele maimuţări în faţa ducelui această poveste, dând din mâini ca un bezmetic, iar după aceea amândoi se jeliră şi-l plânseră pe răposatul tăbăcar de parcă i-ar fi pierdut pe cei doi’şpe apostoli.

Negru să mă fac dac-am mai pomenit aşa ceva! Îţi venea să roşeşti pentru tot neamul omenesc.

C A P I T O L U L XXV.

În două minute vestea dădu ocol târgului. Din toate părţile vedeai alergând oameni, unii trăgându-şi din mers cămaşa pe ei. În curând, ne-am pomenit în mijlocul unei mulţimi, care tropăia ca un regiment în marş.

Vedeai la ferestre şi în pragul caselor puzderie de oameni şi nu trecea un minut făr’ să auzi pe câte unul spunând peste gard:

— Ei să fie?

— Sigur că-s ei – răspundea cineva din mulţime.

Când am ajuns în faţa casei, uliţa gemea de lume. Cele trei fete stăteau în prag. Mary Jane era într-adevăr roşcovană, dar cu toate astea era frumoasă foc. De bucurie că-i sosiseră unchii, ochii şi obrajii îi străluceau ca soarele. Regele îşi desfăcu larg braţele, iar Mary Jane i se agăţă de gât, în vreme ce fata cu buza de iepure sărea în braţele ducelui.

A fost ceva ca-n basme! Mai toţi cei de faţă – în orice caz toate muierile – plângeau de bucurie văzându-i în sfârşit laolaltă şi cuprinşi de-o asemenea fericire.

Deodată, am băgat de seama că regele-l împunge cu cotul pe duce şi-şi roteşte privirile prin încăpere. Zărind coşciugul aşezat într-un colţ, pe două scaune, porniră amândoi într-acolo, ţinându-se pe după umeri cu-o mâna şi ducându-şi-o pe cealaltă streaşină la ochi. Mergeau încet, cu paşi apăsaţi, iar oamenii se dădeau înapoi, ca să le facă loc, şi încremeneau fără să scoată o vorbă. Ici-colo se auzea câte un „sst!”. Bărbaţii îşi scoaseră pălăriile şi rămaseră cu capetele plecate, într-o tăcere deplină. Când ajunseră lângă sicriu, cei doi se aplecară şi priviră puţin, apoi izbucniră într-un hohot de plâns pe care puteai să-l auzi tocmai de la Orleans. Dup-aceea, se luară de gât şi, proptindu-şi fiecare bărbia în umărul celuilalt, bociră aşa vreo trei-patru minute. În viaţa mea n-am văzut oameni să verse atâta apă pe ochi. Plângeau şi ceilalţi, făcând în odaie o igrasie nemaipomenită. Iar când cei doi trecură de o parte şi de cealaltă a coşciugului şi îngenunchează acolo, rezemându-şi frunţile de capacul lui şi bolborosind fiecare câte o rugăciune, toată lumea începu să plângă cu sughiţuri, topindu-se de atâta jale.

Plângeau şi bietele fete, iar mai toate muierile veneau la ele şi, fără să scoată o vorbă, le sărutau solemn pe frunte. Apoi, punându-le mâna pe creştet, îşi înălţau spre cer ochii şiroind de lacrimi şi se depărtau suspinând şi smiorcăind, ca să le facă praf pe celelalte. Ţi se-ntorceau maţele pe dos când le vedeai.

În cele din urmă, regele se ridică, înaintă câţiva paşi şi, scremându-se niţel, îi trase un discurs, plin de lacrimi şi aiureli, zicând că ce încercare grea e pentru el şi pentru săr-manul lui frate pierderea răposatului pe care n-au mai apucat să-l vadă în viaţă, după o călătorie aşa de lungă, de patru mii de mile.

— Dar binecuvântatele voastre lacrimi de compătimire – urmă el – ne alină şi ne sfinţesc durerea.

Le mai spuse că el şi frate-su le mulţumesc din inimă, fiin'că din gură n-ar fi în stare, vorbele fiind prea palide şi prea reci ca să dea glas acestei recunoştinţe, şi tot felul de nerozii de-astea, de ţi se făcea şi silă să le-asculţi. La urmă bolborosi un prea cucernic: amin! şi iar se porni pe plâns, de-ţi venea să crezi c-o să se prăpădească de-atâta durere.

Abia apucase să-şi închidă pliscul, că unul din mulţime trase o cântare, pe care-o îngânară cu toţii în cor. Te-ncălzea să-i auzi şi te simţeai ca la biserică, în toiul slujbei. Mare lucru-i şi muzica asta! După toate dulcegăriile şi lăturile alea greţoase, zău că împrospăta aerul şi suna frumos şi cinstit.

Dar regele începu din nou să dea din fălci, zicând că el şi nepoatele sale s-ar bucura nespus dacă cei mai apropiaţi prieteni ai familiei ar binevoi să rămâie la cină cu ei, ca să privegheze împreună rămăşiţele pământeşti ale răposatului.

— Ah, dacă bietul meu frate din coşciug ar putea vorbi, ar şti pe cine sa numească, fiindcă numele astea îi erau dragi şi le pomenea ades în scrisorile sale!

Şi zicând acestea, pomeni pe pastorul Hobson, pe diaconul Lot Hovey, pe Ben Rucker, pe Abner Shackleford, pe

Levi Bell, pe doctorul Robinson şi pe nevestele lor, precum şi pe văduva Bartley. Sfinţia sa pastorul Hobson şi doctorul Robinson se aflau împreună tocmai în celălalt capăt al târguşorului, „la vânătoare”, adicătelea doctorul trimitea un bolnav pe lumea ailaltă, iar popa îi dădea o mână de ajutor. Avocatul Bell era plecat la Louisville, după nu ştiu ce daraveri. Dar toţi ceilalţi erau de faţă, aşa că veniră şi-i strânseră regelui mâna, mulţumindu-i şi stând oleacă de vorbă cu el. Apoi îi strânseră şi ducelui mâna, însă în tăcere, zâmbindu-i şi dând din cap ca nişte smintiţi, în vreme ce el le făcea tot felul de semne cu mâinile, gângurind într-una ca un prunc care încă nu poate vorbi.

Cât despre rege, îi dădea înainte cu gura; întreba de fiecare om şi de fiece câine din târg, spunându-le pe nume şi amintind de tot felul de istorii petrecute cândva în localitate, în familia lui George sau în cea a lui Peter, fără să uite, bineînţeles, să spună că toate astea i le scrisese chiar răposatul. Minţea cu neruşinare, fiindcă aflase toate istoriile astea de la zevzecul ăla pe care-l dusesem cu barca pân’ la vapor.

Apoi Mary Jane aduse testamentul lăsat de unchiu-su, iar regele îl citi cu glas tare, aghezmuindu-l cu lacrimi. Răposatul lăsa fetelor casa şi trei mii de dolari aur; tăbăcăria (care aducea un venit bunicel) o dădea lui Harvey şi William, împreună cu alte case şi pământuri (în valoare de aproape şapte mii de dolari), başca trei mii de dolari aur. Scrisoarea mai arăta că cei şase mii de dolari erau ascunşi în pivniţă. Cei doi potlogari spuseră că se duc să aducă banii ca să facă împărţeala în văzul tuturor, iar mie îmi porunciră să vin după ei c-o lumânare. Când am ajuns în pivniţă, am închis bine uşa după noi. Dibuind sacul, ăi doi îl deşertară pe podea. Ţi-era mai mare dragul să vezi atâţia galbeni. Tii, ce-i mai străluceau ochii regelui! Bătându-l pe umăr pe duce, îi spuse:

— Zi că nu-i grozav! Pe legea mea, Bilge, e mai abitir ca „Minunea regească”!

Ducele încuviinţă. Îşi vârâră amândoi mâinile în grămada de galbeni, care-ncepură să le curgă printre degete şi să cadă zornăind pe podea.

— Ce să mai vorbim – zise regele – e taman ce ne trebuia, mie şi ţie, Bilge, să fim fraţii unui mare bogătaş mort şi moştenitorii lui din străinătăţuri. Vezi ce-nseamnă să te-ncrezi în pronie? E ăl mai bun mijloc, zău. Le-am încercat pe toate, aşa că ştiu.

Alţii s-ar fi mulţumit să pună mâna pe-o comoară ca asta şi s-o ia pe încredere. Da' ei nu, zor nevoie să numere banii! Se apucară aşadar să-i numere, dar ce să vezi, lipseau patru sute cincisprezece dolari.

— Să-l ia dracu'! zise regele. Mă-ntreb ce-o fi făcut cu ăi patru sute cin'şpe dolari?

Se zbuciumară niţel din pricina asta şi scotociră peste tot, dar degeaba, Pân' la urmă ducele spuse:

— Ei, săracu', era cam bolnav, se vede c-o fi greşit socoteala. Asta trebuie să fie. Mai bine să lăsăm lucrurile aşa cum sunt şi să nu suflăm o vorbă despre asta. Avem destul, ne dă mâna să ne lipsim de câteva sutare.

— Sigur că ne dă mâna. Nu la bani mă gândesc, e vorba de socoteală. Aici trebuie să lucrăm pe faţă, cinstit, pricepi?

O să cărăm bănetul sus şi-o să numărăm în faţa tuturor, ca să nu bată la ochi. Da' dacă mortul zice că-s şase mii de dolari, n-ar trebui să…

— Ascultă! îi tăie vorba ducele. Ce-ar fi să acoperim deficitul?

Şi începu să scoată galbeni din buzunar.

— Ai avut o idee grozavă, duce! Halal de tine, ce deştept eşti! Al dracului să fiu daca nu ne scapă tot „Minunea"! zise regele şi începu să scoată şi el bani şi să-i strângă în fişicuri.

Îşi cam goliră buzunarele, dar împliniră suma de şase mii de dolari.

— Ascultă – zise ducele – mai am o idee. Mergem sus şi numărăm banii, pe urmă-i luăm şi-i dăm pe toţi fetelor.

— Bravos! Vin’ să te pup, duce! E ceva colosal! Ai o devlă deşteaptă cum nu se mai află. E-o lovitură de maestru, pe onoarea mea, n-are nici un cusur. Dacă cumva mai au vreo bănuială în privinţa noastră, chestia asta o să-i curarisească.

Gând ne-am întors sus, toată lumea se strânse în jurul mesei, iar regele numără banii şi-i aşează pe masă în fişicuri de câte trei sute de dolari – la un loc douăzeci de fişicuri de toată frumuseţea. Oamenii se uitau cu jind la ele, lingându-şi buzele. Pe urmă regele puse banii la loc în sac şi începu să se umfle-n pene – pasămite ca să mai ţină o cuvântare.

— Dragii mei prieteni – începu el – bietul meu frate, care zace acolo, s-a gândit cu filotimie la cei pe care-i lasă după sine în această vale a plângerii. El nu le-a uitat pe aceste sărmane mioare pe care le-a iubit şi le-a crescut sub acoperământul lui şi care acum au rămas orfane de tată şi de mamă. Da, da. Iar noi, care l-am cunoscut, ştim că ar fi fost şi mai mărinimos cu ele, dacă nu i-ar fi fost teamă să nu ne jignească pe mine şi pe scumpul său William. Oare nu-i aşa? Eu unul nu mă îndoiesc de loc c-aşa a gândit el. Dar ce fel de fraţi ar fi cei care s-ar pune împotriva gândurilor sale, în asemenea clipe? Şi ce fel de unchi ar fi ăi care într-o astfel de împrejurare ar jefui, da, ăsta-i cuvântul, aceste mioare la care el ţinea aşa de mult? Pe cât îl cunosc pe William, şi cred că-l cunosc foarte bine, el… el… Staţi niţel să-l întreb…

Şi zicând acestea, se-ntoarse spre duce şi-ncepu să-i facă tot felul de semne cu mâna; ducele se uită o clipă la el, c-o mutră neghioabă şi năucă, apoi, deodată, păru că înţelege despre ce era vorba şi-l strânse la piept de vreo cincisprezece ori, gângurind de bucurie.

— Eram sigur! zise regele, smulgându-se din îmbrăţişarea lui. Gred că aţi înţeles cu toţii ce-i în sufletul lui. Hai, Mary Jane, Suzana şi Joanna, luaţi-vă banii, luaţi-i pe toţi! Vi-i dăruieşte cel care zace acolo, rece dar fericit.

Mary Jane îi sări de gât, iar Suzana şi fata cu buza de iepure îl îmbrăţişară pe duce. De când sunt n-am văzut asemenea pupături şi îmbrăţişări.

Toţi cei de faţă se înghesuiră, cu lacrimi în ochi, în jurul pungaşilor şi începură să le strângă mâinile, mai-mai să le smulgă din umeri.

— Ah! Ce suflete nobile! ziceau toţi. Ge frumos! Ce minunat!

În curând se apucară iar să vorbească despre răposatu', că ce bun era, că ce pierdere grea e pentru ei, şi-aşa mai departe. Nu trecu mult şi un vlăjgan cu nişte fălci de fier îşi croi drum în încăpere şi rămase locului, ascultându-i şi privindu-i fără să scoată o vorbă. Nimeni nu-i dădu nici o atenţie, pentru că toată lumea îl asculta pe rege, care se afla tocmai în mijlocul unei tirade:

— …erau prietenii ăi mai buni ai răposatului. De-aia sunt poftiţi aici astă-seară. DaJ mâine vrem să vină toată lumea, că el ţinea la toţi şi avea respect pentru fiecare şi de-aia se cuvine ca orgia funebră să fie obştească.

Şi dă-i, şi dă-i pe chestia asta, că tare-i mai plăcea să se-audă vorbind. Din când în când pomenea de „orgia funebră", până ce ducele îşi pierdu răbdarea şi-i scrise pe o bucăţică de hârtie: „ceremonia, dobitocule!" Împături hârtiuţa şi i-o întinse peste capetele oamenilor, fără să se oprească din gângurit.

Regele citi bileţelul, îl vârî în buzunar şi spuse:

— Bietul William! Chiar zdrobit de durere, inima lui tot bună rămâne! Mă roagă să invit toată lumea la ceremonia funebră, vrea ca nimeni să nu lipsească. Dar n-avea de ce să se teamă, tocmai asta voiam şi eu să spun.

Şi-i dădu înainte cu gura, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic, strecurând pe ici, pe colo câte o „orgie funebră", la fel ca până atunci. Şi după ce o pomeni de vreo trei ori, spuse:

— Zic „orgie", nu fiin'că e cuvântul obişnuit, tocmai că nu e (ceremonie e cuvântul obişnuit), ci pentru că orgie e

cuvântul cel mai potriviT. În Anglia nu se mai spune ceremonie funebră, cuvântul s-a demodat. Noi englezii zicem acum orgie. E un cuvânt mai bun, fiin’că arată mai limpede despre ce e vorba. Cuvântul ăsta vine de la grecescul orgo, care-nseamnă: afară, deschis, peste hotare, şi din ebraicul gis, a ascunde, a acoperi, va să zică a înmormânta. Aşa că, vedeţi, orgie funebră înseamnă o înmormântare deschisă tuturor, sau obştească.

N-avea pereche potlogarul ăsta. Dar deodată vlăjganul cu fălci de fier îi râse în nas, spre uimirea întregii adunări.

— Ce-i asta, doctore? strigară câţiva, iar Abner Shackleford spuse:

— Ce-i cu tine, Robinson, n-ai auzit vestea? Dumnealui e Harvey Wilks.

Regele rânji şi-i întinse laba:

— Dumneata eşti doctorul şi prietenul drag al bietului meu frate? Eu…

— Nu pune mâna pe mine! se burzului doctorul. Şi zi, vorbeşti ca un englez, ai? În viaţa mea n-am pomenit maimuţăreală mai grosolană. Dumneata, fratele lui Peter Wilks? Eşti un potlogar, asta eşti!

Să fi văzut ce mutre au făcut toţi! Se strânseră buluc în jurul doctorului şi-ncercară să-l potolească, zicându-i că Harvey le dovedise în fel şi chip că era Harvey, că ştia numele fiecăruia dintre ei, ba chiar şi pe-al câinilor, şi-l rugară din tot sufletul să nu jignească simţămintele lui Harvey şi ale bietelor fete.

Dar degeaba. Doctorul îi dădea înainte cu ale lui, zicând că cineva care se dă drept englez şi nu-i în stare să vorbească englezeşte ca lumea e un şarlatan şi un mincinos. Sărmanele fete plângeau, agăţate de gâtul regelui.

Deodată, doctorul se întoarse spre ele:

— Am fost prietenul tatălui vostru şi sunt prietenul vostru. Ca prieten sincer, care vrea să vă ocrotească şi să vă ferească de rele şi nenorociri, vă sfătuiesc să-i întoarceţi spatele ticălosului ăstuia şi să nu mai aveţi nimic de-a face

cu el, cu haimanaua asta analfabetă, cu nătărăul ăsta care cică ştie greaca şi ebraica! E limpede ca lumina zilei că nu-i decât un şarlatan, care ne-a venit aici cu o grămadă de nume şi poveşti adunate de nu ştiu unde şi pe care voi le luaţi drept dovezi, lăsându-vă amăgite, cu ajutorul acestor prieteni neghiobi, care s-ar cuveni să aibă mai multă minte. Mary Jane Wilks, mă ştii că-ţi sunt prieten şi că n-am nici un interes să te mint. Ascultă-mă! Dă-l afară pe ticălosul ăsta, te rog din suflet!

Mary Jane îşi îndreptă trupul (frumoasă mai era!).

— Iată răspunsul meu! zise ea ridicând sacul cu bani şi punându-l în mâinile regelui: Ia, te rog, aceşti şase mii de dolari şi fă cu ei ce vei crede de cuviinţă pentru mine şi surorile mele. Şi nu ne da nici o adeverinţă!

Apoi îşi petrecu braţul pe după mijlocul regelui, iar Suzana şi fata cu buza de iepure îl apucară de mijloc de partea ailaltă.

Toată lumea aplaudă şi bătu din picioare, de-ai fi zis că-i furtună, iar regele îşi înălţă capul, cu un zâmbet plin de trufie.

— Treaba voastră! spuse doctorul. Nu-mi pasă! Dar vă atrag atenţia că o să vină o vreme când până şi amintirea acestei zile o să vă întoarcă pe dos!

Şi plecă.

— Prea bine, doctore – spuse regele, batjocoritor. În ziua aceea o să trimitem după dumneata!

Râseră cu toţii, spunându-i că „i-a zis-o bine”.

C A P I T O L U L XXVI.

După ce plecă toată lumea, regele o întrebă pe Mary Jane cum stă cu odăile de dormit. Ea îi răspunse că în camera de oaspeţi o să-l culce pe nenea William, iar în camera ei, care era cea mai încăpătoare, o să doarmă nenea Harvey. Cât despre ea, o să se ducă în odaia surorilor ei şi-o să doarmă pe-o canapeluţă.

Aflând de la ea că sus în pod mai era o chichineaţă, c-o saltea înăuntru, regele îi spuse că chichineaţa aia e tocmai

bună pentru valetul lui, adică pentru mine.

Mary Jane ne însoţi până sus şi ne arătă odăile, care erau mobilate simplu, dar plăcut.

Dădu să-şi ia rochiile şi celelalte bulendre din odaie, dar nenea Harvey o opri, spunându-i că nu-l stânjenesc de fel. Rochiile erau atârnate pe pereţi, după o perdea lungă de pânză. Într-un ungher era un cufăr vechi de piele, iar în alt ungher se zărea o cutie de chitară. Jur împrejur erau împrăştiate tot felul de bagateluri şi nimicuri din alea cu care-şi împodobesc fetele odăile. Regele îşi dădu cu părerea că toate marafeturile astea fac mai plăcută şi mai prietenoasă odaia, aşa că mai bine să le lase acolo.

Odaia ducelui era foarte mică, dar tocmai bună pentru el. La fel şi chichineaţa mea.

În seara aceea dădură o masă pe cinste, la care fură poftiţi o sumedenie de bărbaţi şi femei; eu stăteam în spatele regelui şi ducelui şi-i serveam, iar ceilalţi oaspeţi erau serviţi de negri.

Mary Jane şedea în capul mesei, alături de Suzana. Se văieta mereu că pâinişoarele nu-s bune, că nu-s cine ştie ce nici murăturile, că puii fripţi nu-s destul de fragezi – şi alte bazaconii d-astea, pe care muierile au obiceiul să le spună ca să te silească să le lauzi bucatele.

Oaspeţii îi răspundeau că totul e fain: „Cum de vă ies aşa de bine rumenite pâinişoarele?”, „De unde-aţi făcut rost de castraveciorii ăştia minunaţi?” şi fel de fel de mofturi d-astea, care se aud de obicei pe la mese.

Când isprăviră de înfulecat, eu şi cu fata cu buza de iepure ne-am hrănit în bucătărie cu rămăşiţele ospăţului, în vreme ce celelalte fete dădeau o mână de ajutor negrilor să strângă masa.

Fata cu buza de iepure începu să-mi pună o mulţime de întrebări despre Anglia. O cam băgasem pe mânecă şi simţeam că-mi fuge pământul de sub picioare.

— La-i văzut vreodată pe rege? mă întrebă ea.

— Pe care? Pe William al patrulea? Sigur că da, vine mereu la biserica noastră.

Ştiam că murise cu ani în urmă, da’ nu i-am spus-o.

— Cum aşa? Merge mereu la biserica voastră? mă-ntreba fata.

— Da, în fiece duminică. Stă în strana din faţa noastră, de cealaltă parte a amvonului.

— Credeam că trăieşte la Londra…

— Fireşte… Da’ unde vrei să trăiască?

— Bine, dar tu locuiai parcă la Sheffield?

Văzând că o scrântisem, m-am prefăcut că mă-nec cu un oscior de pui, ca să câştig timp şi să mă gândesc cum să ies din încurcătură.

— Voiam să spun că vine mereu la biserica noastră ori de câte ori e în Sheffield. Asta se-ntâmplă numai vara, când vine acolo pentru băile de mare.

— Ce tot vorbeşti? Păi Sheffield nu e pe ţărmul mării…

— Da’ cine-a spus că e?

— Chiar tu.

— Eu?! Da’ de unde!

— Ba da!

— Ba nu!

— Ba da!

— N-am zis aşa ceva.

— Atunci ce-ai zis?

— Am zis că venea să facă băi de mare, atâta tot.

— Păi bine, unde să facă băi de mare dacă nu la mare?

— Ascultă, ai văzut vreodată apă de Colonia?

— Da.

— Ei, şi te-ai dus la Colonia ca s-o iei?

— Fireşte că nu.

— Păi, nici William al patrulea n-are nevoie să se ducă la mare ca să facă băi de mare.

— Şi-atunci ce face?

— I se aduce apa în butoaie, întocmai ca apa de Colonia. În palatul din Sheffield sunt multe cazane, fiindcă regele ţine

morţiş ca apa să fie fierbinte. Pe malul mării n-ar putea fierbe toată apăraia care-i trebuie lui. N-au cazane acolo, pricepi?

— Aha, acum pricep. Da’ de ce n-ai spus de la început? N-ai fi pierdut atâta vreme.

Când am auzit-o vorbind aşa, m-am simţit iar la largul meu. Am răsuflat uşurat.

— Ascultă – spuse ea – şi tu te duci la biserică?

— Da, regulat.

— Şi unde stai când te duci?

— Păi, în strana noastră.

— A cui strană?

— A noastră, hm! a lui nen’tu Harvey.

— A lui? Da’ ce-are el nevoie de strană?

— Păi, ca să şadă, ca tot omul. Da’ ce credeai?

— Eu credeam că stă în amvon.

Să-l ia dracu’, uitasem că-i popă! Văzând că iar o făcusem fiartă, m-am mai înecat cu un oscior şi după ce-am chibzuit temeinic, i-am spus:

— Ştii că eşti bine? Ce, crezi că într-o biserică nu-i decât un popă?

— Da’ de ce-ar fi nevoie de mai mulţi?

— Auzi! Când e vorba să predici în faţa unui rege?! Zău, n-am mai pomenit o fată ca tine! Află că-s pe puţin şaptesprezece popi.

— Şaptesprezece?! Dumnezeule! N-aş îndura una ca asta, să ştiu de bine că nu mai ajung în rai. Pesemne că predica ţine o săptămână întreagă!

— Aş, de unde! Nu predică toţi deodată. Câte unul pe zi.

— Şi ceilalţi ce fac?

— Hm! Nu prea fac mare lucru. Se foiesc prin biserică, umblă cu talgerul, lucruri d-astea. Da’ mai tot timpul nu fac nimic.

— Şi-atunci, de ce stau acolo?

— Păi, de podoabă. Văd că nu ştii nimic.

— Nici nu vreau să ştiu asemenea prostii. Ia spune, cum se poartă englezii cu slugile? Mai bine decât ne purtăm noi cu negrii?

— Nu! Acolo o slugă nu-i de loc luată-n seamă. Se poartă cu ei mai rău decât cu câinii.

— Şi nu li se dă liber de Crăciun, de Anul nou şi de 4 iulie38 ca la noi?

— Fii serioasă! Se vede că n-ai fost în Anglia niciodată. Ascultă, Buză de… adică Joanna, află că n-au nici măcar o zi de odihnă pe an. Nu se duc niciodată la circ, nici la teatru, nici la spectacolele cu negri, ce mai, nicăieri…

— Nici la biserică?

— Nici.

— Păi, ziceai că te duci regulat la biserică…

Hait! iar o făcusem de oaie! Uitasem că-s valetul bătrânului. Dar într-o clipă am găsit o explicaţie: i-am spus că un valet nu-i totuna cu o slugă şi că, vrând-nevrând, trebuia să mă duc la biserică şi să stau cu familia, potrivit obiceiului. Dar se vede treaba că n-am lămurit-o prea bine, fiindcă nu păru mulţumită de ce-i spusesem.

— Pe cuvânt de onoare că nu mi-ai turnat la minciuni?

— Pe cuvânt de onoare.

— Nici o minciună?

— Niciuna, zău!

— Pune mâna pe cartea asta şi jură.

Văzând că nu-i decât un slovar, am jurat cu mâna pe el. Fata păru ceva mai mulţumită şi-mi zise:

— Aşa, încep să mai cred câte ceva din ce mi-ai spus, dar unele n-am să le cred nici în ruptul capului.

— Ce n-ai să crezi, Jo? o întrebă Mary Jane, care tocmai intrase pe uşă, urmată de Suzana. Nu se cade şi nu-i frumos din partea ta să vorbeşti aşa unui străin, care-i atât de departe de ai săi. Ţie ţi-ar plăcea ca cineva să se poarte aşa cu tine?

— Uf, Mary! Totdeauna sări în apărarea cuiva, fără să fie nevoie! Nu i-am făcut nimic. Mi-a turnat nişte gogoşi şi i-am

zis că n-am să le-nghit pe toate. Altceva nu i-am spus şi cred că din atâta lucru n-o să i se facă rău.

— Nu-mi pasă ce şi cât i-ai spus. E un străin în casa noastră şi nu se cuvenea să-i spui nimic. Să fi fost tu în locul lui, ai fi murit de ruşine. Unui străin nu se cade să-i spui nimic jignitor.

— Dar bine, Mary, spune că…

— N-are a face ce spune, nu despre asta-i vorba. E vorba că trebuie să te porţi bine cu el şi să nu-i spui lucruri care să-i aducă aminte că nu se află în ţara lui şi printre ai săi.

În gândul meu îmi ziceam: „Şi pe-o fată ca asta o las eu să fie jefuită de scorpia aia bătrână?

Suzana se amestecă şi ea în vorbă, ţinându-i isonul; tii, ce perdaf i-a tras Buzei de iepure! Mi-am zis atunci: „Încă una pe care-o las jefuită de tâlharul ăla!”

Mary Jane îi mai trase şi ea o praftură, în felul ei drăgălaş şi blajin, de-o făcu praf pe sărmana Buză de iepure, care izbucni în plâns.

— Hai, linişteşte-te! îi spuseră celelalte două. Cere-i iertare!

Ea se supuse şi-mi ceru iertare, spunându-mi vorbe aşa de frumoase, că-mi venea să-i torn un car cu minciuni, numai s-o aud înc-o dată. Şi-mi ziceam în gând: „Şi pe-asta o las eu s-o jefuiască de bani hoţomanul ăla!”

După ce isprăvi, se străduiră tustrele să mă îmbuneze, ca să mă simt ca la mine-acasă şi între prieteni. Îmi venea să intru în pământ de ruşine şi mă simţeam aşa de prost, încât m-am hotărât să le-aduc banii îndărăt, fie ce-o fi.

Le-am spus că mă duc.la culcare. Nu era o minciună, fiindcă tot aveam de gând să mă culc odată şi-odată. Rămas singur, am căzut pe gânduri.

„Ce să fac? îmi spuneam. Să mă duc în taină la doctorul ăla şi să-i dau în vileag pe tâlhari? Nu, nu e bine. S-ar putea să spuie de unde-a aflat şi-atunci regele şi ducele au să mă scarmene zdravăn. Să mă duc să-i spun lui Mary Jane, între patru ochi? Nu, nici aşa nu-i bine. Au să ghicească după faţa

ei şi au să-şi ia tălpăşiţa, cu bani cu tot. Şi dacă fata o să cearâ ajutor, până să se termine povestea o să fie vai de pielea mea. Nu, nu-i decât o cale: să fur banii fără ca ei să mă bănuiască. Au găsit aici o comoară şi n-au să se care până n-au să stoarcă tot ce-or putea din familia şi din târgul ăsta, aşa că timp am berechet. O să fur banii şi-o să-i ascund. Şi când o să fiu departe, o să-i scriu lui Mary Jane un răvaş, în care o să-i arăt unde i-am ascuns. Cel mai bine-ar fi să-i iau la noapte. Nu de alta, dar s-ar putea ca doctorul să nu fie aşa de nepăsător cum se lăuda că e, şi te pomeneşti că-i băga-n sperieţi, silindu-i s-o şteargă la iuţeală de-aici."

Va să zică, mă duc' să cotrobăiesc prin odăile lor, mi-am spus. Coridorul de sus era cufundat în întuneric, dar am dibuit odaia ducelui şi-am început să-mi caut drumul cu mâinile. M-am răzgândit însă şi am intrat în odaia regelui, socotind că pe ăsta nu l-ar răbda inima să lase banii pe mâna altuia. Am început să cotrobăi pe-acolo, dar mi-am dat seama că n-am sa fac nici o brânză pe întuneric. Se-nţelege însă că n-avea rost să aprind o lumânare, aşa că m-am hotărât să fac altceva: să-i pândesc şi să trag cu urechea. Peste câteva clipe, le-am auzit paşii şi m-am repezit să m-ascund sub pat. Dar patul nu se afla unde credeam eu, aşa că, dând de perdeaua care acoperea rochiile lui Mary Jane, m-am furişat îndărătul ei; ghemuindu-mă printre rochii, am stat smirnă acolo.

Ăia intrară în odaie şi închiseră uşa. Prima grijă a ducelui a fost să se uite sub pat, aşa că mi-a părut tare bine că nu-l găsisem când îl căutasem. (Şi cu toate astea, când nu ţii să fii văzut, nimic nu-i mai firesc decât să te vâri sub pat.)

Apoi se-aşezară amândoi, iar regele spuse:

— Ei, ce e? Zi, da' pe scurt, fiindcă-i mai bine să ne ducem jos ca să ne vedem de boceală, decât să stăm aici, la cucurigu. Cine ştie ce-or fi zicând ăia despre noi.

— Uite despre ce-i vorba, Capeţinule. Nu-i plăcut şi nici uşor de spus: doctorul ăla nu-mi iese din minte. Vreau să

ştiu ce-ai de gând. Eu am o idee şi socot că-i bună.

— Zi-o, duce!

— Cred c-ar fi mai sănătos să ne luăm tălpăşiţa până la trei dimineaţa şi s-o pornim pe râu cu ce-avem. Nu uita ce uşor am pus mâna pe banii ăştia, ni i-au dat înapoi, sau mai bine zis ni i-au aruncat în braţe, când noi socoteam c-o să trebuie să-i furăm. Sunt de părere să lichidăm şi s-o tulim.

Chestia asta nu mi-a plăcut de loc. Cu o oră-două înainte, ar fi fost cu totul altceva, dar acum eram tulburat şi dezamăgit.

— Ce faaace? izbucni regele. Fără să punem mâna pe restul moştenirii? Sa ne cărăbănim ca nişte fraieri, lăsând în urma noastră marfă de opt-nouă mii de dolari pentru cin' s-o nimeri să o strângă? Şi-ncă marfă ca asta, aşa de fainâ şi uşor de vândut!

Ducele îi răspunse, bodogănind, că se mulţumeşte cu sacul cu galbeni şi că nu-i trebuie mai mult, nu vrea să fure toată averea unor orfeline.

— Ce tot vorbeşti? se burzului regele. N-o să le furăm decât banii ăştia. Au să sufere doar ăi care-au să cumpere casele şi pământurile, fiin'că de îndată ce-au să afle că nu noi suntem apropitarii, şi-au să afle asta foarte curând după plecarea noastră, vânzarea n-o să mai stea-n picioare şi totu' o să revină moştenitorilor. Orfelinele tale au să-şi recapete casa şi asta le-ajunge. Sunt tinere şi vioaie şi pot să-şi câştige uşor existenţa. N-au să sufere. Păi, gândeşte-te, pe lumea asta sunt mii şi mii de oameni care n-o duc aşa de bine ca ele. Fii pe pace, n-au să aibă de ce să se plângă.

Regele îl duse astfel cu vorba, până ce ducele încuviinţă, dar adăugă că, după părerea lui, ar fi o prostie să mai rămână, cu doctorul ăla pe urmele lor.

— Dă-l dracului de doctor! se răţoi regele. Ce ne pasă nouă de el? N-avem oare de partea noastră pe toţi neghiobii din târg? Şi nu-s ăştia grosul în orice oraş din lume?

Dădură să coboare, dar ducele mai avea ceva pe limbă.

— Cred că n-am ascuns banii unde trebuie.

Asta mă mai înveseli. Începusem să cred că n-am să aflu nimic de la ei.

— De ce? întrebă regele.

— Fiindcă Mary Jane o să poarte doliu începând de mâine şi, până să ne trezim, negrul care deretică prin odăi o să primească poruncă să împacheteze toate ţoalele astea. Ai mai văzut negru care să găsească bani şi să nu ia şi el niscaiva cu împrumut?

— Bravo, duce, văd că ţi-a venit mintea la cap – spuse regele şi începu să scotocească pe sub perdea, la câţiva paşi de locul unde mă ascunsesem. M-am lipit de perete şi mi-am ţinut răsuflarea; ce-i drept, tremuram ca varga. Mă-ntrebam ce mi-ar spune dacă m-ar prinde şi mă gândeam pe unde să scot cămaşa, la o adică. Dar în doi timpi şi trei mişcări regele trase sacul, fără să simtă că eram pe-aproape. Apucară sacul, îl vârâră într-o gaură a mindirului de paie de sub salteaua de fulgi şi, îndesându-l bine, spuseră că totul e în regula, fiindcă un negru nu se-atinge decât de salteaua de fulgi, iar pe aia de paie n-o întoarce decât de vreo două ori pe an, aşa încât nu mai era nici o primejdie ca sacul să facă picioare.

Eu însă ştiam mai bine ca ei. L-am scos de-acolo înainte să fi ajuns ei jos. M-am urcat pe bâjbâite în chichineaţa mea şi l-am ascuns acolo, pân-oi putea să-i găsesc un loc mai bun… Îmi ziceam c-ar fi mai bine să-l pitesc undeva pe-afară, fiindcă ăia aveau să scotocească toată casa, văzând că le lipseşte sacul. Puteam să jur ca aşa o sa se-ntâmple. M-am culcat cu ţoalele pe mine, dar să fi vrut şi tot n-aş fi putut adormi, atât de nerăbdător eram să isprăvesc treaba.

Nu trecu mult şi cei doi se întoarseră. M-am dat jos din culcuş şi m-am lungit pe scăriţă, cu bărbia proptită de marginea ei, aşteptând să văd ce se-ntâmplă. Spre norocul meu, nu s-a întâmplat nimic.

Când s-au stins ultimele zgomote ale nopţii şi până să-nceapă acelea ale dimineţii, am coborât tiptil pe scăriţă.

C A P I T O L U L XXVII.

M-am strecurat până la uşile odăilor lor şi am tras cu urechea. Sforăiau. Am mers mai departe în vârful picioarelor, şi am ajuns cu bine jos. Nu se auzea nici un zgomot, nicăieri. Uitându-mă printr-o crăpătură a uşii de la sufragerie, am văzut că oamenii care privegheau mortul dormeau duşi în jilţurile lor. Uşa care dădea în salonul unde se afla mortul era deschisă şi în amândouă încăperile ardea câte o candelă. Am intrat cu băgare de seamă în sufragerie şi de-acolo în salon; nu era nimeni acolo, afară de rămăşiţele lui Peter. Am încercat să merg mai departe, dar am văzut că uşa-i încuiată şi că nu-i nici o cheie în broască. În clipa aceea am auzit zgomot de paşi care coborau scara, drept în spatele meu. Am fugit în salon şi, aruncând o privire în jur, am văzut că singura ascunzătoare potrivită pentru sac era sicriul. Capacul era niţeluş tras şi prin deschizătură se putea vedea faţa mortului, acoperită cu un ştergar ud, iar deasupra giulgiul. Am vârât sacul cu bani pe sub capac şi l-am lăsat ceva mai jos, cam pe unde se încrucişau pe piept braţele răposatului. Brr! ce reci erau! Apoi am luat-o la fugă înapoi şi m-am tupilat după uşă.

Paşii care se apropiau erau ai lui Mary Jane. Veni încet până aproape de sicriu, îngenunche şi se uită la mort, apoi îşi duse batista la ochi şi-ncepu să plângă. N-o auzeam, fiindcă stătea cu spatele la mine. Mă furişai afară şi, trecând pe lângă sufragerie, îmi veni în gând să mă încredinţez că cei care privegheau mortul nu mă văzuseră. M-am uitat prin crăpătura uşii şi-am văzut că totul rămăsese neschimbat. Ăia nu se clintiseră.

Ajuns sus, m-am culcat, ce-i drept cam necăjit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, după ce mă canonisem atâta şi mă vârâsem în atâtea primejdii. Ar fi bine dacă sacul ar rămâne acolo – îmi ziceam – fiindcă mai târziu, când o să fiu iar pe râu cu vreo sută-două de mile mai jos, o să-i scriu lui Mary Jane să dezgroape mortul şi să-şi ia banii. Dar, din păcate, n-o să se întâmple aşa, ci

dimpotrivă: banii au să fie găsiţi când or să vină să înşurubeze capacul – şi atunci regele o să pună gheara pe ei şi-o să cam treacă multă vreme până ce-o să mai dea el cuiva prilejul să i-i ia din mână.

Tare-aş fi vrut să cobor şi să-i scot de-acolo, dar nu îndrăzneam. Noaptea era pe sfârşite şi mă gândeam că în curând cei care privegheau mortul au să înceapă să se mişte, şi-atunci puteam să fiu prins ţinând în mână şase mii de dolari pe care nu mi-i dăduse nimeni în grijă sau cu împrumut. N-are rost să fiu amestecat într-o treabă ca asta, îmi ziceam.

Dimineaţa, când m-am dus jos, salonul era închis şi oamenii nu mai erau acolo. Plecase toată lumea, afară de mine, de cei din familie, de văduva Bartely şi de cei doi potlogari. M-am uitat la mutrele lor ca să văd dacă prinseseră de veste, dar n-am băgat de seamă nimic deosebit.

Pe la prânz veni dricarul cu un om de-al lui şi, după ce aşezară coşciugul în mijlocul încăperii, pe două scaune, puseră în jurul lui toate celelalte scaune, başca alte câteva împrumutate de prin vecini, încât acum veranda, salonul şi sufrageria erau pline.

Capacul coşciugului era întocmai cum îl văzusem mai înainte, dar nu-mi venea să mă uit înăuntru de faţă cu alţii.

În curând începu să sosească lumea. Cei doi coţcari şi fetele se aşezară în rândul din faţă, lângă coşciug. Vreme de o jumătate de ceas oamenii se perindară unul câte unul prin faţa sicriului, oprindu-se o clipă să privească chipul mortului. Câte unii vărsau şi-o lacrimă.

Totul era tăcut şi solemn. Numai fetele şi ăia doi stăteau cu batistele la ochi şi gemeau înăbuşit, cu capetele plecate. Nu se-auzea decât târşâitul picioarelor pe podea şi, din când în când, smiorcăiala nasurilor suflate în batiste. Am băgat de seamă că nicăieri oamenii nu-şi suflă nasul mai des ca la o înmormântare; poate doar la biserică să şi-l mai sufle atâta.

Când nu mai încăpu nimeni în casă, dricarul îşi trase mănuşile negre şi începu să se foiască fără zgomot, cu mişcări mlădioase şi uşoare, ca de pisică, punând rânduială în lucruri şi aşezându-i pe oameni aşa fel ca să se simtă bine fiecare. Fără să scoată o vorbă, îi muta pe unii dintr-un loc într-altul, le găsea loc celor întârziaţi, îşi croia drum prin mulţime – şi pentru toate astea îi ajungea doar să clatine capul sau să facă un semn cu mâna. În cele din urmă, se statornici şi el, rezemându-se cu spatele de perete. N-am văzut în viaţa mea om mai tăcut şi mai lunecos ca ăsta. Pe deasupra, nu se lipea surâsul de el, cum nu se lipeşte de-o halcă de slănină.

Împrumutaseră un armoniu, cam hodorogit, şi când totul fu gata, o domnişoară se aşeză şi-ncepu să zdrăngăne şi să scârţâie din el, de te-apuca la lingurică. Toată lumea se porni să cânte, încât singurul care cred că se distra era mortul.

Apoi cuvioşia sa, pastorul Hobson, începu să vorbească, domol şi ceremonios. Deodată, dinspre pivniţă se auzi un tărăboi grozav. Era un biet câine, dar făcea gălăgie, nu glumă, şi nici gând să se potolească. Pastorul fu nevoit să-şi întrerupă cuvântarea şi rămase aplecat deasupra coşciugului, aşteptând să contenească larma. Nu-ţi mai auzeai nici gândurile! Toată lumea se simţea stânjenită şi nimeni nu ştia ce să facă. Dar curând lunganul ăla de dricar îi făcu preotului un semn ce părea a spune: „Nu te teme, las’ pe mine!” Şi încovoindu-se niţel, o porni pâş-pâş de-a lungul peretelui; nu i se vedeau decât umerii, lunecând pe deasupra capetelor oamenilor. Între timp, gălăgia se înteţise. Dricarul îşi urmă drumul şi, după ce străbătu doua laturi ale încăperii, dispăru pe scara ce ducea spre pivniţă. Nici două secunde nu trecură şi se auzi un pocnet, după care câinele îşi isprăvi concertul cu un schelălăit straşnic. Se aşternu din nou o tăcere de moarte şi pastorul îşi urmă cuvântarea solemnă.

Peste câteva clipe, spinarea şi umerii dricarului se arătară din nou, lunecând pe lângă perete. Se strecură aşa prin încăpere şi deodată se opri, se îndreptă din spate, îşi duse mâinile pâlnie la gură şi, lungindu-şi gâtul înspre pastor, îi şuieră pe deasupra capetelor celorlalţi: „Umbla să prinză un şobolan!” Zicând acestea, îşi îndoi iar spinarea şi se strecură înapoi, de-a lungul pereţelui, spre locul lui.

Oamenii se arătară încântaţi să afle ce se-ntâmplase, fiindcă erau curioşi de felul lor.

Lunganul nu făcuse mare lucru, dar tocmai cu asemenea lucruri mărunte cucereşti stima şi simpatia celorlalţi. Nu degeaba dricarul ăsta era omul cel mai iubit din tot târguşorul.

Pastorul a ţinut o predică pe cinste, dar cam plicticoasă şi lungă cât o zi de post. După aceea, regele a tras şi el un discurs, cu obişnuitele-i aiureli, şi cu asta basta. Dricarul se apropie, lunecând, de coşciug, cu şurubelniţa lui. Mă uitam la el şi mă treceau năduşelile de atâta încordare. Nu se-atinse însă de nimic, mulţumindu-se să închidă cu mare băgare de seamă capacul şi să-l înşurubeze zdravăn.

Alta acum! Nu ştiam dacă banii mai sunt sau nu în coşciug. Ce mă fac dac-a şterpelit careva sacul? De unde să ştiu eu dacă e cazu’ să-i mai scriu sau nu lui Mary Jane? Dacă o să dezgroape sicriul şi n-o să găsească nimic înăuntru, ce-o să zică de mine? La naiba, s-ar putea să fiu urmărit şi băgat la răcoare! Mai bine tac mâlc şi nu-i scriu nimic. Grozav s-au mai încurcat iţele! Căutând să le descurc, am stricat totul. Mai bine nu m-amestecam de loc în povestea asta afurisită!

După înmormântare ne-am întors cu toţii acasă şi m-am apucat din nou să cercetez feţele oamenilor. N-aveam astâmpăr şi nu mă puteam linişti. Dar degeaba mă uitam la feţele oamenilor, fiindcă tot nu-mi spuneau nimic.

Seara, regele merse în vizită la vecini şi cuceri inimile tuturor prin purtarea lui curtenitoare. Cu acest prilej le dădu a înţelege că enoriaşii lui din Anglia abia-l aşteaptă să se-ntoarcă în mijlocul lor aşa încât trebuie să se grăbească

să-şi lichideze moştenirea, ca să poată pleca numaidecât acasă. Îi părea rău, cică, tare rău că trebuie să se grăbească; oamenii ar fi vrut, fireşte, să-i mai aibă printre ei, dar îşi dădeau seama că nu se poate.

Regele le mai spuse că, bine-nţeles, el şi William le vor lua şi pe fete cu ei, ceea ce îi bucură nespus pe oameni, fiindcă în felul ăsta fetele aveau să scape de griji şi să se simtă bine, în sânul familiei. Fetele se arătară la rându-le foarte bucuroase şi, uitând de toate necazurile, îl rugară pe rege să vândă cât mai repede lucrurile, ca să poată pleca. Bietele fete erau aşa de fericite, că mă durea inima să le văd duse de nas şi batjocorite în felul ăsta, dar nu vedeam cum aş putea să mă amestec şi să schimb ceva, fără s-o păţesc.

Pramatia de rege lipi numaidecât un afiş în care spunea că va scoate la mezat casa, negrii şi celelalte lucruri, la două zile după înmormântare, adăugând că doritorii puteau cumpăra şi înainte de această dată, prin bună învoială.

A doua zi după înmormântare, cam pe la amiază, bucuria fetelor primi cea dintâi lovitură. Doi negustori de sclavi se înfăţişară şi regele le vându negrii la un preţ bunicel, contra unei poliţe plătibile în trei zile. Şi duşi au fost negrii – cei doi fii în susul râului, la Memphis, iar mama lor în josul râului, la Orleans. Credeam că bietele fete şi nenorociţii de negri au să se prăpădească de inima rea. Mă rupea la ficaţi văzându-i cum plâng şi se căinează. Fetele ziceau că nu şi-ar fi închipuit niciodată că negrii ar putea fi despărţiţi sau vânduţi undeva afară din oraş. N-am să uit în viaţa mea despărţirea dintre nenorocitele alea şi negri: se îmbrăţişau şi plângeau de-ţi era mai mare jalea şi cred că mi-aş fi pierdut răbdarea şi i-aş fi dat pe faţa pe ticăloşi, ca să curm aceasta ticăloşie, dacă n-aş fi ştiut că vânzarea nu face doi bani şi că într-o săptămână sau două negrii au să se întoarcă acasă.

Afacerea asta stârni mare vâlvă în târguşor şi mulţi veniră şi le spuseră verde-n obraz că-i ruşinos să desparţi în felul ăsta o mamă de copiii ei. Potlogarii o cam băgaseră pe

mânecă, dar zgripţuroiul ăl bătrân făcu mai departe pe nebunul, fără să-i pese de ameninţările ducelui, care era tare speriat, zău!

A doua zi urma să aibă loc scoaterea lucrurilor la mezat. Dimineaţa, nu prea devreme, regele şi ducele veniră în chichineaţa mea şi mă treziră. După mutrele lor, am ghicit că-i de rău.

— Ia ascultă – mă luă la rost regele – nu cumva ai fost în odaia mea alaltăieri seară?

— Nu, măria ta! (Aşa-i spuneam totdeauna când eram între noi.)

— Dar ieri seară?

— Nu, măria ta!

— Pe onoarea ta că nu minţi?

— Pe onoarea mea, măria ta, spun adevărul. N-am fost în odaia matale din ziua când duduia Mary Jane v-a arătat-o matale şi ducelui.

— Da’ n-ai văzut pe altcineva intrând? mă descusu ducele.

— Nu, alteţă. Nu-mi amintesc să fi văzut pe cineva.

— Ia gândeşte-te niţel!

Am stat puţin pe gânduri şi mi-a venit o idee:

— Da, mi se pare că i-am văzut pe negri intrând acolo de câteva ori.

Tresăriră amândoi, ca şi cum nu s-ar fi aşteptat la una ca asta, dar privindu-i bine, mi se păru că totuşi se aşteptaseră.

— Ce, toţi trei? întrebă ducele.

— Nu toţi, adică nu toţi la un loc; cred că i-am văzut ieşind împreună numai o dată.

— Ia te uită! Când a fost asta?

— Păi, în ziua înmormântării, dimineaţa. Da’ nu prea devreme, fiindcă am dormit mai mult ca de obicei. Tocmai coboram scara când i-am văzut ieşind din odaie.

— Ei, zi mai departe! Ce făceau? Ce mutre aveau?

— Nimic neobişnuit, pe cât mi-aduc aminte. Mergeau tiptil, aşa că mi-am zis că intraseră acolo ca să vă deretice odaia,

crezând că v-aţi trezit, dar când au văzut că mai dormiţi, au şters-o în vârful picioarelor, ca să nu vă tulbure somnul, dacă nu cumva v-au şi trezit.

— Mii de draci, ne-au tras clapa! izbucni regele.

Amândoi păreau cam buimăciţi, şi aveau nişte mutre plouate ca vai de lume. Rămaseră câteva clipe pe gânduri, scărpinându-se în cap, apoi ducele începu să chicotească, cam hârâit:

— Grozav ne-au mai dus de nas negrii ăia! S-au prefăcut că le pare rău că pleacă din locurile astea şi i-am crezut şi noi, şi toţi ceilalţi. Să nu-mi mai spui al'dată că negrii nu se pricep să joace teatru. Păi ar fi putut duce de nas pe oricine cu purtarea lor! Ascultă-mă pe mine, oamenii ăştia sunt o comoară! De-aş avea capital şi-o sală de teatru, nu mi-aş dori un plasament mai bun.

— Şi când te gândeşti că i-am vândut pentru-o bagatelă, da, şi nici măcar n-avem dreptul s-o cântăm deocamdată! Ia zi, unde-i bagatela… vreau să zic poliţa?

— La bancă, ne-aşteaptă s-o încasăm, unde vrei să fie?

— Atunci e-n regulă, slavă Domnului.

— Da' ce s-a întâmplat? am întrebat eu cam cu sfială.

Regele se repezi la mine furios:

— Nu te priveşte! Vezi-ţi de treaba ta şi ţine-ţi gura! Cât timp te afli în târgul ăsta, să nu uiţi ce-ţi spusei, ai priceput?

Apoi către duce:

— Trebuie să-nghiţim găluşca şi să nu suflăm o vorbă. Mormânt, asta să ne fie deviza acum.

În vreme ce coborau scara, ducele spuse chicotind:

— Vânzare rapidă şi profit mititel! Bună afacere, n-am ce zice!

Regele mârâi la el:

— Am căutat să iasă cât mai bine, vânzându-i aşa de repede. Dacă nu ne-am ales cu nici un profit şi-am rămas în pagubă, crezi că numai eu sunt de vină?

— Oricum, dacă sfaturile mele ar fi fost ascultate, negrii ar fi şi acum în casa asta, iar noi n-am mai fi aici…

Regele se răsti niţel la el, atât cât să nu-l calce pe coadă, apoi se întoarse sus şi-şi vărsă iar năduful pe mine. Mă făcu cu ou şi cu oţet, că de ce nu m-am dus să-i spun că-i văzusem pe negri ieşind aşa din odaia lui. Şi un tâmpit – spunea el – ar fi ştiut că-i ceva necurat la mijloc.

Apoi se lua singur în tărbacă, zicând că totul se-ntâmplase din pricină că în dimineaţa aceea se sculase prea devreme şi nu se odihnise ca de obicei.

— Al dracului să fiu dacă mai fac aşa altă dată!

Şi plecară bodogănind, iar eu nu mai puteam de bucurie că ieşisem basma curată, dând vina pe negri fără să le căşunez totuşi vreun rău.

C A P I T O L U L XXVIII.

Veni şi vremea să mă scol. Am coborât pe scăriţă, ca să mă duc jos, dar trecând pe lângă odaia fetelor, am văzut-o prin uşa deschisă pe Mary Jane, care şedea lângă cufărul ei vechi de piele şi-ndesa în el tot felul de boarfe. Se pregătea, pasămite, să plece în Anglia.

Tocmai atunci se oprise, ţinând pe genunchi o rochie împăturită, şi plângea cu faţa în palme. Mă durea inima s-o văd în starea asta – şi cred că oricine ar fi simţit la fel.

— Duduie Mary Jane – i-am zis intrând în odaie – ştiu că nu poţi răbda să vezi oameni care suferă. Ei bine, nici eu. Spune-mi, ce-i cu dumneata?

Îmi mărturisi că suferă din pricina negrilor. Bănuisem eu. Zicea că pentru ea călătoria în Anglia nu mai poate fi frumoasă, cum ar fi putut să fie. Ştiind că negresa aia a fost despărţită pentru totdeauna de copiii ei, se-ntreba cum ar mai putea fi fericită acolo. Şi izbucnind într-un plâns şi mai amarnic, ridică braţele spre cer:

— Doamne! Doamne! Când te gândeşti că n-au să se mai vadă niciodată!

— Ba da, au să se vadă… şi încă până-n două săptămâni. Sunt sigur de-asta!

Hait! Mă luase gura pe dinainte, dar până să-mi vin în fire, ea mă şi cuprinsese cu braţele pe după gât şi mă ruga să-i

mai spun o dată.

Era limpede că vorbisem prea mult, dar nu mai puteam da înapoi. Am rugat-o să mă lase câteva clipe să mă gândesc. Mă uitam la ea: era nespus de frumoasă în tulburarea ei şi ardei de nerăbdare, dar arăta fericită şi uşurată ca un om căruia tocmai i s-a scos o măsea stricată. Tot privind-o aşa, mă zbuciumam să găsesc o ieşire. Mă gândeam că unul care spune tot adevărul când e strâns cu uşa, este pândit de multe primejdii. Mie aşa mi se părea, dar n-aş fi băgat mâna-n foc că-i aşa, fiindcă nu încercasem niciodată. Şi totuşi – îmi ziceam – iată un caz în care să mă ia naiba dacă adevărul nu-i de zece ori mai bun şi mai sigur decât o minciună! Am să ţin minte treaba asta şi-am să cuget neapărat la ea mai târziu, că prea-i curioasă şi neobişnuită. E ceva nemaipomenit. Da, am să-ncerc, de data asta am să spun adevărul, cu toate că e ca şi cum m-aş aşeza pe-un butoi cu pulbere şi i-aş da foc ca să văd cât de sus am să zbor.

— Duduie Mary Jane – i-am zis – ştii cumva vreun loc afară din orăşel, unde să poţi sta vreo trei-patru zile?

— Da. La domnul Lothrop. Dar de ce mă întrebi?

— Ai să vezi mai p-ormă. Ia spune, dacă am să-ţi dovedesc că ştiu că negrii au să fie iar împreună până-n două săptămâni aici, în casa asta, ai să te duci să stai vreo patru zile la domnul Lothrop?

— Patru zile? strigă ea. Aş sta şi-un an!

— Bine, nu-ţi cer decât cuvântul de onoare; pun mai mult preţ pe el decât pe vorbele unuia care jură cu mâna pe scriptură.

Fata zâmbi şi obrajii i se îmbujorară uşor.

— Dă-mi voie să-nchid uşa cu zăvorul – i-am zis şi, întorcându-mă, m-am aşezat la loc. Să nu ţipi. Stai liniştită şi ascultă bărbăteşte ce-am să-ţi spun. Am să-ţi destăinui adevărul şi trebuie să ai curaj, duduie Mary, fiindcă-i ceva urât şi cam greu de înghiţit, dar asta e, n-ai ce-i face. Unchii ăştia ai dumitale nu sunt de loc unchi, ci nişte potlogari,

nişte borfaşi de rând. Ei, asta-i, ce-a fost mai greu a trecut, ce-o să urmeze e mai uşor de îndurat.

Bineînţeles, a sărit ca arsă, dar trecusem hopul ăl mare, aşa că nu m-am mai oprit. Să fi văzut cum îi străluceau ochii în timp ce-i istoriseam în amănunt toată povestea, de la întâlnirea cu flăcăul ăla nătâng care se ducea la vapor, şi până în clipa când ea se aruncase la pieptul regelui, iar el o sărutase de şaisprezece-şaptesprezece ori. Deodată, fata sări în picioare şi spuse, cu obrajii roşii ca focul:

— Ticălosul! Hai, vino, n-avem nici o clipă de pierdut, o să-i tăvălim în catran şi-n fulgi şi-o să-i azvârlim în fluviu!

— Sigur – i-am zis. Da' parcă era vorba că te duci mai întâi la domnu' Lothrop, sau…

— Vai! Ce-mi trecu prin cap? izbucni ea şi se aşează repede la loc. Uită ce-am spus, uită, te rog! Ai să uiţi, nu-i aşa?

Şi-şi puse palma catifelată pe mâna mea, încât am jurat că mai bine mor decât să nu-i fac pe plac.

— Eram atât de tulburată, încât am uitat făgăduiala. Spune mai departe şi-ţi jur că n-am să mai uit. Spune-mi ce să fac, şi-o să mă supun, orice mi-ai cere.

— Bine. Uite ce e: potlogarii ăştia sunt daţi dracului şi vrând-nevrând trebuie să mai merg o bucată de vreme cu ei, mai bine să nu afli de ce. Şi dacă te-ai apuca să-i dai în vileag, ştiu că oamenii m-ar scăpa din ghearele lor, dar mi-e de altcineva, de unul pe care nu-l cunoşti şi care-ar fi în mare primejdie. Trebuie să-l salvăm şi pe-ăsta, nu-i aşa? Aşa că deocamdată nu-i putem da în vileag.

Vorbindu-i astfel, mi-a venit o idee grozavă: Jim şi cu mine am putea scăpa de tâlharii ăia doi, dac-ar fi băgaţi la puşcărie chiar în târgul ăsta, însă n-avea rost să pornim cu pluta pe lumină, fără să mai fie cineva în afară de mine, care la o adică să poată răspunde la întrebări. Aşa încât nu-mi convenea să-mi pun planul în aplicare decât noaptea târziu.

— Uite ce e, duduie Mary Jane – i-am zis. N-o să mai fie nevoie să rămâi aşa de mult la domnu' Lothrop. Stă

departe?

— Cale de vreo patru mile de-aici, în plin câmp.

— Nu-i rău. Te duci şi stai acolo până la nouă, nouă şi jumătate seara, pe-urmă îl rogi să te-aducă înapoi acasă, fiindcă ai ceva treabă; dac-ajungi înainte de unsprezece, aprinde o lumânare la fereastra asta. Aşteaptă până la unsprezece şi dacă vezi că eu nu m-arăt, înseamnă c-am plecat şi că-s departe de orice primejdie. Te duci apoi şi dai sfoară-n ţară şi-i pui pe ticăloşi la popreală.

— Bine – zise ea. Aşa am să fac.

— Şi dacă se-ntâmplă să nu pot fugi şi să fiu prins o dată cu ei, spune-le oamenilor că eu ţi-am dezvăluit totul dinainte şi ia-mi apărarea.

— Mai e vorbă? Sigur c-o să te apăr. N-au să se-atingă nici de-un fir de păr din capul tău – spuse ea, cu nările fremătând şi cu ochii strălucitori.

— Dacă izbutesc să plec, n-am să fiu de faţă ca să dovedesc că ticăloşii ăştia nu-s unchii voştri, şi chiar de-aş fi aici, tot n-aş fi în stare. Aş putea doar să jur că-s nişte pungaşi şi nişte trântori. Atâta tot, măcar că nu-i de lepădat nici asta. Dar sunt alţii care pot face mai mult şi pe care lumea o să-i creadă mai degrabă decât pe mine. Am să-ţi spun unde-i găseşti. Dă-mi un plaivaz şi o bucăţică de hârtie. Uite: „Minunea regească, Bricksville”. Pune-o bine, vezi să n-o pierzi. Dacă judecătorii vor voi să ştie ceva despre ăi doi, să trimită pe careva la Bricksville ca să spună că tâlharii care-au jucat „Minunea regească” au fost prinşi şi să aducă vreo câţiva mar-tori. Până să zici pis, tot târgul ăla are să fie aici, domnişoară Mary. Cu o falcă-n cer şi cu una-n pământ au să vie, zău aşa!

Socotind că acum totul e-n regulă, i-am zis:

— Să nu-ţi pese de licitaţie, lasă-i s-o ţină. Până mâine, n-aU. Să poată cere nimănui bani pentru lucrurile vândute, c-aşa-i obiceiul, şi n-au să se care ei de-aici fără bani, fii pe pace! Şi după cum am brodit noi lucrurile, vânzarea nu face două parale, iar ăia n-au să pună mâna pe nici un gologan.

La fel şi vânzarea negrilor, nu-i o vânzare după lege, iar negrii au să se-ntoarcă în curând, iar până una alta, pungaşii n-au să poată încasa banii. Zău, domnişoară Mary, au intrat rău de tot la apă, tâlharii!

— Bine – zise ea – acum mă duc la masă şi numaidecât dilpă aia plec la domnul Lothrop.

— Nu, aşa nu-i bine, domnişoară Mary Jane. Trebuie să pleci înainte de masa de dimineaţă.

— De ce?

— Da’ de ce crezi că vreau să te duci acolo, domnişoară Mary?

— Păi nu ştiu, nu m-am gândit la asta. Ia spune, de ce?

— Pentru că n-ai obrazul de toval, ca alţii. Pe chipul matale se poate citi ca-ntr-o carte şi slovele-s aşa de groase, că le poate citi oricine de la o poştă. Crezi cumva că ai putea da ochi cu unchii matale când vor veni să-ţi spună bună dimineaţa şi să te sărute, fără ca…

— Taci, taci! Bine, am să plec înainte de masa de dimineaţă, cu dragă inimă! Dar să-mi las surorile cu ăştia?!

— Lasă, nu te gândi la ele! Trebuie să mai rabde puţin. Dacă aţi pleca tustrele, ăia ar intra la bănuială. Nu vreau să-ţi vezi nici surorile, nici pe ăia, pe nimeni din târguşor. Dacă vreun vecin te-ar întreba ce mai fac unchii, ar vedea după faţa matale că s-a-ntâmplat ceva. Du-te repede, domnişoară, Mary Jane, şi am să am eu grijă de tot. Domnişoarei Suzana am să-i cer să-ţi sărute unchii şi să le spună că te-ai dus să te odihneşti câteva ceasuri şi să mai schimbi aerul, sau să vezi o prietenă, şi c-ai să te întorci acasă seara, sau mâine dimineaţă.

— N-am nimic împotrivă să le spună că m-am dus la o prietenă, da’ nu vreau să-i sărute din partea mea.

— Bine, fie şi-aşa – am liniştit-o eu, gâridindu-mă că hatârul ăsta nu mă costă nimic. Era o nimica toată, dar tocmai nimicurile astea au darul de a-i linişti pe oameni şi de a-i face să se simtă mai bine. Mai e ceva – adăugai – sacul ăla cu bani.

— Păi, e la ei. Ah, mor de necaz când mă gândesc cum au ajuns să pună mâna pe el!

— Aici te-nşeli. Nu-l mai au.

— Cum aşa? Atunci la cine e?

— Tare-aş vrea să ştiu şi eu! Într-o vreme, îl aveam chiar eu, după ce-l şterpelisem de la ei ca să ţi-l dau matale. Ştiu unde l-am ascuns, dar mă tem că nu mai e acolo. Îmi pare nespus de rau, domnişoară Mary Jane, crede-mă, dar am făcut tot ce-am putut, îţi jur. Erau cât pe ce să mă prindă şi de-aia l-am ascuns unde s-a nimerit şi-apoi am şters-o. Dar nu era o ascunzătoare bună.

— Ah, încetează, nu te mai învinovăţi atâta, nu-ţi dau voie! Nu eşti tu de vină, n-aveai încotro. Dar spune-mi, unde l-ai ascuns?

Nu voiam să-i aduc iar aminte de durerea ei şi nu mă răbda inima să rostesc o vorbă care i-ar fi amintit iarăşi de mortul ăla aşezat în coşciug, cu sacul de bani pe pântec.

— Domnişoară Mary Jane – i-am zis, după câteva clipe – mai bine nu-ţi spun unde l-am ascuns. Dar am să-ţi scriu pe o bucăţică de hârtie şi, dacă vrei, o poţi citi în drum spre domnu’ Lothrop. Ce zici, e bine aşa?

— Da, da.

M-am apucat şi am scris, cele ce urmează: „L-am ascuns în coşciug. Se afla acolo ieri noapte, când ai venit să-l boceşti pe mort. Eu eram după uşă şi mi se rupea inima văzându-te, domnişoară Mary Jane”.

Mi s-au umezit ochii amintindu-mi cum plânsese acolo, singură în noapte, sub acelaşi acoperiş cu împieliţaţii ăia care-şi băteau joc de ea şi o jefuiau. Când i-am dat hârtiuţa împăturită, am văzut că şi ochii ei erau plini de lacrijmi. Îmi strânse mâna cu putere şi-mi zise:

— La revedere! Am să fac întocmai cum mi-ai spus şi dacă nu ne vom mai vedea niciodată, să ştii că n-am să te uit. Mă voi gândi adesea la tine şi mă voi ruga pentru sufletul tău!

Şi plecă. Auzi, să se roage pentru sufletul meu! Dacă m-ar fi cunoscut cât de cât, nu şi-ar mai fi luat pe cap o asemenea

corvoadă. Dar cred c-ar fi făcut-o şi-n cazul ăsta, fiindcă aşa-i era felul. Ar fi fost în stare să se roage şi pentru Iuda; când îşi punea în gând ceva, s-a isprăvit, n-o mai pirteai opri nici în ruptul capului. Orice-aţi spune, eu unul zic c-avea mai mult coraj decât toate fetele pe care le-am văzut vreodată. Era plină de coraj! Ce spun eu miroase a tămâie, dar să ştiţi că n-o tămâiez de loc. Cât despre frumuseţe şi bunătate, să nu mai vorbim… era cu un cap mai sus ca toate fetele. N-am mai văzut-o de-atunci, din clipa când a ieşit pe uşa aceea, dar cred că m-am gândit de milioane şi milioane de ori la ea şi la făgăduiala ei c-o să se roage pentru sufletul meu. Şi, zău aşa, dacă mi-ar fi dat vreodată prin gând că ar folosi la ceva să mă rog pentru ea, să mor că m-aş fi rugat!

Mary Jane a ieşit pesemne pe uşa din dos, nu sunt sigur, fiindcă nimeni n-a văzut-o când a plecat. Cum am dat ochii cu Suzana şi Buza de iepure, le-am zis:

— Cum îi cheamă pe ăia de peste râu, la care vă duceţi uneori în vizită?

— Care din ei, că-s mai mulţi? Dar mai des mergem la Proctori – răspunseră ele.

— Da, ăsta-i numele. Mai-mai să-l uit. Domnişoara Mary Jane m-a rugat să vă spun că s-a dus degrabă acolo, fiindcă unul din ei s-a îmbolnăvit.

— Care din ei?

— Nu ştiu, adică am uitat. Da’ cred că-i…

— Doamne păzeşte, nu cumva-i Hanna?

— Îmi pare rău, dar chiar despre ea e vorba.

— Dumnezeule! Şi era sănătoasă tun săptămâna trecută! E rău bolnavă?

— Nici nu vă închipuiţi. Domnişoara Mary Jane zicea c-au stat la căpătâiul ei toată noaptea şi se crede că n-o mai duce decât vreo câteva ceasuri.

— Vai, ce groaznic! Da’ ce-are?

Nu mi-a dat prin gând nimic serios, aşa că le-am spus:

— Gâlci.

— Să i-o spui lu’ mutu! Nu se stă la căpătâiul unuia bolnav de gâlci.

— Nu zău! Ce tot vorbiţi? Aflaţi că se stă când e vorba de gâlci de-astea. Sunt gâlci de-un soi nou, aşa zicea domnişoara Mary Jane.

— De ce-i un soi nou?

— Păi, fiindcă-s amestecate şi cu alte socoteli.

— Ce socoteli?

— Păi, cu pojar, tuse măgărească, brâncă, oftică, gălbinare, meningită şi câte şi mai câte.

— Dumnezeule! Şi asta se numeşte gâlci?

— Aşa spunea domnişoara Mary Jane.

— Bine, da’ de ce-i zice gâlci, pentru numele lui Dumnezeu?

— Păi, fiin’că tocmai de gâlci e vorba. Cu asta şi începe.

— Prostii! E ca şi cum cineva şi-ar scrânti degetul ăl mare de la picior, ar lua otravă, ar cădea într-un puţ, şi-ar frânge gâtul şi-apoi şi-ar zbura creierii, iar altcineva, întrebând cine l-a omorât, ar afla de la un neghiob că omul a murit fiindcă şi-a scrântit degetul. Ar fi o nerozie. Tot aşa şi cu gâlcile astea. Ia zi, se ia?

— Dacă se ia? Auzi întrebare! Dar o grapă se ia de tine când dai peste ea noaptea? Dacă nu te-agăţi de unul din dinţii ei, te-agăţi de altul, aşa-i? Şi nu poţi scăpa de dintele ăla fără să răstorni grapa peste tine. Aşa-i şi cu gâlcile, şi zău că-s o grapă parşivă de tot: când te-agăţi de ea, nu mai scapi.

— E groaznic! oftă Buza de iepure. Mă duc la nenea Harvey şi…

— Da, da, du-te repede! i-am spus. Să fiu în locul matale, n-aş mai zăbovi o clipă.

— De ce spui asta?

— Gândeşte-te puţin şi-ai să pricepi. Nu-i aşa că unchii matale trebuie să se înapoieze cât mai degrabă în Anglia? Şi crezi că sunt aşa de hapsâni încât să plece, lăsându-vă să veniţi singure dup-aceea? Doar ştii c-au să v-aştepte. Pân-

aici e bine. Unchiul Harvey e preot, nu-i aşa? Foarte bine. Credeţi oare că un preot ar fi în stare să-l mintă pe căpitanul unui vapor, pe căpitanul unui mare vapor? Şi pentru ce, mă rog? Ca să-l înduplece s-o primească pe bord pe domnişoara Mary Jane? Ştiţi bine că n-ar fi în stare de aşa ceva. Şi atunci, ce-o să facă? O să spună: „Îmi pare rău, dar biserica mea va trebui să se descurce cum ştie, căci nepoată-mea s-a molipsit poate de gâlcile astea extra şi sunt dator să rămân aci şi s-aştept trei luni, până ce-o să se poată vedea dacă s-a molipsit sau nu cu adevărat”. Dar nu face nimic, dacă crezi că-i mai bine să te duci să-i spui lui nenea Harvey…

— Ce tot vorbeşti? Când am putea petrece de minune în Anglia, să ne pierdem vremea aici aşteptând să vedem dacă Mary Jane s-a molipsit sau nu?! Da’ nerod mai eşti!

— N-ar fi mai bine să daţi de veste prin vecini?

— Alta acum! N-ai pereche de tont ce eşti. Nu-ţi dai seama că ar umple tot târgul? Ăl mai bine e să nu spunem nimănui nimic.

— S-ar putea s-aveţi dreptate. Da, aşa e.

— Cred totuşi, c-ar trebui să-i spunem unchiului Harvey că Mary a ieşit să se plimbe puţin, nu de alta, dar s-ar putea să fie îngrijorat.

— Da, da, domnişoara Mary Jane mi-a zis: „Roagă-le pe fete să-i sărute pe nenea Harvey şi pe nenea William şi să le spună că m-am dus pe malu’ ălălalt la domnu…” cum naiba le zice bogătaşilor ălora de care tot pomenea unchiul vostru Peter? E vorba de ăia care…

— Aha, poate familia Apthorp, aşa-i?

— Da, da. Ce pacoste-i şi cu numele astea, una-două îţi ies din cap! Da, zicea să le spuneţi că s-a dus să-i roage pe Apthorpi să vină la licitaţie şi să cumpere ei casa, nu alţii, fiindcă aşa ar fi vrut şi unchiul Peter. Şi mai zicea că o să stăruie, până ce ăia au să primească să vină şi p’ormă, dacă n-o să fie prea obosită, o să se-ntoarcă acasă. Iar dacă o să fie prea obosită, o să se-ntoarcă abia mâine dimineaţă. Şi vă

mai roagă să nu pomeniţi nimic despre Proctori, ci numai despre Apthorpi; şi n-o să fie nici o minciuna, fiindcă, tot o să se ducă acolo ca să le vorbească în legătură cu casa. Chiar ea mi-a spus-o, zău!

— Bine – ziseră ele şi se duseră după unchii lor, ca să-i sărute şi să le spună povestea.

Acum totul era în regulă. Ştiam că fetele n-au să sufle o vorbă, pentru că mureau să plece în Anglia, iar regelui şi ducelui le convenea ca Mary Jane să fie cât mai departe şi să se ocupe de vânzarea casei, decât să stea pe-aici, aproape de doctorul Robinson. Eram foarte mulţumit, gândindu-mă că potrivisem lucrurile cum se putea mai bine. Nici Tom Sawyer nu le-ar fi brodit mai straşnic. Fireşte că el ar fi pus ceva mai mult „stil”, dar eu unul nu prea mă pricep la asta, fiind-că-mi lipseşte deprinderea.

Vânzarea a avut loc în piaţa târgului şi-a ţinut mult de tot, lungindu-se până către seară. Bătrânul stătea lângă preţăluitor, mai smerit ca oricând, şi din când în când trântea câte-un cuvinţel din evanghelie sau câte o cugetare pioasă, în vreme ce ducele se foia pe lângă el şi gângurea necontenit, ca să înduioşeze lumea. Se vedea că-şi dă toată osteneala.

În curând nu mai rămase nimic de vânzare, afară de un petic de pământ din cimitir. Nu s-au lăsat până nu l-au vândut şi pe-acela. N-am pomenit căpcăun mai hulpav ca regele ăsta; voia să înghită totul. Încă nu isprăviseră vânzarea, când un vaporaş trase la mal şi peste două-trei minute se apropie un cârd de oameni care urlau, chiuiau şi râdeau.

— Iată şi concurenţa! strigau ei. Bietul Peter Wilks are-acum două rânduri de moştenitori! Alegeţi, înainte de a plăti banii!

C A P I T O L U L XXIX.

Duceau în mijlocul lor un om mai în vârstă, foarte simpatic, şi unul mai tânăr, cu braţul drept prins într-o eşarfă. Tii, cum mai urlau şi râdeau oamenii! Eu însă nu vedeam ce-i

de râs, şi cred că ducele şi regele tot aşa simţeau. Mă aşteptam să-i văd pălind la faţa, dar nici gând. Făcându-se că nu ştie ce se-ntâmplă, ducele îşi văzu de-ale lui şi dondăni mai departe, fericit şi încântat, ca o putinică din care se scurge zerul. Cât despre rege, se uita lung şi cu jale la noii veniţi, ca şi cum gândul că pământul rabdă asemenea potlogari l-ar fi secat la ficaţi. Se pricepea de minune s-o facă pe prostul. În jurul regelui se strânseră o mulţime de fruntaşi ai târgului, ca să-i arate că sunt de partea lui. Domnul ăla bătrân, care abia sosise, părea uimit din cale-afară. De îndată ce deschise gura, mi-am dat seama că vorbea ca un englez sadea, nu ca regele, cu toate că nici englezeasca ăstuia nu era de lepădat, aşa de bine se fandosea.

N-aş fi în stare să repet cuvintele bătrânului şi nici să-l maimuţăresc. Întorcându-se cu faţa spre mulţime, vorbi cam aşa:

— Aceasta este pentru mine o surpriză la care nu m-am aşteptat şi-am să vă mărturisesc cinstit şi deschis că nu prea sunt pregătit să-i fac faţă. Fratele meu şi cu mine am avut mari neplăceri. El şi-a rupt braţul, iar ieri noapte bagajele noastre au fost debarcate, din greşeală, în târgul dinaintea acestuia. Eu sunt Harvey, fratele lui Peter Wilks, iar acesta e fratele nostru William, care-i surdomut, şi-acum, că are o mână betegită, nu mai poate să facă nici semne ca lumea. Suntem ceea ce spunem că suntem, şi într-o zi-două, când au să ne sosească bagajele, voi putea dovedi acest lucru. Dar pânatunci n-am să mai spun nimic. Am să mă duc la han şi-am să aştept.

Şi spunând acestea, plecă împreună cu mutul numărul doi. Regele izbucni în râs.

— Şi-a rupt braţul, nu zău? E foarte lesnicios, nu zic ba, mai ales pentru un şarlatan care trebuie să facă semne şi nu se pricepe. Ha-ha! Şi-au pierdut bagajele! Nu e rău! Ba e chiar grozav într-o ocazie ca asta!

Şi-ncepu iar să râdă. Râseră şi ceilalţi, afară de vreo trei-patru, cel mult şase oameni, printre care şi doctorul. Mai

era unul care nu râdea: un tip cu o mutră isteaţă, care purta o taşcă de pâslă cam veche. Coborâse şi el de pe vapor şi vorbea acum pe şoptite cu doctorul, uitându-se din când în când spre rege şi dând din cap. Era Levi Bell, avocatul, care fusese plecat la Louisville. Mai era acolo şi un zdrahon de bărbat, care se ţinuse scai de bătrân şi ascultase tot ce spusese acesta, iar acum trăgea cu urechea la ce spunea regele. După ce regele isprăvi, zdrahonul îl luă din scurt:

— Ia ascultă, dacă zici că eşti Harvey Wilks, când ai sosit în târgul ăsta?

— În ajunul înmormântării, prietene – răspunse regele.

— Dar la ce oră?

— Spre seară, cu o oră-două înainte de apusul soarelui.

— Şi cum ai venit?

— Am venit cu vaporul „Susan Powell”, de la Cincinnati.

— Dar cum se face că-n dimineaţa aia te aflai într-o barcă, la cotul râului?

— N-am fost acolo dimineaţa.

— Minţi!

Câţiva dintre cei de faţă săriră la el şi-l rugară să nu vorbească aşa unui om bătrân, care pe deasupra mai era şi preot.

— Pe dracu, preot! E un pungaş şi-un mincinos. În dimineaţa aia era la cotul râului. Mă ştiţi că locuiesc în partea aia. Ce mai, am fost acolo şi eu, şi dumnealui. L-am văzut. Sosise cu o barcă împreună cu Tim Collins şi-un băieţaş.

Doctorul se amestecă şi el în vorbă:

— Dacă l-ai vedea pe băieţaş l-ai recunoaşte, Hines?

— Cred că da, dar nu garantez. Ba uite-l colo, el e! L-am recunoscut dintr-o privire.

Şi arătă cu degetul spre mine.

— Oameni buni – rosti doctorul – nu ştiu dacă noii veniţi sunt nişte şarlatani sau nu. Dar dacă ăştialalţi doi nu-s şarlatani, se cheamă că eu sunt un dobitoc. Socot că e de

datoria noastră să nu-i lăsăm să fugă de-aici până nu se lămu-resc bine lucrurile. Vino, Hines, veniţi şi voi, ceilalţi. O să-i ducem pe dumnealor la han ca să-i confruntăm cu cealaltă pereche. Cred c-o să aflăm noi ceva pân' la urmă.

Mulţimea sări în sus de bucurie, dar se-nţelege că amicii regelui nu erau de loc bucuroşi. Am pornit cu toţii. Era pe la asfinţit. Doctorul mă ţinea de mână şi se purta destul de bine cu mine, dar nu-mi dădea drumul nici o clipă. Ajunşi la han, am intrat cu toţii într-o odaie mare. După ce aprinseră câteva lumânări, îi aduseră înăuntru şi pe cei doi noi veniţi. Cel dintâi vorbi doctorul:

— N-aş vrea să fiu prea aspru cu aceşti doi domni, dar cred că-s nişte şarlatani şi s-ar putea să aibă părtaşi pe care nici nu-i ştim. În cazul ăsta, se prea poate ca părtaşii să dispară cu sacul cu galbeni lăsat de Peter Wilks. Dacă nu-s nişte şarlatani, aceşti domni n-au să aibă nimic împotrivă să tri-mită după banii ăia şi să ni-i încredinţeze nouă până se va dovedi că n-au nici o vină, nu-i aşa?

Toată, lumea fu de aceeaşi părere. Ce mai, coţcarii erau strânşi zdravăn cu uşa, de la bun început. Regele spuse însă, cu o mutră plouată:

— Domnii mei, aş trimite bucuros după bani, fiindcă nici prin gând nu-mi trece să pun beţe-n roate unei cercetări cinstite, deschise şi temeinice asupra acestei nenorocite afaceri. Dar, din păcate, banii nu mai sunt acolo. Puteţi să vă încredinţaţi şi singuri, dacă doriţi.

— Dar atunci, unde sunt?

— Când nepoată-mea mi i-a dat în păstrare, i-am luat şi i-am ascuns sub salteaua de paie din patul meu; socoteam că n-are rost să-i depun la bancă pentru cele câteva zile cât aveam de stat aici şi credeam că patul e un loc sigur, nu de alta, dar nefiind obişnuiţi cu negrii, ne-nchipuiam că sunt oameni cinstiţi, ca servitorii de la noi, din Anglia. Ei bine, negrii au furat banii chiar a doua zi dimineaţa, de îndată ce-am coborât în salon. Nu mi-am dat seama că-mi lipsesc banii decât după ce i-am vândut pe negri şi între timp ei au

fugit cu banii. Valetul meu vă poate spune totul, domnilor, dacă doriţi.

— Baliverne! strigară câţiva, în frunte cu doctorul.

Era limpede că nimeni nu-l credea pe rege. Unul din ei mă întrebă dacă-i văzusem pe negri furând banii. I-am răspuns că nu, dar că-i văzusem ieşind tiptil din odaie şi depărtându-se în grabă, ceea ce mă făcuse să cred că li-era teamă că l-au trezit pe stăpânul meu şi-ncercau s-o şteargă de acolo, ca să nu-i muştruluiască.

Altceva nu mă mai întrebară. Dar deodată doctorul se întoarse spre mine, spunându-mi:

— Şi tu eşti englez?

— Da.

— Se şi vede! zise el, în râsetele celorlalţi.

După aceea trecură la anchetă. O făcură pe-ndelete, temeinic, fără să se uite la ceas. Orele treceau şi nimeni nu pomenea o vorbă despre cină, parcă nici nu le dădea prin gând să mănânce. Ai fi zis că n-o să se sfârşească niciodată. În viaţa mea n-am văzut brambureală mai mare. Îl puseră pe rege să-şi spună povestea, apoi ascultară povestea domnului ăla bătrân. Trebuia să fii bătut în cap şi de rea-credinţă ca să nu-ţi dai seama că bătrânul spunea adevărul, pe când celălalt turna la minciuni. La un moment dat mă puseră şi pe mine să spun tot ce ştiu. Regele mă privi cu coada ochiului, dându-mi a-nţelege să spun doar ce trebuie. Am început să vorbesc despre viaţa noastră la Sheffield, despre familia Wilks din Anglia, şi-aşa mai departe, dar n-apucai să spun prea multe, că doctorul izbucni în râs, iar Levi Bell, avocatul, îmi zise:

— Stai jos, băiete! În locul tău nu m-aş osteni atât. Se vede treaba că nu prea eşti obişnuit să minţi. De! Nu-i aşa de uşor, ai nevoie de practică. Minţi cu destulă stângăcie.

Complimentul ăsta mă lăsă rece dar în sinea mea mă bucuram c-am scăpat cu-atâta.

Doctorul începu să vorbească, întorcându-se cu faţa la avocat:

— De-ai fi fost aici de la-nceput, Levi Bell…

Regele îi tăie vorba, întinzând mâna spre avocat:

— Cum, acesta-i oare vechiul prieten al sărmanului meu frate, despre care-mi scria atât de des?

Regele îi strânse mâna, iar avocatul zâmbi încântat. Sporovăiră un timp, apoi trecură într-un colţ şi vorbiră în şoaptă.

— Perfect – rosti avocatul în cele din urmă. Am să tri-mit mandatul dumitale o dată cu cel al fratelui, şi-atunci o să se vadă că totul e-n ordine.

Făcură rost de nişte hârtie şi de-un condei, iar regele se aşează, îşi răsuci capul într-o parte şi, învârtindu-şi limba în gură, începu să mâzgălească ceva. Apoi îi dădură condeiul ducelui, care păli pentru prima oară în cariera lui, dar mâzgăli şi el ceva. Avocatul se întoarse atunci spre domnul ăl bătrân şi-i spuse:

— Scrieţi, vă rog, şi dumneata, şi fratele dumitale, un rând-două şi iscăliţi-vă!

Domnul ăl bătrân scrise câteva cuvinte, dar nimeni nu le putu citi. Avocatul izbucni, mirat din cale-alară:

— Nemaipomenit! şi scoţând din buzunar un pachet de scrisori vechi, începu să le cerceteze; apoi se uită la hârtia mâzgălită de bătrân şi iarăşi la scrisori. Aceste scrisori sunt de la Harvey Wilks – spuse el. Oricine poate vedea după scrisul acestor doi domni că nu ei sunt autorii scrisorilor. (Să fi văzut ce mutre au făcut regele şi ducele când şi-au dat seama ce capcană le întinsese avocatul!) De asemenea, oricine poate vedea cu uşurinţă, după scrisul acestui domn venerabil, că nici el nu le-a scris. De fapt, nici nu se poate vorbi de scris, văzând mâzgăliturile astea. Iată aici şi alte scrisori, de la…

— Daţi-mi voie să vă explic – îi tăie vorba domnul ăl bătrân. Nimeni nu-mi poate desluşi scrisul în afară de fratele meu, care-mi copiază, de altfel, scrisorile pe curat. Ăsta e scrisul lui, nu al meu.

— Aha, va să zică aşa stau lucrurile! Uite, am aici şi câteva scrisori de-ale lui William. N-ar fi rău să aştearnă şi el un rând-două, ca să putem com…

— Nu poate să scrie cu mâna stângă! îl întrerupse bătrînul. Dac-ar putea să se folosească de mâna lui dreaptă, aţi vedea că el a scris scrisorile astea, şi pe-ale mele, şi pe-ale lui. Uitaţi-vă la ele, vă rog, sunt scrise de aceeaşi mână.

Avocatul se uita la scrisori şi spuse:

— Da, cam aşa se pare. Oricum, seamănă ceva mai mult decât băgasem de seamă la început. Măi, să fie! Credeam că suntem pe cale să găsim o soluţie, şi iată că n-a rămas mai nimic în picioare. Totuşi, un lucru e limpede – urmă el, întorcându-se spre rege şi spre duce. Niciunul din ăştia doi nu e din familia Wilks.

Ce credeţi că s-a întâmplat? Pezevenghiul cu cap de catâr n-a vrut să recunoască nimic. Nici nu voi s-audă de aşa ceva. Le spuse că asta nu-i nici o dovadă, că frate-su William, care era, cică, un mucalit şi jumătate, nici măcar nu-ncercase să scrie şi că îşi dăduse seama că William are de gând să facă o şotie, chiar în clipa când îl văzuse punând condeiul pe hârtie. Tot vorbind aşa, se înfierbântă până ce ajunse să creadă în minciunile lui. Dar domnul cel bătrân îi tăie vorba:

— Am o idee. Se află oare pe-aici cineva care a ajutat la îngroparea fra… la îngroparea răposatului Peter Wilks?

— Da – rosti cineva. Eu şi Ab Turner. Suntem amândoi aici.

Bătrânul se întoarse atunci spre rege:

— Aţi putea să-mi spuneţi ce tatuaj avea pe piept răposatul?

Luat aşa pe neaşteptate, regele trebui să-şi ţină bine balamalele, altminteri s-ar fi năruit ca un mal mâncat de ape; o întrebare ca asta ar fi doborât pe oricine, fiindcă, zău, de unde naiba să ştie ce tatuaj avea mortul? Regele păli, fâstâcindu-se niţel. Toată lumea aştepta în tăcere, zgâindu-se la el.

„Hait! Acum se dă bătut, nu mai are nici o scăpare!” îmi ziceam. Dar el, nici gând. N-o să mă credeţi, da’ pehlivanul nu s-a lăsat. Voia, pesemne, să lungească povestea, nădăjduind că până la urmă ăia au să obosească şi-au să plece, iar el şi ducele au să-şi poată lua tălpăşiţa. Deodată spuse, rânjind:

— Ha! Grozavă întrebare! Da, domnule, îţi pot spune ce tatuaj avea pe piept. O mică săgeată subţire şi albastră, asta e. Şi dacă nu te uiţi cu băgare de seamă, nici n-o poţi vedea. Acum ce mai ai de zis?

— N-am pomenit om să mintă cu atâta neobrăzare.

Domnul ăl bătrân se întoarse spre Ab Turner şi tovarăşul său şi le spuse, cu ochii strălucind de bucurie, ca şi cum de data asta era sigur că l-a-nfundat pe rege:

— Aţi auzit ce-a zis. Ia spuneţi, pe pieptul lui Peter Wilks se afla vreun astfel de semn?

— N-am văzut asemenea semn – răspunseră amândoi într-un glas.

— Bine! zise bătrânul. Acu’ ia spuneţi, nu cumva aţi văzut pe pieptul lui un mic P, aproape şters, un B (asta-i o iniţială pe care n-a mai folosit-o din tinereţe) şi un W, cu liniuţe între ele, aşa: P-B-W? Nu-i aşa că asta aţi văzut? întrebă el, scriind literele alea pe o bucăţică de hârtie.

— Da’ de unde! N-am văzut nici un fel de semne! răspunseră cei doi.

Toţi cei de faţă rămaseră cu gura căscată. Începură să strige:

— Toţi sunt nişte pungaşi! Să-i înecăm în râu, să-i spânzurăm!

Urlau şi zbierau ceva de speriat, dar avocatul sări pe masă şi răcni, mai tare ca toţi:

— Domnilor! Domnilor! Numai o vorbă, ascultaţi, vă rog! Mai e o cale: să mergem să dezgropăm mortul, şi-atunci o să vedem.

Asta le plăcu.

— Ura! strigară oamenii, gata-gata s-o pornească. Dar avocatul şi doctorul îi opriră:

— Staţi niţel! Legaţi-i de mâini pe ăştia patru şi pe băiat. Să-i luăm şi pe ei!

— Da! Da! urlară oamenii. Şi dacă n-o să vedem semnele, o să linşăm toată banda.

Acum intrase frica-n mine de-a binelea, da' nu era chip să scap. Ne înhăţară pe toţi cinci şi porniră cu noi de-a dreptul spre cimitir, care se afla cu vreo milă şi jumătate mai jos, pe malul apei. Întreg orăşelul venea pe urmele noastre, fiindcă făceam destulă gălăgie, şi-apoi nu era decât nouă seara.

Când am trecut prin faţa casei noastre, mi-a părut rău că o alungasem pe Mary Jane din târguşor, fiindcă acum, dacă i-aş fi trimis vorbă, ar fi venit să mă scape, dându-i în vileag pe cei doi potlogari.

Oamenii coborâră poteca ce ducea spre fluviu, zbierând ca nişte mâţe turbate. Şi parcă înadins ca să mă bage şi mai mult în sperieţi, începu să fulgere, cerul se acoperi de nori şi frunzişurile fremătară, zgâlţâite de vânt. În viaţa mea nu trecusem printr-o primejdie mai mare. Eram năucit de-a binelea. Totul îmi ieşise pe dos. În loc să mă bucur şi eu, la o adică, de toată comedia asta, având-o în spate pe Mary Jane care să mă scape şi să-mi dea drumul când s-o îngroşa gluma, iată că acum, între subsemnatu' şi moarte nu se mai afla decât tatuajul ăla. Iar de n-au să vadă nici urmă de tatuaj…

N-aveam putere să mă gândesc la chestia asta, dar nu ştiu cum se face că la altceva nu mă puteam gândi.

Era din ce în ce mai întuneric. Ar fi fost prilejul cel mai nimerit ca să-mi iau valea, dar vlăjganul ăla de Hines mă ţinea strâns; pas de-ncearcă să scapi din strânsoarea mâinii lui Goliat! Mă târa înainte şi trebuia s-alerg ca să ţin pasul cu el.

Intrând în cimitir, mulţimea se revărsă ca un puhoi. Când ajunseră la mormântul cu pricina, îşi dădură seama că

aveau de o sută de ori mai multe cazmale decât era nevoie, dar că nimănui nu-i trecuse prin gând s-aducă un felinar. Totuşi se apucară să sape la lumina fulgerelor şi trimiseră totodată pe cineva să împrumute un felinar la casa cea mai apropiată, cu o jumătate de milă mai încolo.

Oamenii săpau de zor, într-o beznă înfricoşătoare. Nu trecu mult şi se porni ploaia. Vântul bătea cu putere, fulgerele cădeau tot mai ameninţătoare, iar tunetul bubuia ceva grozav. Dar ălora nici nu le păsa, atât de prinşi erau. Din când în când puteai vedea desluşit fiece chip din mulţimea aceea uriaşă, ca şi bulgării de pământ azvârliţi afară din groapă, dar numaidecât după aia întunericul înghiţea din nou totul şi nu mai vedeai nimic.

În cele din urmă scoaseră afară sicriul şi începură să-i deşurubeze capacul.

A urmat o îmbulzeală şi o înghesuială nemaipomenită. Oamenii se îmbrânceau ca să-şi facă loc până-n faţă şi să vadă sicriul. Era ceva de speriat, mai ales pe o noapte ca asta. Hines mă trăgea după el cu atâta putere, că-mi suci mâna – cred că uitase că mai sunt şi eu pe lume, atât de aţâţat era.

Deodată, fulgerul slobozi deasupra noastră o lumină orbitoare şi cineva strigă:

— Dumnezeule, sacul cu galbeni e colo, pe pieptul lui!

Hines îmi dădu drumul şi se repezi chiuind, o dată cu toţi ceilalţi, ca să vadă şi el.

Ei, şi-atunci am zbughit-o ca vântul din cimitir, alergând prin întuneric spre potecă. Nefiind altcineva pe potecă, zburam, nu alta, atât cât îmi îngăduiau bezna, fulgerele, răpăiala ploii, palele de vânt şi tunetele asurzitoare. Fugeam de-mi sfârâiau călcâiele.

În târg nu era nici ţipenie de om, din pricina furtunii. Am luat-o aşadar pe strada mare, în loc să mă strecor prin uliţele lăturalnice.

Când m-am apropiat de casa noastră, am privit cu luareaminte. Nu se zărea nici o lumină, toată casa era

cufundată în întuneric. Mi se rupea inima de jale, fără să ştiu de ce. Dar deodată, tocmai când treceam prin faţa casei, la fereastra lui Mary Jane se aprinse o lumină şi inima mi se umplu de bucurie. În aceeaşi clipă, casa şi toate celelalte pieriră în beznă, înapoia mea, pentru totdeauna. Ce păcat! îmi spuneam. În viaţa mea n-am întâlnit fată mai bună şi mai inimoasă ca Mary Jane!

Când am ajuns destul de departe de orăşel ca să pot porni spre insuliţă, m-am oprit să caut o barcă de împrumut şi, punând mâna pe prima barcă slobodă pe care mi-o dezvălui fulgerul, am sărit în ea şi dus am fost. Era o luntre uşoară, legată doar c-o frânghie. Insuliţa era departe-al naibii, taman în mijlocul fluviului, dar nu m-am mocoşit de loc. Când am ajuns în sfârşit la plută, eram aşa de sleit, că de-ar fi fost după mine, m-aş fi lungit să-mi trag sufletul. Dar nu era vreme de pierdut. Am sărit pe plută şi-am strigat:

— Hei, Jim, dă drumul plutei! Domnul fie lăudat, am scăpat de ăia!

Jim ieşi din wigwam şi când mă văzu, veni spre mine cu braţele deschise. Nu mai putea de bucurie. Dar când scăpără odată un fulger şi-i lumină faţa, mi se făcu inima cât un purice şi căzui bâldâbâc în apă. Uitasem că era îmbrăcat ca regele Lear şi că arăta ca un arap înecat şi, văzându-l, era să mor de frică. Jim mă pescui din apă şi începu să mă îmbrăţişeze şi să mă blagoslovească, bucuros că mă-ntorsesem şi că scăpasem de rege şi de duce.

— Nu acum – i-am zis – lasă asta pentru desert. Dă drumul plutei!

Peste câteva clipe pluteam la vale. Tii! Ce bine era să fim iarăşi liberi, numai noi doi, pe râul acela mare, fără nimeni pe capul nostru! Săream în sus de bucurie, ţopăiam şi băteam din călcâie, dar tocmai când mă pregăteam să sar pentru a treia oară, am auzit un zgomot pe care, din păcate, îl cunoşteam prea bine. Mi-am ţinut răsuflarea şi-am aşteptat, cu urechea la pândă. Nu mă-nşelasem: când fulgerul despică bezna de deasupra apei, i-am văzut cum se

apropie vâslind de zor, în barca lor sprintenă. Ei erau – regele şi ducele!

M-am trântit pe plută şi m-am dat bătut. Abia-abia mi-am putut stăvili lacrimile.

C A P I T O L U L XXX.

Cum puseră piciorul pe plută, regele se repezi la mine şi mă luă de guler.

— Voiai să scapi de noi, ai, mucosule? Ţi se urâse cu noi, ai?

— Nu, măria ta, nu! Aoleu! mă doare, măria ta!

— Atunci zi-ne repede ce-aveai de gând. Dacă nu, să ştii că scot untul din tine.

— Da, măria ta. Zău c-am să vă spun tot, întocmai cum s-a întâmplat. Omul care mă ducea de mână se purta foarte drăguţ cu mine. Îmi tot zicea că avusese un băiat de vârsta mea, care a murit anul trecut, şi că-l doare inima să vază un băiat ca mine într-o asemenea dandana. Şi când toată lumea s-a repezit spre coşciug ca să vază sacul cu galbeni, el mi-a dat drumul, şoptindu-mi: „Şterge-o acum, altminteri să ştii c-au să te spânzure!” Se-nţelege c-am şters-o. N-avea nici un rost să rămân, tot nu puteam fi de folos nimănui, şi p-ormă, n-aveam chef să fiu spânzurat: de ce să mă spânzure dacă puteam să fug? Am alergat într-un suflet până am dat de o barcă. Când am ajuns aici, i-am spus lui Jim să se grăbească, altminteri au să pună mâna pe mine şi-au să mă spânzure; şi i-am mai spus că mă tem că matale şi ducele nu mai sunteţi în viaţă la ora asta. Mi se rupea inima de durere, şi lui Jim tot aşa, şi de-aiA. Când v-am văzut venind, n-am mai putut de bucurie. Zău, întrebaţi-l pe Jim, să vă spuie şi el!

Jim adeveri spusele mele, dar regele îi porunci să-şi ţină gura şi-mi zise:

— Da, desigur, mă grăbesc să te cred! şi-ncepu iar să mă zgâlţâie, ameninţându-mă că mă îneacă. Dar ducele îl opri:

— Ia lasă-l în pace pe băiat, dobitoc bătrân ce eşti! Ce, tu ai fi făcut altfel în locul lui? Tu te-ai întrebat ce-i cu el când

ai şters-o? Nu-mi amintesc de aşa ceva.

Regele îmi dădu drumul şi-ncepu să-njure târgul şi pe toţi locuitorii lui.

— Mai bine te-ai înjura chiar pe tine – îi spuse ducele. Ţie ţi se cuvin cele mai multe înjurături. De la bun început n-ai făcut nimic cu cap, afară de chestia aia cu săgeata albastră, pe care le-ai spus-o cu atâta neobrăzare şi sânge rece. Asta a fost o idee bună, prima-ntâi, şi ne-a şi salvat. Fiindcă de n-ar fi fost chestia asta, ne-ar fi băgat la răcoare până să sosească bagajele englejilor ălora, şi p-ormă ocna ne mânca! Dar trucul ăla i-a îndemnat să meargă la cimitir şi-acolo galbenii ne-au fost de şi mai mare folos, fiindcă dacă nătărăii ăia turbaţi nu ne-ar fi dat drumul ca să se repeadă să privească, azi-noapte am fi dormit cu cravatele la gât, cu nişte cravate mai trainice decât ne trebuie nouă.

Tăcură câteva clipe, apoi regele spuse, dus pe gânduri:

— Hm! Şi când te gândeşti că noi credeam că negrii au furat sacul!

Îmi venea să intru-n pământ.

— Da, cam aşa credeam – zise ducele, tărăgănându-şi vorba, a zeflemea.

Regele tăcu câteva clipe, apoi spuse:

— Eu unul aşa credeam.

— Ba din contră, nu tu, ci eu credeam – răspunse ducele, cu acelaşi glas tărăgănat.

— Ascultă, Bilgewater – se burzului regele – ce vrei să spui?

— Dacă-i vorba pe-aşa, te-ntreb eu ce-ai vrut să spui – zise ducele înţepat.

— Scârţ! îl repezi regele, batjocoritor. Te pomeneşti că adormiseşi şi habar n-aveai ce făceai.

Ducele îşi ieşi din fire de-a binelea:

— Ascultă, lasă-te de goange! Ce, crezi că-s bătut în cap? Crezi că nu ştiu cine-a ascuns banii în coşciugul ăla?

— Ba da, nenicule, ştiu că ştii, doar tu i-ai ascuns!

— Minţi! răcni ducele repezindu-se la el.

Regele începu să zbiere:

— Jos labele! Ia mâna de pe gât! Retrag tot ce-am spus.

— Mai întâi, mărturiseşte că tu ai ascuns banii acoâo, cu gândul să te cărăbăneşti şi să te-ntorci într-o bună zi ca să-i dezgropi şi să-i păstrezi numai pentru sufleţelul tău.

— Stai niţel, duce, răspunde-mi drept şi cinstit la o întrebare. Spune-mi că n-ai pus banii acolo şi-am să te cred, şi-am să-mi iau înapoi toate vorbele.

— Potlogar bătrân, ştii bine că nu eu i-am ascuns!

— Bine, atunci te cred. Da' răspunde-mi la încă o întrebare, numai una… hai, nu te pierde cu firea! N-aveai cumva de gând să pui mâna pe bani şi să-i doseşti?

Ducele tăcu câteva clipe, apoi spuse:

— Ei, şi ce dac-aveam de gând? Chestia e că nu i-am dosit, pe când mătăluţă nu numai c-aveai de gând, dar i-ai şi dosit!

— Duce, să-mi sară ochii dacă i-am dosit! Nu zic că n-aveam de gând, ar fi să mint. Dar tu, adică cineva, mi-a luat-o înainte.

— Minţi! Tu i-ai ascuns şi dacă nu mărturiseşti, te…

Regele începu să horcăie şi bâigui cu mare greutate:

— Bine, mărturisesc!

Îmi părea tare bine să-l aud vorbind aşa, parcă-mi lua o piatră de pe inimă. Ducele îi dădu drumul:

— Dacă mai tăgăduieşti, să ştii că te-nec! Grozav de bine îţi şade să miorlăi ca un sugaci, ţi se potriveşte de minune, după tot ce-ai făcut. N-am mai pomenit un asemenea struţ bătrân care să vrea să înghită totul. Şi eu care mă-ncredeam în tine ca într-un tată! Cum de n-ai intrat în pământ de ruşine când ai auzit că dădeau vina pe nişte negri nenorociţi şi tu n-ai scos o vorbă ca să-i aperi? Mă apucă pandaliile când mă gândesc c-am fost aşa de neghiob să cred în balivernele tale. Lua-te-ar naiba, acu' văd eu de ce mă tot zoreai să acopăr deficitul: voiai să pui mâna şi pe gologanii pe care-i câştigasem cu „Minunea regească" şi cu alte socoteli, ca să-i înhaţi pe toţi.

— Păi bine, duce – îl întrerupse regele cu sfială, sclifosindu-se – tu ai spus să acoperim deficitul, nu eu.

— Gura! Ajunge cât ai vorbit! îl repezi ducele. Şi acum vezi bine cu ce te-ai ales. Ăia şi-au luat înapoi toţi banii, başca bănişorii noştri; abia de ne-a mai rămas un gologan-doi. Hai, cară-te la culcare şi nu-mi mai cânta despre deficituri, că-i vai de pielea ta!

Regele se furişă în wigwam şi-şi căută alinarea în clondirul cu rachiu. În curând, ducele îşi găsi şi el clondirul, aşa că, după vreo jumătate de ceas, se băteau iar pe burtă. De ce se-mbătau, de-aceea se iubeau mai mult, până ce adormiră, sforăind, unul în braţele celuilalt.

Amândoi erau turtă, dar am băgat de seamă că oricât de beat era, regele nu uita nici o clipă că n-are voie să mai spună că nu el a ascuns sacul. Aveam de ce să mă simt uşurat şi mulţumit! Fireşte că de îndată ce i-am auzit trăgând la aghioase, m-am aşezat cu Jim la taifas şi i-am povestit totul de-a fir-a-păr.

C A P I T O L U L XXXI.

Zile-ntregi nu ne-am mai oprit în nici tm târguşor. Tot plutind la vale pe râu, intrasem adânc în sudul cel călduros, hăt-departe de locul nostru de baştină. Pe maluri se zăreau acum copaci năpădiţi de muşchi spaniolesc, care atârna de crengi ca nişte bărbi lungi şi sure. În viaţa mea nu mai văzusem aşa ceva. Pădurile aveau acum ceva măreţ şi înfricoşător totodată.

Cei doi potlogari începură din nou să bată târgurile, socotind că primejdia trecuse. Mai întâi ţinură o conferinţă despre temperanţă, dar nu le ieşi nici măcar de-o beţie. Într-alt târg deschiseră o şcoală de dans, dar cum nu se pricepeau să danseze nici cât un cangur, publicul îi petrecu pân-afară din târg, la primii paşi pe care-i făcură. Încercară apoi să dea lecţii de oratorie, dar n-apucară bine să deschidă gura, că oamenii îi şi puseră pe fugă, huiduindu-i de mama focului. Se apucară să facă pe misionarii, pe hipnotizatorii, pe doftorii, pe ghicitorii şi câte şi mai câte,

dar degeaba, nu se lipea norocul de ei. În cele din urmă, rămaseră lefteri de-a binelea. Toată ziulica zăceau lungiţi pe plută, cufundaţi în gânduri, abătuţi şi dărâmaţi, fără să scoată o vorbă.

În curând însă se petrecu o schimbare: începură să-şi vorbească în taină, pe şoptite. Uneori rămâneau câte două-trei ore în wigwam. Eu şi cu Jim începusem să ne cam temem. Nu mirosea a bine: eram siguri că pun la cale o blestemăţie mai diavolească decât toate cele de până atunci. Ne-am tot întrebat noi ce să fie şi pân' la urmă ne-am gândit că pramatiile se pregătesc să spargă o casă ori o prăvălie, sau să fabrice bani falşi. Gândul ăsta ne-a cam îngrozit şi-am jurat amândoi să nu ne băgăm pentru nimic în lume în afaceri de-astea şi să ne luăm adio de la ei, lăsându-i în plata domnului, la ăl dintâi semn necurat.

Într-o dimineaţă, în zori, ne-am oprit cu vreo două mile mai jos de-un târguşor prăpădit, pe nume Pikesville. Regele ne spuse să stăm ascunşi cât se duce să dea o raită prin târguşor, ca să vadă dacă oamenii de pe-acolo aflaseră ceva de „Minunea regească". În gândul meu îmi ziceam: „Vrei să spui că te duci să cauţi o casă bună de jefuit. Şi când ai să te-ntorci, după jaf, ai să te-ntrebi ce s-a întâmplat cu mine, cu Jim şi cu pluta, dar poţi să te-ntrebi până poimarţi!" Regele ne mai zise că dacă nu se-ntoarce până la amiază, înseamnă că totul e-n ordine şi ducele şi cu mine putem veni după el.

Am stat şi-am aşteptat. Ducele se învârtea de colo până colo, cu o mutră tare acră. Ne lua la rost pentru orice fleac şi ne-njura că facem totul anapoda. Nimic nu-i plăcea. De bună seamă că punea ceva la cale.

M-am bucurat nespus la amiază văzând că regele nu se arăta.

Oricum, se vestea o schimbare şi, cine ştie, poate chiar schimbarea cea mare.

M-am dus aşadar cu ducele în târguşorul acela: tot căutându-l pe rege, am dat de el în odaia din dos a unei

crâşme murdare. Era beat criţă şi-n jurul lui o ceată de trântori se distrau aţâţându-l, iar el îi suduia şi-i amenințа cum îi venea la gură. Dar nu le putea face nimic, fiindcă, de beat ce era, abia se mai ţinea pe picioare.

Ducele începu să-l înjure, că-i un „bou bătrân”, dar nici regele nu se lăsă mai prejos. Când am văzut că iese cu ceartă, am şters-o repede şi-am gonit ca un cerb pe poteca ce cobora spre râu. Alergam de-mi sfârâiau călcâiele, fiindcă n-aş fi vrut să scap prilejul, şi-mi spuneam ca de data asta s-a isprăvit, n-au să ne mai vadă aşa curând, nici pe mine, nici pe Jim. Când am ajuns la plută, abia mai răsuflăm, dar nu mai pu-team de bucurie.

— Dă-i drumul, Jim! strigai. Acu’ am scăpat!

N-auzii însă nici un răspuns şi nu ieşi nimeni din wigwam. Jim plecase! Am tras un chiot, şi-ncă unul, şi iar aşa. M-am dus apoi în pădure, chiuind, şi cercetând în toate părţile, dar degeaba – Jim nu se zărea nicăieri.

M-am aşezat şi, iară să vreau, am început să plâng. Dar n-aveam răbdare să stau locului. Am ieşit pe potecă, chibzuind ce-ar fi mai bine să fac. Deodată mi-a ieşit în cale un băiat; l-am întrebat dacă nu cumva văzuse un negru îmbrăcat aşa şi pe dincolo.

— Da – îmi răspunse el.

— Unde l-ai văzut?

— Cu vreo două mile mai jos, pe moşia lui Silas Phelps. Au pus mâna pe el, e un negru fugar. Îl căutai?

— Da' de unde! Am dat de el în pădure, acu5 o orădouă, şi zicea că dacă strig, mă-njunghie. Mi-a poruncit să stau locului, fără să mă mişc. Ce era să fac? Mi-era teamă, aşa c-am rămas aici.

— Acu' nu mai ai de ce să te temi, fiindcă l-au prins. Fugise de undeva, din Sud.

— Bine că l-au prins!

— Cred şi eu! Au pus un preţ de două sute de dolari pe capul lui. Bani picaţi din cer, nu alta!

— Da, aşa-i. Să fi fost eu ceva mai zdravăn, mie mi-ar fi picat, fiin'că eu l-am văzut ăl dintâi. Da' cine l-a turnat?

— Un babalâc, care nu-i de pe-aici; a vândut pe patruzeci de dolari dreptul la recompensă, că se grăbea s-o pornească pe râu în sus şi n-avea timp s-aştepte. Ei, ce spui de asta? Să fi fost în locul lui, aş fi aşteptat şi şapte ani.

— Şi eu la fel – i-am zis. Da' te pomeneşti că l-a vândut aşa ieftin, fiindcă nu era sigur de afacere. Cine ştie, poate c-o fi ceva necurat la mijloc.

— Da' de unde! Am văzut cu ochii mei afişul despre negru. Îl zugrăvea întocmai, ca o pozâ. Pomenea şi plantaţia de unde fugise, undeva, mai jos de New Orleans. Nu, frăcoare, afacerea e-n regulă, fii pe pace. Ascultă, n-ai niţel tabac?

Aflând că n-aveam nici un pic, băiatul plecă. M-am dus la plută şi m-am aşezat în wigwam ca să chibzuiesc. Dar de-geaba mi-am frământat eu creierii, că tot n-am văzut nici o ieşire. După atâta amar de drum şi după tot binele ce li-l făcusem ălor doi potlogari, totul se dusese de râpă. Şi de ce,

mă rog? Fiindcă-i răbdase inima să-l vândă pe Jim pentru patruzeci de dolari murdari, osândindu-l să fie din nou rob pe viaţă, şi încă printre străini!

„Dacă-i e dat să cadă din nou în robie – îmi ziceam – ar fi de o mie de ori mai bine pentru Jim să fie rob acasă la el, împreună cu ai lui” Mă gândeam să-i trimit lui Tom Sawyer o scrisoare, în care să-l rog să-i spună domnişoarei Watson unde se află Jim. Dar m-am lăsat repede păgubaş din două pricini: întâi, fiindcă domnişoara Watson, scârbită şi furioasă pe Jim din pricina ticăloşiei şi-a nerecunoştinţei sale, ar fi în stare să-l vânză iarăşi undeva, în josul fluviului. Şi chiar dacă nu l-ar vinde, un negru nerecunoscător e dispreţuit de toată lumea, şi lui Jim i-ar crăpa obrazul de ruşine văzând că oamenii i-o scot mereu pe nas.

Şi-apoi, gândiţi-vă şi la mine! Numaidecât s-ar da sfoară în ţară că Huck Finn l-a ajutat pe-un negru să-şi dobândească libertatea, şi dacă m-aş mai vedea vreodată cu cineva din târgul meu, mi-ar fi aşa de ruşine, c-aş fi în stare să-i cad în genunchi şi să-i ling tălpile. Aşa se întâmplă totdeauna: când cineva săvârşeşte o faptă rea şi nu se sinchiseşte de urmările ei, crede că nu-i nici o ruşine câtă vreme o poate ascunde. Taman într-o asemenea încurcătură mă vârâsem şi eu. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât mai tare mă mustra cugetul şi mă simţeam mai ticălos şi mai netrebnic. Şi deodată am îngheţat de frică la gândul că providenţa îmi trage o palmă şi-mi arată că sus, în cer, se ştie că-s un ticălos şi c-am răpit pe negrul unei biete bătrâne, care nu-mi căşunase niciodată vreun rău. „Da, da – îmi ziceam – e cineva care stă mereu de veghe şi nu rabdă multă vreme asemenea ticăloşii!” M-am căznit din răsputeri să mă mângâi cu gândul că nu eu, ci felul în care fusesem crescut era de vină pentru toate astea. Dar un glas lăuntric îmi tot şoptea neîndurător: „Te puteai duce la şcoala de duminică, pentru ce nu te-ai dus? De te-ai fi dus, ai fi învăţat acolo că oamenii care fac ce-ai făcut tu cu negrul ăla ajung de-a dreptul în iad”. Tremuram de spaimă. M-am hotărât să mă

rog, doar-doar oi înceta să mai fiu băiatul rău de pân-acu’ şi m-oi face mai bun. Am îngenuncheat, dar vorbele nu-mi veneau. De ce oare? N-avea rost să-ncerc să-l pă-călesc pe Al de Sus – şi nici pe mine, de altfel. Ştiam prea bine de ce nu-mi veneau vorbele: fiindcă nu mă trăgea de loc inima, fiindcă nu eram cinstit, fiindcă umblam după doi iepuri. Mă prefăceam că mă lepăd de păcat, dar în sinea mea săvârşeam cel mai mare dintre păcate. Încercam să spun din gură că am să mă îndrept, c-am să-i scriu stăpânei negrului şi-am să-i arăt unde se află Jim, dar în adâncul sufletului ştiam că-i minciună, iar Ăl de Sus de asemenea ştia. Mi-am dat seama că nu merge să minţi într-o rugăciune. Stăteam ca pe ace şi nu ştiam ce să fac. În cele din urmă îmi veni o idee: da, am să scriu răvaşul, iar după aia o să văd dacă mă pot ruga. Ei bine! În clipa aceea m-am simţit uşor ca un fulg şi cu cugetul împăcat. Nu-mi venea să cred!

Am luat o bucăţică de hârtie şi-un căpătâi de creion şi, beat de fericire, am scris cele ce urmează: „Domnişoară Watson, negrul dumitale fugar Jim se află aici, cu două mile mai jos de Pikesville. Domnul Phelps a pus mâna pe el şi o să vi-l dea înapoi dacă trimiteţi recompensa.

Huck Finn”

Pentru prima oară-n viaţa mea m-am simţit bine şi izbăvit de păcate. Acu’ ştiam că pot să mă rog, dar nu m-am apucat de îndată, ci am pus hârtiuţa deoparte şi m-am aşezat, gândindu-mă ce bine că lucrurile se întâmplaseră aşa, fiindcă nu lipsise mult ca să nimeresc de-a dreptul în iad.

Mi-am amintit apoi de călătoria noastră pe apă, la vale. Jim era nelipsit din toate amintirile astea. Îl vedeam şi ziua şi noaptea, uneori în bătaia lunii, alteori pe furtună. Mă vedeam plutind împreună cu el, sporovăind, cântând şi râzând. Nu ştiu cum se face, da’ nu găseam nici atâtica să mă supăr pe el, ba din contră. Îl vedeam stând de veghe şi pentru mine, după ce-şi făcuse partea lui, în loc să mă trezească din somn; îmi aminteam cum se bucurase în ziua

aia cu ceaţă, când m-am întors pe pluta, şi cum ne-am întâlnit din nou în smârcul ăla, în ziua „dihoniei”, şi alte întâmplări asemănătoare. Şi cum îmi spunea mereu „puişorule” şi mă răsfăţa, şi nu ştia cum să mă mai cocoloşească, în marea lui bunătate. La urmă mi-am amintit cum îl scăpasem de oamenii ăia, zicându-le că pe pluta noastră erau bolnavi de vărsat; cât de recunoscător mi-a fost Jim atunci! Zicea că-s cel mai bun prieten pe care l-a avut vreodată şi singurul lui prieten de astăzi. Tot gândindu-mă aşa, privirile îmi căzură asupra răvaşului pe care-l scrisesem. Mare belea pe capul meu! Am luat hârtia. Tremuram ca o frunză-n vânt, fiindcă trebuia să mă hotărăsc o dată pentru totdeauna. Am chibzuit niţel, ţinându-mi răsuflarea, apoi mi-am zis: „Fie! Mă duc în iad!” şi-am rupt hârtia.

Erau gânduri şi vorbe îngrozitoare, dar nu le mai puteam lua înapoi. Ce-am spus a rămas bun spus şi nu m-am mai gândit să mă-ndrept. Mi-am scos din cap ideea asta, zicându-mi c-am să fiu iarăşi ticălos, fiindcă aşa mi-era felul şi aşa fusesem crescut, pe când cealaltă cale nu era de mine. Şi, pentru început, mi-am pus în gând să-l scap din nou pe Jim, din robie; să fi putut scorni ceva şi mai rău, aş fi făcut-o, nu de alta, dar de vreme ce tot apucasem pentru totdeauna pe calea asta, puteam să merg şi pân’ la capăt.

Am început aşadar să-mi bat capul şi m-am gândit la fel de fel de lucruri, până s-ajung în sfârşit la un plan care-mi convenea. Am dibuit ceva mai la vale un ostrov împădurit şi, de îndată ce s-a întunecat, am pornit cu pluta spre el, am ascuns-o şi-am rămas să dorm acolo. M-am trezit înainte de revărsatul zorilor, am mâncat, mi-am pus straiele de oraş şi, după ce mi-am vârât alte câteva lucruşoare într-o legăturică, am pornit cu barca la mal. M-am oprit ceva mai jos de locul unde socoteam că se afla moşia lui Phelps, mi-am ascuns legăturica undeva în pădure şi, umplând apoi barca cu apă şi bolovani, am scufundat-o într-un loc unde s-

o pot găsi la nevoie, cam la un sfert de milă mai jos de un mic joagăr.

Pe urmă am pornit-o la drum. Trecând prin faţa joagărului, am zărit o tăbliţă pe care scria „Ferăstrăul lui Phelps”. Cu vreo câteva sute de paşi mai încolo se zăreau clădirile fermei. Mi-am dus mâna streaşină la ochi, dar n-am văzut pe nimeni, deşi se luminase bine de ziuă. Da’ nu-mi păsa, că tot n-aveam eu chef să mă-ntâlnesc cu careva. Voiam doar să pipăi terenul. Planul meu era să mă arăt acolo dinspre târg, nu dinspre fluviu. După ce-am cercetat bine locul, am pornit-o întins spre târg. Şi, ce’ să vezi, primul om peste care-am dat acolo a fost ducele. Tocmai lipea un afiş pentru „Minunea regească” – urmau s-o joace trei seri la rând, ca şi data trecută. Nu-i întrecea nimeni în neobrăzare! Până să mă mişc, ducele mă văzu. Păru cam mirat:

— Iote-l! De unde răsărişi? Şi adăugă, chipurile bucuros şi grijuliu: Unde-i pluta? Ai ascuns-o într-un locşor bun?

— Păi tocmai despre asta voiam să vă-ntreb şi eu, alteţă.

Vorbele astea nu prea-i plăcură.

— Da’ de ce voiai să mă-ntrebi?

— Păi, când l-am văzut ieri pe rege în cârciuma aia, mi-am zis că până s-o trezi din beţie, ca să-l putem aduce acasă, o să mai treacă câteva ceasuri, aşa că m-am gândit să dau o raită prin târg. Un cetăţean mi-a zis că-mi dă zece cenţi dacă-l ajut să treacă cu luntrea până dincolo şi-napoi, ca s-aducă o oaie rătăcită. M-am învoit şi m-am dus cu el, dar când să băgăm oaia în luntre, omul mă lăsă singur la funie şi se apucă să-mpingă oaia de la spate. Dar oaia asta era prea voinică pentru unu’ ca mine, aşa că s-a smuls din strânsoare şi-a luat-o la fugă. Noi, după ea. N-aveam nici un câine cu noi, aşa că a trebuit s-o fugărim cale lungă, până i-am scos sufletul. Am prins-o abia spre seară; am adus-o-ncoace, iar după aceea eu m-am întors la plută. Dar ia-o de unde nu-i. Ce mi-am zis eu: „Să ştii c-au dat de bucluc şi-au fost nevoiţi să plece, luându-l cu ei şi pe Jim, singuru’ negru pe care-l am pe lume. Şi-acu’, iată-mă printre străini, fără

nici o avere şi fără putinţa de a-mi câştigă pâinea”. Mi-au dat lacrimile, zău. Şi-am dormit în pădure toată noaptea. Dar spuneţi-mi, ce-i cu pluta? Şi cu Jim, sărmanul meu Jim?

— Să mă ia dracu’ dacă ştiu, adică dacă ştiu ce s-a-ntâmplat cu pluta. Boşorogul ăla tembel a câştigat patruzeci de dolari din nu ştiu ce afacere şi când am dat de el în crâşma aia, derbedeii îi şi luaseră toţi banii la rămăşaguri, afară de ăi pe care apucase să-i dea pe băutură. Ieri noapte, când l-am dus acasă şi-am văzut că pluta e lipsă, ne-am zis: „Să ştii că mucosul ăla ne-a furat pluta şi s-a dus cu ea la vale, lăsându-ne de căruţă”.

— Cum să-mi las negrul, singuru’ negru pe care-l am pe lume, singura mea avere?

— La asta nu ne-am gândit. La urma urmelor, când stai să te gândeşti, negru’ ăla era al nostru. Aşa-l socoteam, că de! Dumnezeu ştie că am avut destulă bătaie de cap cu el. Ei, şi când am văzut noi că pluta nu mai e, iar noi am rămas tinichea, ne-am gândit că altă scăpare n-avem, decât să mai încercăm o dată „Minunea”. De atunci mă tot perpelesc, uscat ca un butoi de pulbere. Ia zi, unde-s ăi zece cenţi? Dă-i încoace!

Aveam bani berechet, aşa că i-am dat zece cenţi, rugându-l însă să cumpere cu ei ceva demâncare şi să-mi dea şi mie, fiindcă alţi bani nu mai aveam şi nu pusesem nimic în gură de ieri. Nu-mi răspunse nimic.

După câteva clipe, se întoarse deodată spre mine şi-mi zise:

— Ascultă, crezi că negrul ăla o să ne toarne? L-am jupui de viu, dac-ar îndrăzni!

— Cum să vă toarne? Da’ ce, n-a fugit?

— Aş, de unde! L-a vândut boşorogul ăla! Mie nu mi-a dat nimic, şi banii s-au topit!

— Ce? L-a vândut? spusei eu, plângând. Era negrul meu, averea mea! Unde-i? Îl vreau înapoi!

— Află că nu-i chip să-l capeţi înapoi, aşa că degeaba miorlăi. Ascultă, nu cumva ai de gând să ne torni? Al naibii

să fiu dacă pot avea încredere în tine! Să ştii că dacă ne dai de gol…

Se opri şi se uită aşa de urât la mine, că i-am zis, sclifosindu-mă:

— Nu vreau să dau de gol pe nimeni şi nici n-aş avea timp de-aşa ceva. Mă duc să-mi caut negrul…

Ducele făcu o mutră plictisită şi rămase pe gânduri, încruntat, cu afişele pe braţ.

— Uite ce e – zise el. Trebuie să rămânem aici trei zile.

Dacă făgăduieşti că nu ne torni şi c-ai să-l îndupleci şi pe negru să-şi ţină gura, am să-ţi spun unde-l poţi găsi.

I-am făgăduit.

— Un fermier, cu numele de Silas Ph… – începu el, dar se opri. Voise să-mi spună adevărul, dar când l-am văzut că se opreşte şi cugetă, mi-am dat seama că şi-a schimbat gândul. Şi chiar aşa era. N-avea încredere în mine. Voia să fie sigur că n-o să le stau în cale zilele astea.

— Omul care l-a cumpărat – spuse el – e unul Abram Foster, Abram C. Foster, şi trăieşte la ţară, la vreo patruzeci de mile de aici, pe drumul spre Lafayette39.

— Bine – zic eu. În trei zile am s-ajung eu acolo; şi-am să pornesc chiar azi după-prânz.

— Nu, nu! Ai să pleci chiar acum. Vezi, nu zăbovi o clipă şi nu flecări cu nimeni pe drum! Ţine-ţi gura şi mergi drept înainte, altfel să ştii că ai de-a face cu noi!

Altă poruncă nici nu voiam de la el. Voiam să mă lase-n pace, ca să-mi pot pune planul în aplicare.

— Hai, cară-te! se burzului el. Domnului Foster poţi să-i îndrugi ce pofteşti. Cine ştie, te pomeneşti că până la urmă îl faci să creadă că Jim e negrul tău; sunt unii prostănaci care n-au nevoie de patalamale, mi s-a spus c-ar fi de-alde ăştia pe aici, prin Sud. Când ai să-i spui că afişul şi recompensa sunt plăsmuite, poate c-o să te creadă, dac-ai să-l lămureşti de ce-a fost scornită toată povestea. Hai, du-te şi spune-i orice vrei, numai nu uita să-ţi ţii gura pân-ajungi acolo.

Am luat-o la picior pe drumul arătat de duce. Mergeam fără să mă uit înapoi, dar simţeam că-i cu ochii pe mine. Nu-mi păsa, ştiam c-o să se plictisească privindu-mă. Am mers aşa pe câmp vreo milă, fără să mă opresc. Apoi am luat-o înapoi prin pădure, spre ferma lui Phelps. Îmi ziceam că-i mai bine să-mi pun numaidecât planul în aplicare, fără să pierd vremea, fiindcă doream ca Jim să-şi ţină gura până la plecarea celor doi potlogari. Nu voiam să-i mai văd. Mi-era lehamite şi voiam să scap de ei pentru totdeauna.

C A P I T O L U L XXXII.

Când am ajuns la fermă, soarele dogorea. Totul era liniştit ca-ntr-o zi de duminică. Argaţii erau duşi la câmp. În văzduh plutea bâzâitul surd al muştelor şi-al altor gângănii, care, când îl auzi, ţi se pare c-ai rămas singur pe lume, părăsit de toţi. Te cuprindea jalea când începea să adie vreun vânticel prin frunzare, fiindcă freamătul stârnit aducea cu şoapta duhurilor unor morţi de demult, care-ar fi vorbit despre tine. Când auzi aşa ceva, îţi vine să-ţi iei lumea-n cap, ca să se isprăvească o dată cu toate.

Phelps avea o mică plantaţie de bumbac, cum erau multe prin părţile astea. O ogradă de vreo două pogoane, împrejmuită cu un gard; un pârleaz înjghebat din butuci ferăstruiţi în chip de trepte, ca nişte ţevi de lungimi felurite, pe unde puteai sări gardul şi pe care se căţărau femeile ca să-ncalece pe cai. Ograda, smălţată cu smocuri de iarbă sfarogită, părea golaşă şi netedă ca o pălărie veche, cu pâsla roasă. Într-o clădire mare, de lemn, cu pereţii dubli, locuiau albii; golurile dintre grinzi erau astupate cu lut sau mortar, alcătuind un fel de fâşii care fuseseră cândva văruite. O bucătărie din bârne rotunde era legată de casă printr-o tindă largă, deschisă în părţi, dar acoperită. În spatele bucătăriei era un şopron de scânduri, unde se afumau bucatele, iar alături, se înşirau trei maghernițe, pentru negri. Lângă gardul din fund, se zărea o colibă singuratică, iar ceva mai încolo, în cealaltă parte, se aflau câteva şuri. Lângă colibă, un cazan mare în care se fierbea

săpun, şi un jgheab pentru cenuşă. Lângă uşa bucătăriei, o laviţă, un hârdău şi un urcior. Ici-colo, câte un dulău moţăia la soare. Într-un colţ, departe, se vedeau vreo trei copaci umbroşi. Lângă gard, într-un loc, creşteau nişte tufe de agrişe şi de coacăze, iar dincolo de gard, se vedea o grădiniţă şi un strat de pepeni. Apoi lanurile de bumbac şi dincolo de ele pădurea.

După ce-am ocolit ograda, am sărit pârleazul lângă jgheab şi am luat-o spre bucătărie.

După câţiva paşi, am auzit o vârtelniţă care ba scârţâia, ba amuţea, de-ţi venea să mori ascultându-i bocetul jalnic.

Am mers mai departe, fără un gând anume, ci bizuindu-mă doar pe pronia cerească să-mi pună în gură vorbele nimerite, când o să fiu întrebat ce caut acolo; băgasem de seamă că pronia asta, dacă mă lăsam în voia ei, mă scotea totdeauna din încurcătură.

La jumătatea drumului, se repezi, la mine un dulău, apoi încă unul. Se-nţelege că m-am oprit şi-am rămas nemişcat. Făceau un tărăboi nemaipomenit! În câteva clipe, se strânseră în jurul meu vreo cincisprezece potăi cu gâturile şi boturile întinse spre mine. Şi lătrau! Aoleo, cum mai lătrau! Eram, cum s-ar zice, ca osia unei roţi, iar dulăii erau spiţele. Şi tot veneau din toate părţile, sărind peste gard şi repezindu-se la mine.

Din bucătărie ieşi atunci o negresă cu un făcăleţ în mână. „Piei, Tigrule! Fugi de-afci, Grivei!” strigă ea şi după ce le dădu câte una zdravănă la fiecare, dulăii o luară la goană, schelălăind. În clipa următoare, vreo zece din ei se întoarseră dând din coadă şi gudurându-se pe lângă mine. Câinii nu-s de loc răi la suflet, zău.

În spatele negresei se iviseră o fetiţă şi doi băieţaşi negri, cu câte o cămaşă de pânză pe ei. Se agăţaseră de fusta mămucăi lor şi mă priveau sfioşi, aşa cum privesc întotdeauna copilaşii negri.

Nu trecu mult şi se ivi şi stăpâna casei, o femeie de vreo patruzeci şi cinci – cincizeci de ani, cu capul gol şi ţinând în

mână un fus. În spatele ei veneau copiii ei albi, care se purtau întocmai ca negrişorii.

— Iată-te, în sfârşit, tu eşti, nu-i aşa? îmi strigă ea, râzând cu gura până la urechi.

— Da, doamnă! i-am răspuns pe negândite.

Atunci ea mă luă în braţe şi mă strânse zdravăn, pe urmă îmi apucă mâinile şi mi le zgâlţâi. Obrajii îi şiroiau de lacrimi şi nu se mai sătura să mă îmbrăţişeze şi să mă strângă, în vreme ce gura îi turuia fără-ncetare:

— Credeam ca semeni mai mult cu maică-ta, dar zău, nu-mi pasă, sunt fericită că te văd. Mânca-l-ar mama, dragul de el! Copilaşi, ăsta-i vărul vostru, Tom. Spuneţi-i bun venit!

Copiii îşi lăsară însă capetele în jos şi, băgându-şi degetele în gură, se ascunseră în spatele ei.

— Liza – spuse ea – dă fuga şi pregăteşte numaidecât ceva demâncare. Sau te pomeneşti c-ai mâncat pe vapor?

L-am răspuns că da. Mă luă de mână şi porni cu mine spre casă, cu droaia de copii după noi. Când am ajuns înăuntru, mă puse să şed pe un jilţ de nuiele, împletite, iar ea se aşeză pe un scăunel în faţa mea, ţinându-mi mâinile într-ale ei.

— Acum pot să te privesc pe-ndelete. De ani de zile aştept clipa asta şi iată c-a sosit! Te aşteptam de vreo două zile. De ce-ai întârziat? S-a împotmolit cumva vaporul?

— Da, doamnă, s-a…

— Zi-mi tuşă Sally, nu mă mai domni atâta! În ce loc s-a împotmolit?

Habar n-aveam ce să-i spun, fiindcă nu ştiam dacă vaporul venea de sus sau de jos. Dar mi-am ascultat ca de obicei inima şi inima mi-a zis vă vaporul trebuia să vină în susul apei, dinspre New Orleans. Numai că asta nu era de ajuns, fiindcă nu cunoşteam numele vadurilor de pe acolo. Trebuia să le născocesc sau să zic c-am uitat numele aceluia în care ne împotmolisem sau… Deodată îmi veni o idee:

— N-am întârziat din pricina împotmolirii, ci din pricina unui cazan care-a sărit în aer.

— Dumnezeule! A fost rănit careva?

— Nu! Doar un negru a fost omorât.

— Mare noroc aţi avut, fiindcă uneori se-ntâmplă să fie răniţi şi oameni. Acu’ doi ani, de Crăciun, unchiu-tău Silas venea de la New Orleans cu vaporul „Lally Rook” şi tot aşa a explodat un cazan. Un om a fost schilodit şi cred c-a murit curând după aceea. Era baptist. Unchiu-tău Silas cunoaşte o familie din Baton Rouge40, oare-i ştia foarte bine neamurile. Da, acu’ mi-amintesc, a murit, săracul! Cangrena s-a-ntins şi au trebuit să-i taie piciorul. Da’ tot n-a scăpat. Da, da, cangrenă era. Se învineţise tot, săracu’! A murit nădăjduind într-o înviere măreaţă. Oamenii ziceau că arăta ceva de speriat. De câteva zile, unchiu-tău se duce mereu la oraş, ca să te-aducă încoace. Şi azi s-a dus, acu’ vreo oră trebuie să se-ntoarcă din clipă-n clipă. Nu te-ai întâlnit cu el pe drum? Un bătrânel cu un…

— Nu, n-am văzut pe nimeni, tuşă Sally. Vaporul a sosit în zori, aşa că mi-am lăsat cufărul pe ponton şi m-am plimbat prin târg şi prin împrejurimi, ca să nu ajung prea devreme aici. Aşa c-am venit pe alt drum…

— Cui i-ai lăsat în grijă cufărul?

— Nimănui.

— Vai, copile, o să ţi-l fure!

— Nu, că l-am ascuns bine.

— Dar cum se face c-ai luat masa pe vapor aşa devreme?

O cam sfeclisem, dar i-am răspuns:

— Căpitanul m-a văzut că mă-nvârt pe-acolo şi mi-a zis că n-ar strica să îmbuc ceva înainte de-a coborî pe mal. Aşa că m-am dus cu el în cabina unde iau masa ofiţerii şi mi-a dat tot ce mi-a poftit inima.

Mă simţeam aşa de stânjenit, că nici n-auzeam bine. Tot timpul eram cu gândul la copii: voiam să-i iau deoparte şi să-i trag de limbă, ca să aflu drept cine mă ia. Nu se ivi însă nici un prilej, fiindcă Phelpoaia îi dădea înainte cu ale ei.

Am simţit că mă ia cu frig când am auzit-o că-mi spune:

— Dar uite că mă luai cu vorba şi nu mi-ai spus încă nimic despre soră-mea şi despre ceilalţi. Ei, acu’ să-mi hodinesc puţin limba, ca să te-ascult. Povesteşte-mi tot ce ştii despre fiecare din ei. Cum o duc, ce mai fac şi ce ţi-au zis să-mi spui. Tot, tot, tot.

De data asta mi se-nfundase. Pronia mă ajutase pân-aici, dar acum intrasem rău de tot la apă. Mi-am dat seama că n-are rost să merg mai departe şi că-i musai să mă predau. Iată încă un loc unde trebuie să-ncerc cu orice preţ să spun adevărul. Dar când să deschid gura, ea mă trase de pe scaun şi mă împinse îndărătul patului, zicându-mi:

— Uite-l că vine! Bagă capul sub pat, aşa… Acu’ nu te mai poate vedea. Să nu ştie că eşti aici. Îi trag o păcăleală, cum nu s-a mai pomenit. Copii, să nu suflaţi o vorbă!

Alta acum! Dar n-avea rost să-mi fac sânge rău. Nu-mi rămânea decât să stau liniştit şi s-aştept acolo unde eram izbitura trăsnetului.

L-am zărit pe bătrân când a intrat în odaie, apoi tăblia patului mi l-a ascuns.

— A venit? îl întrebă Phelpoaia, sărind în întâmpinarea soţului ei.

— Nu – răspunse el.

— Doamne Dumnezeule, da’ ce-o fi păţit?

— Nu-mi pot da seama – zise bătrânul. Drept să-ţi spun, sunt tare îngrijorat.

— Îngrijorat? Eu simt că înnebunesc. Trebuie să fi venit, şi se vede că nu l-ai întâlnit pe drum. Asta trebuie să fie, inima îmi spune ca aşa e.

— Dar, Sally dragă, ştii prea bine că nu puteam trece pe lângă el fără să-l vad.

— Vai, ce încurcătură! Ce-o să zică soră-mea? Trebuie să fi venit! Ai trecut pe lângă el, asta e…

— Nu mă mai chinui, că-s destul de chinuit şi-aşa. Nu pricep ce-a putut să se-ntâmple. Mi se-nvârte capul şi nu mi-e ruşine să spun că-s speriat de-a binelea. Dar nu-i nici o nădejde să fi venit. De-ar fi venit, cu siguranţă că l-aş fi

văzut. Sally, e îngrozitor, să ştii că s-a întâmplat ceva cu vaporul!

— Hei, Silas, ia uită-te colo, parcă vine cineva pe drum!

Bătrânul se repezi spre fereastra de deasupra patului. Phelpoaia atâta aştepta: se aplecă şi mă trase repede de sub pat, iar când bătrânul se întoarse cu spatele la fereastră, o văzu stând lângă mandea, cu faţa toată numai un zâmbet şi strălucind ca o casă în flăcări. Mă treceau năduşelile şi aveam o mutră tare plouată.

Bătrânul strigă, cu ochii cât cepele:

— Cine-i ăsta?

— Cine crezi că e?

— N-am idee. Cine-i?

— Tom Sawyer.

Pe legea mea, îmi venea să intru-n pământ! Dar nu era vreme de fleacuri. Bătrânul îmi strânse mâna şi începu să mi-o scuture, în vreme ce dumneaei ţopăia în jurul nostru, plângând de bucurie. Apoi mă copleşiră amândoi cu întrebări despre Sid, Mary şi celelalte rubedenii.

Dar bucuria lor era nimica toată pe lângă a mea – parcă mă născusem a doua oară, aşa de fericit eram că ştiu cine sunt. M-au pisat aşa vreo două ceasuri, până când mi-au înţepenit fălcile de atâta pălăvrăgeală, îndrugându-le despre familia mea, adică a lui Tom Sawyer, mai multe lucruri decât se puteau întâmpla în şase familii Sawyer. Le-am povestit, de asemenea, cum la gura Râului Alb a sărit în aer un cazan şi cum am stat trei zile până l-au dres. I-am legat frumuşel la gard cu povestea asta, fiindcă habar n-aveau cum devine cazu'. Să fi vorbit despre explozia unui piron, ăia tot m-ar fi crezut.

Acum mă simţeam grozav de bine pe de o parte, dar pe de alta mă simţeam cam prost. Era plăcut şi uşor să fii Tom Sawyer, dar când am auzit pufăitul unui vapor ceva mai la vale, nu prea mi-a mai plăcut. Te pomeneşti că Tom Sawyer vine cu vaporul ăsta! mi-am zis. Dacă intră fără veste în

casă şi, până să-i fac eu semn să-şi ţină gura, îmi şi spune pe nume?

Treaba asta nu-mi plăcea de loc. Trebuia să-i ies în întâmpinare şi să-l pun în gardă. Le-am spus Phelpsilor că mă duc în târg să-mi aduc calabalâcul. Bătrânul ar fi vrut să mă-nsoţească, dar i-am spus că nu-i nevoie, fiindcă ştiu să mân calul şi singur, aşa că n-are rost să se ostenească.

C A P I T O L U L XXXIII.

Am pornit spre târg cu căruţa; cam la jumătatea drumului, zărind o altă căruţă, m-am oprit şi-am aşteptat să se apropie.

— Opreşte! strigai şi căruţa se opri. Era Tom Sawyer, fireşte! Văzându-mă, căscă gura ca un cufăr şi, după ce înghiţi de două-trei ori în sec, izbuti în cele din urmă să îngaime:

— Ştii bine că nu ţi-am făcut nici un rău, niciodată. De ce te-ai întors de pe lumea ailaltă şi nu-mi dai pace?

— Nu m-am întors de loc, fiindcă nici nu m-am dus.

Când îmi auzi glasul, se linişti puţin, dar nu de tot.

— Nu-ţi bate joc de mine, că nici eu nu mi-aş bate joc de tine să fiu în locul tău! Pe onoarea ta că nu eşti strigoi?

— Pe onoarea mea că nu-s.

— Ei, atunci se schimbă chestia. Da’ tot nu pricep. Ascultă, n-ai fost de loc omorât?

— Nu, de loc, m-am prefăcut doar, ca să-i duc de nas. Vino-ncoace şi pune mâna pe mine, dacă nu mă crezi.

Mă pipăi şi se încredinţă numaidecât. Şi se arătă atât de bucuros de revedere, că nu mai ştia ce să facă. Voia să afle de îndată tot ce se-ntâmplase, cică era o aventură grozavă, misterioasă, care-l răscolea până-n adâncul sufletului.

— Ai răbdare – i-am zis – avem tot timpul.

Şi spunându-i căruţaşului său să aştepte, m-am dus cu Tom ceva mai încolo şi i-am povestit în ce dandana mă băgasem.

— Ce crezi c-ar fi bine să facem? l-am întrebat.

Mă rugă să-l las să se gândească niţel în linişte.

Se gândi ce se gândi, apoi spuse:

— E-n regulă. Am găsit cheia. Ia-mi cufărul în căruţa ta şi zi că-i al tău. Te-ntorci iavaş-iavaş, aşa ca s-ajungi acasă la ora potrivită, iar eu o să dau o, raită prin târg şi o să mă-ntorc, ca s-ajung cu vreun sfert sau jumătate de ceas după tine. La-nceput, te prefaci că nu mă cunoşti!

— Bine – zic eu – dar stai niţel. Mai e ceva, un lucru pe care nu-l ştie nimeni în afară de mine. E vorba de un negru, pe care vreau să-l scot din robie, unul Jim, ştii care, negrul domnişoarei Watson.

— Ce? Păi Jim e…

Se opri şi căzu pe gânduri.

— Ştiu ce-o să spui. O să spui că-i o ticăloşie. Ei, şi ce? Sunt un ticălos şi-am să-l răpesc. Te rog să-ţi ţii gura şi să nu mă pârăşti. Ce zici, vrei?

— O să te-ajut să-l răpeşti! răspunse el, cu ochii strălucitori.

Parcă mă izbise în moalele capului! Nu-mi venea să-mi cred urechilor şi zău că în clipa aia Tom Sawyer a scăzut mult în ochii mei. Era cevA. De necrezut: Tom Sawyer să răpească un negru!

— Vezi-ţi de treabă! Glumeşti!

— Nu glumesc de loc – spuse el.

— Bine. Glumă sau neglumă, dacă auzi de-un negru fugar, nu uita că nu ştii nimic despre el şi că nici eu nu ştiu nimic.

Apoi i-am luat cufărul, i l-am pus în căruţa mea şi am pornit înapoi, iar el spre târg, aşa cum ne înţelesesem. Dar eram aşa de bucuros şi cu capul atât de plin de gânduri, încât am uitat că trebuie să merg încet. Am ajuns acasă mult mai repede decât s-ar fi cuvenit după un drum aşa de lung. Bătrânul mă întâmpină în prag:

— Ia te uită! Cine-ar fi crezut că gloaba asta e-n stare să alerge aşa de repede! Bine-ar fi fost să cronometrez. Şi nici n-a năduşit, dar de loc! Mare minunăţie! Acu’ n-aş mai vinde-o nici pentru o sută de dolari, zău! Şi eu care credeam că nu merită mai mult de cincisprezece!

Altceva n-a mai zis. Ce om de treabă era bătrânul, şi-aşa de nevinovat! Nu găseai altul ca el în toată lumea. Şi nu-i de mirare, fiindcă nu era numai fermier, ci şi predicator. Ridicase cu mâna lui şi pe cheltuiala lui o bisericuţă de lemn, în spatele plantaţiei. Era şi şcoală, şi biserică. Şi nu lua nici un ban pentru predică, măcar că predica făcea toate paralele. Prin. Sud erau mulţi fermieri-predicatori dintr-ăştia, care tot aşa se purtau.

Peste vreo jumătate de ceas, căruţa lui Tom se opri în faţa porţii. Când o văzu, tuşa Sally, care stătea la fereastră, strigă:

— Vine cineva! Cine-o fi? S-ar zice că-i un străin. Jimmy (ăsta era unul din copii) du-te şi spune-i Lizei să mai pună un tacâm!

Se repeziră cu toţii spre uşa din faţă, fiindcă de! nu pică în fiecare an un străin prin locurile astea şi când pică stârneşte mai multă vâlvă decât frigurile de baltă. Tom sărise pârlcazul şi venea acum spre casă, iar căruţa pornise înapoi spre târg. Noi toţi ne strânsesem buluc la uşă şi aşteptam. Tom era îmbrăcat în straie de oraş şi avea lucrul pe care-l preţuia cel mai mult: un public care să caşte gura la el. În asemenea împrejurări, nu-i venea de loc greu să se poarte „cu stil”. Nu era el omul care să străbată curtea sfios ca un mieluşel. Dimpotrivă, venea tacticos şi ţanţoş ca un ţap. Când ajunse în faţa noastră, îşi scoase pălăria cu atâta graţie, de parc-ar fi fost vorba de capacul unei cutii cu nişte fluturaşi adormiţi, pe care n-ar fi vrut să-i trezească.

— Dumneavoastră sunteţi domnul Archibald Nichols? întrebă el.

— Nu, băiete – răspunse bătrânul – îmi pare rău, dar căruţaşul te-a amăgit. Nichols locuieşte cu vreo trei mile mai la vale. Dar poftim înăuntru.

Tom aruncă o privire peste umăr şi spuse:

— Prea târziu, nici nu se mai vede!

— Da, da, s-a dus, fiule. Vino în casă şi ia masa cu noi. După aia o să te ducem cu căruţa până la ferma lui Nichols.

— Nu, nu vreau să vă fac atâta deranj. Am să merg pe jos, nu-mi pasă că-i departe.

— Nu te putem lăsa să pleci aşa; pe la noi, în Sud, oamenii sunt primitori şi nu vreau să călcăm obiceiul. Poftim înăuntru!

— Hai, vino – se amestecă în vorbă tuşa Sally. Nu-i nici un fel de deranj pentru noi. Trebuie să rămâi. Trei mile e un drum tare lung, şi-i plin de praf. Nu te putem lăsa să mergi pe jos pân-acolo. Şi-apoi, cum te-am văzut venind, am şi poruncit să mai pună un tacâm. Nu ne refuza; Vino şi sjmte-te ca la dumneata acasă!

Tom le mulţumi frumos şi cu căldură şi catadicsi să intre. Făcu apoi o plecăciune şi spunându-le că-i din Hicksville (statul Ohio) şi că-l cheamă William Thompson, urmă să toarne la poveşti despre Hicksville şi despre locuitorii săi.

Auzindu-l, stăteam ca pe ace şi mă întrebam cum naiba o să mă scoată din încurcătură cu aiurelile astea. Deodată însă, în timp ce vorbea, se aplecă spre mătuşa Sally şi o sărută drept pe gură. Apoi se aşează la loc şi urmă să povestească, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Tuşa Sally însă a sărit ca arsă şi, ştergându-şi gura cu dosul palmei, s-a burzuluit la el:

— Marţafoi obraznic ce eşti!

— Mă mir de dumneavoastră, doamnă! spuse el, făcând pe jignitul.

— Te miri, ai, dar drept cine mă iei? îmi vine să te… Ascultă, ce-ţi veni să mă săruţi?

— N-a fost cu gând rău, doamnă – răspunse Tom cam spăsit. Vă rog să mă iertaţi. Credeam s-o să vă facă plăcere.

— Zurliule! izbucni ea, înşfăcând fusul şi abia stăpânindu-se să nu i-l azvârle în cap. Ce-ţi veiii să crezi una ca asta?

— Păi, ştiu şi eu… De! … aşa mi s-a spus…

— E nebun cin’ ţi-a spus. N-am mai pomenit aşa ceva. Cine ţi-a spus?

— Păi, toată lumea. Toţi mi-au zis aşa, doamnă.

Tuşa Sally clocotea de mânie. Ochii îi scăpărau şi-şi sucea degetele de parcă voia să-l sfâşie.

— Care „toată lumea”? Zi repede cum îi cheamă, că de nu, are să fie un nătărău mai puţin pe lume!

Tom se ridică de pe scaun cu o mutră plouată şi-i spuse, mototolindu-şi în mâini pălăria:

— Îmi pare rău, şi nu m-am aşteptat la una ca asta. Aşa mi s-a spus să fac. Toţi mi-au spus: „Sărut-o, c-o să-i facă plăcere”. Aşa mi-au spus. Dar îmi pare rău, doamnă, şi pe-onoarea mea că altă dată n-o să vă mai sărut.

— Zău, ştii că eşti bine! Cred şi eu că n-ai să mai îndrăzneşti!

— Da, doamnă, zău că n-am să vă mai sărut decât dac-o să mă rugaţi!

— Să te rog?! N-am mai pomenit obrăznicie ca asta, de când mama m-a făcut! Ai să ajungi la vârsta lui Matusalem41 până să te rog eu aşa ceva pe tine sau pe alţii de-o seamă cu tine!

— Doamnă, sunt de-a dreptul uluit! Nu mai pricep nimic. Ziceau c-o să vă facă plăcere şi aşa credeam şi eu… dar…

Nu-şi sfârşi vorba şi se uită în jur, ca şi cum ar fi vrut să întâlnească o privire prietenoasă. Ochii i se opriră asupra bătrânului.

— Domnule, nu-i aşa că şi dumneavoastră credeaţi c-o să-i facă plăcere s-o sărut?

— Nu, nu, da’ de unde, eu… eu… nu credeam de loc…

Apoi se întoarse spre mine şi-mi spuse:

— Tom, nici tu nu credeai că tuşa Sally o să mă primească cu braţele deschise şi-o să-mi zică: „Sid Sawyer…?”

— Dumnezeule! izbucni ea repezindu-se la el. Mă, derbedeu obraznic ce eşti, nu ţi-e ruşine să-ţi baţi joc de oameni în felul ăsta?

Şi dădu să-l îmbrăţişeze, dar el o îndepărtă:

— Nu, mai întâi roagă-mă să-ţi dau voie.

Ea îl rugă fără să stea pe gânduri, apoi îl strânse-n braţe şi-l sărută de o mie de ori. În cele din urmă, îl trecu

bătrânului, care adună, cum s-ar zice, firimiturile.

— Doamne, ce surpriză! spuse ea după ce se mai răcori. Nu ne-aşteptam de loc să vii şi tu. Soră-mea nu-mi scrisese decât de Tom.

— Aşa-i, trebuia să vină numai Tom – răspunse el – dar am rupt pielea de pe ea să mă lase şi pe mine să plec şi pân' la urmă mi-a dat voie. Pe vapor, eu şi Tom ne-am gândit c-ar fi o surpriză straşnică să sosească doar el aici, iar eu să zăbovesc pe drum şi să mă dau apoi drept un străin. Dar am săvârşit o mare greşeală, tuşă Sally. Ăsta nu-i un loc potrivit pentru un străin.

— Fireşte că nu-i potrivit pentru nişte obrăznicături ca tine, Sid. Meritai să-ţi mut fălcile. N-am mai fost de nu ştiu când păcălită în halul ăsta. Dar nu-mi pasă. Ca să vă am aici, aş înghiţi şi o mie de păcăleli de-astea! Hm! Ce îndrăzneală! Când m-ai pupat, era să-nlemnesc de uimire, zău aşa!

Am luat prânzul în tinda aia largă dintre casă şi bucătărie. Şapte familii s-ar fi putut hrăni cu mâncărurile aduse la masă; toate erau fierbinţi şi nici pomeneală de came de-aia fleşcăită şi aţoasă, care zace toată noaptea în dulăpior într-o cămară umedă şi-a doua zi dimineaţa are gustul unei fleici reci de canibal mort în ajun.

Unchiul Silas binecuvântă îndelung bucatele, dar era o plăcere să-l asculţi, mai cu seamă că-n tot acest timp mâncarea nu se răcea de loc, cum se-ntâmplă de obicei în astfel de ocazii.

După ce ne-am pus burta la cale, ne-am aşezat cu toţii la taifas – şi fireşte că Tom şi cu mine am fost numai urechi. Dar degeaba, fiindcă ăia n-au pomenit nimic de vreun negru fugar. Iar nouă ne-a fost frică să aducem vorba despre chestia asta. Dar seara, la cină, unul din băieţaşi spuse:

— Tăticule, ce-ar fi să mă duc la teatru cu Tom şi cu Sid?

— Nu se poate – răspunse bătrânul. Cred că astă-seară nu joacă, şi chiar dac-ar juca, nu-ţi dau voie să te duci. Negrul

fugar ne-a povestit, mie şi lui Burton, ce-i cu trupa aia de pungaşi. Burton zicea c-o să dea de veste tuturor, aşa că la ora asta cred că trântorii ăia au şi fost alungaţi din târg.

Va să zică aşa stăteau lucrurile! Dar nu mai puteam face nimic. Tom şi cu mine urma să dormim în aceeaşi odaie şi-n acelaşi pat. Fiind obosiţi, le-am spus noapte bună şi ne-am dus la culcare îndată după cină. Cum am ajuns sus, am ieşit pe fereastră, am coborât pe paratrăsnet şi-am pornit spre târg; eram sigur că regele şi ducele n-aveau habar de ce-i aşteaptă şi, dacă nu mă grăbeam să-i previn, avea să fie vai de pielea lor.

Pe drum, Tom îmi povesti cum toată lumea crezuse c-am fost omorât şi cum nu mult după aceea babacu' a dispărut şi nu s-a mai întors de-atunci. Mi-a spus apoi ce vâlvă stârnise fuga lui Jim, iar eu i-am povestit despre cei doi potlogari, despre „Minunea regească", şi despre călătoria noastră pe plută. Până să-mi deşert eu tot sacul, am ajuns în inima târgului – cam pe la vreo opt şi jumătate – şi deodată am zărit în faţa noastră o ceată de oameni cu făclii. Urlau şi zbierau, băteau darabana în nişte tingiri şi suflau în goarne.

Ne-am dat la o parte ca să le facem loc să treacă şi când s-au apropiat, am văzut că târau în mijlocul lor pe rege şi pe duce, călări pe o prăjină. Mai bine zis, am ghicit că ei erau, fiindcă de atâta smoală, şi fulgi, nu mai aveau nimic omenesc în ei. Păreau o pereche de panaşe uriaşe.

Mi se întorceau maţele când mă uitam la ei, şi mi-era milă să-i văd în ce hal au ajuns, ticăloşii! Nu mai puteam să le port nici o pică. Era o privelişte îngrozitoare! Ce cruzi ştiu să fie oamenii cu semenii lor!

Era prea târziu ca să mai putem face ceva pentru ăia. Am întrebat pe câţiva ce se-ntâmplase, şi-am aflat că oamenii se duseseră la teatru cu mutrele cele mai nevinovate, aşteptând nemişcaţi până ce bietul rege a început cu schimonoselile. Atunci, la un semnal, spectatorii au tăbărât pe ei.

Am pornit înapoi spre casă. Nu mă mai simţeam aşa bine că-nainte. Mi-era niţeluş ruşine şi silă, deşi nu săvârşisem nimic rău. Aşa se-ntâmplă totdeauna: fie că faci bine, fie că faci rău, totuna e – conştiinţa omului n-are nici o noimă şi, oricum s-ar purta, tot în contra lui se-ntoarce. De-aş avea un câine la fel de ageamiu ca o conştiinţă, i-aş da şoricioaică, zău aşa. Conştiinţa asta ocupă mai mult loc decât toate celelalte măruntaie ale omului, măcar că nu e de nici un folos. Tom Sawyer e de-aceeaşi părere.

C A P I T O L U L XXXIV.

Am lăsat vorba şi-am căzut pe gânduri. După câtăva vreme, Tom rupse tăcerea:

— Mă Huck, ce tâmpiţi am fost că nu ne-am gândit la asta mai înainte! Pun prinsoare că ştiu unde-i Jim!

— Nu cred! Unde-i?

— În coliba aia de lângă jgheab. Ia ascultă, când eram la masă,: n-ai băgat de seamă că un negru ducea acolo mâncare?

— Ba da.

— Pentru cine crezi că era mâncarea?

— O fi fost pentru vreun câine.

— Aşa credeam şi eu, dar nu era pentru un câine.

— De unde ştii?

— Fiindcă era şi o felie de pepene.

— Da, da, am băgat şi eu de seamă. Cum de nu m-am gândit că un câine nu mănâncă pepeni? Asta dovedeşte că poţi să te uiţi şi să nu vezi nimic.

— Când a intrat acolo, negrul a deschis lacătul, şi după ce a ieşit, l-a închis la loc. Cam pe la sfârşitul mesei, i-a adus unchiului o cheie, pun rămăşag că era aceeaşi cheie. Pepene, va să zică om, lacăt, va să zică prizonier. Nu-mi vine să cred c-ar putea fi doi prizonieri pe-o plantaţie aşa de mică, unde oamenii sunt atât de cumsecade şi de buni la suflet. Sunt sigur că Jim e prizonierul, şi-mi pare bine c-am descoperit treaba asta ca nişte detectivi. Nu dau doi bani pe alte metode.

Şi-acum, fă bine şi gândeşte-te la un plan pentru răpirea lui Jim. Am să mă gândesc şi eu şi-apoi o să-l alegem pe ăl mai bun.

Ce cap avea băiatul ăsta! Păi, de-aş avea eu capul lui Tom Sawyer, nu l-aş da nici pentru rangul de duce, de secund de vapor, de clovn într-un circ sau mai ştiu eu ce. M-am apucat să ticluiesc un plan, mai mult ca să mă aflu în treabă. Ştiam prea bine al cui o să fie ăl mai bun.

— Gata? mă întrebă Tom peste câteva minute.

— Da.

— Ia să vedem!

— Uite ce m-am gândit eu. O să ne fie uşor să aflăm dacă Jim e acolo. După-aceea, mâine seară, mă duc cu barca şi aduc pluta de la insuliţă încoace. În cea dintâi noapte întunecoasă şterpelesc cheia din buzunarul bătrânului, după ce s-o culca, şi-l duc pe Jim cu pluta la vale. Ziua o să stăm ascunşi, iar noaptea o să plutim, cum făceam şi-nainte. Ce zici, merge?

— Nici vorbă că merge, dar e simplu ca bună ziuă. E prea uşor. La ce-ţi foloseşte planu' dacă n-ai nici o primejdie în cale? Apă de ploaie! N-ar stârni vâlvă nici cât o spargere la o fabrică de săpun.

Am tăcut chitic, fiindcă m-aşteptam la vorbele astea. Ştiam prea bine că odată ce-şi pune el în gând ceva, nu-i chip să-l contrazici.

Mi-a vorbit apoi despre planul lui şi mi-am dat numaidecât seama că era de cincisprezece ori mai bun ca al meu în ce priveşte stilul, şi nu numai că-i asigura lui Jim libertatea, în aceeaşi măsură ca şi planul meu, dar putea să ne coste şi viaţa pe toţi trei. Am fost încântat şi i-am zis c-ar fi bine să-ncepem. N-are rost să vă arăt despre ce era vorba, fiindcă tot n-avea să rămână aşa pân' la urmă. Ştiam eu că Tom o să-l schimbe pe ici pe colo, adăugând la tot pasul câte-un clenci nou. Şi chiar aşa a fost.

Un lucru era sigur: Tom Sawyer nu glumea de loc şi avea într-adevăr de gând să mă ajute să-l răpesc pe negru din

robie. Nu pricepeam în ruptul capului treaba asta. Îmi ziceam: „Uite un băiat bine-crescut, de familie bună, care are-un caracter de pierdut, nu ca mine! E deştept, nu bătut în cap, învăţat, nu ageamiu, bun la suflet, nu josnic. Şi cu toate astea, lasă la o parte orice mândrie şi cinste şi se apucă de o treabă ca asta, care-o să-l facă de râsul lumii şi pe el, şi pe-ai lui”. Nu puteam pricepe nici să mă tai. Era prea din cale-afară şi, ca prieten adevărat, s-ar fi cuvenit să io spun şi să-l îndemn să se lase păgubaş cât mai e timp. Mă pregăteam chiar să-i spun, dar el îmi tăie vorba:

— Ce, îţi închipui că nu ştiu ce fac? M-ai auzit tu vorbind vreodată aiurea?

— Nu.

— N-am spus c-am să te-ajut să-l răpeşti pe negru?

— Ba da.

— Şi-atunci?

Altceva n-a mai spus, şi nici eu. N-avea nici un rost să-i mai spun ceva. Când zicea el c-o să facă o treabă, se ţinea totdeauna de cuvânt. Dar tot nu pricepeam ce-i venise să se vâre într-o treabă ca asta – aşa că l-am lăsat în pace, fără să-mi mai bat capul. Dacă ţinea neapărat la chestia asta, n-aveam cum să-l opresc. La urma urmelor, treaba lui.

Când ne-am întors, toată casa amuţise, învăluită în beznă. Ne-am furişat până la coliba de lângă jgheab, ca s-o cercetăm. Am luat-o prin ogradă, ca să vedem cum au să se poarte dulăii. Ne cunoşteau, aşa că n-au lătrat mai mult decât latră de obicei câinii de la ţară, când se-apropie cineva de ei, noaptea. Ajungând lângă colibă, am cercetat-o şi din faţă şi pe de laturi. În partea pe care n-o cunoşteam – cea dinspre miazănoapte – am văzut o ferestruică pătrată, foarte înaltă, cu o stinghie groasă bătută de-a curmeziş.

— Asta-i ce ne trebuie – am zis eu. Gaura asta-i destul de mare ca să treacă Jim prin ea, dacă scoatem stinghia.

— E simplu ca bună ziua şi uşor ca trasul la fit. Sper să găsim un mijloc ceva mai complicat, Huck Finn.

— Ce-ar fi atunci să tăiem stinghia cu ferăstrăul, aşa cum am făcut eu înainte de-a fi omorât?

— Aşa mai vii de-acasă – zise el. E plin de farmec, de mister şi de primejdii. Dar pun rămăşag că putem găsi un mijloc de două ori mai complicat. Nu-i nici o grabă. Ia să mai vedem.

Între colibă şi gard era un şopron de scânduri în prelungirea acoperişului; şopronul ăsta era la fel de lung ca şi coliba, dar ceva mai îngust – să tot fi avut vreo doi metri. Spre miazăzi avea o uşă încuiată c-un lacăt. Tom merse până la cazanul de săpun şi, după ce se uită cu băgare de seamă în jur, se întoarse cu drugul de fier cu care oamenii ridicau capacul cazanului. Cu ajutorul drugului el smulse unul din belciuge şi lanţul căzu. Am deschis uşa şi-am intrat înăuntru, închizând-o la loc. Am scăpărat apoi un chibrit şi-am văzut că şopronul era doar lipit de colibă, fără să comunice cu ea. Nu era podit şi înăuntru nu se vedea nimic afară de nişte gioarse ruginite: cazmale, sape, târnăcoape şi-un plug şchiop. Când chibritul s-a stins, am ieşit afară şi-am pus la loc belciugul, închizând uşa la fel de bine cum fusese şi-nainte. Tom era încântat:

— Acu’ suntem pe drumul ăl bun. Săpăm un tunel şi-l scoatem pe Jim afară. Săpatul o să ne ia vreo săptămână.

Am pornit înapoi spre casă: eu am intrat pe uşa din dos, care se deschidea uşor, trăgând de-o clampă de piele (în locurile astea uşile nu sunt zăvorâte), dar Tom, găsind că asta nu-i destul de romantic, ţinu morţiş să se caţăre pe paratrăsnet. După ce se urcă de trei ori până la jumătate şi căzu jos istovit, a patra oară fu cât pe ce să-şi spargă capul; atunci se hotărî să se lase păgubaş. Dar după ce se odihni niţel, se apucă să-şi mai încerce norocul o dată şi izbuti să se caţăre până sus.

A doua zi, în zori, ne-am trezit şi ne-am dus la colibele negrilor ca să ne împrietenim cu câinii şi să ne punem bine cu negrul care-i aducea demâncare lui Jim (dacă despre Jim era vorba).

Negrii tocmai sfârşiseră masa de dimineaţă şi se pregăteau să plece la câmp. Negrul lui Jim umplea o strachină cu pâine, carne şi alte merinde. În clipa când ceilalţi ieşeau, cineva aduse din casă cheia.

Negrul ăla avea o faţă blajină şi surâzătoare, şi-şi legase cu aţă, în ciucuraşi, părul lânos, pasămite ca s-alunge vrăjitoarele. Zicea că de la o vreme vrăjitoarele nu-i dădeau pace de loc, înfăţişându-i vedenii ciudate şi aducându-i în urechi tot felul de vorbe şi zvonuri năstruşnice. Cică în viaţa lui nu fusese vrăjit vreme atât de îndelungată.

Tot povestindu-şi necazurile, se înfierbântă şi uită ce avea de făcut.

— Pentru cine-i mâncarea asta? îl întrebă Tom. Pentru câini?

Negrul surâse şi faţa i se încreţi toată, ca o băltoacă în care arunci o piatră.

— Da, dom’ Sid – spuse el – pentr-un câine, un câine grozav. Vreţi să-l vedeţi?

— Da.

L-am înghiontit cu cotul pe Tom, şoptindu-i:

— Ce, te duci acolo, ziua-n amiaza mare? Nu era în planu’ nostru!

— Nu era, da-i acum.

Ce mai tura-vura, ne-am dus, dar mie nu-mi prea plăcea treaba asta. În colibă era întuneric beznă, nu vedeai nici la doi paşi. Jim era de bună seamă acolo şi ne văzuse, căci strigă:

— Huck! Tu eşti? Doamne! Uite-l şi pe dom’ Tom!

Eram sigur că aşa o să se întâmple. Nu ştiam ce să fac şi chiar de-aş fi ştiut, totuna era, căci negrul ăla strigă:

— Doamne sfinte! Cunoaşte pe dumneavoastră?

Acuma se vedea ceva mai bine. Tom se uită la negru fără să clipească şi spuse, cu mirare în glas:

— Cine să ne cunoască?

— Negru’ ăsta fugar.

— Nu cred că ne cunoaşte! Cin’ ţi-a băgat în cap aşa ceva?

— Cum cine? Păi n-a strigat el adineauri, ca şi cum vă cunoaşte?

Tom zise atunci, şi mai nedumerit:

— Ce tot vorbeşti? Cine-a strigat? Când a strigat? Ce-a strigat?

Şi întorcându-se spre mine, îmi spuse cât se poate de liniştit:

— Ai auzit pe careva strigând?

Ce era să-i răspund?

— Nu, n-am auzit pe nimeni.

Tom se întoarse apoi spre Jim şi-l întrebă, uitându-se la el de parcă nu l-ar mai fi văzut pân-atunci:

— Ai spus ceva?

— Nu, dom'le, n-am spus nimic.

— Nici o vorbă?

— Nu, dom'le, nici o vorbă.

— Ne-ai mai văzut vreodată?

— Nu, dom'le, nu ţin minte.

Atunci Tom se întoarse spre negru, care părea buimac şi speriat din cale-afară, şi-i spuse cu asprime în glas:

— Ce-ţi veni? Ce te-a făcut să crezi c-a strigat cineva?

— O, e vrăjitoarele alea afurisite! Mai bine mor decât să trăiesc aşa! O clipă nu mă lasă, dom'le, mă omoară cu zile, aşa de tare mă sperie. Vă rog să nu spuneţi la nimeni, că dacă află dom' Silas, mă ceartă. Dumnealui zice că nu se află pe lume vrăjitoare. Aş vrea să fie şi dânsu' aici, ce-ar mai zice dacă le-ar vedea cu ochii lui? N-ar mai putea să zică nimic de data asta! Dar aşa se-ntâmplă mereu, omu-ncăpăţânat rămâne încăpăţânat toată viaţa, nu vrea să vază şi să afle singur nimic, iar când tu afli şi-i spui şi lui, nu te crede.

Tom îi făgădui că n-o să spună nimănui şi-i dădu un ban, sfătuindu-l să-şi mai cumpere nişte aţă ca să-şi lege părul. Apoi îmi spuse, uitându-se la Jim:

— Mă-ntreb dacă nenea Silas o să-l spânzure pe negrul ăsta. De-aş pune mâna pe un negru pe care l-ar răbda

inima să fugă de la stăpân nu l-aş da stăpânului, ci l-aş spânzura.

Negrul se duse la uşă, ca să vadă banul la lumină, şi începu să-l muşte, ca să se încredinţeze că-i bun. Tom îi şopti atunci lui Jim:

— Fă-te că nu ne cunoşti. Dac-ai să auzi noaptea zăngănit de cazmale, să ştii că noi suntem. Vrem să te stobozim.

Jim abia avu timp să ne strângă mâna, căci negrul se întoarse lângă noi. I-am spus c-o să venim şi altă dată, dacă mai vrea. Negrul ne răspunse că i-ar face mare plăcere, mai cu seamă seara, fiindcă vrăjitoarele îl canoneau îndeosebi pe întuneric, şi atunci nu strica să aibă pe cineva în preajmă.

C A P I T O L U L XXXV.

Până la prânzişor mai rămăsese vreun ceas, aşa că ne-am dus în pădure. Tom era de părere că nu putem săpa fără puţină lumină. Şi cum un felinar ne-ar fi putut da de gol, ăl mai bun lucru era – zicea el – să adunăm nişte vreascuri putrede, care se cheamă „focul vulpii” şi care dau o pâlpâire slabă dacă le pui într-un loc întunecos. Am strâns un braţ de vreascuri dintr-astea şi le-am ascuns într-un tufiş, apoi ne-am aşezat să ne odihnim.

Tom nu prea era în apele lui:

— La naiba! După mine, treaba asta e prea uşoară. E al dracului de greu să ticluieşti uri plan complicat! Nici tu paznic ca să-l otrăveşti, nici tu câine ca să-i vâri pe gât vreun hap adormitor; şi p-ormă, Jim e legat de-un picior cu un lanţ de trei metri: ridici patul, scoţi lanţul şi gata povestea. Şi mai e şi nenea Silas ăsta, care după ce că se-ncrede în toată lumea, îl trimite cu cheia pe negrul ăla cu cap de bostan şi nu pune pe nimeni să-l supravegheze! De mult putea Jim să iasă din vizuină, de nu era legat cu lănţoiul ăla de picior! Mă Huck, n-am văzut combinaţie mai tâmpită ca asta! Eşti silit să născoceşti singur toate piedicile. Dar n-avem încotro, asta-i marfa şi trebuie să scoatem cât mai mult din ea. Numai că, să ştii de la mine, e

mai mare gloria dacă-l răpeşti trecând printr-o sumedenie de greutăţi şi primejdii, când ăi care aveau datoria să ţi le ridice în cale s-au lăsat pe tânjală şi-a trebuit să le născoceşti singur, din capul tău. Uite, de pildă, chestia cu felinarul. Când stai să te gândeşti, de fapt ne minţim când zicem că un felinar ar fi primejdios. Cred că am putea lucra şi c-un alai de torţe, dac-am vrea. Uite ce zic eu: e musai să meşterim un ferăstrău, la prima ocazie.

— Ce să facem cu el?

— Ce să facem?! Păi nu ştii că trebuie să tăiem piciorul patului lui Jim, ca să putem scoate lanţul?

— Dar adineauri spuneai c-ar fi de ajuns să ridicăm patul.

— Numai tu eşti în stare să judeci aşa, Huck Finn. Vorbeşti ca un copil de grădiniţă. Ce naiba, n-ai citit niciodată o carte despre baronul Trenk42 despre Casanova43, despre Benvenuto Cellini44, despre Henric al patrulea45 sau despre ăilalţi eroi? Unde s-a mai pomenit să slobozeşti un prizonier cu trucurile astea de fată bătrână? Nu, băiatule. Autorii ăi mai celebri ne învaţă că piciorul patului trebuie despicat în două şi lăsat aşa, după ce-ai înghiţit, fireşte, talaşul ca să nu mai poată fi găsit, şi după ce-ai pus niţel pământ şi niţică unsoare în jurul locului ferestruit, pentru ca nici cel mai ager majordom să nu poată vedea măcar o urmă şi astfel să creadă că piciorul patului e neatins. În noaptea evadării, te duci şi dai un bobârnac patului, şi-ai terminat cu el; desprinzi lanţul şi gata povestea. Nu-ţi mai rămâne decât s-agăţi de metereze scara de frânghie şi să cobori pe ea până jos, rupându-ţi fireşte piciorul în şanţ, fiindcă scara e cu vreo nouăsprezece picioare mai scurtă decât trebuie. Dar nu face nimic, fiin’că te-aşteaptă caii şi vasalii credincioşi, care te adună de pe jos şi te-aruncă-n şa. Şi iată că porneşti spre Languedocul46 tău de baştină, spre Navarra47 sau încotro pofteşti. E straşnic, Huck. Tare-aş vrea să fie un şanţ şi-n jurul colibei noastre. Să ştii că dacă ne mai rămâne timp, o să săpăm unul chiar în noaptea evadării.

— Ce nevoie-avem de un şanţ, când ne-am hotărât să-l scoatem pe sub colibă? l-am întrebat eu.

Dar el n-auzea nimic. Uitase şi de mine şi de tot. Stătea cu bărbia-n palmă şi se gândea. În curând începu să ofteze şi să dea din cap:

— Nu, din păcate nu e neapărată nevoie de treaba asta.

— Care treabă? zic eu.

— Adică, nu mai e nevoie să tăiem cu ferăstrăul piciorul lui Jim.

— Dumnezeule! Cum o să fie nevoie de aşa ceva? Da' ce-ţi veni să te gândeşti să-i tai piciorul?

— Unii din cei mai celebri autori aşa făceau. Neputând să se descotorosească de lanţuri, îşi tăiau mâna ca să poată evada. C-un picior ar fi şi mai bine. Dar trebuie să renunţăm. În cazu' de faţa, nu-i musai, şi p-ormă Jim e negru şi n-ar pricepe de ce e nevoie de-aşa ceva şi c-aşa-i obiceiul în Europa. Aşa că treacă de la noi. Dar o scară de frânghie i-am putea da. Ştii ce? Ne rupem cearşafurile şi-i însăilăm o scară. Nu-i mare lucru. I-o putem trimite într-o plăcintă. Aşa se obişnuieşte. Am mâncat eu şi plăcinte mai rele.

— Vorbeşti aiurea, Tom Sawyer! Jim n-are nevoie de-o scară de frânghie.

— Ba da, are nevoie. Tu vorbeşti aiurea, Huck! Habar n-ai. Musai să aibă o scară de frânghie! Toţi prizonierii au.

— Ce naiba să facă cu ca?

— Cum ce să facă? O ascunde-n pat, ce, nu poate? Toţi fac la fel. Trebuie să facă şi el ca toată lumea. Huck, văd că nu vrei de loc să ţii seama de reguli. Una-două, ai vrea să începi ceva nou. Să zicem că nu face nimic cu scara. Ei şi? O să rămână în pat, ca o urmă, după ce-o să fugă. Ce, crezi că ăia n-or să aibă nevoie de urme? Oho, şi-ncă cum! După tine, ar fi să nu le lăsăm nici o urmă. Frumos îţi şade, n-am ce zice! Unde s-a mai pomenit una ca asta?

— Bine – zic eu – dac-aşa-s regulile şi nu se poate altfel, să-i dăm o scară. Nu vreau să calc regulamentu'. Dar uiţi un

lucru, Tom Sawyer: dacă rupem cearşafurile ca să-i croim lui Jim o scară de frânghie, pun mâna-n foc că ne găsim beleaua cu tuşa Sally. Uite ce cred eu: o scară din scoarţă de nuc nu costă nimic, nu aduce nici o pagubă şi poţi s-o îndeşi într-o plăcintă sau s-o vâri într-un mindir de paie, la fel de bine ca pe-o scară de cârpă. Cât despre Jim, nu se pricepe de loc la socoteli d-astea, aşa că nu-i pasă ce fel de…

— Uf! Măi, Huck, de-aş fi la fel de ageamiu ca tine, mi-aş ţine gura, măcar atât. Cine-a mai auzit ca un prizonier de stat să evadeze pe-o scară făcută din scoarţă de nuc? Te râd şi curcile!

— Bine, fă cum vrei, Tom. Dar te-aş sfătui să mă laşi să împrumut un cearşaf de pe frânghia de rufe.

— Asta mai merge – spuse el, fulgerat de o nouă idee. Împrumută şi-o cămaşă.

— Ce ne trebuie-o cămaşă, Tom?

— Pentru Jim, ca să-şi ţină jurnalul.

— Pe dracu’ jurnal! Păi Jim nici nu ştie să scrie.

— Ei şi? Da’ ce, nu poate să facă semne pe cămaşă dacă-i dăm o pană cioplită dintr-o lingură veche de cositor sau dintr-un capăt de doagă?

— Dar, Tom, n-ar fi mai bine să prindem o gâscă şi să-i smulgem o pană? I-ar fi mai lesne să scrie cu ea.

— Mă, da’ nătăfleţ mai eşti! În temniţele fortăreţelor n-aleargă gâştele, ca prizonierii să le poată jumuli. Ei îşi fac totdeauna penele din sfeşnice vechi de alamă sau din alte asemenea lucruri grele şi butucănoase care le cad sub mână. Şi trec săptămâni şi luni întregi până să le meşterească, fiindcă trebuie să le ascută de zid. Chiar de-ar avea o pană de gâscă, tot nu s-ar folosi de ea, n-ar fi după tipic.

— Bine, dar cerneala din ce-o să i-o facem?

— Mulţi o fac din rugină de fier şi din lacrimi, dar ăsta-i obiceiul oamenilor de rând şi-al muierilor. Aşii se folosesc de propriul lor sânge. Şi Jim o să poată. De câte ori o să vrea

sa trimită vreun răvaş misterios, fie el cât de mic şi obişnuit, ca lumea să afle unde-i captivat, Jim o să poată să-l scrie cu furculiţa pe fundul unui talger de tinichea şi să-l arunce apoi pe fereastră. Aşa obişnuia şi Masca de Fier48, e ăl mai bun clenci.

— Dar Jim n-are nici un talger de tinichea, i se aduce mâncarea într-o oală.

— Nu-i nimic, îi facem noi rost!

— Nimeni n-o să-i poată citi talgerele!

— Nu despre asta-i vorba, Huck Finn. Treaba lui e să scrio pe talgere şi să le-arunce afară. Nu-i musai să le poţi citi. De cele mai multe ori nu poţi citi nimic din ce-a scris prizonierul pe-un talger de tinichea sau pe alte lucruri.

— Atunci ce rost are să mai strici bunătate de talger?

— La naiba, doar nu-s talgerele prizonierului!

— Bine, bine, da' sunt ale cuiva, nu?

— Să zicem că da. Ei şi? Ce-i pasă prizonierului ale cui sunt?

Se opri, auzind clopoţelul care vestea masa de dimineaţă. Am pornit spre casă.

În aceeaşi dimineaţă am împrumutat de pe frânghia de rufe un cearşaf şi o cămaşă albă şi le-am băgat într-un sac vechi, pe care-l găsisem. Apoi ne-am dus în pădure, am scos din ascunzătoare vreascurile de „focul vulpii" şi le-am vârât şi pe ele în sac. Zic c-am împrumutat, fiin'c-aşa obişnuia să spună babacu'. Tom însă zicea că ăsta nu-i împrumut, ci curată hoţie – numai că furam, cică, în numele unui prizonier, iar prizonierii, când au nevoie de ceva, nu se dau în lături de la nimic şi lumea nu-i osândeşte pentru asta.

Nu-i nici o crimă dacă prizonierul fură lucrul de care are nevoie ca să poată evada. E dreptul lui – zicea Tom – aşa că atâta vreme cât noi lucram pentru un prizonier, aveam tot dreptul să furăm tot ce ne trebuia ca să-l scoatem din puşcărie. Cu totul altceva ar fi dacă n-ar fi vorba de-un prizonier; în cazul ăsta, numai un ticălos ar fi în stare să fure. Ne-am hotărât aşadar să furăm tot ce ne-o cădea sub

mână. Şi cu toate astea, într-o zi, după aceea, mi-a tras un perdaf număru' unu, când am şterpelit un pepene din grădina negrilor şi l-am mâncat. Nu s-a lăsat până nu m-a silit să mă duc la negri şi să le dau un gologan, fără să le spun pentru ce. Tom zicea că n-avem dreptul să furăm decât ceea ce ne trebuie. Şi când i-am spus că mie-mi trebuia pepenele, mi-a răspuns că n-aveam nevoie de el pentru evadarea din temniţă.

— Asta-i deosebirea – adăugă el. Dac-ai fi vrut să-l iei ca să ascunzi în el un pumnal şi să i-l strecori în taină lui Jim, ca să aibă cu ce să-l omoare pe majordom, totul ar fi fost în regulă.

N-am mai zis nimic, cu toate că mă-ntrebam la ce-mi foloseşte că lucrez pentr-un prizonier, dacă-s nevoit să-mi frământ creierii cu o sumedenie de fineţuri de-astea ori de câte ori mi se iveşte ocazia să şterpelesc un pepene!

Ei, şi cum spuneam, în dimineaţa aceea am aşteptat până ce s-a dus fiecare la treaba lui şi ograda s-a golit de oameni. Atunci Tom a dus sacul în şopron, iar eu am stat de caraulă ceva mai încolo. N-a zăbovit mult şi, când s-a întors, ne-am aşezat amândoi pe stiva de lemne, să mai vorbim de una, de alta.

— Acum avem tot ce ne trebuie, afară de unelte – zise el. Da' n-o să fie greu nici cu ele.

— Unelte?! zic eu.

— Da.

— La ce ne trebuie?

— Ca să săpăm. Doar n-o să scoatem pământul cu dinţii!

— Da' ce, gioarsele alea de târnăcoape şi sape din şopron nu-s de ajuns de bune, când e vorba de scos afară un negru?

Se întoarse spre mine şi-mi aruncă o privire plină de compătimire, să-ţi dea lacrimile, nu alta.

— Huck Finn, ai auzit tu vreodată ca un prizonier să aibă în garderoba lui târnăcoape, sape şi toate aparatele moderne, ca să-şi poată săpa singur un tunel pân-afară? Ia

zi, dacă ai în devlă măcar un dram de minte, ce fel de erou ar fi prizonierul ăla? Spune şi tu! Atunci mai bine dă-i cheia, şi gata! Auzi! … Târnăcoape, sape… Păi, lucruri d-astea nu se dau nici măcar unui rege!

— Da’ dacă n-avem nevoie de târnăcoape şi de sape, ce naiba ne trebuie?

— O pereche de bricege.

— Ca să săpăm la temelia colibei?

— Da.

— Asta-i curată prostie, Tom!

— Prostie, neprostie, aşa se cuvine să facem, aşa scrie la carte! Altă cale nu ştiu să fie şi am cam citit toate cărţile în care e vorba de lucrurile astea. Prizonierii se folosesc totdeauna de bricege şi, bagă de seamă, de multe ori nu ca să sape pământul, ci ca să taie în stâncă tare. Şi asta le ia săptămâni întregi, de nu se mai termină. Gândeşte-te, de pildă, la unul din prizonierii închişi în carcera a mai din fund a castelului Dif 49. Cât crezi că i-a trebuit pân’ să iasă afară?

— Habar n-am.

— Ghici!

— Nu ştiu… o lună jum’ate?

— Treizeci şi şapte de ani! Şi a ieşit taman în China. Aşa se lucrează! Ce bine era fi fost de granit şi temelia fortăreţei noastre!

— Bine, dar Jim nu cunoaşte pe nimeni în China!

— Ce legătură are una cu alta? Nici tipul ăla nu cunoştea pe nimeni. Ei, dar văd că nu ţi-e capul decât la fleacuri! De ce nu te gândeşti la lucrul ăl mai important?

— Bine, fie. Nu-mi pasă unde o să iasă, totul e să iasă, şi cred că nici Jim nu se sinchiseşte. Dar, ia zi, nu crezi că Jim e prea bătrân ca să-l scoatem afară săpând c-un briceag? N-o să mai apuce ziua a mare, săracu’!

— Ba da. Ce, crezi că o să ne ia treizeci şi şapte de ani ca să săpăm la nişte temelii de lut?

— Da’ cât o să ne ia, Tom?

— Din păcate, nu ne dă mâna să zăbovim cât s-ar cuveni la treaba asta, fiindcă s-ar putea ca-n curând nenea Silas să afle de la ăi din New Orleans că Jim nu-i de prin părţile alea şi-atunci o să se grăbească să dea sfoară-n ţară, prin afişe sau mai ştiu eu cum. Aşa că trebuie să ne cam grăbim cu săpatul. Normal, ar trebui să ne ia vreo doi ani, dar ar fi periculos. Având în vedere că situaţia e atât de nesigură, uite ce propun: să săpăm în linie dreaptă, cât mai repede cu putinţă. După aia, n-avem decât să zicem c-am muncit treizeci şi şapte de ani. Pe Jim îl scoatem de-acolo la prima alarmă. Cred că aşa-i cel mai bine.

— Da, aşa mai merge. Dacă-i vorba numai să zicem aşa, nu ne costă nimic. Din partea mea, dacă n-ai nimic împotrivă, n-avem decât să zicem c-am muncit la treaba asta şi-o sută cincizeci de ani, că vorba aia, tot n-o să ne doară palmele. Mă duc să fac rost de două bricege.

— Fă rost de trei – spuse Tom. Dintr-unul o să meşterim un ferăstrău.

— Tom, dacă-mi dai voie şi nu-i cumva contra regulamentului şi-a religiei, eu zic să ne folosim de custura aia veche şi ruginită, care zace colo, sub streaşină, în spatele afumătoarei.

Tom se uită la mine, cu jale şi deznădejde:

— Ei, Huck, Huck, degeaba se osteneşte omul cu tine să te-nveţe ceva! Hai, du-te după bricege, fă rost de trei!

L-am ascultat fără să crâcnesc.

C A P I T O L U L XXXVI.

Cum am simţit că toată lumea doarme, ne-am dat jos pe paratrăsnet, ne-am închis în şopron şi ne-am pus pe lucru, la licărul vreascurilor putrede. Am curăţat podeaua pe o lungime de vreo doi metri de o parte şi de alta a bârnei din mijloc. Tom îmi spuse că acum ne aflăm taman în spatele patului lui Jim şi c-o să săpăm dedesubtul lui şi nimeni n-o să poată şti că pe acolo-i un tunel, fiindcă pătura lui Jim atârna până la pământ. Ca să vezi groapa, trebuia să ridici pătura şi să te vâri sub pat. Am săpat noi aşa cu bricegele

până pe la miezul nopţii; eram morţi de oboseală şi mâinile ni-erau pline de băşici, dar gaura săpată abia se vedea.

— Tom Sawyer – i-am zis – asta nu-i treabă de treizeci şi şapte, ci de treizeci şi opt de ani.

Nu-mi răspunse nimic, dar ofiă şi în curând se opri din săpat. Se vedea că-i muncit de gânduri.

— Nu mai merge aşa – spuse el peste câteva clipe – n-are nici un rost, Huck. Altceva ar fi dac-am fi prizonieri. Am avea atunci în faţa noastră ani cu duiumul, n-ar fi nici o grabă. Şi fiindcă n-am putea săpa decât câteva minute pe zi, la schimbarea gărzii, mâinile nu ni s-ar mai băşica şi am putea munci temeinic, cum scrie la carte, ani şi ani de-a rândul. Dar aşa, n-avem vreme de pierdut, trebuie să-i dăm zor. Înc-o noapte ca asta de muncă pe brânci, şi ieşim din circulaţie pe-o săptămână, ca să ne tămăduim mâinile, altfel n-o să ne mai putem atinge de-un briceag.

— Atunci ce-i de făcut, Tom?

— Îţi spun numaidecât. Nu-i drept şi nu-i cinstit, şi nici n-aş vrea să se afle, dar n-avem altă cale: trebuie să săpăm cu târnăcoapele, dar o să zicem că-s bricege.

— Aşa mai vii de-acasă! Ei, Tom Sawyer, văd că a început să-ţi vină mintea la cap! Cinstit, necinstit, târnăcoape ne trebuie! La drept vorbind, mie nici nu-mi prea pasă de cinste. Când m-apuc să fur un negru, un pepene sau o carte de religie, nu mă priveşte cum, ci ce anume iese, adică negrul, pepenele sau cartea. Şi dacă târnăcopul e lucrul cel mai la-ndemână, atunci cu el mă pun pe treabă. Nu dau doi bani pe ce spun învăţaţii.

— În cazuri de-astea, e voie să te foloseşti de târnăcoape, şi să zici că-s bricege. Altminteri, n-aş încuviinţa una ca asta şi nici n-aş sta cu mâinile-n sân, văzând cum regulamentul e călcat în picioare, fiindcă ce-i rău e rău şi ce-i bun e bun şi n-are rost să faci totul anapoda, dacă nu eşti ageamiu. Tu, de pildă, ai putea să-l scoţi pe Jim săpând cu un târnăcop, fără să zici că-i briceag, fiindcă tu nu te pricepi. Dar eu,

care ştiu despre ce-i vorba, n-aş fi în stare. Dă-mi un briceag!

Avea şi el unul, dar i l-am dat totuşi pe al meu. Îl azvârli cât colo:.

— Dă-mi un briceag, zic!

N-am înţeles ce vrea, dar m-am gândit niţel şi, cotrobăind printre gioarsele alea, am găsit un târnăcop şi i l-am dat. L-a luat şi s-a pus pe treabă, fără să scoată o vorbă.

Aşa-i era felul, de! Era plin de prinţipuri…

Am pus şi eu mâna pe o cazma şi dă-i bătaie, când eu cu cazmaua, când el cu târnăcopul. Treaba mergea strună. După o jumătate de ceas, nu mai puteam de oboseală, dar groapa săpată era destul de măricică. Când am ajuns în odaia noastră, m-am uitat pe fereastră la Tom, care se căznea să se caţăre pe paratrăsnet, dar nu putea, aşa de tare îl dureau mâinile.

— Nu-i chip! îmi strigă el în cele din urmă. Ce mă sfătuieşti să fac? Ai vreo idee?

— Da, dar cred că nu-i cum scrie la carte. Suie-te pe scări şi zi că te-ai căţărat pe paratrăsnet.

El îmi urmă povaţa.

A doua zi, Tom şterpeli de prin casă o lingură de cositor şi un sfeşnic de alamă, ca să-i meşterească lui Jim niscaiva pene de scris, precum şi şase lumânări de seu. Cât despre mine, am dat târcoale pe lângă colibele negrilor şi, la primul prilej, am furgăsit trei blide de tinichea. Tom a fost de părere că n-o să fie de ajuns, dar l-am liniştit spunându-i că de vreme ce nimeni n-o să vadă blidele aruncate de Tom, fiindcă au să cadă în tufele de ciumăfaie şi de dudău de sub ferestruie, o să le putem lua înapoi şi Jim o să le folosească din nou. Lui Tom îi plăcu treaba asta.

— Acum – îmi spuse el – trebuie să ne gândim cum să-i strecurăm lui Jim toate lucrurile astea.

— O să i le trimitem prin tunel, când va fi gata.

Îmi aruncă o privire dispreţuitoare şi după ce-mi spuse că m-a mai auzit în viaţa lui o gugumănie ca asta, căzu iar pe

gânduri. Nu trecu mult şi mă înştiinţă că i-au venit două-trei idei, dar că deocamdată nu-i nevoie să hotărâm. Mai întâi – zicea el – trebuie să-i dăm de ştire lui Jim.

În noaptea aceea, pe la orele zece, ne-am dat jos pe paratrăsnet, luând cu noi una din lumânări. Ne-am aşezat sub ferestruică şi-am tras cu urechea. Jim sforăia. Am zvârlit lumânarea înăuntru, dar nu l-a trezit. Atunci ne-am apucat iarăşi să săpăm cu târnăcopul şi cazmaua şi după vreo două ceasuri şi jumătate, treaba a fost gata. Ne-am târât de-a buşilea până sub patul lui Jim, şi de-acolo în încăpere. Am dibuit lumânarea, am aprins-o şi-am stat niţel să-l privim pe Jim: arăta sănătos şi voios. L-am trezit încetişor, cu blândeţe, ca să nu se sperie. Când ne-a văzut, i-a venit să plângă de bucurie, începu să ne alinte, cu toate vorbele de răsfăţ care-i treceau prin cap. Ne rugă să facem numaidecât rost de-o daltă ca să-i tăiem lanţul de la picior, căci voia s-o şteargă cât mai repede. Tom îl lămuri însă că aşa ceva n-ar fi de loc după tipic şi după ce-i povesti de-a fir a-păr planurile noastre, îi spuse că, de altminteri, la caz de alarmă le putem schimba numaidecât.

— Să nu-ţi fie frică, fiindcă tot o să te scoatem de-aici – adăugă el.

Jim se arătă mulţumit. După ce am sporovăit toţi trei despre vremurile bune de altădată, Tom începu iar să-l descoasă pe Jim. Când auzi că unchiul Silas vine zilnic sau odată la două zile ca să se roage împreună cu Jim, iar tuşa Sally vine şi ea să vadă dacă se simte bine şi are destulă mâncare, şi că amândoi se purtau cum nu se poate mai frumos, Tom se lumină la faţă.

— Acum ştiu ce ne trebuie – îi zise el. O să-ţi trimitem prin ei unele lucruri.

— Nu cumva să faci o prostie ca asta! i-am spus.

Dar el îşi urmă vorba, fără să mă bage-n seamă, aşa cum obişnuia ori de câte ori îşi punea ceva în gând. Îi spuse aşadar lui Jim că o să-i trimitem într-o plăcintă scara de

frânghie şi alte lucruri, prin Nat, negrul care-i aducea de mâncare.

— Vezi să fii cu ochii-n patru şi să nu te arăţi mirat, pentru ca Nat să nu bage de seamă nimic. Lucrurile mai mici o să le punem în buzunarele hainei lui nenea Silas şi când o veni el, le iei de acolo. Dacă s-o putea, o să-ţi trimitem şi prin tuşa Sally ceva lucruri; i le vârâm în buzunarul şorţului sau le legăm de cordon.

Tom îl învăţă ce să facă cu toate lucrurile astea şi cum să-şi scrie cu sânge jurnalul pe cămaşă. Nu-l cruţă de nici un amănunt. Deşi nu pricepea ce rost au toate astea, Jim zicea că noi, fiind albi, ştim mai bine ca el, aşa că se arătă mulţumit şi-i făgădui lui Tom să-i urmeze întocmai poruncile.

Am petrecut de minune, mai ales că Jim avea o grămada de tutun şi pipe de pănuşe. După aceea ne-am strecurat afară prin tunel şi ne-am întors în odaia noastră, cu mâinile rău julite. Tom părea însă încântat. Zicea că în viaţa lui n-a avut parte de-o distracţie mai plăcută şi mai „interectuală”.

— Ce bine ar fi dacă ne-am putea distra aşa toată viaţa, lăsând pe seama copiilor noştri să-l elibereze pe Jim! Cred că lui Jim o să-i placă din ce în ce mai mult treaba asta, pe măsură ce-o să se deprindă cu ea. În felul ăsta, povestea ar putea să ţină vreo optzeci de ani şi-ar fi cea mai grozavă din istorie, iar noi toţi, care am luat parte la ea, am ajunge celebri.

A doua zi dimineaţa ne-am dus la stiva de lemne şi-am tăiat sfeşnicul de alamă în bucăţele, pe care Tom le vârî în buzunar, împreună cu lingura de cositor. Ne-am dus apoi la colibele negrilor. În vreme ce eu îl ţineam de vorbă pe Nat, Tom vârî o bucată de sfeşnic într-o turtă de mălai din strachina cu merinde pentru Jim. L-am însoţit pe Nat, ca să vedem cum merge treaba. A mers de minune! Când Jim a muşcat din turtă, era cât pe ce să rămână ştirb: „Ce mai – îmi zise Tom – a mers cum nu se poate mai bine”. Jim lăsă să se creadă că nu fusese decât o pietricică sau vreun grunz,

din ăi care se găsesc mai totdeauna într-o pâine, dar de-atunci încoace n-a mai pus nimic în gură fără să-ncerce mai întâi cu furculiţa de vreo câteva ori.

În vreme ce stăteam acolo pe întuneric, de sub patul lui Jim ţâşniră doi dulăi, apoi alţii şi alţii, până ce se-adunară vreo cincisprezece, c-abia mai puteai să răsufli. Drace! Uitasem să închiclcm uşa şopronului. Când îi văzu, Nat strigă: „Vrăjitoarele!” şi se prăbuşi la pământ în mijlocul dulăilor şi începu să geamă de-ai fi zis că se dă de ceasul morţii. Tom deschise repede uşa şi zvârli afara o bucată de carne din porţia lui Jim. Câinii o zbughiră după ea, iar în câteva clipe Tom se repezi şi el afară şi se întoarse numaidecât, închizând uşa. Am priceput că se dusese s-o închidă şi pe cealaltă. Trecu apoi la bietul Nat şi începu să-l alinte şi să-l îmbuneze, întrebându-l dacă i se năzărise iar vreo nălucă. Negrul se ridică şi spuse clipind din ochi:

— Dom’ Sid, ai să spui că-s nebun, dar să mă lovească damblaua dacă nu mi s-a părut că văd un milion de câini, diavoli sau nu ştiu ce. Nu mint, dom’ Sid. I-am simţit şi i-am văzut lângă mine. O, doamne, tare-aş vrea să pun mâna pe o vrăjitoare din astea, o dată, numai o dată! Dar mai bine să-mi deie pace, numai vreau s-aud de ele!

— Uite ce zic eu – îi spuse Tom. Ce le aduce încoace taman când negru’ ăsta fugar îşi ia masa de dimineaţă? Foamea, asta-i pricina. Trebuie neapărat să le faci o plăcintă vrăjitorească.

— Dar, domn’ Sid, cum să fac eu aşa plăcintă? Nu ştiu şi nici n-am auzit pân-acu’ de-aşa ceva!

— Atunci o s-o fac chiar eu.

— O, ce bine! Nat o să sărute tălpile lu’ dom’ Sid!

— Aşa rămâne, am s-o fac de hatârul tău, fiin’c-ai fost cumsecade şi ni l-ai arătat pe negrul fugar. Dar trebuie să bagi bine de seamă: când o să venim cu plăcinta, tu să te-ntorci cu spatele şi să nu cumva să tragi cu ochiul, orice-am pune noi în strachină. Să nu te uiţi când Jim o să golească

strachina, că e de rău, nu garantez ce poa’ să se-ntâmpâe. Şi mai ales, nu te-atinge de lucrurile vrăjitoreşti.

— Eu să m-ating de ele, dom’ Sid? Ce tot vorbeşti? Nu le-aş atinge nici c-un deget, chiar de mi-ai da zece sute de mii de milioane de dolari!

C A P I T O L U L XXXVII.

Totul era pus la punct. Ne-am dus de-am socotit prin mormanul de vechituri din fundul curţii, unde se aruncau ghetele scâlciate, zdrenţele, sticlele sparte, tinichelele şi alte asemenea nimicuri. Am găsit acolo un lighean vechi de cositor şi i-am astupat găurile cum ne-am priceput, ca să putem coace în el plăcinta. L-am cărat apoi în pivniţă şi după ce l-am umplut bine cu făină, am pornit spre casă, unde ne aşteptau cu gustarea de dimineaţă. Pe drum am găsit două piroane. Tom zicea că au să-i prindă bine prizonierului ca să-şi scrie cu ele numele şi păsurile pe pereţii închisorii. Strecură unul din piroane în buzunarul şorţului mătuşii Sally, care atârna pe un scaun, iar pe celălalt îl înfipse în panglica pălăriei unchiului Silas, care se afla pe birou. (Copiii ne spuseseră că în dimineaţa aceea tăticu şi mămica lor au să se ducă să-l vadă pe negrul fugar.)

Apoi ne-am aşezat la masă. Tom vârî lingura în buzunarul hainei unchiului Silas. Tuşa Sally încă nu venise, aşa că a trebuit să mai aşteptăm puţin. Când îşi făcu în sfârşit apariţia, obrajii îi ardeau de mânie. Abia se putu stăpâni în timpul rugăciunii. Apoi, în vreme ce cu o mână turna cafeaua şi cu cealaltă ciocănea capul copilului care stătea mai aproape, îi spuse lui nenea Silas:

— Am cotrobăit peste tot şi n-am dat de ailaltă cămaşă a ta. Parc-a intrat în pământ!

Inima îmi căzu printre măruntaie şi o coajă tare de mălai porni după ea pe gâtlej, întâlnindu-se pe drum cu o tuse care o repezi afară tocmai în celălalt capăt al mesei, de nimeri în ochiul unuia dintre copii, care se zvârcoli ca o râmă în undiţă şi slobozi un urlet mai grozav decât chiotul

războinic al unei pieiroşii. Cât despre Tom, se făcuse verde. Vreme de un sfert de minut sau cam aşa ceva a fost un teatru nemaipomenit, dar zău că mi-aş fi vândut biletul pe jumătate preţ, de s-ar fi ivit vreun cumpărător. Dar dup-aceea, ne-am venit în fire – numai surpriza ne luase piuitul.

— E foarte ciudat – zise unchiul Silas. Nu pot să pricep. Ştiu bine c-am dezbrăcat cămaşa aia, fiindcă…

— Fiindcă n-ai decât una pe tine. Ce tot vorbeşti? Ştiu că ai dezbrăcat-o, ştiu asta mai bine decât ştii tu cu mintea ta de câlţi; ieri mai era pe frânghie, am văzut-o acolo cu ochii mei. Dar acum nu mai e, asta-i socoteala, şi până să-ţi fac una nouă, ai s-o cam porţi pe-aia roşie de flanelă. Asta-i a treia cămaşă pe care ţi-am lucrat-o în doi ani de zile. Ce dracu' faci cu ele? Nu mai poate omul să răsufle de grija cămăşilor tale! La vârsta ta ar fi cazul să ţi le păzeşti şi singur!

— Ai dreptate, Sally, dar zău că îmi dau toată silinţa! Cred însă că nu-s numai eu de vină, fiindcă de obicei nu-mi văd cămăşile şi n-am de-a face cu ele decât când sunt pe mine. Nu ştiu să fi pierdut vreuna de pe mine până acum.

— Nu-i meritul tău, Silas. Să fi fost după tine, le-ai fi pierdut chiar şi-aşa. Dar stai să vezi, nu-i numai cămaşa. Mai lipseşte şi o lingură. Şi nu numai atât. Erau zece şi-acum sunt doar nouă. Să zicem că viţelul a furat cămaşa, dar pot să jur că nu el a luat lingura.

— Dar ce, a mai dispărut ceva, Sally?

— Au dispărut şase lumânări. Să zicem că le-au mâncat şobolanii. Mă mir cum de n-au furat pân-acuma toată casa, de când te tot lauzi că ai să le astupi găurile. Într-o bună zi, au să-şi facă culcuş în părul tău, Silas, şi tu nici n-ai să bagi de seamă. Dar sunt sigură că nu şobolanii au furat lingura.

— Da, Sally, recunosc că eu sunt de vină… am uitat, dar să ştii că până mâine am să astup găurile.

— A, nu te grăbi! Mai bine la anul! Matilda Angelina Araminta Phelps! strigă ea pocnind cu degetul în scăfârlia copilului care răspundea la numele acesta şi care se grăbi

să-şi tragă gheruţele din zaharniţă. În clipa aceea, o negresă se ivi în pragul uşii, strigând:

— Coniţă, lipseşte un cearşaf!

— Un cearşaf?! Dumnezeule!

— Am să astup găurile chiar azi, bolborosi unchiul Silas, cu o mutră plouată.

— Tacă-ţi gura! Ce, crezi că şobolanii au luat cearşaful? Unde-i cearşaful, Liza?

— Liza nu ştie, coniţă Sally. Ieri mai era pe frânghie, dar acu' nu mai este, s-a dus.

— Să ştiţi că vine sfârşitul lumii! în viaţa mea n-am mai pomenit una ca asta! O cămaşă, un cearşaf, o lingură, şase lu…

— Coniţă, lipseşte un sfeşnic de alamă! spuse o mulatră tânără care tocmai intra pe uşă.

— Cară-te de-aici, că-ţi dau cu ceva în cap!

Fierbea, nu alta. Mă gândeam s-o şterg în pădure, şi s-aştept până s-o mai potoli furtuna. Tuna şi fulgera, făcând răzmeriţă de una singură, în timp ce toţi ceilalţi tăceau chitic, cu capetele plecate. În cele din urmă, unchiul Silas băgă mâna în buzunar şi, buimăcit, scoase de-acolo lingura. Tuşa Sally rămase cu gura căscată şi-şi ridică braţele spre cer. Cât despre mine, aş fi vrut să fiu la Ierusalim sau altundeva, dar, auzind-o, m-am liniştit.

— Eram sigură! A fost tot timpul la tine în buzunar; şi celelalte lucruri tot acolo sunt, de bună seamă. Cum de-a ajuns acolo?

— Zău că nu ştiu, Sally! se dezvinovăţi el. Dac-aş şti, ţi-aş spune! înainte de masă îmi pregăteam predica despre faptele apostolilor, capitolul şaptesprezece, şi cred că eu am pus-o în buzunar, fără să-mi dau seama, în loc să pun sfânta evanghelie. Acu' bag de seamă că sfânta evanghelie nu-i în buzunar. Mă duc să văd şi, dacă e la locul ei, înseamnă că nu am pus-o în buzunar şi că în schimb am pus lingura şi…

— Pentru numele lui Dumnezeu! Isprăveşte-odată! Hai, căraţi-vă toţi, blestemaţilor! Şi să nu-mi mai ieşiţi în cale

până nu-mi liniştesc sufletul!

I-aş fi ghicit gândul şi fără să-l spună cu voce tare şi aş fi ascultat-o chiar din mormânt.

Tocmai când treceam prin salonaş, bătrânul îşi luă pălăria şi pironul căzu pe podea. El îl ridică şi-l puse pe policioara căminului, ieşind apoi fără să scoată o vorbă. Văzându-l ce face, Tom îşi aminti de lingură şi-mi spuse:

— Vezi, n-are rost să mai trimitem lucruri prin el, nu te poţi bizui. Cu toate astea, fără să vrea, moşul ne-a făcut un bine în chestia cu lingura. Hai să-i facem şi noi un bine, fără ca el să ştie: să astupăm găurile de şobolani.

În pivniţă erau o sumedenie de găuri şi-am pierdut o oră întreagă cu astupatul lor, dar a ieşit o treabă pe cinste. La urmă, auzind zgomot de paşi pe scară, am stins lumânarea şi ne-am ascuns. Bătrânul se ivi, ţinând într-o mână o lumânare şi într-alta o legăturică. Bietul de el, părea cu gândurile aiurea, ca de obicei.

Dădu ocol pivniţei, oprindu-se câte puţin la fiece gaură, până ce le cercetă pe toate. Vreme de vreo cinci minute rămase pe gânduri, cojind lumânarea de grunjii de ceară topită.

Apoi o porni încet şi visător spre scară, bolborosind:

— Ei, drăcie, nu pot să-mi aduc aminte când am făcut treaba asta! I-aş putea dovedi acum că nu eram eu de vină în privinţa şobolanilor. Dar treacă de la mine. Tot n-ar folosi la nimic.

Şi după ce urcă scările bodogănind, plecarăm şi noi. Tare drăguţ mai era bătrânul ăsta! Şi mai e şi acum.

Tom era cam necăjit din pricina lingurii ăleia, fiindcă zicea că-i musai s-avem una.

După ce se gândi niţel, mă lămuri cum o să ne descurcăm.

Ne-am dus amândoi la coşul unde se ţineau lingurile şi ne-am învârtit pe-acolo până ce s-a ivit tuşa Sally. Tom începu atunci să numere lingurile şi să le aşeze deoparte.

— Tuşă Sally – spuse el în timp ce eu vâram una în mânecă – văd că nu-s decât nouă linguri.

— Vezi-ţi de joaca ta şi nu-mi mai bate capul – se burzului ea. Ştiu eu mai bine ca tine, adineauri le-am numărat.

— Dar le-am numărat de două ori, tuşă, şi nu mi-au ieşit decât nouă.

Tuşa Sally veni fireşte să le numere, deşi se vedea că-i la capătul răbdării.

— Dumnezeule, aşa-i, sunt doar nouă! Lua-le-ar dracu’ de linguri! Ia să mai număr o dată.

Am pus repede la loc lingura pe care o şterpelisem.

— Fir-ar ale dracului acuma-s zece! izbucni ea, când isprăvi de numărat. Părea năucită şi plictisită totodată.

— Nu cred că-s zece, tuşă – zise Tom.

— Mă zevzecule, n-ai văzut că le-am numărat?

— Ştiu, dar…

— Bine, uite că le mai număr o dată.

Am dosit la repezeală una, aşa că iar au fost nouă, ca şi data trecută. S-o fi văzut în ce hal era; tremura toată de ciudă; dar nu se lăsă şi numără într-una, până ce, de atâta zăpăceală, ajunse să numere şi coşul, luându-l drept lingură. De trei ori îi ieşi socoteala şi de trei ori ba. Până la urmă puse mâna pe coş şi-l azvârli cât colo, pocnindu-l zdravăn pe motan. Apoi ne pofti afară, spunându-ne s-o lăsăm în pace şi amenințându-ne că ne jupoaie de vii dacă mai venim să-i batem capul până la prânz. Înainte de a pleca, în vreme ce ea ne dădea paşaportul, i-am strecurat în buzunarul şorţului lingura pe care o şterpelisem, aşa că Jim o primi înainte de prânz, o dată cu pironul. Eram foarte mulţumiţi de isprava noastră. Tom zicea că face să te osteneşti şi de două ori pe-atât pentru o treabă ca asta, fiindcă de-aci înainte tuşa Sally putea să numere lingurile mult şi bine, că tot n-ar fi numărat de două ori la fel. Chiar de i-ar ieşi la socoteală, tot nu i-ar veni să creadă, iar după vreo trei zile, avea să-i treacă pofta să mai numere. Ba chiar l-ar gâtui pe ăl de i-ar cere să le mai numere vreodată.

În seara aceea am pus la loc cearşaful pe frânghie şi am şterpelit altul din garderoba ei. Vreo două zile la rând l-am

tot luat şi l-am pus la loc, până ce n-a mai ştiut câte cearşafuri are şi-a-nceput să spună că nici nu-i pasă, că n-o să-şi prăpădească ea sufletul pentru atâta lucru şi n-o să le mai numere nici moartă.

Cu cămaşa, cearşaful, lingura şi lumânările stăteam bine acum, mulţumită viţelului, şobolanilor şi numărătoarei bramburite. Cât despre sfeşnic, n-a mai pomenit nimeni de el şi ne ziceam că fără doar şi poate au să-l uite încetul cu încetul.

În schimb, cu plăcinta a mers mai greu şi ne-a dat mult de furcă. Ne-am dus departe, în pădure, ca s-o coacem acolo. Fireşte că pân' la urmă ne-a ieşit destul de bine, însă nu într-o singură zi. A trebuit să umplem de trei ori ligheanul cu făină. În afară de asta, ne-am ales cu arsuri pe tot trupul, ba era să şi chiorâm de atâta fum. Ţineam morţiş s-o facem cu coajă şi nu ieşea de loc, se coflecea mereu, fir-ar a dracului! Până la urmă am găsit clenciul: trebuia să coacem plăcinta cu scară cu tot. În seara următoare, ajutaţi de Jim, am rupt cearşaful în fâşii pe care le-am înnădit, aşa încât a doua zi, în zori, aveam o frânghie pe cinste, bună să spânzuri cu ea un om. Bineînţeles, ne-am zis c-am muncit nouă luni la ea.

Dimineaţa am dus scara în pădure, dar ce să vezi, nu intra în plăcintă. Fiind făcută din ditamai cearşaful, frânghia asta ar fi putut să umple şi patruzeci de plăcinte şi tot ar mai fi rămas destul şi pentru o supă, un salam sau mai ştiu eu ce. Cred c-ar fi ajuns şi pentr-un prânz întreg.

Nouă însă nu ne trebuia decât pentru o plăcintă, aşa că am aruncat restul. N-am copt plăcinta în lighean, de teamă să nu se topească lipitura. Nenea Silas avea însă o tigaie straşnică, de aramă, de care era tare mândru, fiin'că fusese a unuia dintre strămoşii lui, care venise din Anglia o dată cu William Cuceritorul50, pe „Mayflower"51 sau pe una din primele corăbii ce străbătuseră Atlanticul52. Avea un mâner lung, de lemn, şi moşul o ţinea ascunsă în pod, laolaltă cu o grămadă de oale şi alte marafeturi scumpe –

nu fiindcă ar fi fost de preţ, că nu făceau doi bani, ci pentru vechimea lor. Am scos-o în taină din pod şi am dus-o în pădure, dar am stricat câteva aluaturi în ea, neştiind cum să coacem plăcinta. Pân' la urmă, însă, ne-am descurcat noi. Am aşternut pe fundul tigăii un strat de cocă şi-am pus-o pe jeratic. Am vârât în ea scara de cârpe şi deasupra am pus alt strat de cocă. Dup-aceea, am pus capacul şi-am presărat deasupra tăciuni aprinşi. Ne-am tras apoi cu câţiva paşi mai încolo, la răcoare, ţinând de mânerul ăla lung. În cincisprezece minute a ieşit o mândreţe de plăcintă, numai că de-ar fi vrut cineva s-o mănânce, ar fi trebuit să-şi facă rost de-o cutie întreagă de scobitori, fiindcă scara de cârpe i-ar fi dat nişte crampe nemaipomenite, îmbolnăvindu-l de stomac pe vecie.

Nat nu s-a uitat când am pus plăcinta vrăjitorească în strachina lui Jim, Am mai vârât acolo, la fund, sub mâncare, cele trei blide de tinichea. Toate lucrurile ajunseră, astfel, cu bine la Jim; când rămase singur, el despică plăcinta şi ascunse scara de cârpe în mindirul lui de paie, apoi scrijeli nişte semne pe un blid şi-l aruncă pe ferestruică.

C A P I T O L U L XXXVIII.

Ne-a fost greu din cale-afară să meşterim penele alea şi ferăstrăul. Jim spunea însă că ăl mai greu lucru o să fie inscripţia, adică pisania pe care trebuie s-o mâzgălească pe zid orice prizonier. Tom zicea că fără asta nu se poate. Căci nu s-a mai văzut în toată istoria ca un prizonier de stat să nu lase în urmă o inscripţie şi-un blazon.

— Uită-te la lady Jane Grey53 sau la Gilford Dudley54, sau la bătrânul Northumberland55! Să zicem c-o să fie prea greu, Huck. Dar tu ce-ai vrea? Ce propui? Jim trebuie să-şi lase inscripţia şi blazonul, ca toată lumea.

— Domnu' Tom – spuse Jim – da' eu n-am nici un blazon, am doar bluza asta veche, pe care ştii că trebuie să ţin un jurnal.

— Mă Jim, n-ai priceput! Un blazon e cu totul altceva.

— Oricum – spusei eu – Jim are dreptate când zice că n-are nici un blazon, fiin’că n-are.

— Hop şi tu! mă repezi Tom. Parcă eu nu ştiu? Dar pe ce te prinzi c-o să aibă un blazon înainte de-a ieşi de-aici? O să facă totul cum scrie la carte, fără nici o abatere.

În vreme ce eu şi Jim ascuţeam penele pe o bucată de cărămidă (Jim meşterea o pană din sfeşnicul de alamă, iar eu făceam alta din lingură), Tom se gândea la blazon. Nu trecu mult şi ne spuse că se gândise la atâtea blazoane bune, că nu mai ştia pe care să-l aleagă. E drept că era unul care-i făcea cel mai mult cu ochiul.

— Pe pajură – spuse el – o să avem un câmp de aur cu baza dextră, cu o cruce maro la fascie şi un câine culcat drept însemn; sub piciorul lui, un lanţ încrenelat ca emblemă a sclaviei, cu o tresă verde cu capătul zimţat şi trei linii inversate pe un câmp de azur, cu punctele buricului aşezate pe o dansetă crestată; în creştet, un negru fugar, cu desaga pe umăr, cu bară senestră şi având drept suport două guri, adică tu şi cu mine. Deviza: Maggiore fretta, minore atto. Am citit-o într-o carte şi înseamnă: cu cât te grăbeşti, cu atât mai încet mergi.

— Ei, comedie! Da’ ce dracu înseamnă toate celelalte?

— N-avem timp de pierdut cu chestia asta, trebuie să ne zorim cu inscripţia.

— Stai niţel, spune-mi măcar o parte! Ce-i aia o fascie?

— O fascie, hm! O fascie este… nu-i nevoie să ştii ce e. Am să-i arăt eu cum devine cazu’, când o ajunge acolo.

— Dă-o-ncolo, Tom, zi şi mie, dacă te rog! Ce-i aia o bară senestră?

— Nu ştiu, dar trebuie s-o aibă. Toţi nobilii au aşa ceva.

Uite-aşa era Tom: dacă nu-i convenea lui să-ţi lămurească un lucru, nu ţi-l lămurea nici mort. Puteai să-l pisezi o săptămână şi tot degeaba era.

Acum, că isprăvise cu blazonul, se apucă de cealaltă treabă, întocmirea unei inscripţii funerare. Zicea că Jim

trebuie neapărat să aibă o inscripţie, ca toată lumea. Scrise câteva pe o bucată de hârtie şi ni le citi:

1 Aici a fost zdrobită o inimă captivă.

2 Aici şi-a trăit viaţa chinuită un biet prizonier, părăsit de lume şi de prieteni.

3 Aici s-a sfărâmat o inimă singuratică şi un suflet ostenit şi-a găsit hodina, după treizeci şi şapte de ani de captivitate.

4 Aici s-a stins, după treizeci şi şapte de ani de amară captivitate, departe de casă şi de prieteni, un nobil străin, fiul natural al lui Ludovic al XIV-lea.

În timp ce citea, îi tremura glasul şi era cât pe ce să izbucnească în plâns. Nu se putea hotărî cu nici un chip pe care din inscripţiile astea s-o zgârie Jim pe perete, toate i se păreau atât de frumoase! În cele din urmă hotărî ca Jim să le scrie pe toate, dar Jim îi spuse că i-ar trebui un an până să zgârie cu un piron atâtea semne pe nişte bârne, mai ales că nici nu cunoştea buchiile. Tom îi răspunse însă că o să i le deseneze şi că n-o să aibă nimic altceva de făcut decât să le copieze întocmai.

— De fapt – adăugă el peste câteva clipe – mă gândesc că bârnele nu prea se potrivesc. Într-o temniţă nu-s pereţi de lemn. Trebuie să crestăm în stâncă inscripţiile. O să aducem o stâncă.

Jim îşi dădu cu părerea că o stâncă ar încurca şi mai mult lucrurile, fiindcă i-ar lua atâta vreme ca să cresteze inscripţiile în ea, încât n-ar mai ieşi niciodată afară. După ce-l linişti, spunându-i c-o să-mi îngăduie mie să-i dau o mână de ajutor, Tom aruncă o privire să vadă cum merge treaba cu penele. Era al dracului de greu şi de plicticos, iar mâinile mi-erau numai răni. Pe deasupra, n-aveam de loc spor.

— Uite ce-o să facem – spuse Tom. Ne trebuie o stâncă şi pentru blazon, şi pentru inscripţiile funerare. În felul ăsta împuşcăm doi iepuri deodată. Colo, lângă moară, e un pietroi mare şi pestriţ. O să-l aducem aici, o să-l crestăm şi,

în afară de asta, o să-l folosim la ascuţirea penelor şi a ferăstrăului.

Era o idee, nu glumă! Şi nici cu pietroiul nu era de glumit, dar ne-am hotărât să încercăm. Nu bătuse încă de miezul nopţii, aşa că ne-am dus spre moară, lăsându-l pe Jim să-şi vadă de lucru.

Am urnit piatra de moară şi am început s-o dăm de-a dura, dar mergea tare greu. Uneori ne scăpa din mâini şi era gata-gata să ne zdrobească. Tom zise că până s-ajungem cu ea acasă, piatra o să-i vie de hac unuia din noi. Când am ajuns la jumătatea drumului, nu mai puteam de oboseală şi eram leoarcă de sudoare. Văzând că singuri n-o s-o scoatem la capăt, ne-am gândit să-l aducem şi pe Jim. Jim ridică patul, îşi desfăcu lanţul prins de piciorul patului şi şi-l trecu în jurul gâtului. Am ieşit unul câte unul pe brânci prin tunel şi am pornit spre moară. Când am ajuns, eu şi Jim ne-am apucat să-mpingem pietroiul; acum se rostogolea ca o minge. Tom ne supraveghea. N-am pomenit băgător de seamă mai grozav ca el. La toate se pricepea băiatul ăsta!

Tunelul săpat de noi era măricel, dar nu destul de mare pentru piatra de moară. Jim apucă târnăcopul şi lărgi repede trecerea. Apoi Tom desenă cu pironul literele inscripţiei ăleia, şi-l puse pe Jim să le scrijelească în piatră cu pironul în chip de daltă şi c-un drug de fier, găsit printre vechiturile din şopron, în chip de ciocan. Îi porunci să muncească până ce lumânarea o să se mistuie toată. După aceea, avea voie să se culce, dar mai întâi trebuia să ascundă piatra sub mindir, la căpătâi. L-am ajutat apoi să-şi lege lanţul la loc de piciorul patului şi eram gata să ne ducem şi noi la culcare, când lui Tom îi mai trecu prin minte ceva:

— Ia zi, Jim, ai niscaiva păianjeni pe-aici?

— Nu, dom’ Tom, mulţumesc lu’ Dumnezeu, n-am.

— Bine, o să-ţi facem noi rost de câţiva.

— Dar, dom’ Tom, nu vreau păianjeni! Lu’ Jim i-e frică de ei. Mai bine-un şarpe cu clopoţei decât un păianjen!

După ce se gândi vreo două minute, Tom spuse:

— Bună idee! S-a făcut, sigur că da! Tii! E-o idee grozavă! Unde-o să-l ţii?

— Ce să ţin, dom’ Tom?

— Păi, şarpele cu clopoţei!

— Sfinte Dumnezeule, dom’ Tom, dacă văd un şarpe cu clopoţei aici, sparg cu capu’ peretele şi fug, zău aşa!

— Lasă, Jim, cu timpul n-o să-ţi mai fie teamă, ai să te obişnuieşti cu el. Ai să-l îmblânzeşti!

— Să-l îmblânzesc?!

— Da, nu-i de loc greu. Orice animal e bucuros să-l mângâi şi să-l alinţi şi nu i-ar trece prin cap să facă rău unuia care-l alintă. Aşa scrie în toate cărţile. Încearcă şi-ai să-ţi dai seama, încearcă măcar două-trei zile. N-o să treacă mult şi-o să te placă, o să doarmă cu tine-n pat şi n-o să te mai părăsească nici o clipă. Ba chiar o să te şi lase să-l înfăşori pe după gât şi să-i pui capul în gura ta.

— Dom’ Tom, nu mai vorbi aşa! Simt că mor! Să mă lase pe mine să pun capul lui în gura mea, grozav hatâr! Poa’ s-aştepte mult pân’ să-i cer aşa ceva! Şi-apoi, nu vreau să dorm cu el în pat.

— Jim, nu fi prost! Un prizonier trebuie să aibă neapărat un animal care să-i ţină de urât, şi dacă un şarpe cu clopoţei n-a mai fost încercat până acum, cu atât mai mare o să-ţi fie gloria dac-ai să-l încerci tu ăl dintâi. O să fie ceva colosal, zău aşa!

— Dar, dom’ Tom, lu’ Jim nu-i trebuie aşa glorie. Dacă şarpele-l muşcă pe Jim de bărbie, ce fel de glorie-i asta? Nu, dom’le, Jim nici nu vrea s-audă de-aşa ceva.

— La dracu’, ce, ţi-e greu să-ncerci? Asta-i tot ce-ţi cer. Nu te silesc să-l ţii dacă vezi că nu merge.

— Dar dacă şarpele mă muşcă atunci când încerc, s-a zis cu mine! Dom’ Tom, Jim este gata să facă tot ce trebuie, da’ dacă ‘mneaţa şi Huck aduci aici şarpe cu clopoţel, ca să-l îmblânzesc pe el, Jim îşi ia tălpăşiţa, aşa să ştiţi!

— Bine, fie, dacă eşti aşa de încăpăţânat. O să-ţi aducem câţiva şerpi de casă şi-ai să le prinzi niscaiva nasturi pe cozi, ca să pară că-s şerpi cu clopoţei. Asta-i povestea.

— Aşa da, dom’ Tom, da’ zău că merge şi fără ei! Nu ştiam că-i aşa bătaie de cap să fii prizonier.

— Aşa e, dacă faci totul cum scrie la carte. Spune, ai ceva şobolani pe-aici?

— Nu, n-am văzut nici unu’!

— Atunci o să-ţi aducem noi câţiva.

— Dar, dom’ Tom, lu’ Jim nu-i trebuie şobolan. Şobolanu’ ăsta afurisit nu lasă omu’ în pace, trece peste tine şi te muşcă de picior când vrei să dormi. Nu, dom’le, mai bine şerpi de casă, dacă-i musai, dar şobolani nu! Nu-mi trebuie!

— Bine, Jim, dar nu se poate fără şobolani! Toată lumea are. Ia nu mai face atâta gălăgie. Unde s-a mai văzut prizonier fără şobolani? Eu unul nu cunosc nici un caz. Prizonierii îi dresează, îi răzgâie şi-i învaţă fel de fel de trucuri, până ajung să se simtă bine printre oameni, întocmai ca muştele. Numai că trebuie să le faci niţică muzică. Ai ceva la care să cânţi?

— N-am decât un piepten vechi, o bucată de hârtie şi o drâmbă. Da’ Jim crede că drâmbă nu le place.

— Ba cum de nu. Nu le pasă din ce le cânţi, numai mu-zică să fie. O drâmbă e destul de bună pentr-un şobolan. Toate jivinele astea se dau în vânt după muzică, mai ales într-o închisoare. Muzica tristă le place ăl mai mult, şi dintr-o drâmbă nu scoţi decât muzică tristă. Asta-i atrage totdeauna şi vin să vadă ce-i cu tine. Da, da, e foarte bine, te-ai procopsit. Uite cum o să fie. Seara, înainte de culcare, şi dimineaţa, devreme de tot, te-ntinzi pe pat şi cânţi din drâmbă. Cânţi, de pildă, „Totul s-a sfârşit”, şi cât ai bate din palme te şi pomeneşti cu un şobolan. După ce cânţi aşa vreo două minute, ai să vezi că toţi şobolanii, şerpii şi păianjenii vin să ia parte la necazurile tale. O să mişune în jurul tău şi-o să petreacă de minune.

— Cred şi eu, dom’ Tom, da’ Jim n-o să petreacă bine de loc. Zău dacă pricep ce rost are! Da’ dacă aşa trebuie, fie! Mai bine să fie mulţumite jivinele, decât să am ceartă în casă.

Tom stătu niţel pe gânduri, să vadă dacă nu cumva uitase ceva, apoi spuse:

— A, da, era sa uit! Ia zi, ai putea să creşti o floare în hruba asta?

— Nu ştiu, poate ca da, dom’ Tom. Numai că aici e tare întuneric, şi-apoi Jim n-are nevoie de floare, ar încurca şi mai mult lucrurile.

— Nu-i nimic, nu strică să încerci. Au mai făcut-o şi alţi prizonieri.

— Dom’ Tom, Jim crede că o floare de coada-mâţei ar putea crcşte aici, da-i păcat de-atâta bătaie de cap.

— Să nu spui asta. O să-ţi aducem una mică şi-ai s-o sădeşti colo-n colţ. Vezi să ai grijă de ea! Şi ştii, să nu-i mai zici coada-mâţei, zi-i Pitchiola, aşa-i spune când creşte-ntr-o temniţă. Trebuie s-o stropeşti cu lacrimile tale.

— Da’ de ce, când e atâta apă-n fântână?

— Lasă apa de fântână, cu lacrimile tale trebuie s-o uzi, aşa se obişnuieşte.

— Păi, dom’ Tom, lasă-mă pe mine să stropesc coadamâţei cu apă din puţ, şi-o să crească de zece ori mai iute decât una udată cu lacrimi.

— Nu despre asta-i vorba. Trebuie s-o uzi cu lacrimi!

— Atunci, floarea se prăpădeşte în mâinile lu’ Jim, dom’ Tom, zău aşa, fiin’că Jim nu prea e plângăreţ.

Tom păru încurcat. Se gândi ce se gândi, apoi spuse că în cazul ăsta Jim trebuie să se-ajute cu o ceapă. Îi făgădui c-o să fure o ceapă din colibele negrilor şi o să i-o pună pe ascuns în cana cu cafea, a doua zi dimineaţa.

— Mai bine pui la mine tutun în cafea – îi spuse Jim şi adăugă că i s-a urât până peste cap de toate astea, de floarea pe care trebuia s-o crească, de muzica pe care trebuia s-o cânte şobolanilor, de dresatul şi râzgâiatul

şerpilor şi păianjenilor, de truda cu penele, cu inscripţiile, cu jurnalul şi de toate celelalte cazne, care făceau ca meseria de prizonier să i se para mai grea şi mai afurisită decât toate meseriile ce le încercase vreodată.

Auzindu-l, Tom îşi cam ieşi din fire şi-i răspunse că, după ce că nici un alt prizonier n-a avut un asemenea prilej strălucit de a ajunge celebru, nici măcar nu ştie să-l preţuiască.

— Stricăm orzul pe gâşte! izbucni el înciudat, iar lui Jim îi păru rău şi-i făgădui că n-o să se mai poarte aşa.

După aceea, eu şi Tom ne-am dus la culcare.

C A P I T O L U L XXXIX.

A doua zi dimineaţa ne-am dus în târg şi-am cumpărat o cursă de şoareci. După ce-am adus-o acasă, am destupat cea mai grozavă gaură de şobolani. Într-o oră, am prins vreo cincisprezece bucăţi clasa-ntâi. Apoi am dus cursa în odaia mătuşii Sally, şi-am pus-o la loc sigur, sub patul ei. Din păcate, în vreme ce noi umblam după niscaiva păianjeni, piciul ăla de Thomas-Franklin-Benjamin-Jefferson-Alexander Phelps a dibuit cursa şi i-a deschis uşiţa, ca să vadă dacă şobolanii ies afară. Fireşte c-au ieşit, iar tuşa Sally a picat taman atunci în odaie. Când ne-am întors, am găsit-o cocoţată în pat şi urlând ca o apucată în vreme ce şobolanii se sileau din răsputeri s-o distreze.

Ne-a luat la rost şi ne-a scărmănat pe-amândoi cu nuiaua, iar după aia ne-au trebuit vreo două ceasuri până să prindem alţi cincisprezece-şaisprezece şobiolani, şi nu de-aceeaşr calitate ca ăi dinţii, care erau crema. Fir-ar al dracului de mucos, ce i-o fi venit să-şi bage nasul? N-am văzut în viaţa mea şobolani mai frumoşi ca ăi din prima serie.

În schimb, am pus mâna pe un sortiment bogat de păianjeni, cărăbuşi, broaşte, omizi şi alte gângănii d-astea. Tare-am fi vrut să facem rost şi de-un cuib de viespi, dar n-a fost chip, fiindcă toată familia era în viespar. Nu ne-am dat însă bătuţi cu una cu două şi am rămas acolo cât am putut,

crezând că viespile au să ostenească înaintea noastră, numai că a ieşit taman pe dos. Ne-am frecat bine cu pătlagină locurile muşcate, până nu ne-a mai durut aproape de loc, doar atât că nu prea mai puteam şedea. Ne-am dus apoi după şerpi şi-am dibuit vreo două duzini de guşteri şi şerpi de casă, i-am vârât într-un sac şi i-am adus aşa în odaia noastră.

Se lăsase seara şi vă-nchipuiţi că după o zi întreagă de muncă pe brânci ne era o foame de lup.

Când ne-am întors sus, după cină, am băgat de seamă că în sac nu mai era nici un şarpe. Se vede treaba că nu legasem bine sacul şi ăia făcuseră ce făcuseră şi ieşiseră afară. Da’ nu ne-am necăjit prea mult, fiindcă ştiam că-s pe undeva, pe aproape, aşa că puteam pune mâna măcar pe câţiva. Pot să vă spun că multă vreme n-am dus lipsă de şerpi în casă! Îi vedeai din când în când ieşind de pe sub grinzi şi de prin alte locuri şi te pomeneai, cu ei în farfurie sau pe după gât – de obicei acolo unde n-ai fi dorit să-i vezi. De altminteri, erau tare frumoşi, dungaţi şi cu totul nevătămatori, dar tuşa Sally nu putea să-i sufere, de orice soi ar fi fost. Se ferea de şerpi ca dracul de tămâie. Ori de câte ori se târa vreunul după ea, lăsa totul baltă şi-o lua la fugă, scoţând nişte zbierete ca la zidurile Ierihonului56. N-am pomenit femeie ca asta. Nici cu vătraiul nu voia să se atingă de ei şi dacă se ducea să se culce în odaia ei şi găsea un şarpe în pat, o zbughea pe uşă, răcnind de parc-ar fi luat casa foc. Atâta îl amărî pe bărbat-su din pricina asta, că bietul de el ajunse curând să blesteme tot neamul şerpilor, zicând că mai bine nu li s-ar fi ivit pe lume sămânţa. La o săptămână după ce casa se goli de şerpi, tuşa Sally tot nu se potolise. Când şedea dusă pe gânduri şi-o gâdilai la ceafă cu o pană, sărea din papuci, nu alta. Ciudat lucru, îmi spuneam, dar Tom zicea că toate muierile sunt la fel, cică aşa le-a zămislit Ăl de Sus, nu se ştie din ce pricină.

De câte ori îi ieşea în cale vreun şarpe de-al nostru, ne trăgea câteva scatoalce, zicându-ne că asta nu-i nimic faţă

de ce ne-ar aştepta dac-am umple iarăşi casa cu şerpi. Nu-mi păsa mie de scatoalce, fiindcă nu durea cine ştie ce, dar mă gândeam ce greu o să ne fie să facem rost de-o altă colecţie de şerpi. Pân' la urmă, am făcut noi rost şi de şerpi, şi de toate celelalte.

Să fi văzut ce trai era în chilioara lui Jim, când începea el să cânte şi toate dihăniile ieşeau din găurile lor şi tăbărau pe el!

Lui Jim nu-i plăceau păianjenii, şi nici ei nu-l plăceau pe el. Când se năpusteau asupră-i, era vai de viaţa lui!

Jim se plângea că şobolanii, şerpii şi piatra de moară ocupă tot patul şi nu mai are unde să-şi pună capul. Şi când se nimerea să găsească puţin loc, nu putea închide ochii de atâta fojgăială. N-avea linişte nici o clipă din pricină că dihăniile nu dormeau toate odată, ci pe rând, aşa că atunci când picoteau şerpii erau pe covertă şobolanii, iar când şobolanii se duceau la culcare, ieşeau şerpii. În felul ăsta, Jim avea tot timpul un circ sub el, în vreme ce altă echipă juca tontoroiul deasupra lui, iar dacă se scula să-şi caute alt loc, tăbărau pe el păianjenii. Jim zicea că de-ar scăpa vreodată de-acolo, n-ar mai primi să fie prizonier nici măcar pentru o leafă.

Pe la sfârşitul celei de-a treia săptămâni totul era gata. Cămaşa a fost trimisă la timp, în plăcintă. De câte ori îl muşca vreun şobolan, Jim se scula şi mai scria un rând în jurnal, cât era poaspătă cerneala. Penele erau ascuţite, aşa că inscripţiile şi toate celelalte au fost scrijelite pe piatra de moară. Piciorul patului fu despicat în două cu ferăstrăul, iar noi am înghiţit talaşul alegându-ne cu o durere de burtă grozavă. Credeam c-o să dăm ortu'popii, dar am scăpat. N-am pomenit talaş mai greu de înghiţit. Tom era de aceeaşi părere. Ei, şi cum spuneam, treaba era gata acum. Cât despre noi, eram cam dărâmaţi, mai cu seamă Jim.

Bătrânul le scrisese de vreo două ori ălora de pe plantaţia de lângă Orleans, ca să vină să-şi ia în primire negrul fugar, dar nu căpătase nici un răspuns, fiindcă plantaţia aia nici nu

exista. În cele din urmă, moşul se hotărî să dea un anunţ despre Jim în gazetele din Saint Louis şi New Orleans. Când l-am auzit pomenind de Saint Louis, m-au trecut fiori şi mi-am dat seama că nu era vreme de pierdut.

— E timpul să trimitem scrisorile ‘nonime! spuse Tom atunci.

— Ce mai e şi asta? îl întrebai.

— Ceva cu care dai de veste cuiva că se pune ceva la cale. Uneori se face-ntr-un fel, alteori într-altul. Dar întotdeauna se găseşte câte o iscoadă, care-l înştiinţează pe guvernatorul castelului. Când Ludovic al XVI-lea a vrut s-o tulească din palatul Tuleriilor, l-a pârât jupâneasa. E un mijloc foarte bun. La fel şi scrisorile ‘nonime. Vom folosi şi-un mijloc, şi celălalt. Se mai obişnuieşte ca mama prizonierului să schimbe hainele cu el: ea rămâne-n temniţă, iar el o şterge îmbrăcat în straiele ei. O să-ncercăm şi asta.

— Bine, Tom, dar ce rost are să dăm de veste că se pune ceva la cale? Lasă-i să afle singuri, e treaba-lor.

— Da, ştiu, dar nu te poţi bizui pe ăştia. De la bun înce-put ne-au lăsat pe noi să facem totul: Sunt aşa de încrezători şi de nătângi, că nu bagă de seamă nimic, aşa că dacă nu le dăm noi de veste, n-o să ne stânjeanească nimeni, iar după atâta caznă şi bătaie de cap, evadarea asta o să meargă ca-n brânză, şi n-o să mai facă doi bani.

— Drept să-ţi spun, Tom, mie aşa mi-ar plăcea.

— Eşti un prost! spuse el, scârbit.

— Bine, nu mai zic nimic. Cum spui tu, aşa să fie. Dar unde găseşti o jupâneasă?

— Tu o să fii jupâneasa. La miezul nopţii, te strecori în odaia mulatrei şi-i şterpeleşti o rochie.

— Nu se poate, Tom, fiin’că fata n-are decât o rochie, mai mult ca sigur, şi-ar ieşi tămbălău a doua zi.

— Ştiu, dar n-o s-o ţii decât un sfert de ceas, cât să duci ‘nonima, şi s-o vâri sub uşă.

— Aşa mai merge. Dar aş putea s-o duc tot aşa de bine şi îmbrăcat în ţoalele astea.

— N-ai mai arăta a jupânească atunci!

— Păi, tot n-o să vadă nimeni cum arăt!

— Nu contează. Trebuie să ne facem datoria, fără să ne pese dacă ne vede sau nu careva. Ce naiba, tu n-ai de loc prinţipuri?

— Bine, fie, nu mai zic nimic. Am să fiu şi jupânească. Dar cine-o să fie mama lui Jim?

— Eu. Am să iau o rochie de la tuşa Sally.

— Asta-nseamnă c-o să rămâi în colibă după ce plec eu şi Jim.

— Da’ de unde! Am să umplu hainele Iui Jim cu paie şi-am să le-ntind pe pat, aşa ca să semene cu mama lui Jim, iar el o să îmbrace rochia mătuşii Sally şi-o să evadăm împreună cu toţii. Când fuge un prizonier de soi, asta se numeşte evadare. De pildă, când e vorba de-un rege ori de-un fiu de rege, fie el naturel sau nenaturel.

Tom scrise aşadar ‘nonima. În aceeaşi seară am furat rochia mulatrei, am pus-o pe mine şi-am strecurat scrisoarea sub uşa din faţă, întocmai cum mă învăţase Tom.

Scrisoarea zicea aşa: „Păzea. Se pune ceva la cale. Fiţi cu ochii-n patru.

UN PRIETEN NECUNOSCUT”

În seara următoare, Tom desenă cu sânge pe uşa din faţă o tidvă şi două oase încrucişate, iar o seară după aceea, zugrăvi pe uşa din dos un coşciug. Toată familia începu să tre-mure de frică. Dac-ar fi aflat că li-e casa plină de strigoi gata să se repeadă asupră-le din toate părţile, de sub paturi şi din tavan, n-ar fi fost mai speriaţi. Când se trântea vreo uşă sau cădea ceva pe jos, tuşa Sally sărea în sus, zbierând. Când şedea în jilţ şi-i puneai mâna pe umăr, tot aşa. Nu mai avea linişte, săraca. Una-două, i se părea că-n spatele ei se mişcă ceva, aşa că într-una sărea şi ţipa. N-apuca să facă doi paşi şi se repezea înapoi, zbierând. Îi era teamă să se

ducă la culcare, dar nici să stea trează nu-i venea. Tom zicea că treaba merge strună:

— În viaţa mea n-am văzut ceva mai straşnic, asta înseamnă că am lucrat cum scrie la carte. Şi-acum – adăuga el – să dăm asaltul cel mare!

A doua zi, în zori, am pregătit o nouă scrisoare. Ne întrebam cum o să le-o ducem, fiindcă în ajun, la cină, Phelpşii spuseseră că vor să pună câte un negru la fiece uşă să stea toată noaptea de veghe.

Tom coborî pe paratrăsnet ca să cerceteze locurile. Văzând că negrul de la uşa din dos adormise, îi lipi scrisoarea de ccafă şi se întoarse. Scrisoarea glăsuia: „Nu mă trădaţi, vreau să vă fiu prieten. Astă-seară o bandă de ucigaşi desperaţi din Teritoriul Indian57 va sosi aici ca să vi-l răpească pe negrul fugar. Au încercat să va bage-n sperieţi ca să rămâneţi în casă şi să nu-i stânjeniţi. Eu fac parte din bandă, dar mi-am păstrat credinţă-n Dumnezeu şi vreau să părăsesc banda şi să duc din nou o viaţă cinstită. De aceea vă dezvălui planul lor diavolesc. Taman la miezul nopţii vor veni dinspre miazănoapte şi, târându-se de-a lungul gardului, vor descuia c-un şperaclu coliba negrului, ca să pună mâna pe el. Mie mi s-a dat poruncă să stau de veghe ceva mai încolo şi să suflu într-o trompetă la caz de pericol. În loc de asta, însă, o să behăi ca o oaie de îndată ce bandiţii vor intra în colibă; în vreme ce ei vor dezlega lanţurile negrului, daţi fuga şi închideţi-i acolo. Puteţi să-i şi omorâţi dacă vreţi. Faceţi întocmai cum vă spun, altminteri au să intre la bănuială şi-au să dea iama-n voi. Nu cer nici o răsplată, îmi ajunge să ştiu că mi-am făcut datoria, UN PRIETEN NECUNOSCUT”

C A P I T O L U L XL.

După micul dejun, simţindu-ne în formă, ne-am dus cu barca la pescuit, luând cu noi şi ceva demâncare pentru la prânz. Am petrecut pe cinste şi ne-am dus să vedem şi pluta: era la locul ei, nevătămată. Ne-am întors acasă târziu, la vremea cinei şi i-am găsit pe toţi într-un hal fără

hal. Nu mai ştiau pe ce lume se află. Cum am isprăvit masa, ne-au trimis la culcare, fără sa ne spună ce se-ntâmplă şi fără să pomenească de noua scrisoare. Noi însă ştiam mai bine ca ei despre ce e vorba, aşa că nu ne păsa. Ajunşi sus pe scări, de îndată ce tuşa Sally s-a întors cu spatele, ne-am strecurat până la cămară, am luat din dulăpior niscaiva merinde şi le-am dus în odaia noastră. Apoi ne-am culcat.

Ne-am trezit noaptea, pe la unsprezece şi jumătate. Tom îşi trase pe el rochia mătuşii Sally, pe care o furase, şi dădu să plece cu merindea.

— Unde-i untul? mă-ntreba el deodată.

— L-am pus pe-o bucată de mălai.

— Se vede c-ai uitat-o, că nu-i aici.

— Merge şi fără ea – i-am zis.

— Ba merge mai bine cu ea. Du-te-n cămară şi ad-o-ncoace. P-ormă coboară pe paratrăsnet. Pân-atunci eu mă duc să umplu cu paie hainele lui Jim, ca să semene cu mă-sa în travesti. Cum ajungi şi tu acolo, încep să behăi ca o oaie, şi-apoi o-ntindem.

Şi ieşi, iar eu mă dusei în cămară. Felia de unt, groasă de-o palmă, era acolo unde-o lăsasem; am luat bucata de mălai pe care unsesem untul, am stins lumânarea şi-am urcat tiptil scările. Când am ajuns sus, deodată mi-a ieşit în faţă tuşa Sally, ţinând în mâna o lumânare. Am vârât repede mălaiul în pălărie şi mi-am îndesat-o pe cap. Tuşa Sally mă luă la rost:

— Ai fost în cămară?

— Mda.

— Ce-ai căutat acolo?

— Nimic.

— Nimic?

— Îhî!

— Atunci ce-ţi veni să te duci acolo în puterea nopţii?

— Nu ştiu.

— Nu ştii? Ascultă, Tom, mie să nu-mi răspunzi în doi peri. Vreau să ştiu ce-ai căutat acolo?

— N-am căutat nimic, tuşă Sally, să mă bată Dumnezeu dacă mint!

Nădăjduiam c-o să mă lase să plec, şi poate că m-ar fi lăsat, dar după toate năzdrăvăniile petrecute în ultima vreme, ajunsese să nu mai aibă încredere în nimic. Tremura pentru orice fleac.

— Marş în salon – îmi porunci ea – şi stai acolo până mă-ntorc. Iar ai făcut vreo boroboaţă; da' aflu eu îndată şi ne răfuim noi dup-aceea!

Când mă văzu că deschid uşa salonului şi intru, porni mai departe. Dumnezeule! Ce de lume era în salon! Vreo cincisprezece fermieri şi fiecare cu o flintă! M-a apucat ameţeala şi m-am prăbuşit într-un jilţ. Oamenii şedeau în jurul mesei şi unii din ei vorbeau în şoaptă. Toţi stăteau ca pe ace, tulburaţi, deşi se sileau să nu pară. Ştiam eu ce-i în sufletul lor, după felul cum îşi scoteau şi-şi puneau mereu pălăriile, scărpinându-se-n creştet, schimbându-şi locul şi răsucindu-şi câte un nasture. Nici eu nu prea eram liniştit, vă-nchipuiţi, dar nu mi-aş fi scos pălăria pentru nimic în lume. Ardeam de nerăbdare să se-ntoarcă tuşa Sally şi să termine odată cu mine. N-avea decât să mă şi scarmene, numai să mă lase să plec ca să-i pot spune lui Tom că de data asta am cam făcut-o fiartă şi ne-am vârât într-un viespar afurisit de tot. Acum nu mai puteam pierde vremea cu fleacuri, trebuia s-o ştergem numaidecât cu Jim, înainte ce zurbagiii ăştia să-şi piardă răbdarea şi să ne sară-n spinare.

Tuşa Sally se ivi în sfârşit şi-ncepu să-mi pună tot felul de întrebări, la care răspundeam cam în bobote. Nu mai ştiam ce-i cu mine, fiindcă oamenii ăia erau acum atât de aţâţaţi, încât unii din ei voiau să-i găbjească numaidecât pe tâlhari, zicând că-i aproape de miezul nopţii. Alţii încercau să-i oprească, zicând că-i mai bine s-aştepte pân' s-o auzi behăitul.

În vremea asta, tuşa Sally mă descosea fără milă, iar eu tremuram ca varga şi simţeam că mă sfârşesc de frică. Pe

deasupra, îmi era din ce în ce mai cald şi untul începuse să se topească şi să mi se prelingă pe gât şi pe după urechi.

În curând, unul din oameni spuse:

— Eu zic să ne ducem numaidecât la colibă şi să punem mâna pe ei când vor veni.

Era să cad jos auzindu-l; o dâră de unt începu să-mi curgă pe frunte, iar tuşa Sally, văzând-o, se făcu albă ca un cearceaf.

— Pentru numele lui Dumnezeu – strigă ea – ce se-ntâmplă cu băiatul ăsta? Să ştii că i s-au aprins creierii… uite, i se topesc!

Toată lumea se repezi să privească, iar tuşa Sally îmi smulse pălăria din cap. Bucata de mălai şi rămăşiţa de unt căzură, iar ea mă luă în braţe şi mă sărută spunându-mi:

— Vai, ce spaimă am tras! Ce bine îmi pare că nu-i decât atât! De la o vreme suntem aşa de năpăstuiţi, că mă aştept la orice, şi când am văzut că-ţi curge ceva pe frunte, credeam că te-am pierdut, puteam să jur că ţi se topesc creierii, după culoare şi după tot… Drăguţule, de ce nu mi-ai spus că pentru asta te-ai dus în cămară, nu m-aş fi sinchisit! Acu’ şterge-o la culcare şi să nu te mai văd până mâine dimineaţă!

Într-o clipă am fost sus şi într-alta am coborât pe paratrăsnet şi-am alergat spre şopron pe întuneric. Eram aşa de speriat, că-mi pierise graiul. Până la urmă, tot am izbutit să-i spun lui Tom că trebuie să dăm lovitura chiar acum, fără să mai pierdem o clipă, deoarece casa era plină de oameni înarmaţi cu flinte.

Ochii lui Tom străluciră:

— Zău?! Tii! E straşnic! Păi, Huck, dac-am lua-o de la început, pun rămăşag c-ar veni şi două sute de oameni! Ce-ar fi să amânăm niţel, până…

— Hai, iute, iute! i-am zis. Unde-i Jim?

— Lângă tine, colo, dacă-ntinzi braţul dai de el. E îmbrăcat şi totul e gata. Acum o să ieşim şi-o să dăm semnalul.

Tocmai atunci se auzi însă zgomot de paşi, apropiindu-se de uşă. Cineva umbla la lacăt, iar altul spuse:

— V-am zis eu că-i prea devreme! Încă n-au sosit. Uşa-i încuiată. Câţiva dintre voi să rămână încuiaţi în colibă, ca să-i pândească pe întuneric şi să-i omoare când or veni. Noi, ceilalţi, ne risipim primprejur şi stăm la pândă.

Dădură buzna în colibă, dar nu ne văzură, fiindcă era prea întuneric. Ne-am vârât repede sub pat şi era cât pe ce să fim călcaţi în picioare, dar din fericire n-am păţit nimic. Odată ajunşi sub pat, am zbughit-o prin tunel, fără nici un zgomot, întâi Jim, p-ormă eu şi la urmă Tom, adică întocmai aşa cum ne poruncise Tom. Când am ajuns în şopron, am auzit zgomot de paşi foarte aproape, afară. Ne-am târât până la uşă, iar Tom ne făcu semn să ne oprim şi-şi lipi ochiul de-o crăpătură. Nu văzu nimic din pricina întunericului şi ne şopti că de îndată ce o să audă paşii depărtându-se, o să ne facă semn să ieşim tot aşa – Jim întâi, p-ormă eu şi la urmă el. Îşi lipi urechea de crăpătură şi ascultă. Paşii se tot învârteau pe-afară. În cele din urmă, ne făcu semn cu cotul. Am ieşit încet, unul câte unul, de-a buşilea, fără zgomot, ţinându-ne răsuflarea. Am ajuns cu bine la gard; eu şi Jim ne şi aflam dincolo, când Tom îşi agăţă brăcinarii de un ţăruş al gardului. Auzind paşi înapoia lui, se smuci cu putere. Ţăruşul se frânse cu zgomot şi de îndată ce Tom începu să alerge după noi, cineva strigă din urmă:

— Care eşti? Răspunde sau trag!

Ce era să răspundem?! Ne-am luat picioarele la spinare şi-am întins-o.

Se auzi năvală de paşi şi-apoi poc! poc! gloanţele începură să ne şuiere pe lângă urechi.

— Uite-i – zbierau oamenii – au luat-o spre râu! După ei, băieţi, daţi drumul câinilor!

Se repeziră buluc pe urmele noastre. Îi auzeam bine, fiindcă purtau bocanci şi zbierau, pe când noi eram desculţi şi tăceam chitic.

Ajunsesem pe drumul ce ducea spre moară. Când am văzut că oamenii erau cam prea aproape, ne-am ascuns într-un tufiş şi i-am lăsat să treacă, apoi ne-am luat după ei. La început oamenii legaseră câinii, ca să nu-i alunge pe hoţi, dar acum cineva le dăduse drumul. După hărmălaia pe care o făceau, ai fi zis că-s un milion de jigodii. Numai că erau câinii noştri! Ne-am oprit şi i-am aşteptat să vină. Câinii ne-au recunoscut şi văzând că nu-i rost de nici o petrecere, ne-au spus bună seara şi-au zbughit-o în direcţia strigătelor. Am pornit-o şi noi după ei, până aproape de moară, apoi am luat-o prin desiş spre locul unde-mi priponisem barca. Am sărit în ea şi-am vâslit din răsputeri, dar fără zgomot, spre mijlocul apei. De-acolo am pornit uşurel spre ostrovul unde ascunsesem pluta. Acum strigătele şi lătră-turile de pe mal se auzeau tot mai slab, stingându-se în depărtare.

Când, în sfârşit, am pus piciorul pe plută, i-am spus lui Jim:

— Mă Jim, acum eşti iar liber şi pun prinsoare că n-ai să mai fii niciodată sclav.

— Straşnică ispravă a fost, Huck! Straşnic gândită şi straşnic făcută! Nimeni n-ar putea ticlui un plan mai încurcat şi mai grozav ca ăsta.

Eram cu toţii bucuroşi din cale-afară, mai cu seamă Tom, fiindcă avea un glonte în pulpă.

Când am auzit asta, eu şi Jim n-am mai fost aşa de bucuroşi. Rana îi sângera şi-l durea rău de tot. L-am întins în wigwam şi am rupt o cămaşă de-a ducelui ca să-l oblojim, dar Tom nu ne lăsă!

— Dă-mi mie cârpa, mă descurc şi singur. Hai, nu mai pierdeţi vremea, altfel se duce de râpă minunăţia asta de evadare. Puneţi mâna pe lopeţi şi daţi-i drumul! Băieţi, am lucrat în stil mare, zău aşa! Să fi primit noi misiunea de a-l slobozi pe Ludovic al XVI-lea, în cartea vieţii lui n-ar mai fi scris nimeni: „Fiu al Sfântului Ludovic, urcă-te-n cer!” Nu, nene, noi l-am fi trecut lesne şi repede peste graniţă! Hai, puneţi mâna pe lopeţi, daţi-i zor!

Am stat şi m-am gândit, sfătuindu-mă în şoaptă cu Jim:

— Ia spune, Jim, tu ce crezi?

— Uite cum vede Jim lucrurile, Huck – îmi răspunse el. Dacă domnu' Tom ar fi fost slobozit, şi alt băiat ar fi fost împuşcat, crezi că dom' Tom ar fi zis: „N-avem vreme să căutăm doctor pentru rănit, grăbiţi-vă să mă salvaţi pe mine"? Nu! Domnu' Tom Sawyer n-ar fi vorbit aşa. Atunci, de ce să vorbească Jim aşa? Nu, dom'le, Jim nu se mişcă de-aici fără doctor, nici dac-ar aştepta patruzeci de ani!

Ştiam eu că Jim e alb pe dinăuntru şi nu m-au mirat de loc vorbele lui, ba chiar le aşteptasem. I-am spus aşadar lui Tom că mă duc să caut un doctor. A făcut gălăgie, dar eu şi Jim nu ne-am lăsat. Apoi a încercat să se târască afară din wigwam, ca să dea singur drumul plutei, dar l-am oprit. Atunci începu să ne ocărască, dar tot degeaba.

Când văzu că-mi pregătesc barca, îmi spuse:

— Dacă ţii cu tot dinadinsul să te duci, stai niţel să te-nvăţ ce să faci. Când ajungi la doctor, încui uşa şi-l legi la ochi, apoi îl pui să jure că n-o să sufle o vorbă. Îi strecori în mână o pungă cu galbeni şi-l aduci pe întuneric la barcă, trecând prin uliţele cele mai lăturalnice, şi p-ormă vii cu el încoace pe ocolite, strecurându-te printre ostroave. Nu uita să-l cauţi prin buzunare şi să-i iei tibişirul; nu i-l dai până nu te-ntorci cu el în sat. Altminteri, o să facă un semn pe plută ca s-o poată găsi mai târziu. Aşa obişnuiesc toţi.

I-am făgăduit c-o să-l ascult întocmai şi-am plecat. Jim urma să stea ascuns în pădure din clipa când îl va vedea pe doctor şi până la plecarea lui.

C A P I T O L U L XLI.

Doctorul era un bătrânel foarte simpatic şi blajin la înfăţişare. I-am povestit cum în ajun mă dusesem cu fratemeu la vânătoare pe Ostrovul Spaniolului, cum înnoptasem pe o plută părăsită şi cum, pe la miezul nopţii, în timp ce dormeam, fratele meu şi-a descărcat pistolul, pesemne în vis, iar glonţul l-a nimerit în picior.

— Vă rog să veniţi cu mine pân-acolo şi să-i legaţi rana, dar să nu spuneţi nimănui nimic, fiindcă vrem să ne-

ntoarcem acasă chiar deseară, ca să le facem o surpriză alor noştri.

— Dar cine-s ai voştri? întrebă el.

— Phelpsii. Casa noastră-i ccva mai jos, pe mal.

— Aha! zâse el şi după câteva clipe adaugă: Cum spuneai că s-a întâmplat?

— A visat ceva şi pistolul s-a descărcat.

— Ciudat vis!

Îşi aprinse felinarul, îşi luă taşca şi pornirăm. Când văzu însă barca, strâmbă din nas, spunându-mi că o fi ea bună pentru un singur om, dar pentru doi nu merge.

— Nu vă temeţi – i-am zis – ne-a dus pe toţi trei, şi-ncă destul de uşor.

— Care trei?

— Păi, eu, Sid şi… şi… şi pistolul, asta voiam să spun.

— Aha!

Puse piciorul pe marginea bărcii şi o clătină puţin. Apoi, dând din cap, îmi spuse că se duce să caute o barcă mai mare. Văzând însă că toate bărcile sunt ferecate cu lanţuri şi lacăte, se sui într-a mea şi-mi zise să aştept până se întoarce sau, dacă nu, să mai caut şi eu o barcă.

— Cel mai bine ar fi să te-ntorci acasă şi să-ţi pregăteşti neamurile în vederea surprizei.

— Nu, n-are rost să mă-ntorc – i-am spus eu şi i-am arătat cum s-ajungă la plută.

După ce porni, mă fulgeră un gând: „Dar dacă nu-i poate vindeca piciorul numaidecât? Te pomeneşti că are nevoie de trei sau patru zile pentru treaba asta! Atunci ce ne facem? Rămânem acolo până ce-o să ne dea în vileag? Nu merge aşa, nene! Ştiu eu ce-am ele făcut. Am să-l aştept să se-ntoarcă, şi dacă mi-o spune că trebuie să se mai ducă o dată, merg şi eu cu el, la nevoie chiar înot… Odată ajunşi la plută, îl legăm fedeleş şi-l ducem cu noi la vale, pe fluviu, şi când Tom n-o să mai aibă nevoie de el, îi plătim ce i se cuvine sau îi dăm toţi banii pe care-i avem şi-l trimitem la mal”.

Ceva mai liniştit, m-am dus la o stivă de lemne ca să trag un pui de somn.

Când m-am deşteptat, soarele era de-o suliţă pe cer. Am alergat într-un suflet la locuinţa doctorului, unde mi s-a spus că dumnealui plecase de cu noapte şi nu se-ntorsese încă. „Asta nu-i a bună – mi-am zis. Trebuie să mă duc numaidecât la insulă, să văd ce-i cu Tom.”

Dar când să cotesc după colţul uliţei, m-am ciocnit nas în nas cu unchiul Silas.

— Ce-i cu tine, Tom? se miră el. Pe unde mi-ai fost, afurisitule?

— N-am fost nicăieri; m-am dus şi eu să-l caut pe negrul fugar, împreună cu Sid.

— Dar unde naiba aţi fost? Mătuşă-ţi i-a ieşit sufletul.

— N-avea de ce, fiindcă n-am păţit nimic. Ne-am luat după oameni şi câini, dar le-am pierdut urma, fiindcă alergau prea iute. Auzind gălăgie pe râu, am luat o barcă şi-am pornit după ei, crezând c-au trecut pe malul celălalt, dar nu i-am putut găsi. Am rămas pe-acolo, rupţi de oboseală, şi-am dormit până mai adineauri, să tot fie vreun ceas de-atunci. Am trecut încoace cu barca, să vedem ce s-a întâmplat. Sid e la poştă, după veşti, iar eu m-am dus să fac rost de ceva mâncare. După aia ne-ntoarcem acasă, Ne-am dus aşadar la poştă, în căutarea lui „Sid”, dar se-nţelege că nu l-am găsit acolo. Bănuisem eu că n-o să-l găsim! Bătrânul a ridicat o scrisoare de la poştă; am mai aşteptat câtva timp, dar Sid tot nu s-a arătat.

— Hai să mergem – îmi spuse bătrânul. Sid o să se-ntoarcă pe jos sau cu barca, după ce-o să se sature de plimbare. Noi o să mergem cu căruţa.

N-a vrut în ruptul capului să mă lase să-l mai aştept pe Sid, zicea că n-are nici vin rost şi că trebuie să vin cu el, ca s-o liniştesc pe tuşa Sally.

Când am ajuns acasă, de bucurie că mă vede, tuşa Sally a izbucnit într-un râs cu lacrimi, m-a îmbrăţişat şi mi-a tras o chelfăneală, dar nu m-a durut cine ştie ce, măcar că

dumneaei credea că m-a dat gata. Zicea c-aşa o să păţească şi Sid când s-o întoarce.

Casa era plină de fermieri. Fuseseră poftiţi la masă, împreună cu nevestele lor, şi trăncăneau ceva de speriat. Cea mai nesuferită era cotoroanţa de Hotchkiss, căreia-i turuia gura ca o morişcă.

— Cumătră Phelps – zicea ea – am cotrobăit peste tot pân colibă şi socot că negrul ăla nu era în toate minţile. I-am zis cumetrei Damrell, nu-i aşa, cumătră Damrell? să ştii că-i smintit, soro, chiar aşa i-am zis. Auzitu-m-aţi? E smintit zic. Se vede de la o poştă c-aşa e. Uitaţi-vă la piatra asta de moară; un om cu scaun la cap, zic, n-ar mâzgăli asemenea năzbâtii pe o piatră de moară: că nu ştiu cine şi-a zdrobit inima, că a zăcut acolo treizeci şi şapte de ani, că-i fiul naturel al unuia Ludovic, şi alte bazaconii de-astea. E nebun de legat, zic, că altfel nu pot zice. Negrul ăla-i smintit ca alde Nabuconodosor, zău aşa.

— Dar ce spui de scara aia făcută din cârpe, cumătră Hotchkiss? sări şi bătrâna Damrell. Dumnezeu ştie la ce-i putea folosi…

— Tocmai asta-i spuneam chia-chiar acum o clipă cumetrei Utterback, n-ai decât s-o-ntrebi dacă vrei. „Ce… ce zici de sca-scara aia de cârpe?” mă-ntreabă ea. „Da, da”, zic. „Ce… ce-o fi vrut să facă cu scara aia?” Atunci, cumătră Hotchkiss, ea… ea…

— Dar cum de-au adus piatra aia de moară pân-acolo? Cine dracu’ a săpat tunelu’ ăla şi cine…

— Păi, asta ziceam şi eu, cumetre Penrod! Ziceam, dă-mi, te rog, şi mie farfuria aia cu melasă! Adineauri îi zisei cumetrei Dunlap, cum de-au adus piatra aia în colibă? Se poate s-o fi adus fără nici un ajutor? Vezi-ţi de treabă, zic, ajutor a fost, şi încă din gros. Doi’şpe oameni pe puţin l-au ajutat pe negrul ăla. De-ar fi după mine, să ştiu de bine că i-aş jupui de vii pe toţi negrii de-aici şi tot aş afla cine-a făcut-o, zic. Pe deasupra, zic…

— Doi’şpe, zici? Nici patruzeci n-ar fi fost în stare să facă tot ce-au făcutără ei. Uită-te la cuţitoaiele alea prefăcute în ferăstraie, ce migălos sunt lucrate; uită-te la piciorul patului, pe care l-au tăiat, asta-i treabă de-o săptămână, pentru şase oameni. Uită-te la mogâldeaţa aia de paie de pe pat şi uită-te la…

— Ai dreptate, cumetre Hightower. Aşa-i ziceam şi eu cumătrului Phelps, chiar dumnealui. Zice el: „Ce crezi matale de treaba asta, cumătră Hotchkiss?” „Care treabă, cumetre Phelps?” zic. „Ce crezi de piciorul ăla de pat, pe care l-au tăiat aşa?” zice el. „Ce cred? zic… zic că nu s-a tăiat de unul singur, asta zic. A fost tăiat de careva, de bună seamă. Asta-i părerea mea, dacă-ţi place; se prea poate să nu fie cum zic eu, şi dacă are careva o părere mai de soi ca a mea, s-o spuie.” Iar cumetrei Dunlap i-am zis…

— Cumătră Phelps, află de la mine: coliba aia a fost plină de negri pe puţin patru săptămâni, seară de seară, alt-minteri nu puteau face atâta treabă. Păi, uită-te la cămaşa aia mâzgălită cu sânge de sus până jos, cu semne tainice, africane! O ceată-ntreagă trebuie c-a lucrat la ea noapte de noapte! Doi dolari i-aş da ăluia care-ar putea să mi-o ci-tească. Cât despre negrii care au făcut isprava asta, i-aş biciui până ce…

— Oameni care să-l ajute, cumetre Marples? Ai fi văzut matale, dac-ai fi fost mai deunăzi în casa asta. Păi, au furat tot ce le-a căzut sub mină, măcar că noi stăteam zi şi noapte la pândă. Au furat cămaşa aia chiar de pe frânghia de rufe! Cât despre cearceaful din care-au făcut scara, nici nu-ţi închipui de câte ori l-au furat! Şi făina, şi lumânările, şi sfeşnicele, şi lingurile, şi tigaia cea veche, şi mii de alte lucruri care nu-mi vin acum în minte, şi rochia mea nouă de stambă! Şi, bagă de scamă, cum îţi spusei, eu şi Silas, şi Sid şi Tom stăteam de veghe mereu, zi şi noapte, şi niciunul din noi n-a văzut nici o urmă, nici măcar un fir de păr, şi n-a auzit nici un zgomot care să-i dea de gol. Şi, poftim, în ultimul minut, ce să vezi, ne fug de sub nas şi-şi râd de noi,

şi nu numai de noi, dar şi de tâlharii de pe Teritoriul Indian. Şi pleacă teferi cu negrul ăla, fugăriţi de şaisprezece bărbaţi şi douăzeci şi doi de câini! Vă spun că-i ceva să-ţi stea mintea-n loc, nu alta. Strigoi să fi fost şi nu ne-ar fi dus de nas mai abitir! Şi cred c-au fost chiar strigoi, fiindcă îi ştiţi pe câinii noştri ce grozavi sunt. Ei bine, câinii ăştia nu le-au găsit măcar o dată urma! Aş vrea sa văd că-mi lămuriţi şi mie treaba asta, dacă puteţi.

— E ceva…

— De când sunt n-am mai pomenit una ca asta…

— Doamne fereşte, n-aş fi…

— Sunt şi hoţi, şi…

— Doamne Dumnezeule, mi-ar fi teamă să trăiesc într-o asemenea…

— Teamă, zici? Eram aşa de îngrozită că nu-mi venea nici să mă culc, nici să m-aşez, nici să stau în picioare, cumătră Ridgeway. Păi, ar fi furat până şi… Doamne, Doamne, îţi închipui în ce hal eram aseară, pe la miezul nopţii! Zău dacă nu mi-era teamă c-o să ne fure şi pe noi! Parcă-mi pierdusem minţile, zău aşa. Acu', la lumina zilei, pare o prostie, dar aseară îmi ziceam: „Băieţaşii ăştia doi ai mei dorm, sărăcuţii de ei, colo sus, în odăiţa aia singuratică". Eram aşa de îngrijorată, că, zău, m-am strecurat pân-acolo ca să-i încui cu cheia. Chiar aşa! Oricine s-ar fi purtat la fel, fiindcă, ştiţi, când te apucă o spaimă ca asta şi nu se mai isprăveşte, începi s-o iei razna şi te pomeneşti făcând fel de fel de trăsnăi, de ajungi să-ţi spui: „De-aş fi copil şi-aş fi singur colo sus, iar uşa n-ar fi încuiată şi…"

Se opri cu o mutră mirată şi-şi întoarse încet capul, iar când ochii îi căzură asupră-mi, mă ridicai şi mă dusei să iau puţin aer.

Îmi spuneam că dacă m-aş retrage şi m-aş gândi niţel, poate c-aş fi în stare s-o lămuresc de ce nu fusesem în dimineaţa aia în odaia noastră. Am ieşit afară, dar n-am mers prea departe, fiindcă-ar fi trimis după mine. Târziu după-amiază, când toată lumea plecase, m-am întors şi i-am

povestit cum gălăgia şi împuşcăturile ne treziseră pe mine şi pe „Sid” şi, văzând noi că uşa era încuiată şi arzând de nerăbdare să vedem ce se-ntâmplă, ne-am dat jos pe paratrăsnet, dar ne-am cam julit amândoi şi ne-am jurat să nu mai coborâm aşa niciodată. Apoi i-am povestit tot ce-i istorisisem şi unchiului Silas mai înainte.

— Bine – zise ea – de data asta vă iert. La ce te poţi aştepta din partea unor ştrengari de-alde voi? De, toţi băieţii sunt nişte derbedei. La urma urmelor, n-a ieşit nimic rău, aşa că să mulţumim cerului c-aţi scăpat cu viaţă, decât să ne mai necăjim. Tot ce-a fost a trecut.

Zicând acestea, mă sărută, mă mângâie pe creştet şi se cufundă în gânduri. Deodată se ridică şi spuse:

— Doamne, Dumnezeule, uite că se întunecă şi Sid încă n-a venit! Ce-o fi cu băiatul ăia??

— Dau o fugă până-n târg şi-l aduc – m-am sumeţit eu, crezând că-i rost de ceva.

— Ba nu – spuse ea. Stai aici. Ajunge că lipseşte unul. Dacă nu s-o-ntoarce pân’ la cină, o să se ducă unchiul.

Bineînţeles că Tom nu se arătă pân’ la cină, aşa că numaidecât după masă unchiul se duse să-l caute. Se întoarse acasă pe la orele zece, cu o faţă cam lungă. Nu dăduse de Tom.

Tuşa Sally era grozav de tulburată, dar nenea Silas se strădui s-o încredinţeze că n-are de ce să fie:

— Aşa-s băieţii; ai să vezi că se-ntoarce până dimineaţa viu şi nevătămat!

Tuşa Sally n-avu încotro şi se potoli, dar spuse că ea tot o să-l mai aştepte niţel şi-o să lase o lumânare aprinsă, pentru ca Sid s-o poată vedea.

Când m-am dus la culcare, m-a însoţit cu lumânarea, m-a vârât în pat şi m-a mângâiat cu atâta blândeţe, că-mi venea să intru în pământ de ruşine şi nu-ndrăzneam să mă uit în ochii ei. Se aşeză pe marginea patului şi stătu mult de vorbă cu mine despre Sid. Nu se mai sătura să mi-l laude, zicând că-i un băiat de zahăr, şi mă tot întreba dacă nu cumva s-o fi

rătăcit, rănit sau înecat. Îmi zicea cu lacrimi în ochi că, cine ştie, s-ar putea ca în clipa asta bietul de el să zacă pe undeva, bolnav sau chiar mort, departe de ea! Eu o linişteam, spunându-i că Sid e sănătos tun şi c-o sa se-ntoarcă la sigur până a doua zi dimineaţă. Îmi strângea atunci mâna, ba mă şi săruta şi mă ruga să-i mai spun o dată şi încă o dată, fiindc-o ungea la inimă şi-i mai alina oful. Înainte de a pleca, mă privi drept în ochi cu duioşie şi-mi spuse:

— Tom, uşa n-o să mai fie încuiată, şi mai e şi fereastra, şi paratrăsnetul, dar tu ai să fii cuminte, nu-i aşa? Dacă ţii la mine, nu pleca!

Dumnezeu ştie că muream să mă duc să văd ce-i cu Tom, dar după vorbele astea n-aş mai fi plecat nici pentru o împărăţie.

Am dormit ca pe ace, tot gândindu-mă la ea şi la Tom.

De două ori m-am dat jos pe paratrăsnet şi m-am dus în curte ca să trag cu ochiul: şedea la fereastră, lângă lumânare, cu ochii plini de lacrimi, privind spre potecă. Tare-aş fi vrut s-o ajut cu ceva, dar tot ce puteam face era să jur că n-am să-i mai căşunez niciodată vreun necaz.

În zori m-a trezit pentru a treia oară şi m-am dat din nou jos: tuşa Sally era tot acolo, lângă lumânare, din care nu mai rămăsese decât un muc, iar capul încărunţit i se odihnea pe braţ. Adormise.

C A P I T O L U L XLII.

Bătrânul se mai duse o dată în târg, înainte de masa de dimineaţă, dar nici de data asta nu-i dădu de urmă lui Tom. Se aşezară la masă, abătuţi şi fără să scoată o vorbă, dar nici nu se atinseră de mâncare. Cafeaua li se răci în ceşti.

— Ţi-am dat scrisoarea? o întrebă el într-un târziu.

— Ce scrisoare?

— Scrisoarea pe care am ridicat-o ieri de la poştă.

— Nu, nu mi-ai dat nici o scrisoare.

— Atunci se vede c-am uitat.

După ce se scotoci prin buzunare, se duse s-o caute pe undeva şi i-o aduse.

— Ia te uită – spuse ea – e din St. Petersburg, de la soră-mea!

M-am gândit atunci că nu mi-ar strica să mai fac o plimbare, dar nu era chip să mă mişc. Din fericire, nu apucă să desfacă plicul şi îl şi aruncă, repezindu-se la fereastră; văzuse pe cineva pe drum. M-am repezit şi eu după ea. Şi cine credeţi că era? Chiar Tom Sawyer, întins pe o targă şi însoţit de doctorul ăla bătrân şi de Jim, care era îmbrăcat în rochia de stambă a mătuşii Sally şi cu mâinile legate la spate. Mai era cu ei o mulţime de oameni. Am ascuns scrisoarea unde s-a nimerit şi am luat-o la goană. Tuşa Sally se aruncă asupra lui Tom, bocind:

— Văleu, e mort, e mort, sunt sigură că e mort!

Tom îşi întoarse puţin capul şi bolborosi ceva, care dovedea că nu-i în toate minţile.

— Domnul fie lăudat, trăieşte! Bine că n-a murit! izbucni ea, ridicând braţele spre cer. Apoi îl sărută cu foc şi se repezi spre casă ca să-i pregătească patul, împărţind porunci în dreapta şi-n stânga, negrilor şi tuturor care-i ieşeau în cale. Tii, ce-i mai turuia guriţa! M-am luat după oameni, ca să văd ce-au de gând cu Jim. Doctorul ăl bătrân şi unchiul Silas intrară după Tom în casă. Oamenii erau foarte întărâtaţi şi unii din ei voiau să-l spânzure pe Jim, ca sa dea, cică, o lecţie tuturor negrilor din împrejurimi, să le treacă pofta de a mai evada ca Jim, care băgase-n sperieţi o familie întreagă şi le dăduse atâta de furcă zile şi nopţi în şir. Alţii însă erau de părere ca n-ar avea nici un rost, fiindcă stăpânul negrului va veni negreşit şi-i va pune să plătească. Oamenii se mai potoliră, fiindcă, de! ăi care se grăbesc cel mai mult să spânzure un negru vinovat de cine ştie ce sunt totdeauna cei mai puţin dornici să plătească pentru el după ce şi-au făcut cheful.

În schimb, îl înjurau pe Jim de mama focului şi-l atingeau din când în când la mir, dar Jim nu scotea o vorbă şi se

prefăcea că nu mă cunoaşte, îl duseră în coliba aia, îl îmbrăcară în straiele lui şi-l legară din nou în lanţuri, dar nu de piciorul patului, ci de un piron mare, bătut în podea. Îi puseră cătuşe la mâini şi la picioare şi-i spuseră că până la venirea stăpânului lui n-o să primească decât pâine şi apă, iar dacă stăpânul n-o să vină până la o anumită zi, au să-l scoată la mezat. Apoi oamenii astupară tunelul nostru, zicând că în fiecare noapte doi fermieri înarmaţi cu puşti vor sta de pază lângă colibă, iar ziua va fi legat de uşă un dulău. După ce isprăviră treaba, mai traseră o porţie de înjurături ca de adio. Taman atunci sosi doctorul şi, după ce aruncă o privire în jur, spuse:

— Nu fiţi prea aspri cu el, fiindcă nu-i un negru rău. Când am ajuns la locul unde l-am găsit pe băiat, mi-am dat seama că fără ajutorul cuiva n-am să pot scoate glonţul, şi nici să-l las pe băiat, ca să mă duc după ajutor, nu puteam, fiindcă starea lui era din ce în ce mai îngrijorătoare. La un moment dat, băiatul începuse chiar să bată câmpii şi nu mă lăsa să mă apropii de el, spunându-mi că mă omoară dacă-i însemn pluta cu cretă, şi tot felul de bazaconii de-astea. Vedeam eu că singur n-am s-o scot la capăt cu el, aşa că-mi trebuia neapărat ajutorul cuiva. În clipa aceea, negrul acesta a ieşit de nu ştiu unde şi mi-a spus că el o să mă ajute. Şi m-a ajutat cât se poate de bine. Îmi închipuiam eu că-i un negru fugar, dar ce era să fac? Trebuia să rămân acolo toată noaptea, până a doua zi. Mare belea pe capul meu! Pe deasupra, în târg aveam doi bolnavi de gripă şi tare-aş fi vrut să dau o fugă să-i văd, dar am rămas, fiindcă mi-era teamă că negrul o s-o şteargă şi pe urmă vina o să cadă asupra mea. N-am avut norocul să zăresc nici o barcă pe-aproape ca să-i pot face semn. De aceea am fost nevoit să stau acolo până azi-dimineaţă în zori. N-am văzut negru mai devotat şi mai grijuliu ca ăsta. Îşi primejduia libertatea şi pe deasupra era obosit mort, se vedea limpede că muncise din greu în ultima vreme. Vedeţi, de-aia îmi place de el. Un negru ca ăsta merită o mie ele dolari, başca un tratament

bun. A făcut tot ce i-am spus şi băiatul a fost la fel de bine îngrijit ca acasă, poate chiar mai bine, fiindcă a avut mai multă linişte. Cum trebuia să am grijă de amândoi, am rămas acolo până azi-dimineaţă în zori, când am văzut o barcă. Din fericire, negrul dormea tun lângă targă, cu capul pe genunchi. Le-am făcut semn oamenilor să se apropie fără zgomot cu barca, iar ei l-au înhăţat şi l-au legat înainte ca el să-şi dea seama ce i se întâmplă. Nici nu s-a zbătut măcar. Băiatul dormea şi el, aşa că am învelit vâslele în cârpe, ca să nu facă zgomot, şi legând pluta de barcă, am tras-o încetişor până la mal. Negrul a stat liniştit şi n-a scos o vorbă tot timpul. Domnilor, să ştiţi de la mine ca nu-i un negru rău.

— Da, văd şi eu că s-a purtat bine, doctore – zise ci-neva.

Ceilalţi se mai muiară şi ei. Îmi venea să-i mulţumesc din inimă doctorului pentru vorbele rostite în apărarea lui Jim, şi mă bucuram că eu, unul, mă aşteptasem la asta din parte-i: din clipa în care-l văzusem, ştiusem că-i un om de treabă şi inimos.

După ce oamenii se învoiră cu toţii că Jim se purtase foarte bine şi că merita să fie răsplătit pentru asta, făgăduiră să nu-l mai înjure. Apoi ieşiră din colibă, încuindu-l înăuntru. Nădăjduisem c-au să-i scoată o parte din lanţuri, fiindcă tare mai erau grele, şi c-au să-i dea ceva carne şi verdeţuri, pe lângă pâine şi apă. Nici prin gând nu le trecu aşa ceva, dar mi-am zis că-i mai bine să nu m-amestec. Mă gândeam totuşi să-i spun şi tuşii Sally ce povestise doctorul, de îndată ce voi trece hopurile care mă mai aşteptau, adică de îndată ce-i voi lămuri de ce uitasem să-i pomenesc de rana lui Sid, când i-am povestit ce făcusem eu şi cu Sid în noaptea aia blestemată, când am pornit şi noi pe urmele negrului fugar.

Timp aveam berechet. Tuşa Sally rămase toată ziua şi toată noaptea în odaia bolnavului; de câte ori îl vedeam pe unchiul Silas învârtindu-se pe-acolo, o ştergeam repede.

A doua zi dimineaţa, auzind că lui Tom îi merge ceva mai bine şi că tuşa Sally se dusese să tragă un pui de somn, m-

am strecurat în odaia bolnavului; dacă-l găseam treaz, mă gândeam să ticluiesc împreună cu el o poveste pentru familie. Tom însă dormea, şi încă foarte liniştit. Era palid, nu cu obrajii îmbujoraţi, ca atunci când sosise. M-am aşezat şi-am aşteptat să se trezească. Peste o jumătate de oră, tuşa Sally intră tiptil în odaie: na, iar o scrântisem! Ea îmi făcu semn să stau liniştit şi se aşează lângă mine, spunându-mi la ureche că acum ne putem bucura, deoarece bolnavul părea să se înzdrăvenească: dormea de atâta vreme şi arăta mult mai bine. Garantat că avea să se scoale întreg la minte!

Am stat de veghe aşa, până ce deodată Tom începu să se mişte şi, deschizând ochii, ne aruncă o privire cât se poate de la locul ei.

— Ia te uită – spuse el – sunt acasă! Cum aşa? Unde-i pluta?

— E la adăpost – i-am spus.

— Şi Jim?

— La fel – i-am răspuns, fără prea multă convingere.

Tom însă nu băgă de seamă.

— Straşnic! Minunat! Acum suntem cu toţii salvaţi! I-ai povestit mătuşii?

Era cât pe ce să zic da, însă ea mi-o luă înainte;

— Ce să-mi povestească, Sid?

— Păi, cum s-a petrecut toată povestea.

— Care poveste?

— Păi, povestea asta, nu-i decât una. E vorba de felul în care eu şi, cu Tom l-am slobozit pe negrul fugar.

— Dumnezeule! Slobozit pe ne… Ce tot îndrugă băiatul ăsta? Doamne, iar şi-a pierdut minţile!

— Nu, nu mi-am pierdut minţile! Ştiu eu ce spun. Eu şi cu Tom l-am slobozit. Ne-am pus în cap să-l slobozim, şi-am făcut-o. Şi încă fain de tot.

Îşi dădu drumul şi ea nu-l mai putu opri; îl lăsă să vorbească, zgâindu-şi ochii la el, iar eu îmi dădui seama că n-are nici un rost să mă bag.

— Ştii, tuşă, a fost o treabă tare grea. Am muncit săptămâni întregi, noapte de noapte, ceasuri în şir, în vreme ce voi toţi dormeaţi. A trebuit să furăm lumânările, cearşaful, cămaşa, rochia matale, lingurile, blidele, cuţitele, tigaia, piatra de moară, făina şi o sumedenie de alte lucruri. Nici nu-ţi poţi închipui ce greu ne-a fost să meşterim ferăstraiele, penele, inscripţiile şi toate celelalte. Şi nici n-ai idee ce grozav ne-am distrat. A trebuit să desenăm singuri coşciugul şi celelalte poze, să scriem scrisorile ‘nonime ale tâlharilor, să ne suim şi să ne dăm jos pe paratrăsnet, să săpăm tunelul din colibă, să facem scara de frânghie şi s-o vârâm într-o plăcintă, şi p-ormă să trimitem lingurile şi celelalte unelte în buzunarul şorţului matale…

— Dumnezeule!

— …şi să umplem coliba cu şobolani, şerpi şi alte jivine, ca să-i ţină de urât lui Jim. Erai cât pe ce să ne strici toate socotelile, oprindu-l atâta vreme pe Tom cu untul în pălărie. Oamenii au dat buzna în colibă înainte de a fi ieşit noi de-acolo, şi-a trebuit s-o tulim repede, şi ei ne-au auzit şi-au pornit pe urmele noastre, iar eu mi-am primit porţia, n-am ce zice. Ne-am ascuns prin tufişuri şi i-am lăsat să treacă, iar când s-au apropiat câinii, au văzut cine suntem şi au şters-o numaidecât, fiindcă n-aveau nimic cu noi. Iar noi ne-am dus cu barca la plută şi-am scăpat, iar Jim şi-a dobândit libertatea. Unde mai pui că toată treaba am făcut-o noi singuri! Ce spui, nu-i grozav, tuşă?

— De când sunt n-am mai pomenit una ca asta! Va să zică voi, împieliţaţilor, aţi scornit toată dandanaua asta, de ne-aţi scos din minţi şi-aţi băgat groază-n noi? Tare-aş vrea să ţi-o plătesc chiar acum, cu vârf şi îndesat! Când mă gândesc că seară de seară am fost… A, să te faci tu bine, netrebnicule, şi-o să vezi cum mă pun cu sfântu’ Niculaie pe-amândoi!

Dar Tom era aşa de mândru şi de fericit, că nu se putu stăpâni şi-i dădu zor cu-ale lui, în vreme ce ea tuna şi scuipa foc pe nări, nu alta. Le mergea gura la amândoi, de-ai fi zis că-i un sobor de pisici.

— Bucură-te acum, cât mai eşti în pat, că dacă te mai prind cu ăla vreodată…

— Cu cine? întrebă Tom cu mirare în glas şi începând să zâmbească.

— Cum cu cine? Cu negrul ăla fugar. Da’ cu cine cre-deai?

Tom mă privi lung şi-mi spuse:

— Tom, da’ nu-mi spuseşi adineauri că Jim e la adăpost? Ce, n-a fugit?

— El? zise tuşa Sally. Negrul fugar? Fii pe pace. L-au adus înapoi şi l-au vârât din nou în coliba aia, unde-o să stea cu pâine şi apă, ferecat în lanţuri grele, până l-o cere careva sau l-om vinde!

Tom se ridică în capul oaselor, cu ochii aprinşi şi cu nările umflate, fremătând ca nişte aripioare, şi-mi strigă:

— N-au nici un drept să-l închidă! Du-te repede, fără zăbavă, şi dă-i drumul! Jim nu-i sclav, e la fel de slobod ca orice făptură de pe faţa pământului!

— Iar aiurează băiatul…

— Nu aiurez de loc, tuşă Sally, şi dacă nu se duce nimeni, mă duc eu. De mic îl ştiu pe Jim, şi Tom la fel. Bătrâna domnişoară Watson a murit acum două luni şi-i era ruşine că se gândise să-i vândă în miazăzi. A spus-o chiar ea şi a scris în testament că-l slobozeşte.

— Atunci de ce naiba mai voiai să-l slobozeşti, dacă era slobod?

— Auzi întrebare! întrebare de femeie, eh! … Păi, eram dornic de aventură, tuşico, şi-aş fi trecut prin foc şi sânge ca să… Sfinte Sisoe, uite-o pe tuşa Polly!

Aoleu, chiar ea era! Stătea în prag şi zâmbea fericită, ca un înger îndopat cu plăcinte.

Tuşa Sally i se aruncă de gât, mai-mai s-o înăbuşe cu îmbrăţişările, şi începu să plângă pe umărul ei. Cât despre mine, mi-am găsit un locşor potrivit sub pat, gândindu-mă că-n curând n-o să se mai poată respira în casa asta. Din când în când, aruncam o privire afară; deodată mătuşa Polly se smulse din braţele mătuşii Sally şi începu să se uite la

Tom pe deasupra ochelarilor, ca şi cum ar fi vrut să-l bage-n pământ.

— Da, da – îi spuse – mai bine ai întoarce capul. Să fiu în locul tău, eu aşa aş face, Tom.

— Vai de mine – izbucni tuşa Sally – aşa de mult s-a schimbat?! Nu-i Tom, ci Sid. Tom e… Tom e… dar unde-i Tom? Parcă adineauri era aici.

— Vrei să zici unde-i Huck Finn, de bună seamă. De când îl tot cresc pe derbedeul ăsta de Tom, fii sigură că pot să-l recunosc şi dintr-o mie. Altminteri frumos mi-ar sta! Hei, Huck Finn, ia ieşi de sub patul ăla!

Ce era să fac? Am ieşit – ce-i drept, cu inima cât un purice. Să fi văzut ce ochi a căscat tuşa Sally! Şi nenea Silas la fel, când i s-a povestit totul. Ai fi zis că-i beat, nu alta. Toată ziua parc-ar fi fost pe altă lume, săracul, iar în seara aceea, la biserică, a ţinut o predică de i s-a dus buhul, fiindcă nici ăl mai înţelept om din lume n-ar fi putut s-o priceapă.

Mătuşa Polly a lui Tom le povesti tuturor cine şi ce eram eu, şi-a trebuit să le-arăt cum în ziua când doamna Phelps („Spune-mi tuşa Sally, ca mai înainte – mă întrerupse ea – că aşa m-am obişnuit!”) m-a luat drept Tom Sawyer, eram atât de strâns cu uşa, încât n-am avut curajul s-o contrazic, şi-apoi eram sigur că Tom n-o să se supere, ba dimpotrivă, o să-i placă, fiind ceva misterios, ca o aventură. Şi chiar aşa s-a-ntâmplat; când a sosit Tom, s-a dat drept Sid şi m-a ajutat cât a putut ca să ies din încurcătură.

Mătuşa Polly adeveri spusele lui Tom, că în testamentul ei domnişoara Watson îi dăruise lui Jim libertatea. Va să zică Tom Sawyer se vârâse în atâtea belele ca să slobozească un negru slobod! Abia acum pricepeam de ce, în ciuda creşterii pe care-o primise acasă, se învoise totuşi să mă ajute să slobozesc din robie un negru!

Mătuşa Polly povesti cum după ce primise scrisoarea mătuşii Sally, din care aflase că Tom şi Sid sosiseră cu bine, îşi spusese:

— Alta acum! Dar trebuia să m-aştept la una ca asta din parte-i, de vreme ce i-am dat drumul să plece aşa, de capul lui.” Şi iată-mă nevoită să bat tot drumul ăsta de o mie şi o sută de mile, ca să văd ce ispravă a mai făcut derbedeul, mai ales că nu primeam nici un răspuns de la tine.

— Dar n-am primit nici o scrisoare! se miră mătuşa Sally.

— Cum aşa? Doar ţi-am scris de două ori! Te-ntrebam ce vrei să spui când zici că Sid e-acolo, la tine!

— Bine, dar n-am primit nimic, draga mea!

Atunci mătuşa Polly se-ntoarse încet spre Tom şi se răsti la el:

— Ascultă, Tom!

— Ce-i, tuşă? întrebă el cu glas mieros.

— Obraznicule, adă-ncoa’ scrisorile!

— Care scrisori?

— Scrisorile mele. Ah, stai tu, că pun eu mâna pe tine, să vezi ce-o să-ţi…

— Sunt în cufăr, poftim. Şi-s la fel cum erau când le-am luat de la poştă, nu m-am uitat în ele, nici nu le-am atins.

Dar ştiam c-au să se încurce socotelile şi p-ormă mă gândeam că nu te grăbeşti şi…

— Ei, fir-ai tu să fii, ne socotim noi, lasă… Am mai trimis o scrisoare, în care te înştiinţam că sosesc. Te pomeneşti că şi pe aia…

— Nu, aia a sosit ieri şi n-am citit-o încă, dar o am aici, nu s-a pierdut – zise tuşa Sally.

Aş fi pus rămăşag pe doi dolari că n-o are, dar mi-am zis că-i mai sănătos să tac, aşa că n-am scos o vorbă.

N-A MAI RĂMAS NIMIC DE SCRIS.

De îndată ce-am rămas cu Tom între patru ochi, l-am întrebat ce avusese de gând după fuga noastră şi ce-ar fi făcut dacă evadarea negrului liber ar fi izbutit? Îmi răspunse că de la bun început avusese de gând ca, după eliberarea lui Jim, să-l ducem cu pluta la vale şi să trăim o viaţă de aventuri, pân-om ajunge la vărsarea fluviului în mare; apoi să-i spu-nem că e liber, să-l aducem înapoi acasă

cu vaporul, clasa-ntâi, şi să-i plătim pentru timpul pierdut. Urma să trimitem vorbă despre sosirea lui, pentru ca toţi negrii să-i iasă în întâmpinare şi să-l ducă în orăşel cu torţe şi cu lăutari. Astlel, Jim ar fi fost un erou, iar noi la fel.

Cât despre mine, mă gândeam: las' că-i bine şi-aşa!

Ne-am grăbit să-l scoatem pe Jim din lanţuri, iar când tuşa Polly, unchiul Silas şi tuşa Sally aflară cu câtă sârguinţă îl ajutase Jim pe doctor să-l îngrijească pe Tom, îl copleşiră cu laude şi începură să-l răsfeţe, dându-i să mănânce tot ce-i poftea inima şi scutindu-l de orice muncă. L-am dus pe Jim în odaia bolnavului şi ne-am aşezat la taifas. Tom îi dădu lui Jim patruzeci de dolari ca răsplată că fusese un prizonier aşa de răbdător şi destoinic. Jim era în culmea fericirii.

— Ce ţi-am spus eu, Huck? Ce ţi-am spus eu colo, pe insula Jackson? Ţi-am spus că Jim are păr pe piept şi că ăsta-i semn bun. Ţi-am spus că Jim a fost bogat odată şi are să mai fie! Şi uite că se-adevereşte. Ascultă ce spune Jim, semnu-i semn. Eu am fost sigur c-o să fiu iar bogat, cum sunt sigur că-s aici în clipa asta!

Apoi îi veni rândul lui Tom să vorbească. Şi vorbi, şi vorbi…

— Ce-ar fi s-o ştergem de-aici tustrei într-o noapte? spuse el. Facem rost de echipament şi mergem pe Teritoriul Indian, după aventuri. Stăm acolo vreo două-trei săptămâni. Ai, ce ziceţi?

— Eu zic să mergem – i-am răspuns – da' n-am bani pentru echipament şi nu văd cum aş putea căpăta de-acasă, fiindcă babacu' s-o fi întors între timp şi-o fi băut toţi banii pe care i-a luat de la judele Thatcher.

— Nu, nu i-a luat – spuse Tom. Banii-s tot acolo, şase mii de dolari şi ceva. Iar taică-tu nu s-a mai întors, cel puţin pân-am plecat eu.

Atunci Jim rosti cu voce gravă:

— Nu se mai întoarce el niciodată, Huck!

— Cum aşa, Jim?

— Nu-ntreba, Huck, dar el nu se mai întoarce niciodată.

Eu însă l-am tot pisat, până când mi-a spus:

— Ţii minte casa care plutea pe apă? Înăuntru era un om acoperit şi eu m-am dus şi l-am descoperit, iar pe tine nu te-am lăsat să te-apropii. Da, Huck, te poţi duce oricând să-ţi iei banii, fiin'că el era omul ăla.

Tom e acum aproape cu totul vindecat. Şi-a legat glonţul de un lănţug şi-l poartă la gât, uitându-se mereu la el ca la un ceasornic. Ei, şi-acu' n-a mai rămas nimic de scris, şi-s tare bucuros, fiindcă de-aş fi ştiut dinainte ce greu e să scrii o carte, m-aş fi lăsat păgubaş. Oricum, altădată nu mă mai apuc eu de-o treabă ca asta. Socot însă c-o să fiu nevoit s-o pornesc spre Teritoriul Indian înaintea celorlalţi, fiindcă tuşa Sally are de gând să mă înfieze şi să mă ţivilizeze, şi n-aş putea îndura aşa ceva.

Ştiu eu ce-nseamnă!

SFÂRŞIT

1 Roman publicat de M. Twain în 1876, ai cărui eroi sunt Tom Sawyer şi Huckleberry Finn.

2 Personaje ale romanului „Aventurile lui Tom Sawyer".

3 O legendă a mitologiei biblice povesteşte că Moise, după ce s-a născut, a fost pus într-un coşuleţ căruia i s-a dat drumul pe Nil. Coşuleţul şi copilul au fost găsiţi de fiica faraonului.

4 Expresie stâlcită de la cuvântul francez rançonner – a răscumpăra (n.t.)

5 De fapt, în limba engleză cuvântul înseamnă strigăt de luptă, lozincă.

6 Acţiune de luptă executată prin surprindere, cu efective mici.

7 Conducător al armatelor americane în timpul războiului pentru independenţă. După încheierea războiului, a fost ales primul preşedinte al Statelor Unite, între 1789 şi 1797.

8 Stat în nord-estul Statelor Unite.

9 O baltă mai puţin întinsă.

10 Cui de lemn fixat pe marginea bărcii, de care se leagă vâsla.

11 Partizan al abolirii sclaviei negrilor.

12 Referire la New Orleans, unde se afla un foarte activ târg de sclavi, unul dintre cele mai mari din lume.

13 Cort al indienilor din America de Nord.

14 Macara instalată pe bordul navelor.

15 Oraş din statul Illinois, aşezat pe Mississippi. Illinoisul era unul dintre statele în care sclavia era abolită. Ajuns aici, Jim ar fi fost salvat.

16 Referire la statele din Nord, unde sclavia fusese desfiinţată.

17 Totalitatea pieselor care alcătuiesc botul unei corăbii (n.t.)

18 Stat din sudul Statelor Unite.

19 Roman alegoric al lui John Bunyan, în care scriitorul, predicator puritan, prezintă un tablou necruţător al moravurilor aristocraţiei din timpul Restauraţiei Stuarţilor.

20 Antologie populară de versuri şi proză, publicată în 1803.

21 Henry Clay, om de stat american, unul dintre conducătorii partidului whig (1777-1852).

22 George Gunn, medic american, autor al mai multor volume de popularizare (1756-1812).

23 Marie Joseph de La Fayette, general şi om politic francez, participant, alături de colonişti americani, la războiul de independenţă. În timpul Revoluţiei Franceze a făcut parte din partidul liberal-monarhist (1757- 1834).

24 Act prin care, la 4 iulie 1776, cele treisprezece colonii americane s-au declarat independente şi libere de orice obligaţii faţă de coroana engleză.

25 Şalupă mică cu pânze.

26 În vremea în care se petrece acţiunea, numeroşi escroci pretindeau că practică hipnotismul, provocând

adică o stare asemănătoare cu somnul, în timpul căreia acţiunile celui hipnotizat sunt supuse voinţei hipnotizatorului. Mai târziu, hipnoza a început să fie folosită şi în medicină.

27 Frenologia e o teorie idealistă, conform căreia calităţile psihice ale omului pot fi recunoscute după conformaţia craniului.

28 În limba engleză, Bilgewater înseamnă apă stătută din cala unui vapor (N. T).

29 David Garrick fusese în realitate un mare actor englez, cunoscut mai ales pentru creaţiile lui în dramele shakespeareane (1717-1779).

30 Celebru teatru londonez, întemeiat în secolul al XVII-lea.

31 Amestecătură de versuri din diferite piese ale lui Shakespeare, citate fără nici o noimă.

32 Edmund Kean murise în 1833.

33 Celebru teatru londonez, datând din seC. Al XVII-lea.

34 În tot pasajul care urmează, Huck amestecă în chip fantezist ficţiunea cu realitatea istorică, punând pe seama regilor citaţi fel de fel de năzdrăvănii.

35 De fapt, Cartea Judecaţii de apoi e titlul cărţii în care sunt consemnate rezultatele recensământului populaţiei din Anglia, efectuat în 1086.

36 E vorba de unul din incidentele care au precipitat războiul de independenţă dus de cele 13 colonii engleze din America de Nord împotriva Metropolei; pentru a protesta împotriva unei decizii luate de aceasta în 1773 cu scopul de a menţine o taxă asupra ceaiului importat, un grup de patrioţi americani, deghizaţi în indieni, a năvălit pe un vas al companiei engleze a Indiilor, ancorat în rada portului Boston, şi a aruncat în mare toată încărcătura.

37 Leviticul e una din cărţile Vechiului Testament, dar Huck o confunda cu un personaj biblic.

38 Sărbătoarea naţională a Statelor Unite, în care se aniversează proclamarea, în 1776, a Declaraţiei de

independenţă.

39 Oraş în statul Louisiana, în apropiere de ţărmul Golfului Mexic.

40 Capitala statului Louisiana, din sudul Statelor Unite.

41 Personaj din mitologia biblică despre care legenda spune că a trăit 969 ani.

42 Friedrich Trenk, aventurier austriac, celebru prin îndelungata sa captivitate. Decapitat în timpul Revoluţiei Franceze (1726-1794).

43 Aventurierul italian Casanova de Seingalt a devenit celebru mai ales prin spectaculoasa lui evadare din închisoarea „Piombi” din Veneţia (1725-1798).

44 Ilustru gravor, sculptor şi bijutier italian, întemniţat multă vreme la Florenţa (1500-1571).

45 Henric al IV-lea, regele Franţei între 1589 şi 1610; pe când era rege al Navarrei, a fost întemniţat la Bastilia, de unde a evadat.

46 Provincie din vechea Franţa, aflată în sudul ţării.

47 Regat feudal, aşezat în partea de apus al Pirineilor, pe ambele versante ale acestor munţi. În 1589, când Henric, fostul rege al Navarrei, a dobândit tronul Franţei, a unit regiunea nordică a regatului cu Franţa.

48 Personaj misterios, mort la Bastilia în 1703, după 24 ani de detenţiune, în care timp a fost obligat să poarte în permanenţă mască de fier. S-a susţinut că el ar fi fost frate geamăn al lui Ludovic al XIV-lea; dar s-a demonstrat ulterior că el era un oarecare Mattioli, arestat pentru trădare. Povestea sa a inspirat lui Alexandre Dumas-tatăl romanul „Omul cu masca de fier” (1836).

49 E vorba de castelul d’If, închisoare clădită de Francisc I pe insula If, în apropiere de Marsilia. (n.t.)

50 Duce al Normandiei care, în urma luptei victorioase de la Hastings (1066), a cucerit Anglia, unde a domnit între 1066 şi 1087.

51 Numele corăbiei pe care, în 1607, au sosit, pe coasta răsăriteană a Americii de Nord, primii colonişti englezi.

52 Încă o dată, Huck amestecă aiurea o serie de evenimente istorice, în cazul de faţă: cucerirea Angliei de către normanzi, sub William Cuceritorul (1088) şi cea dintâi imigraţie a coloniştilor englezi în America întreprinsă pe corabia „Mayflower” (1620). (n.t.)

53 Nepoată a lui Henric al VIII-lea, regele Angliei, executată de Maria Tudor al cărei tron încercase să-l cucerească (1537-1554).

54 Soţul lui Jane Grey, executat şi el de Maria Tudor, în 1554.

55 John Dudley, duce de Northumberland, socrul lui Jane Grey, decapitat pentru vina de a-şi fi sfătuit nora să lupte pentru cucerirea tronului Mariei Tudor (1502-1554).

56 Vechi oraş fortificat din Palestina pe care, conform legendei biblice, evreii întorşi din Egipt l-au cucerit scoţând strigăte puternice ce au făcut să se prăbuşească zidurile.

57 Regiune aridă din centrul Statelor Unite unde, în primele decenii ale seC. Al XIX-lea, au fost împinşi indienii băştinaşi, interzicându-li-se să o părăsească. Aici, foametea şi mizeria au făcut ravagii îngrozitoare, nimicind aproape în întregime triburile de indieni.